

Karl may

CACEALMAUA

TEXT
INTEGRAL

EDITURA EDEN

Consilier literar
Dr. ANTONIU POPESCU

Ediția princeps:
KARL MAY
DER ÖLPRINZ
„Union Deutsche Verlagsgesellschaft”,
Stuttgart, 1985

Inițial, volumul de față a folosit ca text de bază tălmăcirea scriitoarei LIA HÂRSU, publicată la București, în ziarul Victoria, 1, nr. 180 – 204, între 10 iulie și 8 august 1933. Întrucât la confruntarea acestei versiuni cu originalul german s-au semnalat numeroase omisiuni, precum și grave inadvertențe (ca de pildă schimbarea identității multor personaje și îndepărtarea ostentativă a tuturor referirilor privind realitățile germane, proprii acestor eroi), textul a fost substanțial revăzut de GHEORGHE DORU, completat și îmbunătățit stilistic în redacție.

KARL MAY
Opere – 15

CACEALMAUA
Roman

EDITURA EDEN
București, 1996

Coperta de
SERGIU GEORGESCU

Tehnoredactare de
CRISTINA STANCIU

Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

Ediție electronică îngrijită de

I.S.B.N. 973-9141-42-0

Cuprins

- 1. Rămășagul*
- 2. Planuri zădărnicate*
- 3. Spre Tucson*
- 4. Atacul*
- 5. Ferma lui Forner*
- 6. Un monstru*
- 7. În cetățuie*
- 8. Liberi!*
- 9. Iscoada*
- 10. Sursa de petrol*
- 11. În ghearele nijorașilor*
- 12. Căpetenia navajoșilor*
- 13. Documentul fatal*
- 14. Spionați*
- 15. Căzuți în cursă*
- 16. Pedeapsa*
- Poșta redacției*

1. Rămășagul

Cine ar fi dorit să urmeze drumul obișnuit de la El Paso del Norte spre California, trecând peste Rio Colorado, trebuia să se abată înainte de a ajunge la Tucson, capitala Arizonei, pe la vechea misiune San Xavier del Bac, care se află la vreo nouă mile departe de Tucson.

Misiunea a fost înființată încă din anul 1663 și este adăpostită într-o clădire superbă care provoacă mirarea oricărui călător, deoarece descoperă în mijlocul sălbaticiei Arizona un monument atât de impunător.

La fiecare colț al clădirii se ridică o clopotniță înaltă; frontonul e împodobit cu ornamentații bogate, capela principală are o turlă mare iar zidurile sunt acoperite de plante agățătoare.

Misiunea e înconjurată în parte de un sat de indieni papagos, care numără vreo trei sute de locuitori. Acești papagos sunt oameni pașnici, muncitori și recunoscători albilor pentru că le-au introdus instalații de apă, plantații de grâu, secară și alte mijloace de hrană.

Din nenorocire, băștinașii au avut mult de suferit de pe urma unor derbedei albi certați cu justiția, care își găsiseră în Arizona un refugiu și-și făceau aici mendrele în voie.

Acest teritoriu, împrejmuț de munți și pustietăți, nu avea aproape defel reprezentanți de-ai justiției, așa că fiecare făcea ce vroia, fără să-i fie frică de pedeapsă.

Drept e că în capitală se afla o garnizoană militară menită să vegheze asupra siguranței publice, dar aceasta n-avea decât două companii de soldați, aproape nimic pentru o întindere de vreo 300.000 kmp, soldații fiind bucuroși să nu se amestece și să-i lase lumea în pace.

Această situație o știau cei pripășiți pe acolo, oameni în afara legii, și-și făceau de cap. Se asociau în bande întregi

și veneau până în apropierea Tucsonului, așa că nimeni nu cuteza să plece de acasă decât înarmat până în dinți.

La indienii papagos din San Xavier del Bac se stabilise un irlandez pe care cine știe ce ispravă necinstită îl izgonise din țara lui.

Își făcuse aici o prăvălie „cu de toate”, cum se lăuda el, dar în care nu puteai găsi altceva decât rachiu, o adevărată otravă. Reputația lui era din acelea că orice om de treabă se ferea să discute prea mult cu el.

Într-o frumoasă zi de aprilie, irlandezul stătea la o masă de lemn necioplit din fața cocioabei lui botezată „prăvălie” și părea să fie foarte rău dispus. Bătu cu luleaua în masă și văzând că nu vine nimeni, strigă înfuriat:

— Ei, babo, ești surdă? Adu brandy, dar repede, altminteri vin eu să-ți ajut.

O negresă bătrână aduse o sticlă cu brandy din prăvălie și-i umplu paharul. Îl dădu, pe gât, apoi îi făcu semn să toarne iar, zicând;

— Fir-ar a dracului de treabă! Nici un mușteriu pe ziua de astăzi. Afurisiții ăștia nu vor să se deprindă cu băutura, dacă o merge tot așa, dau faliment.

— Vine acu' mușterii, răspunse împăciuitor bătrâna.

— De unde știi?

— Văzut eu.

— Unde?

— Dinspre Tubac.

— Zău? Cine?

— Nu știi. Ochi bătrâni, nu vede bine. Călăreți, multe călăreți.

Irlandezul se sculă repede și alergă în spatele casei, de unde putea vedea drumul care ducea la Tubac. Se întoarse apoi repede și strigă bătrânei:

— Finderșii ^[1], ei sunt... tocmai doisprezece. ăștia se pricep la băutură. Să umplem sticlele, cât mai multe sticle.

Dispărură amândoi în prăvălie. După câteva minute doisprezece călăreți intrară în sat, se opriră în fața cârciumii, descălecară și aruncară frâul de gâtul cailor, care porniră liberi în galop.

Călăreții erau oameni voinici, cu chipuri îndrăznețe și bine înarmați. Unii erau îmbrăcați în portul mexican, alții păreau să fie de prin Statele Unite, după cum îi arăta chipul. Dar, de unde ar fi fost, nici unul din ei nu inspira încredere.

Începură să răcnească toți odată; unul se duse la ușă, scoase revolverul de la brâu și descarcă un glonț în cârciumă, strigând:

— Ei, *Paddy* ^[21]! Aici ești, măi? Ia fă-te încoa' cu otrava ta, mi s-a uscat gâtulejul de sete.

Cârciumarul apăru cu câte o sticlă plină la subsuoară și douăsprezece pahare în amândouă mâinile. Puse paharele pe două mese alăturate, le umplu până sus și răspunse zâmbind:

— Iacă-mă-s, domnilor. Știam că veniți, v-a văzut băbușca. Pofțiți beți și binecuvântată să vă fie intrarea în casa mea.

— Păstrează-ți binecuvântarea, pungașule bătrân. Doar dacă n-oi fi vrând să ne bată ceasul morții. Știe toată lumea că oricine bea din otrava ta se sinucide.

— Nu face nimic, master Buttler; cu a doua vă înviu eu. Nu ne-am văzut cam de mult. Ce afaceri ați mai făcut în vremea asta? Bune, nu-i așa?

— Bune pe dracu'! răspunse Buttler, dând paharul peste cap. Te miri ce și mai nimic!

— Cum se poate! Tocmai voi? Și eu care socoteam să facem o bună afacere pe ziua de astăzi...

— Adică să ne tragi pe sfoară ca întotdeauna, luându-ne prada aproape pe degeaba. Numai că acum n-am avut ce prăda. Afurișitor ăstora de piei roșii nu mai ai ce le lua și dacă îți scoate dracu' un alb în cale, vrea să-ți scotocească

el ție buzunarele. Acuma a mai venit și serviciul ăsta de siguranță, fă așa și pe dincolo! Ce treabă au nemernicii ăștia să se amestece în afacerile noastre? Ce le pasă lor dacă avem noi poftă să culegem unde n-am semănat — după cum n-au semănat nici ei. Au ajuns lucrurile până într-acolo încât să-ți fie frică de câte ori treci pe lângă o tufă să nu te pomenești cu țeava unui puști oprindu-te în cale. Dar „ochi pentru ochi și dinte pentru dinte”. Ne-am hotărât să spânzurăm pe oricine l-om bănuși că face parte din acest afurisit Serviciu de Siguranță. Văzut-ai dintr-ăștia pe aici?

— Hm! exclamă irlandezul. Prea mă credeți atotștiutor... Crezi că poți cunoaște pe cineva după vârful nasului dacă e un copoi de-al poliției ori un tâlhar cinstit ca voi?

— Nu te face de răs, Paddy! Un copoi se deosebește lesne de o javră, chiar când are chip de om. Eu l-aș cunoaște de la o poștă. Acum altceva. Suntem flămânzi ca niște lupi. Ai ceva carne?

— Nici cât să încapă sub vârful unghiei.

— Ouă?

— Nici măcar unul. Colindați ceasuri întregi prin împrejurimi și n-o să dați de o vită de tăiere sau de o găină. De vină sunt de-alde voi, care stingeți pe unde treceți.

— Pâine ai?

— Numai turte de mălai și nici astea până nu le-o coace baba.

— Bine, pune să le coacă. De carne o s-avem noi grijă.

— Păi nu v-am spus că nu se găsește?

— Las' că am găsit noi!

— Pe dracu'! Unde?

— În drum, colo devala spre Santa Cruz. Adică boul e deocamdată înhămat la carul unui convoi pe lângă care am trecut mai adineauri.

— Un convoi de care?

— Da, patru care trase de câte patru boi.

— Câți inși?

— Nu știu, n-am putut să număr câți erau în car.

— Dar de vorbit ați vorbit cu ei?

— Da. Ziceau că vor să se ducă la Colorado și au de gând să poposească peste noapte aici.

— Aici? Hm! Să sperăm că n-o să se întâmple nimic care să ne facă satul de ocară, *sir!* zise cârciumarul, cu subînțeleș.

— Nu te teme, știm să ne cruțăm prietenii. Nu e vorbă, punem noi mâna pe convoi, dar după ce-o trece dincolo de Tucson. Deocamdată ne mulțumim cu un bou, fiindcă avem trebuință de carne.

— Nu cumva vreți să-l și plătiți? Nu au să vrea să vă vândă o vită de jug, asta e sigur.

— Vorbești prostii, Paddy. Noi luăm, nu cumpărăm, știi tu asta. Cu tine e altceva. Ești tăinuitorul nostru și ție, nu numai că-ți plătim, dar te lăsăm să ne tragi și pe sfoară. De altminteri, ăștia care vin încoace n-au să ne dea mult de lucru. Patru inși care mână carele, nici nu intră la

socoteală, doi băietani călări și un *scout* ^[3], pe care emigranții l-au luat de călăuză. Asta e singurul care ne-ar putea da de furcă, suntem însă doisprezece și-i venim și lui repede de hac. Un glonț și... gata! În care nu știm câți erau, dar cine se cocolește sub un coviltir, înseamnă că e un fricos, deci din partea ăstora nici o grijă. Am mai văzut în urma convoiului o momâie despre care n-aș putea să spun dacă era bărbat ori femeie, măcar că avea atârnată pe umăr o pușcă și purta sub manta sabie. Când am întrebat-o ceva, momâia a mormăit câteva cuvinte într-o limbă pe care n-o cunosc.

— Ce idioțenie. Cine poartă prin meleagurile astea o sabie, e nebun de legat; de ăsta să te temi! Și zici că aveți de gând să atacați convoiul?

— Da.

— M-aleg și eu cu ceva din afacerea asta?

— Bineînțeleș. Condițiile o să ți le spun îndată.

Fiindcă bătrâna negresă ieșise din cârciumă și venea să-i servească, conversația urmă acum pe șoptite. Ceilalți unsprezece bandiți beau și vorbeau în gura mare fără să se intereseze de ce pune la cale șeful lor cu irlandezul. Indienii care aveau drum pe-acolo, ocoleau cât mai pe departe cârciuma; le era frică de albi aceștia gălăgioși — știau ei, probabil, de ce.

Irlandezul numise pe cei doisprezece bandiți *the finders*. Astfel se zicea unei bande de tâlhari temută în întreg sudul Arizonei. Se iveau când ici, când colo; uneori în mai multe locuri deodată, căci aveau cai admirabili, care îi duceau ca vântul de la o localitate la alta. Nimeni, nici chiar cei mai ageri oameni ai Serviciului de Siguranță, nu reușise până acum să pună mâna pe vreunul din ei. *The finders* corespunde în limba germană cu *Finder*, care s-ar putea tălmăci aci cu „Scormonitorii”, pentru că scormoneau pe unde știau că e ceva de jefuit și nu le scăpa niciodată prada.

Deodată larma se potoli brusc și ochii tuturor se ațintiră cu mirare la trei inși care opriseră caii în fața cârciumii, descălecară și se așezară la una din mese fără să se sinchisească de ceata de bandiți.

Unul din noii sosiți era un omuleț scurt și îndesat, cu o pălărie pleoștită, a cărei vechime și culoare nimeni n-ar fi putut s-o spună. De sub borurile ei răsărea un nas de proporții fantastice, care ar fi putut servi oricărui cadran solar drept arătător. Din pricina unei bărbi uriașe, i se mai vedeau din față doi ochi mici, șireți, ce-i confereau o expresie glumeață, ochi îndreptați pe furiș la ceata celor 12 finders. Era îmbrăcat cu o haină de vânătoare ponosită, din piele de căprioară, ceea ce făcea să pară croită pentru o persoană cu înfățișarea unui copil îmbrăcat în hainele bunicului... Din această costumație bizară, apăreau două piciorușe firave, strâmbe ca secera, înghesuite în niște blugi zdrențăroși, înghesuiți în niște cizme de indian în care părea să încapă la nevoie, în întregime, proprietarul

lor. În mână, omulețul avea o pușcă ce părea a fi mai degrabă o bătă ruptă din pădure. Armele ce le mai purta, cu siguranță, la brâu, nu se vedeau din pricina hainei de vânătoare.

Dar calul său? Drept vorbind nu era un cal ci un catâr bătrân, rămas pesemne de pe corabia lui Noe. Urechile lui lungi nu mai aveau fir de păr; coamă nu mai avea de mult și coada, ciuntită, prezenta doar vreo câteva firisoare rare și subțiri. Catârul era numai piele și os, dar ochii lui de dobitoc priveau cu o inteligență și o vioiciune aproape omenească.

Al doilea din ei era și el tot un fel de original ca arătare. Lung și deșirat, adus din spate, avea niște picioare din cele „de șapte poște” — ca-n poveste. Era îmbrăcat pe dedesubt cu o cămașă din piele; la brâu purta o curea lată în care erau înfipite două revolvere și un cuțit. Deasupra cămășii îi atârna peste umeri o pătură de lână destrămată, iar pe cap purta ceva, nici pălărie, nici șapcă, nici basma n-ai fi putut să-i spui. În spate îi atârna o pușcă lungă care semăna din depărtare cu o prăjină de care era agățat un burduf.

În sfârșit, al treilea era și el tot atât de înalt și slab; capul îi era înfășurat într-un fel de turban dintr-o basma de culoare deschisă și era îmbrăcat într-o tunică militărească — rătăcită prin cine știe ce minune tocmai aici în Vestul îndepărtat, o pereche de pantaloni lungi și cizme înalte în carâmbi, cu piteni enormi. La brâu avea și el tot două revolvere și un pumnal din cel mai bun oțel; pușca lui era dintr-alea care, mânuită de un om priceput, nu dădea greș niciodată. Cu toate armele acestea și îmbrăcămintea lui războinică, omul avea o privire blândă și chipul lui o expresie de bunătate rară.

Aceștia doi din urmă aveau cai de călărie, osteniți de drum lung, ce-i drept, dar se cunoștea că duc la tăvăleală.

Când cârciumarul veni să-i întrebe ce doresc, mărunțelul îl întrebă:

— Ce se găsește de băut pe la dumneavoastră?

— Brandy, *sir*, răspunse el.

— Adu trei pahare, dacă altceva n-aveți.

— Ce-ați vrea să fie altceva? Doriți poate șampanie, ai? Nu prea aveți mutră să fiți din ăi care au cu ce-o plăti.

— Așa e, așa e, zâmbi mititelul cu modestie, dumneata ai însă mutra omului care are cel puțin o sută de mii de sticle în pivniță.

Cârciumarul aduse ce i se ceru, pe urmă se așeză iar la masa bandiților.

Omulețul duse paharul la gură, sorbi o înghițitură, apoi o scuiță cu scârbă. Tovarășii lui făcură la fel.

— Ptiu drace! răcni cel în uniformă militară, pare-mi-se că pungașul ăsta de irlandez a pus de gând să ne otrăvească. Tu ce zici, Sam Hawkens?

— Yes, răspunse omulețul. Numai că degeaba. Nu ne pasă de otrava lui, mai ales că nici n-o s-o bem. Dar ce-ți veni să-i spui „pungaș irlandez”?

— Ce-mi veni? *Well!* Cine nu-l cunoaște de la o poștă că e irlandez e un dobitoc, cum scrie la carte.

— Bine zici. Păi vezi, tocmai de asta mă mir că l-ai cunoscut. Hi-hi-hi!

Acest, hi-hi-hi” părea să fie un răs mai mult lăuntric, căci ochii i se făcură și mai mititei și lăcrimoși.

— Vrei adică să spui că de data asta sunt un dobitoc? întrebă lunganul, supărat.

— De data asta numai? Nu numai de data asta ci întotdeauna, Will Parker. De cincisprezece ani de când ne cunoaștem, ți-am spus-o de sute și mii de ori și tot nu vrei să mă crezi?

— Nu, răspunse celălalt fără să se tulbure. După o experiență de cincisprezece ani nu mai e cineva dobitoc.

— De obicei nu, dar tu da. Dovada o s-o am numaidecât. Ia să-mi spui acum mie ce părere ai despre cei doisprezece gentlemen de colo?

— Nu prea bună. Îi vezi cum râd? Râd de tine, moșule Sam.

— De mine? Pentru ce?

— Fiindcă nu e om să te vadă și să nu-l pufnească râsul.

— Mă bucur, Will Parker, n-ai idee cum mă bucur. Înseamnă încă o calitate la celelalte multe pe care le am. La tine când se uită cineva, îl podidește plânsul și ce plâns! Parc-ai fi un cioclu, Will Parker, un cioclu, hi-hi-hi!

Sam Hawkens și Will Parker păreau să trăiască mereu pe picior de război, ciorovăindu-se întruna, dar nici unul nu se supăra pe celălalt. Cel de-al treilea tăcuse până atunci; acum își trase în sus ciorapii care i se lăsaseră în jos, întinse picioarele lungi sub masă și zise zâmbind:

— Nu știu ce să creadă despre noi, gentlemenii de colo. Își frământă creierii degeaba, nu e așa, Sam Hawkens?

— Lasă-i să și-i frământe, Dick Stone. În schimb noi nu ni-i frământăm și știm cine sunt ei. Bandiți și pungăși, frate Dick.

— Yes! Mă tem că o s-avem o vorbuliță cu ei.

— Nu mă tem, sunt sigur. I-ai văzut cum au urmărit convoiul?

— Da. Și s-au făcut, chipurile, că întreabă nu știu ce pe cei care mânau boii, ca să iscodească încotro și unde. Mie, drept să-ți spun, mi-au stârnit o bănuială. Auzit-ai tu vreodată de banda Scormonitorilor?

— Numai o dată? se amestecă Parker în vorbă. Pesemne că ți-ai pierdut memoria, frate-meu. Numai tu ce mi-ai bătut capul cu ei!

— Nu mi-am pierdut-o defel, dar am vrut să văd dacă ți-ai pierdut-o tu. Din câți e alcătuită banda, știi!

— Da, din doisprezece.

— Și ăia de colo câți sunt?

— Treisprezece, răsă Parker, ca să-și bată joc de el.

— Scoate-l pe cârciumar din socoteală, prostule!

— Cum să-l scot, dacă n-o fi vrând să iasă?

— Prost ai fost de când te știu și prost o să rămâi. Vreau să spun că în afară de el sunt tocmai doisprezece. Hm! Nu ți se pare cam suspect?

— Suspect, de ce?

— Pentru că și banda e alcătuită tot din doisprezece și...

— Și?

— S-ar putea să fie ei.

— Așa mi se pare și mie. Pe capul bandei am auzit că-l cheamă Buttler. O să aflu numaidecât dacă se află printre ei unul cu numele ăsta.

— Parcă sunt nebuni să-ți spună!

— Stai că o să vezi tu ia acuși. Îi cunosc după vârful nasului că de-abia așteaptă să intre în vorbă cu noi. Sunt foarte curios cum au să înceapă.

— Politicos, în nici un caz, își dădu cu părerea Dick Stone. Dar nici noi n-o să ne lăsăm mai prejos.

— Bănuiești că va trebui să fim mojici cu ei?

— Oho, și rău de tot!

— Nu se poate, frate-meu, nu ne lasă obrazul... Noi trei împreună suntem numiți *The leaf of trefoil*, adică frunză de trifoi, cunoscuți ca adevărați gentlemen, care obținem mai mult prin șiretenie și bună-cuviință decât alții prin forță și mojicie. Așa trebuie să fie și de data asta.

— *Well!* Dar atunci indivizii ăștia au să creadă că ne e frică de ei.

— N-au decât să creadă ce poftesc, frate Dick. Numai să nu le dea dracul în gând să încerce ceva, fiindcă ar vedea repede că s-au înșelat. „Trifoiul” și frică! Hi-hi-hi! Fac rămășag că o să ne dondănim cu ei. Vor să jefuiască — de asta sunt sigur cum te văd și cum mă vezi — și noi o să le punem bețe-n roate.

— Chiar dacă te încredințezi că e banda Scormonitorilor?

— Da.

— Fără luptă n-o să meargă.

— Crezi? Cheresteaua asta veche — și se bătu în piept — are uneori idei mai ale dracului decât un glonț de pușcă ori o înjunghietură de cuțit, îmi place mai curând o farsă bine reușită decât să văd sânge curgând.

— Atunci... vicleșugul?

— *Yes!*

— Care?

— Nu știu încă; o să văd eu când o fi nevoie. Deocamdată să-i lăsăm în apele lor și să facem pe proștii. Ia uitați-vă cum râd de catârul meu. Săraca Mary!

— Nu e vorbă că numai frumos nu e, Sam...

— Frumos? Urât e, urât de mama focului, dar nu l-aș da pe ăl mai grozav armăsar. E deștept și înțelept ca... Sam Hawkens, stăpânul lui și mi-a salvat de o sută de ori viața. Dar și eu! M-aș arunca în foc pentru el. Vezi că Mary — bat-o norocul că nu-i catâr ci catără —, Mary a mea e singura, unica pe lume pe care n-o pot asemui cu nici un alt catâr, altminteri e îndărătnică, afurisită, ticăloasă de-ți vine uneori să-i tragi an glonț în burtă și s-o dai dracului.

— Ca și Lidy a ta, râse Dick Stone.

— Așa e, răspunse Sam Hawkens, clipind din ochii lui mititei și mângâindu-și cu dragoste pușca lui veche și ciudată. Lidy asta mi-e tot așa de dragă ca și Mary. Nici ea nu m-a lăsat vreodată la primejdie. De câte ori n-a atârnat viața și libertatea mea de ea și întotdeauna și-a făcut datoria mai abitir ca o pușcă. Nu e vorbă, are și ea toanele ei — și toane, nu glumă! — și cine n-o cunoaște, îl vede pe dracu'. Eu însă o cunosc, am studiat-o ca doctorul boala unui pacient; știu ce defecte și calități are și unde s-o mângâi ca să o îmblânzesc. N-o las din mână până la moarte și dacă o să vă aflați pe lângă mine când mi-oi da sufletul, puneți-mi-o alături în groapă, ca să putrezim împreună. Vedeți voi, fraților, Mary, Lidy, Dick Stone și Will Parker sunt tot ce-am avut eu drag pe lume. O umbră de mâhnire i se așternu pe față și ochii i se umeziră de lacrimi. Își trecu însă cu dosul palmei peste față și zise iar vesel: A, uite că unul din ăia de colo — ăl de se şușuia mereu cu irlandezul — s-a sculat de la masă. Pesemne că vrea să vină încoa' să ne tragă de limbă. Cu atât mai bine; comedia poate să înceapă, numai feriți-vă să-mi stricați cheful.

Să nu ne mirăm ori să facem haz că Sam Hawkens își alinta astfel catâra și pușca. Adevărații cutreierători ai Vestului, din care au rămas, vai, prea puțini astăzi, erau altfel de oameni decât adunătura de haimanale care a urmat după ei.

Se întâmplă după cum prevăzuse Sam Hawkens. Buttler se apropie de masa lor, se înțepeni semeț pe picioare și zise în bătaie de joc, fără să dea bună ziua:

— Ce bine vă potriviți! Caraghioși mai sunteți toți trei! Parc-ați fi frați gemeni...

— Yes, aprobă Sam, dând foarte serios din cap.

Mărturisirea lui i se păru banditului atât de caraghioasă încât începu să râdă în hohote.

— Și cine sunteți voi; la adică? urmă el râzând.

— Eu sunt ăl dintâi, zise Sam.

— Eu al doilea, adăugă Dick Stone.

— Și eu al treilea, încheie Will Parker.

— Întâiul, al doilea, al treilea. Ce? întrebă Buttler, neînțelegând ce vor să spună.

— Păi... frați gemeni, ce vrei să fim?

Bandiții de dincolo se prăpădeau de râs. Lui Buttler îi sări țandăra.

— Fă bunătațea și lasă prostiile. Eu sunt deprins să vorbească cineva serios cu mine. Că sunteți gemeni, se vede numaidecât. Am spus așa ca să-mi bat joc de voi. Vreau să știu cum vă cheamă.

— Pe mine Grinell, răspunse Sam sfios.

— Și pe mine Berry, adăugă Dick cu frică.

— Și eu sunt White, bâigui Will speriat.

Bineînțeles că se prefăceau numai.

— Grinell, Berry și White... Hm! Și ce meserie aveți? urmă Buttler.

— Păi... punem capcane pentru...

— Capcane? îl întrerupse banditul râzând. N-aveți voi mutră să fi prins în viața voastră un biber ori altă dihanie de astea.

— Nici n-am prins, recunosc rușinat omulețul.
— Așa! Și vreți să prindeți de-acum încolo?
— *Yes!*
— De unde veniți?
— De devale... de la Castorville...
— Ce făceați acolo?
— Aveam o croitorie toți trei în tovărășie.
— Aha! V-a mers prost, pesemne!
— Da. Am dat faliment; lucram la toată lumea pe datorie și nu ne-a plătit nimeni.

— Am văzut eu numaidecât cu cine am de-a face. Faliți, ai? Croitorie, zici? Trei croitori, mai bine zis cârpaci — care au dat faliment fiindcă nu-și pricepeau meseria! Și v-ați gândit pe urmă să faceți pe vânătorii! Auziți, măi?

Aceste cuvinte erau adresate tovarășilor săi, care râseră iar în hohote. Sam Hawkens protestă însă cu indignare prefăcută.

— Cârpaci, noi? Te înșeli grozav, *sir!* Știam noi ce facem. Dacă nu era vorba să ne rămână ceva de pe urma falimentului, fii pe pace, nu-l dădeam noi.

Se desfăcu la piept, bătu cu palma în chimir, care zurui nițel și adăugă cu fudulie:

— Uite, aici sunt gologanii, *sir*.

Chipul lui Buttler luă expresia unei păsări de pradă. Totuși, zise cu o nepăsare prefăcută:

— Aveți parale? Atunci sunteți mai deștepți decât vă credeam. Și cu cât v-ați ales de pe urma falimentului?

— Cu peste douăzeci de mii de dolari.

— Și-i purtați așa cu voi?

— *Yes.*

— Păi bine, ce cap aveți? Prin ținuturile astea nesigure...

— Avem arme.

— Că v-ar și folosi mult! Să vă iasă, de pildă, bandiții în cale, ce vă faceți? De ce nu i-ați depus mai bine la o bancă?

— O s-o facem și p-asta, la Prescott.

— Acolo vă duceți?

— Yes.

— Să puneți capcane?

— Yes.

— Aveți?

— Nu, o să le cumpărăm la Prescott.

— Bine, măi proștilor, ce credeți vei că o să vânați prin părțile alea?

— Biberi și... și... se opri încurcat.

— Și mai ce?

— Urși cenușii... Grizzly...

De la mesele de alături izbucni un râs în hohote. Buttler râdea și el de se prăpădea.

— Grizzly... auzi, urși în capcană...

— De ce nu? mormăi Sam încurcat. Dacă sunt capcane de alea mari...

— Dar bine, omule, nu există capcane pentru urși cenușii și nici n-au să existe vreodată.

— Punem noi la Prescott un fierar să ne fabrice.

— În ce fel?

— Asta o să-i spunem noi când vom fi acolo.

— Taci măi, piciule, taci că mă faci să crap de atâta râs! hohoti banditul mai-mai să se înăbușe. Și, urmă el după ce se mai potoli, chiar dacă ar fi cu puțință așa ceva, tocmai la Prescott v-ați gândit voi să prindeți biberi?

— Păi vezi că nu chiar la Prescott, acolo vrem să ne oprim până ne-om cumpăra capcanele, pe urmă o luăm înainte spre râul Gila și San Francisco.

— Unde apa e de un deget; acolo vreți voi să găsiți biberi, mă?

— Lasă că știm noi, *sir!* Am citit într-o carte cum se prind biberii.

— Așa? Dacă vă luați după ce scrie prin cărți, nu mai am nimic de zis. Vă urez să prindeți câți mai mulți urși și biberi, numai că o să mai dați și peste altceva.

— Ce?

— Indieni sălbatici care au să vă pândească zi și noapte până ce-or pune mâna pe voi.

— O să ne apărăm.

— Cu armele astea?

— *Yes.*

— De pildă cu pușca de-o văd la tine în spinare?

— *Yes.*

— Tii ce mai isprăvi o să faceți! Ia dă-ncoa', rabla ceia, s-o vedem și noi.

Examină puștile râzând, apoi Buttler zise ironic:

— *All right!* Numai că mă tem să nu pățiți cu mânuirea lor ce-ați pățit cu mânuirea acului la croitorie.

— Fii pe pace, *sir*; când vrem noi să nimerim, nimerim cu siguranță.

— Chiar așa?

— Zău!

— La întrecere, la întrecere... șoptiră bandiții lui Buttler.

În Vest e obiceiul să se facă rămășaguri între bunii țintași; cel care dovedește mai multă îndemânare la tragere e proclamat învingător și-i merge faima până departe. De aceea, ca să-l ațâțe pe Sam, Buttler zise cu îndoială:

— De, una e să nimerești cu acul și alta cu pușca. Dumneata ai mai tras vreodată până acum, mister Grinell?

— *Yes.*

— În ce?

— În vrăbii.

— Cu gloanțe?

— Nu, cu alice.

— Și crezi că tot aia e?

— De ce nu?

— Și până la ce distanță poți să nimerești?

— Până unde ajunge glonțul.

— Să zicem două sute de metri.

— *Yes.*

— Cam atât e până la coliba de colo. Crezi că o s-o nimerești?

— Coliba? întrebă Sam jignit. O nimerește și un orb.
— Adică vrei să spui că ținta e prea mare?
— Yes.
— Cât de mică vrei să fie?
— Cât palma mea.
— Și cu rabla asta vrei s-o nimerești?
— Yes.
— Fugi de-acolo, omule! Nici să nu te gândești. Când vei trage, trece glonțul tocmai după colțul colibei.
— Să-ncercăm.
— Pui ceva la bătaie?
— Pun.
— Pe ce ne prindem?
— Pe ce vrei.
— Un dolar?
— Să fie!
— Bine, dar să luăm altă țintă, fiindcă s-ar putea întâmpla să se supere proprietarul colibei.
— Trageți într-a mea, zise cârciumarul. O să lipesc în spatele ei o hârtie cât palma mea și asta să fie ținta.
Propunerea fu primită imediat. Buttler numără două sute de pași, traseră la sorți cine să încerce întâi. Sorții căzură pe Buttler. Banditul trase și nimeri hârtia.
Veni acum rândul lui Sam. Acesta își răsfiră cât putu picioarele lui scurte, se aplecă pe cât putu mai mult înainte, puse pe Lidy a lui la ochi și ținti multă, multă vreme. Era atât de caraghios, încât toți izbucniră în râsete. În sfârșit glonțul porni, Sam zbură cât colo, scăpă pușca din mână și se apucă de obraz, văicărindu-se. Bandiții se țineau cu mâinile de burtă de râs.
— Te-ai lovit? întrebă Buttler pe Sam.
— Aoleu! se văieta acesta, rușinat.
— Cum văd eu, dă al dracului! Ia să vedem acum dacă ai nimerit.
Pe petecul de hârtie nici urmă de glonț. Căutară pretutindeni până ce unul din bandiți strigă:

— Veniți repede înapoi. Gâlgâie rachiul din butoi. Cui dracu' i-ar fi venit în gând să-l găsească tocmai aici!

La vreo zece pași de casă era un butoi plin din care țâșnea acum rachiul printr-o gaură cât degetul de mare. Glonțul nimerise tocmai în butoiul cu rachiu și-l găurise drept la mijloc. Bandiții râdeau să leșine, numai cârciumarul ocăra de zor și cerea despăgubiri. Se potoli de-abia după ce Sam îi făgădui să-i plătească paguba. Cârciumarul bătu un cep la gaură și opri scurgerea.

— Bine, omule, nici atât n-ai fost în stare, să nimerеști măcar zidul... spuse Buttler râzând. Ti-am spus eu că nu taci nici o ispravă. Acu' dă înapoi dolarul. Ei, mai pui unul la bătaie, mister Grinell?

— Yes, răspunse Sam, care se uitase până atunci prostit la isprava pe care o făcuse.

Cu al doilea glonț nimeri casa, dar tocmai jos la temelie, pe când hârtia era chiar la mijlocul zidului. Mai încercă de cinci șase ori, pierzând tot atâția dolari, dai degeaba. Păru că se necăjește foc și strigă înfuriat:

— Știu eu de ce nu nimeresc.

— De ce? râse Buttler.

— Fiindcă rămășagul e numai pe un dolar. Să fie pe mai mulți, ați vedea voi!

— Bine, fie și pe mai mulți. Ei, pe cât?

— Pe cât vrei.

— Douăzeci?

— Yes.

Sam pierdu și acești douăzeci. Buttler băgă banii în buzunar și întrebă făcând cu ochiul tovarășilor săi:

— Ei, master Grinell, ce facem, tot nu te lași?

— Nu. Odată și-odată tot o să nimeresc eu.

— Așa cred și eu. Pe cât?

— Pe cât poțеști.

— Cincizeci?

— Yes.

— Ori mai bine o sută?

— Nu, e prea mult. Sunt sigur că o să nimeresc, dar nu vreau să-ți iau atâtea parale, mister... mister... Cum te cheamă, domnule?

— Buttler, răspunse banditul, repede.

Ar fi vrut, probabil, să-și dea alt nume dar fără să vrea îi scăpase cel adevărat.

— Vezi că, master Buttler, zise Sam prefăcându-se că n-a băgat de seamă, o sută e prea mult. N-aș vrea să te jupoi...

— Aș! Am zis o sută, o sută să fie. Vorba e, ai curaj să ții prinsoarea?

— Curaj? Noi, croitorii, suntem oameni curajoși.

— Așadar, pe-o sută?

— Yes.

Buttler era atât de sigur că va nimeri iar, încât trase de la o foarte mare distanță. Trase și glonțul se înfipse în zid chiar la marginea hârtiei. Nu se sinchisi însă de asta, știind că Sam nu e în stare nici măcar de atât.

Acesta puse pușca la ochi și ținti tocmai la colțul casei.

— Ce faci, mister Grinell? strigă Buttler. De ce tocmai acolo?

— Păi vezi că tocmai acu' am priceput eu ce e cu pușca mea, răspunse Sam fără să se tulbure.

— Cum vine asta?

— E o ticăloasă, master, are toane ca o muiere. Dacă trag în sus, îi vine ei gustul să nimerească jos; socot că dacă voi trage în jos, nimerește la mijloc, drept în hârtie.

— Ești nebun, pesemne!

— Eu nu, pușca. Ia să vezi.

Apăsă pe trăgaci, glonțul porni și se înfipse chiar la mijlocul hârtiei.

— Ei, văzurăți că am avut dreptate? râse omulețul fericit. Dă încoa' suta, mister Buttler.

Banii nu fuseseră încă puși pe masă și banditul se codi să-i dea. Îi veni însă o idee. Scoase banii din buzunar, îi întinse lui Sam și-l întrebă:

— Ce zici, încetăm?

— Cum vrei.

— Ori mai încercăm o dată?

— Să-ncercăm.

— Dar nu pe o sută, ci pe două.

— *Sir*, asta e prea mult.

— Pentru mine nu. Ori ți s-a făcut frică?

— Frică mie?

— Atunci pe două sute, banii pe masă.

— Bine. Tovarășul meu, mister Berry, să facă pe arbitrul și să țină el banii. Să luăm însă altă bucată de hârtie și să-i facem un punct la mijloc. Cine nimerește punctul, ai lui sunt banii.

— Așa să fie, dar tragem de la trei nu de la două sute de pași.

— Păi atunci n-o să mai nimeresc.

— Nici nu trebuie. Hai, mister Grinell, scoate banii.

Sam dădu lui Dick Stone banii. Buttler părea să n-aibă atât la el, căci se împrumută de la câțiva din tovarășii săi până completă suma pe care o dădu apoi lui Dick.

După ce lipiră altă hârtie pe zid, numărarea trei sute de pași și Buttler se pregăti să tragă.

— Ochește mai bine ca adineauri, îi strigă unul din bandiți.

— Taci! se răsti el mânios, nu mă întrece pe mine un croitor.

— Vezi că adineauri...

— A fost numai o întâmplare, nimic altceva.

Ochi de data asta mai multă vreme și cu mai multă atenție. Glonțul nimeri hârtia, dar nu și punctul.

— Bravo! strigară bandiții cu entuziasm.

Acum veni rândul lui Sam. Puse pușca la ochi, apăsă pe trăgaci și trase. Glonțul porni și se înfipse drept în punctul din mijloc. Se auziră murmure de spaimă și furie. Dick Stone se duse la Sam și-i dădu banii, șoptind:

— Ia-i repede, frate-meu, altminteri nu-i mai vezi în viața ta.

— *Well*, dar tot o să trebuiască să-i dăm mai târziu.

— Ai avut un noroc porcesc. O astfel de întâmplare nu s-a mai pomenit! îi zise furios Buttler.

— Mie, drept că nu mi s-a mai întâmplat până acum, mărturisi Sam, prefăcându-se nedumerit, deși era un țițaș cum rar se vede.

— Atunci dă încoa' banii!

— De ce?

— Fiindcă ai spus singur că e o simplă întâmplare, zise Buttler întorcându-i vorba.

— O fi, dar vezi că întâmplarea s-a slujit de mâna și de pușca mea nu de a dumitale.

— I-ascultă, domnule, mie să nu-mi vii cu glume de astea proaste! strigă Buttler, în timp ce bandiții înconjurară pe Sam.

Acesta păru că nici nu se sinchisește de mutrele lor amenințătoare și răspunse foarte liniștit:

— *Sir*, croitorii nu fac glume când e vorba de bani. Mai încercăm o dată?

— Nu. Eu am făcut prinsoare cu dumneata, nu cu întâmplarea. Ți-e întotdeauna așa de prielnică? zise Buttler, făcând semn tovarășilor săi să se astâmpere.

Sam îl văzu și răspunse zâmbind:

— Întotdeauna când e vorba de ceva serios, dar pentru un păcătos de dolar, nu.

Vrură să se întoarcă la locurile lor, când se pomeniră cu cineva în față. Acest cineva era... catârul lui Sam care își căuta din ochi stăpânul.

Buttler nu-l văzuse venind și se izbi aproape piept în piept cu el.

— Urâtă lighioană! zise cu necaz, izbindu-l cu pumnul în cap. Adevărat dobitoc de croitor! Cine altul ar încăleca pe o astfel de pocitanie!?

— Ai dreptate, vorba e numai de ce n-ar încăleca, zise Sam, zâmbind cu înțeleș.

— De scârbă, de ce altceva?

— O mai fi și pentru alt motiv.

— Care motiv? Nu cumva vei fi vrând să zici că nu l-ar putea încăleca?

— Nu, *sir*, nu zic că nu l-ar putea încăleca, zic numai că ai trebui să fie un foarte bun călăreț.

— Aha, crezi că eu nu sunt bun călăreț și că mi-ai fi frică să încălec o gloabă ca asta?

— Nu, *sir*, nici așa, măcar că nu m-aș mira să te azvârle repede din spinare...

— Pe mine? Cel mai bun călăreț din câți există între Frisco ^[4] și Noul Orleans?

Sam îl măsură cu o privire curioasă din cap până în picioare și întrebă apoi cu îndoială în glas:

— Dumneata cel mai bun călăreț? Nu prea îmi vine să cred. Ai picioarele prea lungi.

— Zău? Ce se pricepe un croitor la călărie! râse Buttler. Te-am văzut adineauri când veneai înapoi. Parcă erai o maimuță pe spinarea unei cămile. Eu numai cinci minute să-ți încălec catârul și l-am dat gata.

— Ori te aruncă el pe dumneata din spinare în mai puțin de un minut. Pe ce te prinzi?

— Pe zece dolari, strigă Buttler, căruia nu-i mai dădea mâna să pună atâția bani la bătaie ca până atunci.

— Bine, fie.

— Că n-o să mă dea jos?

— Ba o să te dea.

— Scoate banii!

Sam dădu banii lui Dick Stone. Buttler împrumută iar de la tovarăși suma și o întinse tot lui Dick. Mai bucuros i-ar fi încredințat unuia de-ai lui; nu vroia însă să trezească bănuieli.

— Urât rămășag! îi zise cărciumarul. Pentru zece păcătoși de dolari să încăleci o gloabă ca asta... De data asta nu se poate să nu câștigi.

Buttler apucă pe Mary de căpăstru și o duse în fata casei, unde era un loc mare liber.

— Așadar, peste un minut la pământ, dacă nu, am câștigat prinsoarea, zise el lui Sam.

— Mă lași să-i spun ceva catârului?

— N-ai decât să-i vorbești, cântă-i ori fluieră-i — fă-i ce poțtești.

Se formaseră două grupuri în jurul lor; într-unul erau Sam, Dick și Will, în celălalt cârciumarul și oamenii lui Buttler. Acesta încalecă fără ca Mary să facă vreo mișcare. Sam se apropie de ea și-i zise numai atât:

— Aruncă-l jos, Mary, aruncă-l jos.

În clipa următoare catârul își înălță spinarea ca o pisică, se ridică în două picioare, apoi se întinse la pământ cât era de lung. Dar Buttler nu mai era în șa ci alături de el, lângă catâr.

— Afurisit dobitoc! mormăi banditul. Întâi stă blând ca un miel, pe urmă zboară repede în aer ca un balon...

— Ce să-i faci, așa îi e obiceiul, răspunse Sam râzând și băgă banii în buzunar.

— I-ascultă, domnule, stai că nu merge p-așa! Parcă i-ai spus catârului să mă arunce din spinare?

— Yes.

— Nu ne-a fost vorba să...

— Nu mi-ai spus când te-am întrebat că pot să-i vorbesc, să-i cânt ori să-i fluier?

— Da, dar nu în paguba mea.

— Nu în paguba, ci în folosul dumitale. N-aveai decât s-ascuți ce-i spun să facă și să te ferești dacă ești atât de bun călăreț după cum te laudai.

— Well; data viitoare câștig cu siguranță. Te mai prinzi pe zece dolari?

— Cu plăcere.

Buttler mai adună alți zece dolari de la bandiți, îi dădu lui Dick și zise încălecând:

— Hai, spune-i și acu' gloabei ce să facă, să vedem dacă te ascultă!

Sam râse cu poftă, se apropie de catâr și-i zise mângâindu-l:

— Dă-l jos, Mary, dă-l jos cum știi tu...

Catârul porni în galop, ocoli casa, trecu pe lângă zid atât de aproape încât dacă Buttler nu s-ar fi lăsat s-alunece repede pe partea cealaltă, și-ar fi zdrobit cu siguranță piciorul.

— Fii-ar a dracului de gloabă! strigă el scos din fire. Asta e dracul gol! Eu m-așteptam să mă arunce din spinare și când colo m-a făcut să alunec jos de bunăvoie.

— Nu ne-a fost vorba că pot să-i spun ce vreau? întrebă Sam foarte liniștit și băgă și baniiăștia în buzunar.

Buttler se duse șchiopătând la cârciumar și-i șopti:

— Împrumută-mă cu douăzeci de dolari, oamenii mei nu mai au un gologan.

— Tot nu vrei să te dai bătut? îl întrebă irlandezul.

— Pentru nimic în lume!

— Iar o să pierzi.

— De data asta, nu.

— Și dacă da, cine-mi dă banii îndărăt?

— Eu, ticălosule.

— Când?

— Mâine dimineață.

— De unde o să iei, că nu v-a mai lăsat nimic?

— Dobitociile! Crezi tu că ai mei ar fi stat atât de liniștiți, dacă n-ar ști că-mi voi avea până dimineață banii înapoi — ba încă și alții pe deasupra?

— Aha, ăi douăzeci de mii de dolari ai croitorului...

— Yes.

— Ia seama, *sir*. Croitorul ăsta nu e atât de prost pe cât se arată.

— *Pshaw!* Totul n-a fost decât o întâmplare.

— Cu tragerea la țintă se poate, dar cu afurisitul lui de catâr nu prea cred.

— Vorbești prostii! O fi vreo gloabă bătrână, cumpărată pe vreo câțiva dolari de la vreun circ. A fost dresat să facă atât cât ai văzut, altceva nu mai știe. Hai, dă banii încoa'! Deocamdată vreau să-mi iau îndărăt dolarii.

După ce luă banii de la cârciumar, se duse cu ei la Sam și-i zise triumfător:

— Ei, ce zici, mai încercăm o dată?

— Da, dar o singură dată și gata, răspunse Sam foarte serios.

— Bine, numai că rămășagul să fie pe douăzeci de dolari.

— Yes.

— Uite aici banii. Acum sunt sigur că gloaba n-are să-mi mai facă nimic.

Încalecă, strânse bine catârul între pulpe, frâul în mâini și ascultă cu băgare de seamă la ce spune Sam.

— Tăvălește-l, Mary, tăvălește-l să se sature... îl auzi el zicând.

Catârul se aruncă îndată la pământ și începu să se rostogolească în țărână de tot dragul. Ca să nu fie strivit de greutatea dobitocului, Buttler dădu drumul frâului, scoase cu anevoie piciorul din scară și sări într-o parte. Cum simți Mary că a scăpat de el, sări în picioare, necheză o dată din răsuputeri, se duse cu pași domoli la stăpânul ei și începu să-și frece botul de umărul lui.

Buttler se ridică încet de jos, își pipăi cu de-amănuntul trupul, să vadă dacă i-au rămas mădulelele întregi, după care scoase o înjurătură groaznică.

— Ei, mister Buttler, mai facem prinsoare pe zece dolari? îi strigă Sam râzând.

— Du-te la dracu' cu gloaba ta! mormăi banditul posomorât.

— N-am ce face acolo, mister Buttler, eu am treabă în altă parte, râse iar Sam.

— La Prescott, poate?

— Yes.

— Pleci chiar acum?

— Nu, astă-seară rămân aici în San Xavier del Bac.
— Gazdă ți-ai găsit?
— Ce-mi trebuie gazdă, nu dorm eu mai bine sub bolta cerului decât sub un acoperiș?
— Merinde aveți?
— Încă nu. Socoteam să găsim aici.
— N-o să găsiți nimic, doar dacă vă vom pofti noi la masă. Primiți?
— Cum să nu! La ce oră mâncați?
— După ce-o fi masa gata. O să vă dăm noi de știre.
Astfel se sfârșiră rămășagurile și cele două grupuri de oameni se despărțiră pentru moment, rămânând să se întâlnească iar mai târziu.

2. Planuri zădărnice

— Strașnică afacere ai făcut! zise Dick Stone lui Sam când se văzură singuri. Tare-aș fi vrut să m-amestec și eu nițeluș.

— Nu era nevoie, după cum ai văzut. Ne iau într-adevăr drept croitori, hi-hi-hi! Buttler îl cheamă pe dumnealui, ați auzit?

— Atunci tot ei sunt. Neplăcută tovărășie pentru cină.

— Nu mă silea nimeni să primesc — avem noi destule merinde în desagi — am însă motivele mele. Vreau să-i prind cu mâța în sac.

— Crezi că o să poți?

— O să vedem.

— Făceam mai bine dacă plecam. Nu prea e sănătos locul pentru de-alde noi. Au să caute să-și ia câștigul îndărăt.

— Ba bine că nu! Numai că n-au să reușească. Nu mi-e frică de ei, mai cu seamă de când am văzut ce lesne îi tragi pe sfoară. Auzi, domnule, să ne ia drept croitori! Noi, „Trifoiul!”

— Mare pișicher ești, măi Sam, măi...

— De, aș fi eu mulțumit cu ce e în căpățâna asta a mea dacă... Ei, ce să-i faci! oftă el. Am avut altă dată nu numai cap, dar și păr pe el, până ce s-au găsit niște afurisiți de powneezi să mi-l tragă cu piele cu tot. M-am dus pe urmă la Tecanja de mi-am cumpărat altul — îi zice perucă — și am dat o groază de parale pe el. Dar nu face nimic, fiindcă pielea asta cu păr e mai bună decât cealaltă. Vara, când ți-e cald, o dai jos, n-ai nevoie să te scarpini, pentru că nu te mănâncă, și-ți speli părul în apă fără să te apleci. Și-apoi, dacă o mai vrea vreun indian să-mi ia scalpul, i-l pot da numaidecât, fără să se mai ostenească să-l jupoaie. Hi-hi-hi!

— Mari dobitoci, frățioare, adăugă Will Parker. Să creadă ce le-am îndrugat noi că ne ducem la Gila să prindem biberi și urși cenușii în capcană.

— Nu atât de dobitoci precum crezi tu, îi curmă Sam vorba. Au văzut numaidecât că ești un ageamiu și de la unul de ăștia nu e de mirare nimic. Parcă ziceau că nu se găsește nimic de mâncare și totuși ne-au poftit la masă. Așteaptă, pesemne, carne de undeva. De la Tucson, nu cred. Or fi vrând s-o fure de... A uite că vine convoiul.

Arată spre un car mare cu coviltir care se apropia pe șosea tras de patru boi și urmat de alte trei. Un călăreț înarmat până în dinți venea în fruntea convoiului — era călăuza. Lângă car mergeau doi băietani care purtau la brâu revolvere, pumnale și câte o pușcă atârnată pe umeri. Cei care mânau boii, mergeau pe jos. Două din care erau încărcate cu oameni privind curioși de sub coviltir.

Călăuza avusese pesemne de gând să tragă la cârciumă, dar când văzu pe bandiți, se întunecă la față și trecu înainte.

— A dracului treabă! șopti cu ciudă Buttler cârciumarului. Mi se pare că rămânem fără friptură...

— Cum așa?

— S-au dus și cine știe unde au să poposească.

— În nici un caz departe. Boii le erau osteniți. Te-ai uitat la călăuza lor?

— Nu.

— S-a întunecat la față când te-a văzut. A prins bănuiele, fiindcă prea mult l-ați iscodit, de aceea nu s-a oprit aici, dar cred că îndată ce-o ieși din sat, unde e iarbă pentru vite, au să-și facă tabăra pentru noapte.

— Mă duc după ei.

— Ba fă bunătatea și te astâmpără. Vrei să-i întărești bănuielile?

— Ai dreptate, zise Buttler. Trebuie s-așteptăm până s-o întuneca, pe urmă ne ducem câțiva din noi să vedem ce și

cum. Nu se poate să nu-și lase vitele libere să pască; punem mâna pe unul din boi și-l tăiem.

— Ca să vă dați de gol, adăugă cârciumarul.

— Ei așa! Dacă ne găsește cineva mâncând carne, spunem că am cumpărat-o de la vreun indian în trecere pe aici. Și dacă nu ne dă pace, avem arme cu ce să astupăm gura cui ne tulbură de la masă.

— Croitorii ăia mănâncă și ei cu voi?

— Da. Știi, Paddy, ce m-am gândit eu? Să-i îmbăt.

— Ca pe urmă să-i...

— Da, să-i... după cum zici.

— În casa mea?

— Da, în odaie. Aici afară ne-ar putea vedea cineva.

— Hm! Să nu mă bagi în bucluc...

— Taci și nu mai crâcni. Îți dăm din ce-om lua de la ei trei sute de dolari; cred că-ți ajunge, nu?

— Văd că n-am încotro, dar mă tem că n-o să-i puteți îmbăta așa de lesne cum vi se pare vouă...

— Dimpotrivă, cât se poate de lesne. N-ai văzut că au vărsat rachiul în loc să-l bea?

— Ba am văzut...

— Asta vasăzică, dacă nu mă înșel, că nu sunt băutori și din câteva pahare îi dăm gata.

— Ba te înșeli, fiindcă dacă nu sunt băutori, n-au să bea și nici n-au să se îmbete, defel.

— Hm... poate că ai dreptate. Altă băutură decât rachiu n-ai?

— Ba așa avea eu ceva, răspunse cârciumarul clipind șiret din ochi, numai că e cam scump. Am adus din California niște vin!...

— Zău? Să-l dai încoace, zise repede Buttler. Câte parale?

— Butoiașul de patruzeci de litri, șaiszeci de dolari — nici mai mult nici mai puțin.

— Cam scump... dar nu face nimic, ți-l plătesc odată cu ceilalți trei sute după... știi tu după ce.

— I-ascultă, *sir*, ce trebuie atâta bătaie de cap cu croitorii ăia. Să-i poftești la masă, să-i amețești și mai știu eu ce! Nu există o cale mai bună și mai scurtă?

— Ba există, Paddy, dar uite ce e: mie nu prea îmi vine să cred că sunt într-adevăr croitori. Felul cum a tras omulețul ăla adineauri m-a pus pe gânduri. Țsta e mare meșter la mânuirea armelor. Chiar atunci când n-a nimerit hârtia, a făcut-o dinadins. Îl vedeai ochind ținta, pe urmă dintr-o mișcare iute ca fulgerul abătea glonțul spre colțul casei. Și apoi, odată nu s-au uitat spre noi, ne priveau însă pe sub gene și nu le scăpa nimic din ce făceam. Măi, Paddy, măi, știu ce spun, pe ăștia nu-i dobori lesne.

— Ce pot face ei trei împotriva a doisprezece — treisprezece cu mine — la o adică?

— Așa e, numai că ar putea fi omorâți ori răniți câțiva dintre noi și asta n-aș vrea. Dacă însă reușim să-i îmbătăm...

Buttler își curmă vorba și arătă spre șosea.

— Uite momâia care venea în urma convoiului, adăugă el. Convoiul s-a îndepărtat și nu mai știe încotro s-o ia.

„Momâia”, cum îi zicea banditul, era în adevăr o arătare ciudată. Purta o manta lungă până la călcâie și pe cap o broboadă mare al cărei colț ajungea la spate până la coada calului. În picioare avea cizme înalte în carâmb, pe umeri îi atârna o pușcă și de sub manta se zărea o sabie scurtă. Chipul înfășurat în broboadă era bronzat rotund și trandafiriu, încât n-ai fi putut spune dacă e de femeie sau bărbat. Vârsta? Să fie bărbat, i-ai fi dat treizeci și cinci de ani; femeie, patruzeci.

Momâia se apropie de masă, își opri calul și zise cu glas pițigăiat:

— Bună ziua, domnilor. N-ați văzut dumneavoastră patru care trecând pe aici?

Până atunci se vorbea englezește. Acest bărbat-femeie sau femeie-bărbat grăia nemțește, fără a fi înțeles de cei cărora li se adresase, așa că nu-i cu mirare că nu primi nici

un răspuns. Când întrebarea fu repetată cu un ton mai scăzut. Sam Hawkens se ridică, se apropie de individ, adresându-i-se în germană:

— Dumneata nu știi englezește?

— Nu, doar germana!

— N-ai vrea să-mi spui cine ești?

Atunci se auzi cu o terță mai sus:

— Eu sunt domnul cantor *emeritus* Matthäus Aurelius Hampel din Klotzsche, lângă Dresda!

— Klotzsche e lângă Dresda? Atunci ești saxon!

— Întocmai.

— Și eu la fel, deși de mult mă vântur prin America. Faci parte din convoiul celor patru căruțe, domnule cantor?

— Da. Numai că te rog foarte mult să-mi spui „domnule cantor *emeritus*”. Așa știe oricine că nu mai sunt dascăl de biserică, vreau să spun că m-am lăsat de meseria mea de cantor ca să mă dedic numai înaltei și dumnezeieștii arte muzicale.

Ochii mititei ai lui Sam sclipiră șagalnic, zise însă foarte serios:

— Am înțeles, domnule cantor *emeritus*. Carele dumitale au trecut mai de mult pe aici și cred că au poposit undeva afară din sat. Vrei să mergem să le căutăm împreună?

— Bucuros, domnule. Eu sunt melodia și dumneata acompaniamentul. Dacă nu vom face prea multe „pauze” în drum, vom ajunge cu „finalul” la căruțe.

Sam își aruncă pușca pe umeri, își fluieră catârul, care veni ca un cățel când îl cheamă stăpânul, apucă de căpăstru calul momâii și porni în direcția pe care o luaseră carele. El continuă convorbirea.

— Cum s-ar zice, compuneți, domnule cantor *emeritus*!

— Da, zi și noapte!

— Ce?

— O mare operă pentru trei reprezentații în douăsprezece acte, pentru fiecare seară patru acte. Știți, o operă ca Mitul Nibelungilor de Richard Wagner, dar de data

asta nu de el, ci de mine, cantorul *emeritus* Matthäus Aurelius Hampel din Klotzsche, de lângă Dresda.

— Dar nu puteți compune acasă? Ce v-a mânat în America și încă în Arizona, zona cea mai periculoasă a Vestului Sălbatic?

— Ce mă aduce? Divina zeiță a Muzicii mi-a îndrumat pașii, domnule. După inspirația ei mă conduc.

— Nu te înțeleg. Eu mă conduc după inspirația minții mele.

— Pentru că nu sunteți hărăzit să creați. Muzica însăși nu este suficientă, având nevoie adesea de suportul unui libret. Or tocmai lipsa acestui text m-a adus pe aceste meleaguri.

— Cum așa, domnule cantor?

— Vă rog să adăugați și *emeritus*. Căci altminteri s-ar putea crede că trebuia să cânt mai departe la orgă, în Klotzsche, lângă Dresda, unde de doi ani am un succes. Opera mea e gata în întregime, o aud continuu în minte, dar îmi lipsește libretul. Am nevoie de o acțiune dramatică, fantastică, dacă vrei ciclopică, întrucât opera mea trebuie să fie prin excelență eroică. De aceea a trebuit să pornesc cu însumi în căutarea eroului, greu de găsit față de pretențiile mele originale. În apropiere de Dresda se află un prieten de-al meu, adevărat ocrotitor, pe nume Hobble-Frank.

— Hobble-Frank trăiește acolo?

— Da, îl cunoști și dumneata?

— Foarte bine chiar, dar continuă.

— Mi-a spus că numai în America pot găsi eroii care îmi trebuie mie.

— Nu mai spune!

— Și cum ziceam, acest Hobble-Frank, care e și el unul din eroi, susținea că pe aici mai sunt și alții ca el.

— De pildă cine?

— Mai întâi o căpetenie a apașilor căruia i se zice Winnetou, doi cutreierători și vânători de ai preriilor, Old

Shatterhand și Old Firehand și încă vreo câțiva. Ai auzit și dumneata de ăștia trei dintâi?

— Cum să nu! Ba cunosc atâtea din isprăvile lor încât ai putea să faci sute de opere — numai zile să ai. Cum se face însă că ai răsărit tocmai în Arizona?

— Fiindcă auzisem că s-ar afla pe aici.

— Și ai pornit așa, la întâmplare?

— De ce nu? Când cutreieri lumea, ți-e totuna dacă ești în Saxonia ori în Arizona. Primejdii sunt pretutindeni.

— Nu e chiar același lucru. În Europa sunt oameni civilizați, pe când prin sălbăticiile astea, nu prea. Ai dumneata idee câte triburi indiene trăiesc pe aici?

— Treaba lor!

— Cunoști dumneata drumurile, obiceiurile și pustiurile nemărginite dintre California, Nevada și Arizona?

— Nu mă privește.

— Înțelegi dumneata graiul indian și al albilor de pe aici?

— La ce bun, graiul meu e muzica.

— Vezi că indienii n-au să stea de vorbă cu dumneata cântând. Nici nu-ți dai seama la ce primejdii te expui.

— Primejdii? Ei și! Un slujitor al muzicii nu se teme de ele. E atât de ridicat deasupra patimilor omenești încât nici nu-i pasă de ce spun și fac oamenii de rând. El n-aude decât acordurile divine...

— Zău? Să ți se întâmple și dumitale ca mie să-ți jupoaie vreun indian de ăștia de rând pielea capului de viu, să vezi ce mai acorduri divine o să auzi! Prin meleagurile astea nu există decât o muzică: asta. Bătu cu palma în patul puștii, apoi urmă: instrumentul acesta muzical scoate tonuri și melodii după care se dansează în Nevada și Arizona și...

— Dansează? Ptiu! exclamă fostul cantor cu scârbă. Cine vorbește de dans? Un artist niciodată! Dansul e numai un mijloc de transpirație nedemn de un ales al zeiței căreia îi slujesc.

— Tare mă tem că o să dansezi și dumneata până ce ți-o curge sudoarea șiroaie de pe frunte și încă mai curând decât te-aștepți.

— Eu? Pentru nimic în lume! Cine mă poate sili?

— Domnii aceia pe care i-ai văzut chiar acum a cârciumă. O să te lămuresc eu mai târziu.

— De ce nu acum?

— Pentru că ar trebui să-ți mai spun și altele și pentru că am ajuns la destinație.

Ieșiseră din sat la șoseaua care ducea spre capitală. Văzură carele emigranților înaintea lor. Aceștia coborâseră de sub coviltir, dejugaseră boii și-i lăsaseră să pască iarba rară și ofilită. Așezaseră carele unul lângă altul cu oiștile într-o singură direcție, ceea ce era o mare greșală, căci ținutul mișuna de indieni și albi fără căpătâi care cutreierau drumurile după pradă.

Se începuse forfoteala obișnuită la întocmirea unei tabere. Două femei adunau vreascuri pentru foc; alte două pregăteau, ajutate de copii, crătiți și oale; doi bărbați cărau apă în găleți, un al treilea cerceta să vadă dacă osiile sunt unse. Toți trei erau încă tineri; un al patrulea, om de vreo cincizeci de ani dar voinic, încă în putere, stătea deoparte și dădea ordine scurte cu glas răsunător.

Părea să fie conducătorul acestei caravane de emigranți. Când văzu pe cei doi venind, strigă neamțului într-o germană stricată:

— Ce faci, domnule, iar te-ai rătăcit de noi? Trebuie să-ți ducem mereu grija...

— Piano, piano, dragă Schmidt, te aud și fără să zbieri așa, răspunse domol cantorul.

— Lasă-mă, domnule, cu pianul dumitale! Eu știu să dau cu ciocanul în nicovală, nu să cânt la pian. Dar cine e caraghiosul ăsta pe care mi-l aduseși pe cap? zise Schmidt arătând spre Sam Hawkens.

— E... e... îl cheamă..., nu știu cum îl cheamă... M-am întâlnit cu el în sat și l-am întrebat dacă nu v-a văzut

trecând. Omul a fost atât de bun să mă însoțească până aici. Pare-mi-se că e un saxon de-al dumneavoastră.

— Saxon, ăsta! Să-l vadă cineva la noi în Saxonia umblând în hainele astea pe uliță, l-ar umfla pe loc.

— Noroc că nu suntem în Saxonia, răspunse Sam Hawkens, zâmbind. De altminteri o să vezi dumneata pe aici și alții îmbrăcați mai caraghios ca mine. Mă rog, aş putea să ştiu şi eu de unde veniţi voi şi unde vă îndreptaţi?

— Care voi? se răsti Schmidt. Dumneavoastră, vrei să spui. Şi apoi, spune-ne dumneata mai întâi cine eşti şi ce meserie învârteşti?

— *Well!* Mă cheamă Falke, sunt din Saxonia, trăiesc ca westman şi acord fiecăruia onoarea ce i se cuvine. Dacă voi vreţi să-mi răspundeţi la întrebare — bine, dacă nu — treaba dumneavoastră.

— Voi şi *dumneavoastră*? Domnule Falke, doar am zis că suntem obișnuiți...

— Bine, bine! Şi eu sunt obișnuit să dau fiecăruia onoarea ce i se cuvine. Cine mă consideră drept o paiață, pe acela îl ignor ca şi cum n-ar fi.

— Te referi la mine? se aprinse bătrânul, înaintând amenințător cu un pas.

— Da, răspunse omulețul, privindu-l fără teamă în ochi şi zâmbind şagalnic.

— Atunci cărați-vă de aici, dacă țineți la oasele voastre.

— Iacă mă duc. Am vrut numai să vă spun, din prietenie, ca să vă feriți de cei doisprezece inși pe care i-ați întâlnit astăzi venind înapoi.

— Nu e nevoie, ştim noi singuri ce trebuie să facem. Au vrut ei să ne descoasă, dar nu le-a mers. Vezi deci că-ți răcești gura degeaba.

Întoarse spatele lui Sam, dându-i să înțeleagă că nu mai are ce vorbi cu el. Acesta făcu vreo câțiva pași, se opri iar şi zise:

— Master Schmidt, doar o vorbă.

— Tot n-ai plecat? se răsti bătrânul.

— Iaca plec. Numai un lucru aş mai vrea să te întreb: tot aşa o să lăsaţi căruţele şi peste noapte?

— Ce întrebare e asta?

— Fiindcă, vezi dumneata, e cel mai bun mijloc ca să vă atace fără să vă puteţi apăra. Eu, în locul dumneavoastră, le-aş rândui câte una de fiecare latură şi aş aduna în locul rămas la mijloc oamenii şi boii — hi-hi-hi — da şi boii şi aş pune o santinelă cu schimbul până dimineaţa.

— Pentru ce?

— Fiindcă aici vă aflaţi la Avijour şi nu acasă, la Dresda sau Lipsa.

— Ştim noi şi fără dumneata unde ne aflăm. Hai, cară-te, dacă nu vrei să te iau cu băţul la goană.

— *Well*, am înţeles. Iaca mă duc.

— Halal să-ţi fie ce compatriot mi-ai găsit, spuse necăjit Schmidt către neamţ după ce plecă Sam. Îmbrăcat ca o paiaţă şi obraznic, parc-ar fi vorbit cu de-alde ai lui.

— Mă mir. Cu mine a fost foarte prietenos şi mi-a vorbit cât se poate de frumos.

— Lasă-mă, domnule, în pace. Ăsta trebuie să fie...

Îşi curmă vorba, căci auzi un strigăt. Cei doi băietani care însoţeau călări căruţele cu emigranţi se întorceau de la râu, unde-şi adăpaseră caii şi zăriseră pe Sam îndepărtându-se. Unul din ei fusese acela care scosese strigătul. Acesta avea pielea chipului albă ca europenii, ochii vioi şi inteligenţi. Părea să n-aibă mai mult de optsprezece ani, nu înalt dar lat în spate.

Şi mai interesant era celălalt tânăr. Trăsăturile feţei sale păreau ale unui adevărat indian, deşi umerii obrazilor nu erau atât de ieşiţi în afară cum îi au ei. Pielea avea culoarea bronzului mat, fără luciu, din care se distingeau şi mai bine ochii lui cenuşii deschişi şi părul blond. Înalt şi subţire, părea tot atât de vânjos ca şi tovarăşul său de aceeaşi vârstă.

Purtau amândoi haine europeneşti şi erau foarte bine înarmaţi. Aveau cai de rasă şi se pricepeau bine la călărit.

- Ce e, ce s-a întâmplat? îi întrebă Schmidt.
- Cine era omul care a plecat acum de aici? întrebă tânărul cu înfrigurare.
- Pentru ce mă întrebi?
- Fiindcă mi se pare că-l cunosc. Nu l-am văzut bine la față, dar mersul lui nu mi-e străin. Avea barbă?
- Da, o pădure întreagă.
- Așa. Ochii?
- Mititei.
- Nasul?
- Grozav!
- Și asta se potrivește. Ți-a spus cum îl cheamă?
- Parcă zicea...
- Sam Hawkens?
- Nicidecum. Se numește Falke și e neamț.
- Ciudat, dar e posibil. Falke se traduce în engleză prin

hawk ^[5]. Mulți germani își iau nume englezești când vin pe-aici. Deci Hawkens, un westman, se numește în realitate Falke... Că Sam Hawkens este german, n-o știam. Dar această mutră, acest mers tiptil sunt bizare. Deși fiecare om al Vestului Sălbatic a învățat să meargă tiptil, modul în care pășește Sam Hawkens îi este propriu, încă o întrebare: l-ai auzit râzând când ai vorbit cu el?

— Da, când a spus să închidem în țarc oamenii cu vitele la un loc. Râdea batjocoritor.

— Nu asta vreau să spun. Cu ce vocală? Unii rînd cu *a*, alții cu *e* și alții cu *i*.

— Ăsta râdea cu *i* și era mai mult un chicotit decât rîs.

— El era, el era! Sam Hawkens, vânătorul cunoscut de toți...

— Te vei fi înșelat. Individul ăsta semăna mai mult a derbedeu decât a vânător al Vestului.

În vremea aceasta, Sam Hawkens se întorsese la cârciumă și se așezase lângă tovarășii săi. Ca să nu se

supere cârciumarul mai comandară un rând, dar subțiară rachiul cu apă. Bandiții râseră dar îi lăsară în pace.

După ce se întunecă, irlandezul aprinse un felinar și-l atârna în fața prăvăliei. Buttler făcu un semn la trei din bandiții lui și plecă cu ei.

— Oare unde s-or fi ducând? zise Will Parker.

— Nu poți să-ți închipui? răspunse Sam Hawkens.

— Nu sunt atotștiutor.

— Nici eu, dar cine nu e ageamiu ca tine, trebuie să știe cam ce vor dumnealor.

— Ce, deșteptule?

— Carne.

— De unde s-o ia?

— De la emigranți.

— Așa e, ăștia trebuie să-aibă din aceea afumată pentru drum și vor să le-o fure.

— Te înșeli, frate-meu. Ei vor carne proaspătă, nu afumată și au pus ochii pe boii de la căruțe. Acu' știi, scumpul meu. Will?

— A, boii, bine zici! Mai lesne le e lor să fure un bou decât să se strecoare în car pentru o șuncă uscată. Se furișează binișor unde pasc boii, mână încetinel unul de la spate până l-au scos dintre ceilalți și... treaba s-a făcut.

— Așa e, ai nimerit-o, hi-hi-hi! Tu trebuie să fi fost în tinerețile tale ăl mai grozav hoț de vite, frate Will.

— Taci, mă și nu vorbi prostii! Mie, drept să-ți spun, mi-ar părea rău pentru bieții emigranți să-i păgubească de o vită de jug. Bănuiala asta ti-a venit de-abia acum?

— Nu, încă de când l-am auzit pe Buttler vorbind de carne proaspătă.

— Și ai fost la emigranți fără să le spui să se ferească?

— De unde știi că nu le-am spus? M-au făcut însă caraghios, zicând că n-au trebuință de sfaturile mele. Sam Hawkens, un caraghios, hi-hi-hi! Am răs cu poftă. Drept e că îmbrăcămintea asta a mea... Dar lasă, că nici „*Emeritus*” ăla, ori cum i-o fi zicând, n-arată altminteri, hi-hi-hi!

— Râzi, ai? Uiți că suntem poftiți la masă?
— Cum dracu' să uit? Că mi-e o foame de lup...!
— Și vrei să mănânci din carnea furată de la niște bieți emigranți?

— Yes, și cu ce poftă!
— Nu, Sam, nu te cred, te știu ce om cinstit ești. Fă ce vrei, eu nu mă întovărășesc la de-alde astea.

— Nici eu, doar dacă știu că nu e în paguba nimănui.

— A, vrei să...

— Da. M-au făcut caraghios și n-au vrut să-mi asculte sfatul. Să-și primească pedeapsa ca să le folosească pentru altă dată. Voi mânca să mă satur, voi avea însă grijă pe urmă ca să li se plătească.

— Dacă-i p-așa, atunci fac și eu ca tine. Dar trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Tare m-aș mira să nu ne jecmănească apoi bandiții.

— Numai să nu-i jecmănim noi pe ei...

După vreun sfert de ceas, Buttler și tovarășii săi se întoarseră aducând cu ei o pulpă de bou pe care o trimiseră la bucătărie. Până să se frigă carnea, mai deșertară vreo câteva sticle de brandy. Când baba veni să le spună că masa e gata, Buttler se apropie de „Trifoi” și-i pofti în casă să mănânce.

— Nu s-ar putea să ne trimitеți aici ce vreți să ne dați? îl întrebă Sam.

— După câte știu eu, musafirii stau cu gazda la masă, răspunse banditul. Și apoi, nu simți gustul vinului decât atunci când îl bei în tovărășie.

— Vin? De unde vin aici? zise Sam uluit.

— Te miri, nu-i așa? râse Buttler cu poftă. Trebuie să știți că sunteți musafirii unor adevărați gentlemen. Am băgat de seamă că nu vă place rachiul, de aceea am stăruit pe lângă cârciumar să facă pe dracu' în patru și să scoată de unde-o ști altă băutură. Avea, hoțul, un butoiaș cu vin vechi pe care-l păstra pentru sufletelel lui, dar l-a scos la iveală. Ei, și-acu', poftiți la masă, domnilor!

Porni înainte, lăsând pe cei trei prieteni să vină după el, ceea ce prilejui lui Sam ocazia să șoptească celorlalți:

— Vrea să ne îmbete, ticălosul, ca să ne poată jefui pe urmă. Crede că nu ducem la băutură fiindcă am scuipat otrava aia a cârciumarului. Hi-hi-hi! Mă tem că se înșală în socoteli, dumnealui, ce ziceți? Sam Hawkens suge ca un burete și nu l-a văzut încă nimeni beat până acum. Să ne facem că suntem beți turtă și să-i îmbătăm până vor cădea sub masă, fraților.

Intrară în casă. La dreapta era bucătăria, de unde venea un miros de friptură care-ți gădila plăcut nărilor. La stânga se aflau două mese lungi și de amândouă părțile câte o bancă de scânduri. Loc era deci destul pentru toți. Butoiul cu vin era așezat pe o buturugă, într-un colț al încăperii. Irlandezul umplu de la canea două urcioare care trebuiau să treacă de la gură la gură, deoarece pahare nu erau pe masă.

Bandiții își propuseseră să bea puțin, până ce-și vor îmbăta musafirii. De aceea le treceau mereu urcioarele cu vin, pe când ei sorbeau numai câte-o înghițitură. Vinul era într-adevăr foarte bun și din ce în ce înghițiturile deveneau tot mai dese și mai numeroase.

Friptura era de asemenea cât se poate de gustoasă și o înfulecau de zor. Cam pe la sfârșitul mesei interveni o întrerupere a bairamului. În ușă apărură călăuza emigranților cu bătrânul Schmidt și încă trei dintre ei. Toți își aveau puștile în mână, pe când bandiții le puseseră pe-ale lor deoparte.

Călăuza se apropie de ei și zise:

— Good evening, mylords! Ne îngăduiți să vă spunem poftă bună?

— Cum să nu! răspunse Buttler. V-am pofti și la masă, dar a rămas mai nimic, după cum vedeți.

— Ne pare foarte rău că nu ne putem înfrupta și noi din pulpa asta de vacă, parcă pulpă e, nu?

— Yes. Exact, dar nu de vacă fiindcă e de bou.

— Pesemne că la dumneavoastră vitele sunt pe toate cărările.

— Or fi, noi nu știm. Am cumpărat carnea de la un indian.

— Unde?

— La o fermă din valea Santa Cruz.

— Mă mir, fiindcă n-aveați nimic în mână când ați trecut pe lângă noi.

— O vârașem, tăiată în bucăți, prin desagi.

— *Well*, master. Cum se face atunci că n-aveți nici o desagă și nouă ne lipsește tocmai acu' un bou de jug?

— Zău? Păi câți erați?

Bandiții râseră de gluma asta grosolană, dar călăuza nu se tulbură și urmă:

— Da, ne-a pierit mai adineauri un bou de la căruță. Nu bănuți defel, gentlemen, cam ce s-o fi făcut?

— De unde vrei să știm noi? Căutați-l!

— L-am căutat și l-am și găsit.

— Cu atât mai bine pentru dumneavoastră; pe noi lăsați-ne în pace să ne sfârșim masa. Ce treabă avem noi cu boii altora?

— Poate că da. Afacerea stă așa: boul a fost furat și înjunghiat în toată regula. Cuțitul i-a fost înfipt drept în creștetul capului, ca să-l ucidă pe loc. Țsta e sistemul cunoscut al hoților de vite, ca animalul să moară imediat fără s-aibă timp să ragă sau să se zbată.

— *Well*. Atunci credeți că boul v-a fost furat?

— Nu credem, ci suntem siguri.

— Puneți mâna pe hoț dacă puteți; e singurul sfat pe care vi-l pot da.

— Ceea ce am și făcut. Curios e că de la bou lipsește tocmai o pulpă și mușchiul.

— Eu nu găsesc defel că e curios. Mușchiul e cea mai bună bucată și pulpa de asemenea. Pesemne că știau și hoții lucrul ăsta.

— *Well*, au fost deci de aceeași părere cu dumneata, deoarece văd că friptura era de mușchi.

Buttler se ridică în picioare și strigă amenințător:

— Ce înseamnă asta, sir? Pui în legătură friptura noastră cu boul furat?

— Chiar așa și sper că n-aveți nimic împotriva.

Într-o clipă Buttler puse mâna pe pușcă și bandiții îl urmară.

— Îți dai seama de îndrăzneala dumitale? strigă el. Uită-te la aceste douăsprezece țevi îndreptate spre voi și repetă ce-ai spus dacă-ți mai dă mâna!

— Nici prin gând nu-mi trece. Mi-am făcut datoria, atâta tot. Eu sunt călăuza oamenilor care se află acum în spatele meu. Sunt germani, nu știu să vorbească englezește. Ce-am zis, am zis în numele lor, așa că pot pleca. Meseria mea nu e de văcar, ci de scout. Ce vor face de acum încolo, e treaba lor.

După ce zise acestea, omul plecă fără să se mai uite îndărăt. Din punctul lui de vedere avea dreptate. Fusesse tocmit să-i călăuzească, nicidecum să facă pe avocatul lor. Făcuse chiar prea mult intervenind într-o afacere în care își expunea viața.

Nemții probabil crezuseră că scout-ul va duce chestiunea până la capăt, căci, după plecarea lui rămaseră buimaci, până ce bătrânul Schmidt se trezi brusc, adresându-se lui Sam Hawkens, care mâncase mai departe liniștit, în timp ce Buttler și tovarășii lui se așezară iarăși la locurile lor:

— Domnule Falke, ai auzit ce-a zis călăuza noastră?

Bineînțeles că Schmidt îl trăsese afară pe Sam și-i vorbea încet, ca să nu-l audă ceilalți.

— Ce zici de afacerea asta? urmă Schmidt.

— Nu zic nimic, răspunse Sam foarte liniștit.

— Cum adică, să las să mi se fure boul?

— Să ți se fure? Ți s-a și furat, dacă nu mă înșel, hi-hi-hi!

La râsul acesta, Schmidt tresări și-l privi mai cu atenție.

— Te rog, nu ne lăsa. Ajută-ne, trebuie să ne ajuți... Doar ești german, un compatriot de-al nostru!...

— Trebuie? Ce ajutor poți avea de la un caraghios? Dacă-mi ascultai sfatul, să așezi căruțele cum te învățasem eu, nu rămâneai acum fără bou. Nu, nu, nu pot să fac nimic pentru dumneata.

— Dar să stai cu hoții la masă și să te îndopi din boul furat, poți, nu e așa? zise Schmidt necăjit.

— Păi dacă m-au poftit la masă...

Schmidt se înfurie, bătu cu patul puștii în pământ și strigă înfuriat:

— Așa? Și mai te socotești compatriot... bine. Atunci o să mă ajut singur.

— Ce vrei să faci, omule?

— Să-i silesc pe ticăloșii ăștia să-mi plătească prețul boului. Suntem patru bărbați bine înarmați și...

— Și ei sunt doisprezece, la fel de bine înarmați ca și voi. Cată-ți mai bine de treabă; nu mai învii boul dacă îți pui viața în primejdie, crede-mă.

— Și paguba cine mi-o plătește?

— Pe cât știu, n-au bani și chiar dacă ar avea nu i-ai putea scoate cu de-a sila.

— Dar prin vicleșug?

— Nu ești dumneata în stare. Ursul nu e vulpe și nici nătângul pișicher, hi-hi-hi!

Schmidt vru să-i spună o mojie pentru cuvântul „nătâng”, dar râsul îi opri vorba în gât.

— I-ascultă, domnule, zise el, am uitat cum te cheamă, dar pe cât țin minte numele dumitale seamănă cu al unui vânător renumit de-al preriilor — așa cel puțin mi-a spus Și-So.

— Și-So? întrebă Sam surprins. Ăsta cine e?

— Un tânăr care ne însoțește, feciorul unei căpetenii de-a navajoșilor, pe care îl cheamă Nitsas-Ini.

— Ce? strigă cu bucurie Sam. Nitsas-Ini? Fiul său e cu voi? S-a întors din Germania?

— Da, odată cu noi.

— Minunat, minunat! Atunci nu se poate să nu te ajut. Întoarce-te în tabără și fii fără grijă, o să-ți scoți paguba, îți garantez eu.

— Spui așa ca să scapi de mine, zise neîncrezător Schmidt.

— Nu, îți dau cuvântul meu că o să fii despăgubit, poate și mai mult decât te-aștepți. Cât ai dat pentru bou?

— O sută treizeci de dolari.

— Bine. O să-i ai cu siguranță.

— Atunci ești într-adevăr cine spunea Și-So?

— Pesemne, fiindcă l-am cunoscut bine pe Și-So pe când eram musafirul tatălui său. Spune-i băiatului că voi veni dis-de-diminează în tabără să-l văd. Unde era când am fost spre seară la voi?

— Se dusesese cu caii la râu, să-i adape.

— Dar călăuza?

— Să împuște probabil vreo pasăre pentru cină. O să-i trag un frecuș că ne-a lăsat baltă adineauri și a plecat.

— Dă-i pace, n-are omul nici o vină. Acu' pleacă să nu prindă ăia dinăuntru bănuieli că stăm atât de vorbă.

— Bine, mă duc. Întâmplarea asta o să-mi fie învățătură de minte ca s-ascult altă dată și de sfatul altuia, să nu fac numai după capul meu.

— Așa? Atunci îngăduie-mi să-ți mai dau unul: prin vestul ăsta sălbatic să nu judeci niciodată pe om după haine.

După ce plecară emigranții, Sam intră în casă și s-așeză iar la masă.

— Ce ți-a bătut ăla atâta capul? îl întreabă Buttler.

— Zicea că vrea să-l despăgubiți pentru bou.

— Și ce i-ai răspuns?

— L-am trimis la plimbare, zise Sam foarte serios.

— Norocul lui că te-a ascultat. Nu suntem noi deprinși să ne pierdem vremea cu astfel de indivizi. Dar ia să mai bem nițel. Dobitocii ăștia ne-au întrerupt chef.

Mâncare nu mai era, în schimb băutura aluneca pe gât ca untdelemnul. Când butoiul fu golit pe jumătate, Sam se prefăcu cherchelit, tovarășii săi de asemenea. Bandiții se bucurau grozav, crezând că vor reuși în cele din urmă să-i dea gata și urcioarele treceau din mână în mână.

Sam de-abia mai ținea ochii deschiși, dar pe când la el era numai o prefăcătorie, bandiții, care băuseră înainte prea mult rachiu, erau acum beți de-a binelea.

Cel dintâi pe care-l prididi băutura fu cârciumarul. Începu să moțăie, pe urmă se întinse pe jos, cât era de lung și adormi. Încetul cu încetul bandiții nu se mai putură împotrivi somnului și, când butoiul fu golit până la fund, toți căzură cu capul pe masă.

Ca să se încredințeze că nu se prefac, Sam zgudui pe unul din ei și-i spuse ceva. Acesta deschise nițel ochii împăienjeniți și bolborosi:

— S-au îmbătat... în... sfârșit... Butt... Buttler?

— Da, răspunse Sam.

— A... a... atunci... să-i... scoa... tem... a... f ară și... să le... vâram... cu... ți... tul... în... în... tre coa... coa... ste. Îm... părțim... ba... ba... banii și... pe ei îi... în... gro... gropăm. (Și fiindcă Sam nu zicea nimic, banditul bâigui mai departe:) De ce nu răspunzi? Nu cumva... vrei să-i... să... i lași să... sca... pe? Nu se... poate... tre... tre... buie să... moară. Să... în... cep eu?

— Da, răspunse Sam.

— A... tunci... îl iau în... pri... mire pe... ăla... miti... te... lul.

Se sculă de la masă, duse mâna la brâu și vru să tragă cuțitul. Nu se putu însă ține pe picioare și căzu lat la pământ, unde adormi numaidecât și începu să sforăie cu putere.

— Ați auzit? șopti Dick Stone tovarășilor săi. Să ne omoare și după ce ne vor fi jefuit să ne îngroape. Bănuiai tu așa ceva, frate Sam. Și-acu' ce facem cu ei?

— Îi legăm burduf; frânghii și curele găsim noi destule în casă.

Nu trecu mult și bandiții, hangiul, până și baba — beată și ea — fură legați burduf. Cei doi tovarăși rămaseră să păzească pe bandiți, iar Sam alergă la tabăra emigranților.

— *Who is there! I shoot* — Cine e acolo? Trag! auzi el un glas tânărl.

— Sam Hawkens, răspunse el.

— Ai venit? Poftim, *sir*. Treci peste osie.

— Nu pot, îmi sunt picioarele prea scurte, trec mai bine pe dedesubt.

Sam băgă de seamă că de data asta carele formau un pătrat și vitele fuseseră băgate la mijloc. Așadar sfatul lui fusese ascultat, numai că acum era prea târziu.

Și-So îi întinse mâna.

— Văd că ai învățat bine nemțește, îi zise Sam. Câți ani ai fost în Germania?

— Șase, *sir*.

— Să deșteptăm acum pe emigranți și să stăm nițel de vorbă cu ei. A, dar ce s-aude?

— Tropot de copite, *sir*, zise tânărul indian. Un singur călăreț... Vine dinspre sat. Oare cine să fie?

— Nu e călăreț, răspunse Sam zâmbind. E Mary a mea, care vine după mine. Îi cunosc tropotul dintr-o mie. Dumneata îți mai aduci aminte de ea?

— Foarte bine chiar. Te rog însă, *sir*, nu-mi spune „dumneata”. Sunt indian și indian vreau să rămân, cu obiceiurile și tradițiile neamului meu.

— Bravo, tinere! Vezi, așa te vreau! Am avea multe de vorbit, dar nu-i vreme acum, o s-o amânăm pentru mai târziu.

Catârul veni până la osie și-și frecă botul de umărul stăpânului său.

Glasurile lor îi treziră pe emigranți din somn. Schmidt îl primi pe omulețul nostru altfel decât rândul trecut. Aprinseră focul și se așezară cu toții în jurul lui. Și-So îi

prezentă pe cei de față. Trei dintre emigranții mai tineri și căsătoriți se numeau: Brauch, Ebersbach și Uhlmann. Tânărul prieten al lui Și-So se numea Adolf Wolf. Pentru moment, Sam nu dorea să știe mai mult. Femeile și copiii se apropiară și ei. Nici scout-ul nu rămase deoparte, astfel încât erau toți împreună când Hawkens începu să le relateze cum se petrecuse întâlnirea cu findersii. Până acum nu-l cunoscuse nimeni, în afară de indianul blond. Când aflară cum a câștigat rămașagul, cum i-a îmbătat, cum se descotorosise de ei, înțelesese din discreția și modestia lui că acest omuleț hazos nu este un westman oarecare, un vagabond, așa cum părea la prima vedere. Aceasta o simți și bătrânul Schmidt, care îi întinse mâna și zise cam rușinat:

— Te rog să mă ierți pentru purtarea mea dinainte. Nu e așa că nu-mi porți pică, domnule Hawkens?

— Să mă ferească Dumnezeu! râse omulețul. Am și-așa destule de purtat, nu mă mai încarc și cu păcatele altora în spinare. „Caraghiosul” fie-ți iertat și uitat.

— Sustii deci că acești doisprezece formează banda Scormonitorilor?

— Da.

— Și că vroiau să vă omoare?

— Da.

— Atunci avem destule motive să-i trimitem pe lumea cealaltă sau cel puțin la pușcărie. Îi vom păzi bine în noaptea asta și mâine dimineață îi dăm pe mâna autorităților.

— Nu, asta nu o s-o facem.

— Dar ce?

— Îi lăsăm în pace.

— Cum să-i lăsăm în pace? Niște criminali care au vrut să vă omoare... Dumneata ai creieri în cap ori ce?

— În orice caz nu-i am în cizmă, master Schmidt. Se cunoaște că vii acum de dincolo și nu cunoști obiceiurile

țării. Care autorități? Există vreuna? Și chiar dacă, crezi că are vreo putere? Pot eu dovedi ce spun?

— Cum să nu poți?

— Nu, nu pot. Cred că oamenii ăștia sunt Scormonitorii fiindcă sunt doisprezece și pe unul din ei îl cheamă Buttler. E asta o dovadă în fața justiției? Susțin că au vroit să ne omoare pentru că un om beat a spus-o la beție. Zic că aveau de gând să vă atace și să vă jefuiască. O să mă creadă judecătorul pe cuvânt? Admițând că mă crede și îi închide pe bandiți; voi avea o întreagă bătaie de cap, de alergături și fel de fel de necazuri.

— Dacă e așa, să ne facem singuri dreptate. Osândim pe bandiți la moarte și le tragem câte un glonț în cap.

— Să mă ferească Dumnezeu! Eu nu sunt un ucigaș; numai când e vorba să-mi apăr viața recurg la astfel de mijloace sângeroase.

— Și vrei într-adevăr să-i lași să scape?

— Da.

— Fără nici o pedeapsă?

— Nu. Tocmai fiindcă vreau să-i pedepsesc îi las liberi.

— Te contrazici singur.

— Te înșeli, master Schmidt. Ca să înțelegi, trebuie să ai un dram de minte. Dumneata ai vreun pic, hi-hi-hi?

— Domnule, vrei să mă insulti? strigă Schmidt înfuriat.

— Să te insult? Da' de unde! Vorbesc cum mi se vorbește. Dumneata nu m-ai întrebat adineauri dacă am creieri în cap? O să-ți lămuiesc îndată ceea ce ți se pare dumitale o contrazicere. Deocamdată n-avem nici o dovadă, ci numai presupuneri, așa că trebuie să căutăm mai întâi dovezile. Să-i lăsăm să atace convoiul; vom avea astfel dovada că vroiau să vă omoare și le punem mâna în beregată.

— Cum? Să ne lăsăm atacați? Dacă ne omoară?

— Ei așa! Sam Hawkens va găsi și el un vicleșug ca să-i prindă în capcană. O să mai vorbim noi despre asta. Acum vreau să mă sfătuiesc nițel cu Will Parker și Dick Stone, să

vedem ce spun și ei. Deocamdată vreau să-mi împlinesc făgăduiala: despăgubiri pentru boul ucis. Vrei să ți le iei chiar acum?

— De ce nu, dacă se poate. Vorba e: au să vrea bandiții să mi-l plătească?

— Pentru ce să nu vrea?

— Fiindcă n-au luat decât mușchiul și o halcă din pulpă, restul ni l-au lăsat să-l mâncăm noi.

— N-are-a face. Boul a fost ucis și trebuie să-l plătească. Acum să mergem. Te rog însă să nu-mi spui pe nume în fața lor. Am motivele mele să nu știe deocamdată cine sunt.

— Câți din noi vrei să mergă cu dumneata?

— Numai unul singur, adică dumneata. Ceilalți să rămână aici și să se pregătească de drum. Să înjuge boii, ca să puteți pleca imediat după ce ne vom întoarce.

— Cum, chiar în noaptea asta? Trebuie să ne odihnim măcar până dimineață.

— Imposibil. Așa cum stau lucrurile, nu poate fi vorba de odihnă.

Atunci se auzi din locul unde se aflau femeile o voce puternică, groasă, vorbind în dialectul saxon:

— Nici vorbă! Omul are nevoie de odihnă, ca și vitele. Rămânem aici!

Sam privi uimit la femeia care vorbise. Avea o figură osoasă, bărbătească, sigură de sine. Dacă focul ar fi ars mai tare sau dacă ar fi fost ziuă, omulețul ar fi observat că sub nasul ei mare mizea o mustăcioară.

— Da, uită-te bine încoace! continuă dânsa, văzând privirea mirată a westmanului îndreptată asupra ei. Ziuă se merge și noaptea se doarme. Nu poate oricine să ne răstoarne rânduiala!

— Dar propunerea mea vă avantajează în primul rând pe dumneavoastră, stimată doamnă, răspunse Sam.

— Asta s-o crezi tu, răspunse ea cu dispreț. Un om cumsecade nu umblă vraise în toiul nopții prin America. Să

fi fost acasă, n-aş avea nimic împotriva; dar în țări străine aştepți frumos până se face ziuă. Pricepi?

— Desigur, vă înțeleg, dragă doamnă, dar cred.

— Dragă doamnă, îl întrerupse. Eu nu sunt deloc dragă doamnă! Nici nu știi cine sunt.

— Bănuiesc că sunteți soția unuia dintre acești gentlemen.

— Gentlemen? Vorbiți nemțește, câtă vreme aveți în fața voastră o nemțoaică! Eu sunt doamna Ebersbach, născută Morgenstern și, după primul soț, Leiermüller. Acesta de aici — arătând pe unul din emigranții mai tineri — este actualul meu soț și tovarăș, domnul maistru-fierar Ebersbach. Și ca s-o știi, n-o să joace cum ai să-i cânti dumneata, ci trebuie să mă asculte pe mine, căci sunt cu unsprezece ani mai mare și deci am mai multă experiență decât el. Eu rămân aici și prin urmare el va face la fel. Noaptea nu umbli forfota prin lume.

Deoarece nici unul din emigranți nu interveni, Sam Hawkens își plimbă privirea în jur și apoi zise:

— Dacă domnii sunt obișnuiți să asculte de această lady foarte autoritară, îi rog totuși să facă de data asta o excepție.

El voia să vorbească mai departe, dar dânsa îl întrerupse numaidecât:

— Nu mai spune! O excepție! Atunci nu mă cunoști! Dar de ce te chiorăști așa la mine? Nu trebuie să te mire nimic. Eu sunt cea care comandă, eu. Pricepi? Cine a plătit toate cheltuielile? Pentru călătorie, iar apoi și pentru transportul până aici? Și cine va da cu împrumut mai departe? Eu! Eu sunt cu capitalul! Acum știi tot și s-o ștergem la culcare!

Din nou nici unul dintre bărbați nu scoase un cuvânt, nici chiar Schmidt, care părea să fie șeful lor și arătase aseară atâta energie față de Sam. De aceea, acesta din urmă se ridică de lângă focul unde șezuse și vorbi cu glas indiferent:

— Cum vreți. Să spunem deci noapte bună. Este pentru ultima dată că o faceți, căci sunt convins că somnul de azi va fi și cel de veci. Hi-hi-hi-hi!

Se întoarce ca să plece. Atunci și femeia se ridică repede, îl apucă de braț și-l întrebă amabil:

— Somnul nostru de veci? Ce vrei să spui cu asta, piticule?

— Vreau să spun că mâine dimineață nu vă veți mai trezi.

— Dar de ce nu?

— Pentru că veți fi moartă.

— Moartă! Asta s-o crezi tu! Rosalie Ebersbach mai are mult de trăit!

— Credeți că cei doisprezece vagabonzi cu care aveți de-a face vor asculta dispozițiile doamnei Rosalie Ebersbach?

— Oricum nu ne pot face nimic. Doar ai spus că sunt prinși și legați.

— Se vor elibera și vă vor ataca îndată ce m-am îndepărtat cu amândoi tovarășii din cârciumă.

— Vreți să vă îndepărtați, să plecați?

— Firește!

— Dar de ce? E de datoria dumată să păzești pe acești prizonieri, până se vor afla în siguranță! Ce să credem despre dumneata, dacă vă cărăbăniți, topindu-vă ca untul la soare!

— Credeți ce vreți!

— Frumoasă vorbă, n-am ce să zic! Încă n-ați auzit că bărbații trebuie să fie atenți cu doamnele și să le ocrotească? Și doamna Rosalie Ebersbach este o adevărată doamnă, ai înțeles?

— Foarte bine, dar cine se pune sub ocrotirea mea, trebuie să se ia după mine. Ați înțeles? Veți fi atacați. Dacă se întâmplă aici, după ce v-ați culcat din nou, sunteți pierduți. Dacă nu se întâmplă, nu putem dovedi nimic. Pentru a aduce dovada trebuie să mergem la Tucson, unde voi cere comandantului să ne dea un pluton de soldați în

ajutor. De aceea trebuie să pornim îndată pentru a fi dimineața la Tucson și să avem gata capcana pe care vrem s-o punem findersilor, înainte s-o vadă. Puteți înțelege asta, doamnă Ebersbach, născută Leiermüller?

— Păi de ce n-ați spus asta din capul locului? întrebă ea cu un alt ton. De altfel sunt Leiermüller după soț și nu născută. Dacă vorbeați așa de deslușit cu mine, ca acum, eram, la rândul meu, înțelegătoare. Căci nici eu nu-s proastă, s-o ții minte. Înhamăm deci boii și ne pregătim să plecăm mai departe. Dar ca să meargă numai Schmidt cu dumneata, asta nu se înghite. Vreau să văd și eu pe aceste haimanale. Așteptați puțin. Vreau să-mi iau o pușcă.

Se duse la căruța ei, unde se afla arma. Când se întoarse cu ea, bărbatul ei o rugă;

— Rămâi aici, Rosalie! Asta nu-i treabă pentru femei. Merg eu în locul tău.

— Tu? răspunse ea. Tu? Nu-ți da aere de bărbat și erou. Știi prea bine că nu pot să sufăr. Tu rămâi aici și aștepți până mă întorc!

Când ajunseră la cârciumă, bandiții se treziseră din beție din pricina frânghiilor, care erau atât de strâns legate încât le pătrunseseră în carne. Durerea îi dezmeticise. Buttler era furios, se răstema la Stone și Parker și cerea să fie dezlegat imediat.

— Ce vrea? îi întrebă Sam.

— Ce să vrea? Se minunează că ne-au căzut ei în mână în loc să le cădem noi. Mă întreabă dacă asta ne e mulțumirea că ne-au dat de mâncat și de băut.

— Da, strigă banditul indignat. Purtare e asta, să ne legați în somn? V-am ospătat, nu v-am jignit cu nimic, nu v-am făcut nici un rău și voi...

— Nici un rău? îl întrerupse Sam. Sărăcuții de ei! Asta e ce vă doare. Acum, la ce atâta vorbă! Știm ce plănuiați cu noi, de aceea drept recunoștință o să vă dăm pe mâna justiției.

— Ce dovezi aveți? râse Buttler ironic.

— V-ați dat singuri de gol la beție.

— Care judecător pune preț pe ce spune un om beat? Dovezile voastre nu stau în picioare, *sir*. Să poftească dumnealui că știm noi ce să-i spunem.

— Recunoaștem și noi că dovezile nu sunt destul de puternice și dacă am stărui, poate că tot am reuși. N-avem însă timp mult de pierdut și o să vă lăsăm în pace.

— Foarte cuminte o să faceți. Hai, dezlegați-ne mai repede.

— Mai domol, *sir*. Avem încă o vorbuliță de spus.

— Hai, spune repede; ce vrei?

— Să plătești boul.

— Ce te privește pe dumneata?

— Mă privește și încă foarte mult. Ne-am întovărășit cu emigranții ăștia. Se duc și ei în munți ca să prindă urși și biberi, întocmai ca și noi, deci e de datoria noastră să le venim în ajutor la nevoie.

— Treaba voastră, noi nu dăm nimic! strigă Buttler înfuriat.

— Nu face nimic; dacă nu ne dați, ne luăm singuri. Cam cât se vinde un bou de ăla, master Buttler?

— Nu știu și nici nu vreau să știu. Nu mai avem un gologan. Ni i-ai luat pe toți cu rămășagurile.

— Nu prea v-ați făcut inimă rea fiindcă știați că o să vi-i luați îndărăt. Să zicem dar o sută cincizeci de dolari. E bine?

— Despre partea mea o sută de mii. Nu putem plăti și basta!

— Cu parale desigur că nu, ceva însă veți mai fi având prin buzunare.

— *Zounds!* Oi fi vrând acum să ne scotocești și buzunarele...

— De ce nu?

— *Sir*, asta e curată pungășie!

— Ei și? Vă luăm și noi o dată meseria.

— Noi nu suntem pungași și dacă te atingi de ce e al nostru te dăm pe mâna poliției.

— N-ai idee cum m-aș bucura. As vrea să văd mutra judecătorului când o da cu ochii de voi. Dick, Will, căutați-i prin buzunare!

Aceștia se apucară imediat să le scotocească prin buzunare, cu toată împotrivirea bandiților. Găsiră la ei o mulțime de lucruri, printre care și câteva ceasuri de preț, probabil toate de furat. Sam le arătă lui Schmidt și-i zise:

— Indivizii ăștia n-au nici un gologan la ei; ai vrea să iei ceasurile astea drept despăgubire?

— N-am încotro; nu știu însă dacă mă voi despăgubi îndeajuns. Când vinzi ceva nu-ți dă nimeni prețul pe care-l merită lucrul vândut.

— Fii fără grijă, ceasurile astea prețuiesc de patru ori cât boul dumitale.

— Dar conștiința mea, domnule! Dacă sunt de furat?

— Ceea ce e probabil.

— Atunci aparțin persoanelor de la care au fost furate, nu mie.

— Ai dreptate, numai că persoanele acestea nu și le vor mai vedea îndărăt cât lumea și pământul. Cu siguranță că au fost omorâte și chiar dacă nu, le poți lua fără muștrare de cuget. Pe aici sunt altfel de reguli decât în țările civilizate din Europa.

— Bine, bine, dar lucrurile al căror proprietar nu se găsește trebuie depuse la poliție.

— Care poliție? Crezi dumneata că s-ar găsi pe aici vreun funcționar care să cerceteze ale cui sunt? Le-ar opri pentru sine și ar râde în barbă de prostia dumitale. Ia-le, domnule și nu te sinchisi de asta, iau eu păcatul asupra mea.

— Dacă zici că așa stau lucrurile, iacă le iau.

Când Buttler, care n-auzise ce spuneau, fiindcă vorbeau pe șoptite, văzu cum Schmidt bagă ceasurile în buzunar, strigă:

— Ce înseamnă asta? Pentru ce ne ia...

— Taci, nemernicule! îi curmă Sam vorba. Cu ce altceva vrei să se despăgubească omul de furtașagul vostru? Fiți mulțumiți că scăpați numai cu atât. De altminteri, să nu crezi că vrem să le dosim. Plecăm de-aici la Tucson; n-aveți decât să veniți după noi și să ne reclamați la poliție.

— Da, da, așa o să și facem! Venim noi, n-avea grijă, să ni le luăm înapoi. Și-acum destul, dezlegați-ne și lăsați-ne să ne vedem de treabă.

— Proști am fi s-o facem. Dacă v-am lăsa liberi, ați veni chiar acum după noi în tabără; rămâneți frumușel aici până ce vom pleca noi. S-o găsi mâine dimineață cineva care să dea peste voi și să vă dezlege.

— Duce-te-ai dracului să te duci!

— Mulțumesc, *sir*, pentru urare. Așa. Acum o să vă luăm și munițiile ca să nu vă vină în gând să faceți, Doamne ferește, vreo prostie. Mâine vă dăm toate îndărăt. Sunt bine puse la păstrare, nu le duceți grija.

Sam, Stone și Parker se apucară să scoată gloanțele din puștile bandiților, le luară și pe cele de rezervă, apoi plecară lăsând pe bandiți cu spume la gură, de furie. Ușa o încuiară în urma lor, punând și un bolovan înaintea ei, ca să fie mai siguri.

3. Spre Tucson

În lipsa lor se făcuseră pregătirile de plecare, așa că porniră la drum imediat. Călăuza mergea călare în fruntea convoiului și alături de ea cei doi tineri. După ei veneau carele, însoțite de Will Parker și Dick Stone, pe când Sam Hawkens și cantorul se aflau tocmai la urmă.

Sam făcuse dinadins așa ca să poată afla pe parcursul drumului cine erau emigranții și, mai ales, situația lor. „Ciudată, foarte ciudată trebuie să fi fost această situație”, își zicea el... judecând după cele ce văzuse și auzise până acum: cantorul acela, un tip original, această impozantă doamnă Rosalie Ebersbach, fiul căpeteniei indiene ce se întorcea din Germania, tânărul german, care părea să fie prietenul său, deși nu făcea parte din grupul celorlalți emigranți — persoane și situații care, pe drept, îi trezeau curiozitatea.

După ce convoiul se puse în mișcare, cantorul începu discuția cu întrebarea:

— Doamna Rosalie a fost la acești finders. Desigur, le-o fi spus și părerea ei, căci la asta n-o întrece nimeni. Ce le-a zis?

— Nici un cuvânt!

— Mă miră. Crezusem contrariul, că va vorbi cu ei *fortissimo*.

— Vorbește englezește?

— Numai câteva cuvinte și ele deprinse pe drum.

— Atunci cum vă închipuiți că ar putea să se înțeleagă cu acești oameni, care vorbesc numai engleza sau spaniola? De altfel și vouă vă pierise glasul când mă contrazicea.

— Așa trebuie, dacă nu vrei să stârnești o adevărată furtună. Pe lângă asta, e un suflet de femeie și, dacă o lași să vorbească, poți face ce vrei cu ea. Nu îngăduie însă nici cea mai mică contrazicere.

— Acesta e un mare defect. Dacă nu înțelegi un lucru trebuie să primești o povață.

— O, doamna Rosalie înțelege totul!

— Prostii! Despre împrejurările de aici și atitudinea ce se impune nu poate ști nimic. Și, dacă se vor mai repeta scene ca aceea de azi, e de așteptat să pună în primejdie viața tuturor.

— Nici asta nu trebuie s-o credeți. Chiar dacă nu cunoaște și nu înțelege ceva, se deprinde deosebit de repede. Doar ați văzut că pe urmă era de aceeași părere cu dumneavoastră.

— S-ar zice că ai un mare respect pentru dânsa, domnule cantor.

— Domnul cantor *emeritus*, dacă nu vă supărați! Asta ca să fim preciși, pentru că mi-am dat demisia și nu mai sunt în serviciu. Da, o respect și o merită. Este o femeie capabilă, are cultură muzicală.

— Cultură muzicală, hi-hi-hi-hi! Compune și dânsa cumva?

— Nu, dar cântă.

— La ce?

— La armonică.

— Drace, asta-i altceva! Armonică! Un instrument excelent, dacă nu mă înșel! Da, dacă știe să cânte, trebuie să ai respect pentru ea. N-am auzit niciodată ca o doamnă să cânte la armonică.

— Nici eu! Doamna Rosalie este cea dintâi. A câștigat bani buni cu ea.

— Ah, a făcut parte din vreo orchestră de doamne?

— Nu, a acompaniat la dans.

— Bravo! Credeam că dumneata consideri dansul ceva comun.

— Așa și este, dar aici împrejurările sunt altele. Doamna Rosalie este născută Morgenstern...

— Știu asta! Mi-a spus-o.

— Prin căsătorie a intrat în moara de la Heimberg...

— Văduvă după Leiermüller, zise Sam Hawkens zâmbind.

— La moară avea o cârciumă cu o mică sală de dans. Afacerile mergeau prost, până a început personal să se ocupe de ele. Aceasta era o dovadă sigură ce valoare are nobila muzică. Ea nu părăsește pe un fiu al muzelor și nici pe o fiică a muzelor. Doamna Rosalie își cumpără o armonică, învață să cânte și cu aceasta atrase tineretul dornic de dans, din toată regiunea. Deoarece cânta ea însăși, nu trebuia să plătească muzicanți și câștiga gologani buni. Acolo nu numai că se dansa, ci se mânca și se bea. Afacerile se îmbunătățiseră extraordinar și, când muri bătrânul Leiermüller, o lăsă văduvă, șezând pe un sac de bani. Era cea mai bogată femeie din sat. Vându mai târziu moara, pe un preț mare și deveni soția maistrului nostru fierar...

— Care este la fel de ascultător ca voi toți!

— De ce n-ar fi?

— Dar cum și din ce cauză vine acum în America?

— Această idee excelentă i-am dat-o eu.

— Dumneata? Hm! Femeia putea să rămână acasă, doar nu era în mizerie.

— Atunci credeți că se emigrează numai din mizerie?

— Nicidecum! Există de obicei un imbold dinăuntru sau dinafară.

— A fost și aici un anume imbold, un stringendo spre lumea nouă... Îi împrumutasem cărți și fierăria mergea prost. Nu-i mai plăcea acolo. Și, când a auzit tot ce-mi spusese și povestise Hobbler-Frank și că voiam să-mi caut eroii din America, atunci s-a înflăcărat și a vrut să vină și dansa.

— Dar cum ai ajuns dumneata, care ești din Klotzsche, la dansa, care locuia la Heimberg. Aceste două localități sunt aproape una de alta?

— Nu! Heimberg e așezat în munți. Klotzsche însă e aproape de Dresda. Dar eu mă trag din Heimberg și eram

totdeauna în corespondență cu oamenii mei. Adesea mă duceam acolo. Cu toate acestea, ideea de a merge în America n-ar fi entuziasmat-o dacă nu s-ar fi întâmplat afacerea Wolf.

— Care afacere?

— Nu știți aceasta încă?

— Nu!

— Wolf, pădurarul de la Heimberg, are un frate fără copii în America, care posedă multe, multe păduri, turme mari și, mi se pare, chiar mine de argint. Acest frate l-a rugat să-i trimită băiatul, pe care să-l facă urmașul și moștenitorul său, dacă-i va fi pe plac. Pădurarul întreabă pe fiul său, care se afla la Academia Forestieră de la Tharandt și acesta fu bucuros să dea curs chemării, după ce va fi trecut examenul.

— Să nu fie aceasta o nechibzuință sau lipsă de dragoste față de părinții săi?

— Ferească Dumnezeu! Deloc! Dimpotrivă. Pădurarul are o familie grea și un salariu mic. La ei se trăiește pe sponci și sacrificiile pentru studiile băiatului cel mare au fost nespuse de grele. Era cu neputință ca și ceilalți fii să facă o carieră mai bună, cu toate că erau foarte talentați. Așa că Adolf a primit cu bucurie invitația unchiului. Deși trebuia să părăsească patria și părinții, își spunea însă că, în calitate de moștenitor al bogatului plantator, va fi repede de ajutor fraților săi.

— Sentimentul este, firește, demn de toată admirația. Și a dat urmare chemării?

— Da! Merge călare, colo, în cap!

— Și a abandonat Academia Forestieră?

— Nicidecum, a absolvit-o cu certificate foarte bune. Deoarece unchiul său posedă păduri întinse, îi va fi de folos cu cunoștințele sale. Firește, mai avea și alt motiv pentru care s-a hotărât atât de repede și cu plăcere pentru America și acest motiv poate fi numit, cu un cuvânt indian, Și-So.

— Fiul căpeteniei?

— Desigur. Sunteți, cum am auzit, un cunoscut al acestei căpetenii. Știți cumva de ce și-a trimis acesta fiul în Germania?

— Da!

— Asta mă bucură. Puteți să-i cântați *prima vista*, sau poate este o taină?

— Nu am nici un motiv să păstrez chestiunea în taină. Onorează mai degrabă pe căpetenie și-l arată ca un om care întrece cu mult nivelul de cultură al semenilor săi. Când era încă tânăr, un trib dușman atacă un convoi de emigranți. Toți au fost măcelăriți și numai o tânără germană a fost cruțată și luată cu ei. Căpetenia o salvă și o duse la tribul său. Deocamdată trebuia să-și revină din nenorocirea și durerea ei și pe urmă a vrut s-o aducă la cea mai apropiată așezare de albi. A fost îngrijită și s-au purtat foarte frumos cu dânsa. Rudele ei fuseseră omorâte. Nu avea nicăieri cunoscuți. Așezarea unde trebuia să fie dusă îi era străină. I-a plăcut însă la navajoși și l-a îndrăgit pe șeful Nitsas-Ini (Tunetul Mare), care o scăpase. Dânsa rămase acolo și deveni soția sa. Nu a regretat niciodată și a trăit foarte fericită cu el.

— Nu se poate! exclamă cantorul. O piele roșie cu o nevastă albă?

— O piele roșie, spuneți? Sună a dispreț! Vă spun că Dumnezeu este tatăl și creatorul tuturor ființelor. Culoarea pielii nu este esențială. Am cunoscut indieni în fața cărora mii și sute de mii de albi ar trebui să se rușineze. Nitsas-Ini e un astfel de om. Femeia sa albă nu a fost o ființă extraordinar de cultă, ci o fată simplă, dar, ca nemțoaică, întrecea totuși în toate privințele femeile și fetele pieilor roșii. A fost o binecuvântare pentru tribul întreg. Ea deveni modelul tuturor femeilor și fetelor. Și s-a produs o schimbare. Se iviră alte alcătuiuri. Bărbatul ei, șeful, era primul și cel mai zelos elev al ei, iar mai târziu nu a avut nimic împotrivă să vorbească limba germană cu copiii pe

care-i dăruise. Îi învăța și le cumpăra cărți. Atunci îl cunosc pe Winnetou, marele apaș. Cu el veni Old Shatterhand, prietenul și ocrotitorul tuturor pieilor roșii de treabă. Ei văzură ce bucurie adusesse femeia albă, ce noroc adusesse. Ei au rămas mai mult timp la tribul acesta și veneau adesea pentru a da operei temei și dezvoltare. Tribul nu a mai purtat nicicând război, ci numai atunci când a trebuit să se apere a pus mâna pe armă. Membrii săi sunt prietenii albilor și din această cauză n-au fost nicicând izgoșiți, ci au avut voie să-și păstreze teritoriul, chiar dacă au trebuit să se supună în ce privește delimitarea și împărțirea după legiurile în vigoare. Navajoșii sunt acum în posesiunea unor islazuri roditoare și a unor păduri uriașe. Bogăția lor a crescut din an în an și s-a uitat setea de pământ a albilor. Mai mult, în urma ostinelilor lui Old Shatterhand, guvernul Statelor Unite nu mai consideră teritoriul ca rezervație de indieni, ci ca o posesiune particulară aflată în mâini bune, pe al cărui proprietar legea trebuie să-l apere împotriva oricărei încălcări. Acest teritoriu s-ar putea socoti civilizat. Marele-Tunet a fost destul de isteț pentru a recunoaște că nu avea cunoștințele necesare pentru viitor și că urmașul său trebuia să învețe mult mai mult decât învățase el însuși. Influențat de femeia sa albă cea deșteaptă, luă hotărârea să trimită pe fiul său cel mai mare în școala albilor. Old Shatterhand veni și fu de aceeași părere. El era german și femeia albă era o compatrioată a sa și amândoi au înduplecat pe căpetenie să-și trimită fiul în Germania, pentru a-l încredința unei instituții.

— Știu, știu, întrerupse cantorul. Cunosc această instituție, căci e aceeași unde și Adolf Wolf s-a pregătit pentru Academia de la Tharandt. Dar de ce a trebuit să studieze Și-So silvicultura?

Din cauza pădurilor întinse ce le stăpânește tribul său. Ca viitoare căpetenie trebuie să aibă cunoștințele necesare nu numai ca să păstreze bogățiile ascunse în aceste păduri

ci, dacă se poate, să le și mărească. Se știe că Statele Unite au o slabă gospodărire forestieră. Și-So va trebui să ferească odată tribul său de pagubele mari ce se vor ivi de aici. Dar mai departe! Ați vrea să-mi spuneți ce influență au avut acești doi tineri silvicultori asupra doamnei Leiermüller, domnule cantor?

— Da, dar mai întâi vă rog să aveți, în sfârșit, bunătatea de a lua în seamă că nu mai sunt în serviciu și că deci, pentru completare, trebuie să-mi spuneți domnule cantor *emeritus*. Nu trebuie să-mi însușesc merite pe care nu le mai am și continua lipsă a acestui cuvânt foarte necesar trezește în mine bănuiala că vă îndoiiți de talentul meu muzical, care e singurul ce m-a îndemnat să-mi dau demisia. Deci Și-So și Wolf veneau adesea de la Tharandt la Heimberg și se duceau și la moară — și mai târziu la fierărie —, după ce morărița se căsătorise cu fierarul.

Se împrieteniră îndată cu aceștia doi. Chiar atunci când Hobbler-Frank mă convinsese să mă duc în America și să văd pe eroii săi, sosi scrisoarea unchiului și vestea că Și-So se va întoarce la tribul său. Acest unchi era enorm de bogat și locuia, cum am aflat curând, în apropierea navajoșilor. Vestea se împrăstie repede în satul care avea în majoritate locuitori săraci lipiți pământului. Așa că nu mi-a fost greu să îndemn pe câțiva să emigreze și să plece cu mine.

— Atunci, cum s-ar zice, ați sedus pe acești bieți oameni! zise Sam cu reproș.

— Sedus! Ce vorbă! Un cantor *emeritus*, care a cântat de mii de ori la orgă în timpul serviciului divin, aparține pe jumătate clerului, deci acelei clase unde nu trebuie căutați seducătorii. Sunt conducător, dar nu seducător, căci vreau să duc pe acești oameni spre norocul lor. Sunt convins că unchiul lui Wolf îi va primi foarte bine. Și bani pentru a cumpăra pământ sau a începe o afacere sunt destui.

— Credeam că acești trei oameni sunt săraci.

— Da, Schmidt, Strauch și Uhlmann nu aveau nimic; dar doamna Ebersbach e bogată și le-a împrumutat banii

necesari. De aici vedeți ce femeie bună este. Putea rămâne foarte bine în patrie și numai din dragoste pentru acești trei, din prietenie pentru mine și din cauza dorului de ducă s-a hotărât să plece și dânsa. Era mai ales încântată de faptul că în America doamnele sunt deosebit de stimate și apreciate.

— Într-adevăr, surâse Sam vesel, uitasem că doamna Rosalie Ebersbach, născută Morgenstern, văduvă după Leiermüller este și dânsa o doamnă! Asta îmi explică ceea ce nu puteam înțelege. Aveți deci cu toții intenția să vă așezați la unchiul lui Wolf?

— Vor să-l întrebe. Dacă nu e de acord, atunci plecăm mai departe.

— Și dumneata? Ce te faci dumneata?

— Eu? Eu îi caut pe Old Shatterhand, pe Old Firehand și pe Winnetou. Firește, îl voi găsi și pe Hobble-Frank.

— Crezi că o să fie lesne? Poți cutreiera ani de-a rândul prin Vestul acesta întins fără să dai de unul din ei.

— Dacă cercetezi, întrebi...

— Crezi că aici ești într-un sat ori orășel din Europa unde cauți pe domnul cutare sau cutare și toată lumea știe unde stă?

— Eu, domnule, sunt un inspirat al muzelor și o să-i găsesc.

— Să dea Dumnezeu, deși nu-mi prea vine să cred. Acum fă bunătatea și culcă-te nițel, în vreunul din carele alea.

— Să mă culc? Pentru ce?

— Pentru că mâine seară nu o să putem dormi nici unul din noi. Va trebui să veghem. Cu siguranță că bandiții ne vor urmări ca să ne atace.

— Crezi, domnule Hawkens?

— Mâine dimineață va veni probabil cineva pe la cârciumă și-i va dezlega. Cel dintâi lucru ce-l vor face, e să se ia după noi.

— La Tucson?

— Aș! Nu au ei curaj să intre în oraș. Vor ocoli Tucsonul și, după făgașurile lăsate de căruțe, vor găsi repede tabăra noastră. Munițiile li le-am luat eu nu e vorbă, își vor cumpăra ei însă altele în La Xavier del Bac. Încă o dată, culcă-te și dormi ca să fii odihnit pentru mâine seară.

— Mulțumesc pentru sfat, dar nu mă culc.

— Pentru ce, omul lui Dumnezeu?

— Pentru că eu, în drum, compun melodiile cele mai divine.

— Și rămâi mereu în urma celorlalți!

— Cam așa ceva.

— Știi că poți s-o pățești odată și-odată?

— Nu cred.

— Dacă te întâlnești în cale cu vreun grup de indieni ori bandiți, ce te faci?

— Ei și? Auzit-ai dumneata să fi fost vreodată atacat un ales al muzelor?

— Drept e că nu. Cu toate astea, cum nu avem vreme să te căutăm dacă te rătăcești, eu o să fac altceva: o să-ți leg calul de car.

Sam luă o curea, o fixă de șa și legă cureaua de unul din care, pe urmă porniră mai departe, în pasul rar al boilor convoiul ajunse a doua zi la vreo două ceasuri după răsăritul soarelui în apropierea Tucsonului.

Deși devreme, razele soarelui dogoreau cumplit.

Convoiul trecu orașul însoțit de lătratul câinilor hămesiți de foame și urmat de privirile oamenilor care ieșiseră în prag și se opri la marginea orașului pe un maidan întins. Într-o clipă fu înconjurat de o droaie de copii desculți și nespălați, de o haită întreagă de câini care mârâiau la ei și de câțiva derbedei care îi priveau cu gura căscată, mai ales pe Sam, Dick și Will — faimosul „Trifoi” — și pe ciudatul cantor.

Sam se interesă dacă pot procura aici nutreț pentru vite și apă. Se găseau de amândouă, dar pe un preț destul de mare. Vreo zece, douăzeci de haimanale care leneveau la

soare se oferiră să le aducă în schimbul a câtorva centavos ca să câștige ceva fără să muncească prea mult.

Sam se duse apoi la comandantul orașului ca să se informeze. Află că ofițerul plecase cu o trupă numeroasă spre Strâmtoarea Guadelupe, ca să potolească o răscoală a indienilor. Fu dus înaintea unui căpitan, care ținea locul comandantului. Când îl văzu, acesta îl privi mai întâi cu mirare, pe urmă izbucni într-un râs cu hohote.

— Cine ești și ce dorești? îl întreabă el printre hohote. De când sunt n-am văzut un *Jack-pudding* ^[6] ca dumneata!

— Nici eu, răspunse Sam cu un gest și o intonație prin care lăsa să înțeleagă că-l crede într-adevăr pe ofițer.

— Ce, ce-ai vrut să spui? se răsti căpitanul. Nu cumva mă insultă?

— Eu nu găsesc că e o insultă, când sunt de aceeași părere cu dumneata, răspunse foarte calm Sam.

— A, așa! Atunci îți repet că n-am văzut de când sunt un caraghios ca dumneata. Vii, probabil, să ceri autorizația ca să dai o reprezentație în oraș?

— Ai ghicit, *sir*, râse Sam cu poftă. Și dumneata o să mă ajuți.

— Să te ajut eu? Crezi că un căpitan de-al Statelor Unite e un scamator ori vreo paiață?

Sam chicoti, dar nu răspunse. Își luă foarte liniștit un scaun și se așeză cât mai aproape de ofițer. Acesta vru să-și dea frâu liber indignării, dar Sam Hawkens nu-i lăsă răgaz ci îl întreabă zâmbind:

— Ai auzit dumneata până acum de grupul celor trei denumit „Trifoiul”?

— Trifoi? Care trifoi?

— Cei trei vânători ai preriilor, dacă nu mă înșel.

— Da, unul e Dick Stone, al doilea Will Parker și al treilea Sam Hawkens. Se povestește despre ei că...

— Știu, știu, *sir*, îl întrerupse Sam. Așadar ai auzit de ei. Îmi pare bine, îmi pare foarte bine... Vom vedea peste puțin

ce e cu reprezentația și cine e piaița. Mai știi dumneata că Sam Hawkens a fost în timpul războiului *scout*?

— Da, sub comanda generalului Grant. A adus mari servicii trupelor și pe cât știu a ajuns căpitan în armata Statelor Unite. Dar ce-are a face una cu alta?

— Mult, foarte mult, *sir*, mai mult decât cu dumneata fiindcă trebuie să fi fost pe vremea aceea un țânc. Și cum ziceam, „Trifoiul” se află în prezent aici.

— În Tucson?

— *Yes, sir*. Ba Sam Hawkens, merituosul căpitan despre care vorbeam, e încă și mai aproape, adică aici în cameră.

— Aici în cameră? exclamă ofițerul holbând ochii. Atunci... atunci... dumneata ești Sam Hawkens...

— *Yes*, eu sunt, dacă nu mă înșel.

— *Thunder-storm!* Să fii dumneata într-adevăr Sam Hawkens?

— Așa socot. La urma urmei, de ce n-aș fi?

— Pentru că... pentru că... bâigui căpitanul încurcat, nu arăți defel... Un ofițer nu se îmbracă atât de caraghios.

— De ce nu! Dacă e ofițer nu se poate îmbrăca omul după gustul lui? Și vezi dumneata, ăsta e gustul meu, gustul lui Sam Hawkens; cui nu-i place, treaba lui, numai să nu mi-o spună în față. Vrea însă s-o facă, atunci să stăm amândoi față în față cu pușca la ochi și să vedem al cărui glonț nimerește mai bine.

Cuvintele acestea fură spuse cu atâta seriozitate încât impresionară pe ofițer. Făcu un gest cu mâna și zise foarte politicos:

— Nu e nevoie, *sir*, nu e nevoie! La ce bun astfel de lucruri tragice între gentlemen care sunt și camarazi în același timp?

— Hm! Fiindcă recunoști că piaița e un gentleman și camaradul dumitale, dă mâna încoace. Să organizăm acum în liniște reprezentația la care trebuie să iei și dumneata parte.

Își strânseseră mâinile prietenește, pe urmă Sam povesti căpitanului întreaga întâmplare din ajun. Acesta asculta cu mare atenție și, pe măsură ce Sam povestea, încordarea lui creștea; când omulețul sfârși, sări drept în picioare și strigă cu înfrigurare:

— Dacă nu te înșeli, Hawkens, dacă s-ar putea să fie banda mult căutată, ce captură am face!

— Sam Hawkens nu se înșală niciodată, zise omulețul clipind cu înțeleș. Eu am convingerea fermă că sunt ei.

— Dar de ce ați plecat de la La Xavier del Bac fără să-i luați cu dumneavoastră? Erau doar legați, deci îi aveți în mână.

— Cum puteam eu dovedi că sunt într-adevăr tâlhari și ucigași, că e într-adevăr banda Scormonitorilor? Îmi trebuie dovada și o voi avea lăsându-i să ne atace. Prinși asupra faptului, nu mai pot tăgădui.

— Vrei adică să-i lași să vă atace?

— *Yes*.

— *Serios?*

— Crezi că fac o glumă?

— Dumneata poate că glumești, mie însă afacerea mi se pare cât se poate de serioasă. Dacă reușesc să pun mâna pe bandă, avansarea mea e sigură. Totuși nu pot să-i las să vă atace; v-aș expune la o mare primejdie.

— Așa ar fi dacă ne-ar găsi, vom face însă ca s-atace numai carele dar nu și oamenii. Faptul rămâne fapt și se pedepsește aici în țară cu moartea.

— *Well*. Nu înțeleg numai cum îi puteți prinde fără luptă.

— Vom vedea noi, *sir*, vom vedea noi, sper să reușim dacă ne dai și dumneata ajutor. Încalecă, ia cu dumneata o trupă de cavaleriști și vino cu noi.

— Aș fi fericit s-o fac, dar nu pot să-mi părăsesc postul. Și fiindcă am prea puțini oameni în garnizoană, vă pot da cel mult un locotenent și douăzeci de soldați. Ajung?

— Peste cap, *sir*!

— Aș vrea însă mai întâi să-mi spui și mie cum ai de gând să procedezi. Ești într-adevăr sigur că bandiții vor veni după dumneavoastră?

— Nu încape cea mai mică îndoială. În Tucson nu vor îndrăzni să s-arate ci au să facă înconjurul orașului; totuși e posibil să trimită vreo iscoadă. De aceea nu trebuie să afle decât cel mult locotenentul ce avem de făcut. Cum spuneam, vor face un ocol până ce vor da de urmele noastre și vor vedea unde ne-am așezat tabăra. După ce se va întuneca, vor da cu siguranță atacul.

— Și dumneavoastră? Ziceai adineauri că nu veți fi acolo.

— Negreșit că nu. Cunoști dumneata locul unde se încrucișează șoseaua care duce la Guadelupa cu drumul la Babasaqui? Și, mai ales, îl cunoaște locotenentul pe care ni-l dai?

— Da. Am fost amândoi de câteva ori pe acolo.

— *Well*, cu atât mai bine. Aici ne vom stabili tabăra, fiindcă există apă, ceea ce este esențial pentru vitele noastre. Dumneata trimiți pe locotenent cu oamenii lui înainte să ne aștepte, ceva mai deoparte de șosea, ca să nu vadă bandiții urmele și să prindă bănuieli. Ne vom întâlni cu el acolo. Cum se va întuneca bine, aprindem un foc mare, ca să ne poată zări bandiții, pe urmă ne ascundem pe aproape și cum îi vom vedea apropiindu-se, punem mâna pe ei.

Căpitanul se plimba agitat prin cameră, se opri apoi în fața lui Sam și zise:

— Așa cum le potrivești dumneata, merge ca pe roate, dar s-ar putea să se întâmple și altminteri. Bandiții nu vor da atacul decât după ce vor fi trimis o iscoadă să vadă cum stau lucrurile în tabără.

— Au să trimită, negreșit că au să trimită.

— Și iscoada o să vadă că nu se află nimeni în tabără.

— Ba o să fim cu toții, fiindcă nu plecăm decât după ce s-o îndepărta iscoada.

— De unde vrei să știi când a venit și când a plecat?

— Dumneata, *sir*, îl crezi pe Sam Hawkens mai prost decât e, hi-hi-hi! Zici că bandiții au să trimită o iscoadă, nu putem face și noi același lucru? Fii sigur, *sir*, că mai degrabă îi voi spiona eu pe ei decât ei pe noi.

Căpitanul clătină capul cu îndoială și răspunse:

— Nu cred să fie cu putință. Ar trebui s-o faci peste zi; am auzit multe despre dumneata și camarazii dumitale și știu cât sunteți de dibaci și îndrăzneți, dar să poți spiona pe bandiți la lumina zilei, în locuri unde nu există păduri ca să ai unde te ascunde, e imposibil. Al doilea: zici că veți aprinde un foc mare în tabără, pe când ei se vor feri să facă același lucru. Deci, ei vă pot vedea încă de la distanță, dumneavoastră însă nu veți ști unde se află ei.

— Zău? Crezi? Sam Hawkens să nu știe unde se află acești gentlemen! Ar fi ca și când capul meu n-ar ști că se află sub pălărie, hi-hi-hi! Fii fără grijă, *sir* și spune-mi mai bine dacă vrei ori nu să te ocupi de afacerea asta. Putem să le venim noi singuri de hac, ar trebui însă să tragem în ei și nu sunt bucuroși să se verse sânge omenesc. De aceea m-am adresat dumitale. Dacă-mi pui la dispoziție douăzeci de inși, deci patruzeci de pumni zdraveni, vom putea reuși tot așa de bine ca și cu gloanțele.

— Bine, mă învoiesc, vreau însă să aud ce zice și locotenentul.

— Trimite să-l cheme. Sunt sigur că va fi de părerea noastră.

Când află locotenentul cum stau lucrurile, nu numai că nu se împotrivi, dar fu chiar încântat să ia parte la capturarea bandiților. Amândoi ofițerii erau curioși să-i cunoască pe Will Parker și Dick Stone, dar Sam Hawkens nu-i lăsă să-l însoțească, temându-se ca să nu atragă atenția populației. O eventuală iscoadă a bandiților aflând despre acest lucru, i-ar comunica lui Buttler și acesta ar bănuși imediat că s-a cerut ajutorul garnizoanei.

După ce mai discutară în amănunt planul, Sam Hawkens plecă mulțumit cu rezultatul obținut de la „camarazii” săi.

4. Atacul

Când ajunse la căruțe, găsi pe toți gură-cască ai Tucsonului adunați în jurul emigranților, asemeni haimanalelor, în Germania, care se țin după o șatră de țigani, pentru a cunoaște mai de-aproape viața lor.

Aceștia nu se sinchiseau însă de ei și stăteau la masă. Sam se așeză și el să mănânce din modestul dejun, povestind tovarășilor săi rezultatul convorbirii cu ofițerul.

Mai târziu, câțiva mai îndrăzneți încercară să intre în vorbă cu emigranții, dar în afară de cantor nimeni nu le răspunse. Printre aceștia se afla un tânăr care se apropie de călăuză și-i puse mai multe întrebări.

Sam îl observă de la distanță. Tânărul avea o ținută soldățească și tot timpul cât vorbea se uita la el și la cei doi camarazi ai săi. De aceea se sculă de la locul lui și se apropie de el. Auzi pe călăuză spunând:

— Da, e „Trifoiul”, măcar că la început nu-mi venea nici mie să cred.

Hawkins apucă pe tânăr de braț și-i zise foarte serios:

— Ești soldat, nu e așa? Ți-ai schimbat uniforma ca să vii aici să spionezi dacă sunt într-adevăr Sam Hawkins. Mă miră că a recurs la astfel de mijloace domnul căpitan al dumitale, putea doar să-și dea singur seama că nu mă dau drept cine nu sunt. Du-te acum de-i spune ce-ai auzit, dar să nu scapi un cuvânt față de altcineva, ai înțeles?

— O să tac ca peștele, *sir*. Știu despre ce e vorba, sunt sergent și fac parte din cei douăzeci aleși pentru astă-seară. Peste o jumătate de oră pornim.

Tânărul salută politicoș și plecă.

— I-ascultă, se adresă acum Sam călăuzei, cine te pune pe dumneata să spui la toată lumea cine suntem?

— M-a întrebat și eu i-am răspuns.

— Așa! Ai cerut voie?

— Nu cumva vrei să-mi astupi gura?

— Da. Știi foarte bine că nu trebuie s-află nimeni că noi suntem „Trifoiul” și totuși cum te-a întrebat i-ai și spus. Te pretinzi scout, cercetător al Vestului și habar n-ai de regulamentul breslei. Eu, drept să-ți spun, nu m-aș încrede în conducerea dumitale.

— Nici nu ți-o cere nimeni. Până n-ai venit dumneata, ascultau toți de mine, acum faci pe stăpânul și vrei să poruncești la toată lumea. Am fost tocmit de emigranți să-i duc...

— La pierzanie, îi curmă vorba Sam. Datoria dumitale e să-i și aperi. Ți-ai îndeplinit această datorie? Nu. Dacă nu eram noi, ar fi fost acum jefuiți și probabil uciși.

— *Pshaw!* Știu și eu să țin ochii deschiși. Îți repet, master Hawkens, că mi-am luat îndatorirea să duc pe emigranți la Fort Yuma și până acolo eu sunt șeful. Vrei să mergi și dumneata, n-ai decât, trebuie însă să te spui ordinelor mele. Pe urmă poți să poruncești cât poțtești. Basta!

Sam îl bătu pe umeri și răspunse cu zâmbetul său prietenos sub care se ascundea întotdeauna contrariul:

— Nu basta, cel puțin nu încă. Știu unde vor să se ducă emigranții; pentru asta nu e nevoie să treacă pe la Fort Yuma, există un drum mai scurt pe care se pare că nu-l cunoști dumneata. Poți să rămâi cu noi până mâine dimineață, pe urmă du-te unde vrei.

— Foarte bine, numai să mi se plătească atât cât mi s-a făgăduit până la Fort Yuma.

— O să ți se plătească, fii pe pace. Eu o să-i duc mai departe fără nici o plată și n-o să-i expun la primejdii din pricina unei călăuze flecare.

Călăuza se așează bombănind pe osia unei căruțe, în timp ce Sam se apropie de tovarășii săi.

— Ai făcut o mare greșeală, frate Sam, îi zise Will Parker.

— Care?

— De ce i-ai spus să stea până mâine? Trebuia să-l lași să plece imediat.

— Asta numești tu greșeală? Will Parker, ageamiul, îndrăznește să dea sfaturi lui Sam Hawkens! N-ai înțeles pentru ce l-am oprit până mâine?

— Nu.

— O, frate Will, frate Will, n-o să ajungi în viața ta un adevărat om al Vestului. Mi-e rușine că te-am avut atâția ani ucenic și n-ai învățat nimic de la mine. Știi tu ce-ar fi făcut acest cercetaș dacă-l concediam acum? Ca să se răzbune, s-ar fi dus imediat la bandiți și le-ar fi spus ce plan am urzit. Dar, ce să-i faci, un creier mititel ca al tău nu poate cuprinde o idee atât de mare.

— Yes, încuviință Parker, ai dreptate, frate Sam. Recunosc și eu că ți-ai pierdut vremea degeaba cu un tont ca mine și nu pricep cum de m-ai suferit atâta timp în preajma ta.

— Nu e de mirare, fiindcă nu pricepi nici altele. Dar vezi tu, dragă Will, eu sunt ca o mamă îngăduitoare care își iubește mai mult copilul pe care îl știe mai firav, decât pe ceilalți.

Văzură pe soldați trecând și îndreptându-se spre șosea. Emigranții însă rămaseră pe loc și plecară de-abia pe la prânz după ei.

Ținutul pe unde trecea convoiul era o pustietate stearpă și doar ici-colo creștea vreun cactus pipernicit sau vreo tufă săracă. Adunau în drum vreascuri, ca s-aibă cu ce aprinde focul când vor poposi pe înserat la locul de destinație. Arareori se găsește pe acolo vreo mocirlă de adăpat vitele și două sau trei izvoare cu apă de băut. Mai sunt ele și altele, dar indienii le țin acoperite cu piei și presară deasupra pământ și pietriș ca să nu le găsească albi.

Sam Hawkens conducea convoiul. Călăuza de până acum nu mai mergea în cap ci la coadă. Arunca din când în când omulețului nostru o căutătură de ură care nu prevestea nimic bun.

Ajunseră acum pe un teren plin cu bolovani, de aceea carele înaintau cu greu. Într-un loc bolovanii formau o adevărată stâncă după care s-ar fi putut ascunde cineva fără să fie văzut, dar putând să vadă până departe. Sam arătă într-acolo și zise prietenilor săi:

— Acolo au să se ascundă bandiții. Ori nu cumva crezi că n-o să fie așa, Will Parker?

— Vai de mine, frate Sam, am zis eu ceva? Oricât de mititel e creierul meu — cum spui tu — atâta lucru pricepe și el. Uite și colo niște bolovani. Te pomenești că își caută și acolo loc de adăpost?

— Nu cred. Aici se mai găsesc câteva fire uscate de iarbă pentru cai, pe când în partea aceea e numai pietriș. Dar o să fie și acolo cineva.

— Cine?

— Nu ghicești?

— Ba da, frate Sam. O să te-ascunzi după bolovani ca să aștepți sosirea lor și să-i spionezi.

Sam își puse mâinile pe cap și strigă cu o mirare prefăcută:

— E cu puțință așa ceva! A avut și ageamiul ăsta o dată o idee, o adevărată idee genială! Să știți că se scufundă pământul, ori i s-a luminat și lui în sfârșit mintea. Da, Will Parker, așa voi face, mă voi duce acolo să spionez pe bandiți.

— Mă iei și pe mine?

— Mi-e frică, Will, mi-e frică. Pentru astfel de lucruri se cer oameni destoinici și cu experiență. Ar trebui să mai înveți încă multă vreme la școală.

— Hm... Nu cumva te înșeli, frate Sam? Am cunoscut un băiat care nu învățase nimic, măcar că era al dracului de deștept. Lumea zicea că nu era de vină băiatul, ci profesorul care nu știa nimic. Mă tem că așa stau lucrurile și cu noi.

După vreun sfert de ceas trecură de pământul bolovănos și ieșiră pe un șes întins pe care creșteau tufe dese de

Nesquite și Ocohilla. Găsiră chiar și o fântână, așa că hotărâră să poposească aici.

Adăpară caii și-i lăsară să pască din mlădițele tufelor spinoase. Pe urmă carele fură așezate astfel încât să formeze un pătrat, lăsând un loc liber la mijloc.

Se uitară să vadă dacă au sosit soldații, dar nu-i zăriră nicăieri. Sam dădu din cap mulțumit și mormăi:

— Locotenentul ăsta nu e prost. N-a vrut să s-arate până ce nu vom sosi noi.

Ca și când acesta l-ar fi auzit, apăru dinspre apus un călăreț care se apropia în goană. Era locotenentul. Când ajunsese în tabără, strânse mâna lui Sam și zise:

— Suntem mai de mult pe aproape, dar ne-am ținut departe de fântână, ferindu-ne să nu ne vadă cineva care ar fi putut da de veste bandiților. Acum însă trebuie să ne adăpăm caii, sunt morți de sete, săracii!

— Bine, adăpați-i, dar să plecați imediat după ce se va înnopta. Bandiții vor trimite probabil iscoade și e bine să nu vă vadă; vom trimite noi după dumneavoastră când va sosi timpul.

— Ne-am înțeles. Dar unde crezi dumneata că se vor ascunde bandiții ca s-aștepte momentul prielnic?

Sam arătă spre stânca de bolovani care se zărea destul de bine.

— După bolovanii aceia, *sir*. Cum vor sosi încă pe lumină, e sigur că se vor ascunde acolo ca să nu-i vedem noi.

— Crezi că n-au să ne zărească?

— Nu. Pe cât știu, n-au binocluri la ei și cu ochiul liber nu pot vedea decât focul pe care-l vom aprinde noi după ce se va întuneca.

Ofițerul plecă și se întoarse peste puțin timp cu soldații săi. Își adăpară caii și după ce hotărâră locul de retragere plecară iar. Sam trebuia să se grăbească și el, deoarece avea de mers o bucată de drum până la grupul de bolovani și se temea să nu sosească bandiții înaintea lui și să-l vadă

venind. Se duse la catâr, îl mângâie pe spinare și-i spuse numai atât:

— Lasă-te la pământ, băbușco și stai așa până mă întorc.

Dobitocul înțelese vorba și se întinse jos în patru labe. Nu l-ai mai fi urnit de-acolo pentru nimic în lume până n-ar fi venit stăpânul să-l scoale.

— Ei, dragă Will, parcă ziceai că vrei să mergi și tu, zise Sam prietenului său.

— Du-te singur, răspunse Parker. Ce să faci cu un ageamiu ca mine?

— Păi vezi că dacă vrei să înveți și tu ceva, trebuie să te iau.

— *Well*, atunci merg, dar nu ca să învăț, ci ca să te pot scoate din mâna bandiților, dacă le-o veni pofta să te scalpeze.

— N-au decât. Îmi cumpăr pe urmă altă perucă mai frumoasă.

Porniră amândoi luând cu ei armele. La răsărit se aflau bolovanii care vor sluji de adăpost bandiților, după cum presupunea Sam. Ceva mai încolo era stâncă după care plănuiau să se ascundă el cu Parker.

Înainte de plecare, Hawkens spuse celor din tabără ce au de făcut, dându-le în grijă să urmeze întocmai instrucțiunile lui.

Când ajunseră la locul de destinație, soarele se lăsa la asfințit. În curând va veni amurgul care ține toarte puțin în aceste regiuni. Dincolo, spre stâncă, nu se vedea încă nimeni.

— Oare vor veni? întrebă Parker. Am pornit de la o bănuială, dar siguranța ne lipsește.

— Ce numești tu bănuială e pentru mine siguranță, răspunse Hawkens cu hotărâre.

— Le-o fi trecut pofta după cele petrecute.

— Dimpotrivă, cu atât mai mare va fi dorul de răzbunare. A, uite colo, nu ți se pare că se zărește ceva printre cele două movile?

Parker își încorda privirile, apoi răspunse repede:

— Văd niște călăreți. Ei sunt!

— Da, ei sunt. Nu-i putem număra de aici, dar mai mult de doisprezece nu cred să fie.

— Dar nici mai puțin. Ai avut dreptate, frate Sam.

— Eu am întotdeauna dreptate, dragă Will. Știi tu cum trebuie să faci ca să ai oricând dreptate?

— Yes. E foarte ușor.

— S-auzim.

— Să nu susții niciodată nimic.

— Așa-i, numai că nu asta am vrut să spun. Să nu spui niciodată ceva până ce nu ești sigur.

— Mare lucru ai grăit!

— Așa? Atunci să susții întotdeauna contrariul de ce spune un ageamiu.

— Am înțeles, frate Sam. De acum încolo o să fiu de-o părere cu tine ca să am întotdeauna dreptate. A, uite-i că s-au oprit! Pornesc iar... Cotesc la stânga. Cunoscutul și știu că trebuie să se ducă la stânca de unde să poată vedea tabăra.

— Bănuiesc oare că vom fi poposit lângă fântână?

— Bineînțeles! Care-ar fi nebunul să poposească în pustiu când are apă la nas. Ce întrebare prostească, Will Parker! Degeaba mi-am bătut eu capul o viață întreagă, că tot nimic n-ai învățat.

Bandiții se apropiaseră acum de grupul de bolovani, înaintând cu mare băgare de seamă, ca să nu fie văzuți. Priponiră caii ceva mai în urmă, apoi se așezară la distanță unul de altul după bolovani, dar așa ca să poată vedea tabăra.

— Ei sunt! zise Sam. Doisprezece în cap: îi putem număra de aici.

— Ce facem, ne ducem să-i spionăm?

— După ce se va întuneca.

N-așteptară mult. Soarele asfințise. Amurgul se lăsase și în curând nu se mai zărea decât focul de lângă fântână.

— Acum să mergem, zise Sam lui Parker.

Ieșiră din ascunzătoare și înaintară tiptil spre tabăra bandiților. Din ce se apropiau, din ce călcau mai cu băgare de seamă. Era într-adevăr de mirare cum Sam Hawkens cu cizmele lui mari pășea ca o vrăbiuță fără să i se audă pasul. Will Parker era tot așa de îndemânatic ca și el și nu părea deloc să fie un ageamiu cum îi spunea mereu prietenul său.

Când ajunseră la movilă, Sam dădu lui Parker pușca și-i șopti:

— Așteaptă-mă aici și vezi de Mary a mea. Eu mă duc.

— *Well*, dai dacă e primejdie, cheamă-mă.

— *Pshaw!* Ce primejdie vrei să fie! Ciulește urechile Will, ca să nu te prindă.

— Cine?

— Iscoada pe care o vor trimite cu siguranță cât mai curând și care s-ar putea să treacă pe aici.

Se lăsă la pământ. Și începu să se târască pe burtă. Timpul era potrivit, căci puținele stele care apăruseră pe cer nu străluceau încă destul de tare ca să lumineze îndeajuns.

Locul unde se ascunseseră bandiții era plin de bolovani și pietre; pentru cine nu se pricepea să spioneze o tabără ar fi fost o mare primejdie să fie descoperit, căci zgomotul pe care l-ar fi făcut vreo piatră rostogolindu-se sub picioarele lui l-ar fi dat imediat de gol. Dar Sam înainta fără să miște o pietricică din loc. Ochii lui ageri zăreau prin întuneric tot ce era în jurul lui. Ajunse astfel în spatele bandiților. Doi, trei din ei stăteau în picioare și priveau de după bolovani spre tabără, ceilalți stăteau jos de vorbă. Auzi pe unul din ei zicând:

— Nasoală treabă că n-am găsit mai multe muniții. Trebuie să umblăm cu mare economie și să nu risipim și ce avem.

— Lasă că ni le luăm noi îndărăt, ba și altele pe deasupra! Poller, hai, ce mai stai? Bagă bine de seamă să nu te simtă, altminteri vei avea de furcă cu mine, auzi?

— N-avea grijă, mă pricep eu la meseria asta. Nu fac eu întotdeauna pe iscoada?

— De aceea te-am și ales. Vezi numai să nu te dai prea aproape.

— Aș vrea s-aud însă ce vorbesc.

— Nu e nevoie. Vreau să știu dacă mai e și altcineva cu ei, atâta tot.

— Dar dacă aud ce spun, aflu poate lucruri care ne-ar interesa. Te pomenești că au bănuieli.

— Ce fel de bănuieli?

— Își vor fi închipuit că n-o să ne lăsăm...

— Da de unde! Și apoi! Pe nemți nici nu-i pun la socoteală, iar călăuza nu pare să fie omul care să-și pună viața în primejdie pentru niște străini. Rămân deci cei trei dobitoci care, nu știu cum s-a făcut, că, așa proști cum sunt, au izbutit să ne biruie. Auzi tâmpiții! Să se ducă la Gila să prindă biberi și urși în capcană! Dracu' a mai văzut așa ceva! Hai, du-te și peste o jumătate de oră să fi îndărăt.

Iscoada plecă și cel care vorbise întâi zise iar:

— Ce zici, Buttler, ne năpustim chiar astă-seară asupra lor ori așteptăm până mâine dimineată?

— Mâine? N-am eu răbdare până atunci. De-abia aștept să mă răfuiesc cu ei, mai ales cu piticul ăla, fir-ar el al dracului să fie!

— Vrei, adică, să dăm lovitura după ce se va potoli focul și vor adormi?

— Nu. Vreau să-i culc pe toți deodată la pământ cu o singură salvă și pentru asta se cere să fie lumină.

— Nu vorbi așa, mă. Nu vezi câtă vâlvătaie? Au să ne vadă de cum ne vom apropia.

— Păi tocmai vâlvătaia asta e semn că nici prin gând nu le trece că vom veni, altminteri s-ar fi ferit. Dar oricum, trebuie s-așteptăm până s-o mai potoli focul. Pe urmă... pe ei, băieți! Numai pe ăla mititelul să-l lăsați în seama mea,

vreau să mă răzbun pentru batjocura pe care am suferit-o din pricina lui.

Continuă să înjure și să ocărăscă pe cei trei cercetași făcând spume la gură de turbare. Sam crezu că va mai afla ceva mai interesant pentru el, dar nu mai putu descoperi nimic. Mai așteptă vreun sfert de ceas, apoi se întoarce tot atât de tiptil precum venise la locul unde îl lăsase pe Parker.

— Ei, ce-ai aflat? îl întrebă acesta când îl văzu.

— Prea puțin.

— Dar important?

— Nimic altceva decât când va avea loc atacul, adică după ce se va mai potoli focul în tabără. Ai văzut iscoada?

— Da. A trecut foarte aproape de mine, dar nu m-a văzut.

— Haide! Trebuie să ne întoarcem la ai noștri.

Se îndepărtară, pășind mai întâi încet și cu băgare de seamă, pe urmă din ce în ce mai lepede, dar nu direct spre tabără, ci făcând un ocol, ca să nu se întâlnească pe drum cu iscoada.

Nu făcuseră nici o jumătate din cale și auziră un glas exclamând cu ciudă:

— *Tempest!*

— Doamne Iisuse! adăugă alt glas. Cine dracu dă buzna peste mine?

— Țsta e cantorul nostru, șopti Sam prietenului său. Să știi că iar a făcut o prostie. Hai să ne apropiem, dar încet, să nu ne simtă.

— Te-am întrebat cine ești? auziră ei pe cel dintâi zicând:

— Mă înăbuș... răspunse glasul răgușit al cantorului, ca și când l-ar fi ținut cineva de beregată.

— Vreau să știu cum te cheamă, auzi? De unde vii?

— De colo, din tabără, bolborosi cantorul. Caut... Caut pe Hobble-Frank...

— Aha, Frank te cheamă. Ce cauți singur pe aici, singur în beznă noaptea?

— Sunt din Klotzsche, de lângă Dresda. Dar dă-mi odată drumul. O, o, în sfârșit. Slavă Domnului.

Glasul se auzi acum mai limpede. Cantorul reușise să scape de strânsoare și o luase la fugă pe câmp.

— S-a dus! mormăi celălalt. Să mă iau după el?... Nu, să-mi văd mai bine de drum.

Omul își iuți pasul și se îndreptă spre locul unde erau tupilați bandiții.

— Iscoada! șopti Sam. Poate să ne încurce socotelile. Trebuie să mă întorc la ei ca s-aud ce le spune. Tu stai aici și m-așteaptă. Vreau s-ajung înaintea lui acolo.

O luă la fugă prin întuneric. Will Parker nu se mișcă din loc. Când se întoarse, Sam spuse doar atât:

— A mers mai bine decât credeam. Întâlnirea asta putea să-l coste viața pe dobitocul acela de cantor, sau, în cazul cel mai bun, ar fi trebuit să-i sărim în ajutor; tot planul nostru cădea în baltă.

— Drept cine-l iau bandiții pe nenorocitul nostru de „Emeritus”? întrebă Parker.

— Pișicherul ăsta trimis în iscoadă nici n-a pomenit despre el.

— Zău? Nu înțeleg... întâlnirea era doar destul de importantă.

— Probabil că lui nu i s-a părut tot așa, sau i-a fost frică.

— Frică?

— Da. Înainte de a pleca, Buttler l-a amenințat că dacă nu se ferește și-l vede cineva, o s-aibă de furcă cu el. În gura lui Buttler, vorbele astea sunt o amenințare care lasă multe să se înțeleagă. Cu atât mai bine pentru noi. Acum haide îndărăt în tabără.

N-apucară însă să facă mai mult de douăzeci de pași și se opriră iar. Auziră tropot de cal.

— Vine spre noi, șopti Parker.

— Ce dracu' o mai fi și asta? Să ne dăm repede deoparte, răspunse Sam.

Calul trecu pe lângă ei și pieri în noapte. Cu tot întunericul care-i înconjura, zăriră două umbre pe cal.

— Să fi fost vreun ui de-ai noștri? întrebă Hawkens îngrijorat.

— Nu știu. Nu era unul, ci doi.

— Unul ședea țeapăn în șa, celălalt în spatele lui și-l ținea de gât.

— N-am băgat de seamă. Nu cumva te înșeli?

— Eram mai aproape și i-am văzut lămurit. Unul trebuie să fie dintr-ai noștri, dar celălalt?

Acesta făcea parte tot din convoi, e adevărat, dar iată ce se întâmplase:

Doamna cea mustăcioasă, se luase la ceartă cu Poller, călăuza, și-i strigase la un moment dat:

— Să nu crezi că suntem slugile dumitale! Eu, doamna Rosalie Ebersbach, născută Morgenstern și văduvă după Leiermüller, pot porunci aici ca și dumneata, mă înțelegi? Te-am tocmit să ne arăți drumul și de aia te plătim. Măine să te duci dracului! Sir Sam Hawkens o să ne conducă mai departe, se pricepe mai bine la meseria asta decât oricare altul.

— Mai bine ca mine? întrebă cu indignare călăuza. Nu știi ce vorbești, doamnă. Femeile să-și țină gura și să nu trăncănească prea mult.

— Trăncănesc, eu? Să tac, ai? Da' de ce mi-a dat Dumnezeu gură? Să taci dumneata, nu eu, auzitu-m-ai?

— Dacă nu-ți place, dați-mi drumul.

— Du-te opt și cu-a brânzii nouă!

— Plătiți-mi mai întâi ce mi se cuvine.

— O să-ți plătim, n-avea grijă. Nu ne opunem noi pentru câțiva șilingi. Jack (Jack era bărbatul), ai parale la îndemână?

— Yes.

— Plătește-i și să ne lase în pace.

Călăuza își primi într-adevăr suma întreagă ce i se cuvenea până la Fort Yuma. Băgă banii în buzunar, zâmbind mulțumit — căci stârnise dinadins cearta ca să poată pleca în lipsa lui Sam. Puse șaua pe căi, își luă pușca și încalecă. Dick Stone se apropie de el și-l întrebă foarte liniștit:

— Ce te-a apucat, sir? Nu cumva vrei să pleci?

— Yes, ai ceva împotrivă? răspunse călăuza înțepată.

— Poate că da.

— Nu te întreabă nimeni dacă da sau nu.

— Stai că nu merge p-așa! E vorba să fim atacați. Plecarea dumitale ar avea un motiv care mi se pare că-l cunosc.

— Zău? Ai vrea să mi-l spui și mie? zise călăuza cu ironie.

— Da. Te duci la bandiți ca să le spui ce s-a hotărât.

— Pesemne că te-ai țicnit, master. Uite ce e: doamna de colo m-a concediat și nu mai am ce căuta aici. De aceea vreau să mă duc unde sunt soldații și să iau parte cu ei la atac.

Pentru moment Dick Stone se lăsă amăgit. Dădu drumul căpăstrului; călăuza înfipse pintenii în burta calului și porni în direcția unde stăteau soldații la pândă. După o clipă, însă, Stone își dădu seama că a fost tras pe sfoară. Puse mâna pe pușcă și strigă:

— Ticălosul ăsta m-a mințit; vrea să ne trădeze. Să-i trag la repezeală un glonț în cap.

Și-So sări însă de la locul lui și-i zise:

— Nu-ți strica glonțul degeaba, sir: e întuneric și n-o să-l nimerești. Stai că ți-l aduc eu îndată înapoi.

După ce spuse aceste cuvinte, tânărul indian pieri în noapte.

— Să mi-l aducă înapoi... copilandrul ăsta? Nu prea cred. Trebuie să mă duc singur.

Vru s-alerge la calul său, dar silvicultorul îl apucă de braț și-l opri.

— Stai, domnule, acu' o să-i vezi pe amândoi întorcându-se.

— Cu neputință!

— Crede ce-ți spun. Și-So, așa tânăr cum e, a făcut alte isprăvi, mult mai grele ca asta.

Ionul hotărât al tânărului își făcu efectul.

— Hm... mormăi Dick Stone, degeaba m-aș lua după el că tot n-aș putea să văd încotro a luat-o. Și-apoi, dacă se duce într-adevăr la bandiți, dă peste Sam și Will, care n-au să-l lase să treacă. Oricum, afurisită treabă! Ce-o să zică Sam când o afla...

Wolf — acesta era numele silvicultorului — nu zise nimic, dar ascultă cu încordare în direcția pe care o luase călăuza. Se auzea încă sforăitul calului, dar nu și tropot de copite; după câteva momente însă se auzi iar, din ce în ce mai aproape și mult mai domol ca înainte.

— Ciudat! zise Sam lui Parker. Calul se întoarce și încă la pas. Să ne lăsăm la pământ, ca să putem vedea mai bine.

Calul venea într-adevăr la pas cu un singur călăreț numai, dar acesta târa ceva după el.

— Și-So! strigă Sam încremenit. Dumneata ești? Ce cauți aici?

Tânărul opri calul și răspunse cu glas rugător:

— Zi-mi tu, *sir!* Te-am mai rugat s-o faci... Uite ce e: călăuza s-a luat la ceartă cu doamna Rosalie și, după ce i s-au dat banii, a încălecat și a plecat. Vroia să se ducă la bandiți ca să le spună ce-am plănuț. Eu am pornit după el, am sărit în spinarea calului, l-am amețit pe trădător cu patul revolverului, am oprit calul și l-am trântit de pe cal. Acum îl trag după mine cu lasoul cu care l-am legat zdravăn ca să nu fugă când se va dezmetici.

— Bravo, băiete! Să te iei după un cal în goană, să-l pocnești pe fugar în cap, să-l arunci din șa și să-l legi la repezeală... Un adevărat Old Shatterhand! O să-i povestesc lui tată-tău. Nu cumva l-ai omorât pe trădător?

— Nu, l-am amețit numai.

— Halal să-ți fie! Și fără să faci gălăgie — dacă nu mă-nșel.

— Nu trebuia să fac gălăgie deoarece dușmanul e pe aproape și putea să m-audă, răspunse tânărul, simplu și cu modestie.

— *All right*. Ești vrednic de toată lauda, băiete. Acum haide în tabără. Să ne grăbim ca să isprăvim odată cu ticăloșii ăștia.

Porniră. Călăuza se dezmeticise. Începu să se vaiete din pricina durerilor, dar nimeni nu-l luă în seamă. Când ajunseră la ceilalți, îl primiră toți cu ocări. Tăcea însă și privea posomorât înaintea lui. Tot atât de tăcut rămânea și Și-So la toate laudele care i se aduceau.

Sam era înfuriat pe... Emeritus.

— Ce-ai căutat, domnule, să ieși din tabără când știai bine că dădusem ordin să nu se miște nimeni de-aici? se răsti el la cantor.

— Păi... compuneam.

— Cine era omul cu care te-ai întâlnit?

— Nu știu. Nu s-a recomandat. Mă apucase de gât și strângea cât putea.

— Să mulțumești lui Dumnezeu că ai scăpat cu viață. Omul ăsta e unul din bandiții care vor să ne omoare.

— Mie nu mi-ar fi făcut nimic. Eu sunt un ales al muzelor.

— Taci odată cu prostiile astea! Și-apoi, dacă ai poftă să mori, treaba dumitale, dar nu ne expune și pe noi la primejdii, ai înțeles? De-acum încolo o să te leg zdravăn pe cal ca să nu mai poți face astfel de nesocotințe, așa să știi!

Focul ardea acum mocnit. Venise vremea să părăsească tabăra. Sam hotărî să nu rămână decât el, Stone și Parker cu soldații, ca să ia parte la prinderea bandiților. Ceilalți nu trebuiau expuși pericolului. Schmidt, Strauch, Ebersbach și Uhlman erau pe deplin mulțumiți. Doamna Rosalie însă protestă cu energie:

— Ce, eu să stau cu mâinile în sân când alții își pun viața în joc pentru mine? Nu, nu, nu se poate! Dacă nu aveți o pușcă și pentru mine, pun mâna pe o secure ori pe-o lopată și vai de mama ăluia care o îndrăzni să se apropie! În opera lui domnu' Emeritus trebuie să fie și eroine; de ce să nu fiu eu una din ele? Spuneți-mi numai unde să mă așez la pândă și... lăsați pe mine! Dacă nu le-o plăcea bandiților, să nu-mi ziceți Rosalie Ebersbach.

Cu mare greutate o hotărâră să renunțe la ideea ei războinică. Cei patru emigranți germani plecară cu nevestele, iar copiii și animalele spre locul unde erau ascunși soldații. Tot asemenea Emeritus, călăuza și caii. Tinerii Și-So și Adolf Wolf nu vrură să se despartă de Sam, zicând că ar fi fost o dezonoare pentru ei să nu ia parte la luptă, așa că trebuiră să-i primească în rândul luptătorilor. Caii soldaților rămâneau în paza emigranților. Când toate fură puse la cale, Sam zise locotenentului:

— Eu mă duc acum să mă furișez în tabără ca să văd ce se petrece acolo.

Când să plece, tânărul indian se apropie de el și-l rugă să-l însoțească. Sam se uită lung la el și clipi de câteva ori din ochii lui mititei în semn că primește.

Imediat porniră amândoi în direcții diferite. Și-So o luă drept înainte, urmând drumul care ducea la locul unde stăteau ascunși bandiții. După ce merse vreo zece minute, se așeză jos la câțiva pași mai la o parte. O liniște adâncă domnea în juru-i. În urma lui ardea încă focul care se potoli încetul cu încetul, până ce rămase numai jarul care mai lumina nițel. Era momentul de atac hotărât de bandiți.

Și într-adevăr, Și-So auzi ca un foșnet ușor dinspre locul unde stăteau bandiții la pândă. Erau pași care înaintau încet și cu mare băgare de seamă. Se ridică pe jumătate și ascultă cu încordare. Auzul lui extraordinar îi spunea că bandiții vor trece la cel mult treizeci de pași de el, de aceea se dădu mai încolo și se întinse la pământ.

Veneau acum de-abia pășind, unul în urma altuia, ca indienii sau cutreierătorii pustiurilor. După ce trecură, Și-So se ridică de jos și se luă pe urma lor.

Bandiții se opriră în imediata apropiere a taberei. Dacă vroia s-audă ce vorbesc, tânărul indian trebuia să dea acum dovadă de o mare temeritate. Se întinse iar la pământ și se târî atât de aproape de ei, încât ar fi putut apuca de picior pe cel care-i venea mai la îndemână. Îndrăzneala lui își avu răsplata, căci îl auzi pe Buttler, deși foarte încet, zicând:

— Focul de-abia mai pâlpâie. Cred că au adormit toți. Totuși să mai așteptăm nițel. Puțină prudență nu strică. Trebuie să-i împresurăm însă chiar de-acum. Dacă ne așezăm la treizeci de pași unul de altul, suntem destui ca să facem un cerc în jurul carelor. Pe urmă așteptați până ce voi da eu semnalul.

— Ce semnal?

— O să imit cu un fir de iarbă țârâitul greierului. Când îl auziți, vă târâți spre căruțe. Odată ajunși lângă ele, să știți că, la al doilea semnal, trebuie să le înconjurați; la al treilea, vă strecurați pe sub ele și începeți măcelul. Nici o împușcătură, numai cu cuțitele, ați înțeles?

— Dar cu femeile și copiii ce facem?

— Îi omorâți. Să nu rămână nici picior din ei, ca să n-aibă pe urmă cine ne da de gol. Prada o împărțim între noi. Căruțele și leșurile le ardem. Jumătate din voi o ia apoi la stânga, cealaltă jumătate la dreapta. Eu rămân deocamdată pe loc. Aveți grijă să nu faceți gălăgie, fiindcă orice zgomot, cât de ușor, ne-ar putea trăda.

— Și dacă dăm peste vreo santinelă? întrebă unul din bandiți.

— Nu cred să fi pus, dar dacă da, îi vârâți cuțitul în piept. Și acum la lucru, băieți! Luați bine seama la semnal.

— Bandiții se împrăștiară ca să formeze cercul. Buttler rămase însă pe loc. Și-So chibzui un moment. Să alerge la Sam Hawkens ca să-i spună ce-a auzit? Nu. Ar fi zăbovit

prea mult. Dacă l-ar înlătura pe șef, ceilalți bandiți ar fi apoi lesne de biruit.

Așteptă un minut, se ridică binișor de jos, se apropie de bandit și-l pocni pe la spate cu patul revolverului în cap. Buttler se prăbuși fără un țipăt la pământ. Îl apucă atunci de guler și-l târî până la locul unde era Sam cu soldații.

— Un om! exclamă acesta aplecându-se peste trupul neînsuflețit al banditului. E mort?

— Nu, doar amețit, răspunse indianul.

— Cine e?

— Buttler.

— Pe dracu'! Din ce pricină?

— L-am pocnit cu revolverul în cap.

— *Zounds!* Ai făcut o mare greșeală și mi-ai zădărnicit toate planurile. Ia spune repede cum s-a întâmplat?

În câteva cuvinte Și-So îi povesti cum stau lucrurile.

— Păi se schimbă treaba! zise Hawkens. Acum o să iau eu locul lui Buttler și o să țârâi eu pentru el. Să vedeți cum o să ne cadă bandiții în palmă la repezeală. Legați-l zdravăn și puneți-i un căluș în gură, ca să nu facă gălăgie când s-o dezmetici.

În timp ce soldații executau ordinul, locotenentul întrebă pe Sam:

— Și vrei să dai semnalul în locul lui Buttler? Cum o să poți imita țârâitul greierului?

— Foarte lesne. Iei un fir de iarbă, îl apuci între degetele mari ale mâinilor, îl treci prin palmele făcute pâlnie și sufli în el. Auzi atunci un țârâit care ai jura că e al unui greiere.

— Știi că are haz! Ia să încerc și eu.

— Amână pe mâine, *sir*, acum nu e vreme de așa ceva. Ne-ai pune bandiții pe fugă.

— De ce?

— Fiindcă țârâitul ăsta cere exercițiu, nu se învață dintr-o dată. Și-acum, să mergem. Să ne furișăm doi câte doi în urma unui bandit. Când voi țârâi întâia oară, ei vor înainta spre căruțe; voi după ei. La al doilea țârâit, se vor strecura

pe sub căruțe. Al treilea țârâit va fi semnalul de atac. Năpustiți-vă asupra lor și dați-le cu patul puștii la cap.

— Socot că un glonț sau un vârf de baionetă ar fi mai nimerit. Nemernicii ăștia și-au meritat încă de mult moartea.

— Așa e, numai că eu nu sunt nici judecătorul, nici călăul lor.

— Dar bine, domnule, ce crezi dumneata că vor face în Tucson cu ei?

— Au să le pună ștreangul de gât și o să-i spânzure, asta au să facă.

— Păi atunci, nu e totuna dacă mor împușcați ori spânzurați?

— Tot ce se poate. Alta e însă să mori osândit de lege și alta să te omoare oameni care nu sunt chemați să te judece. Noi să-i prindem de vii, faceți pe urmă cu ei ce poftiți.

— Bine, să-ți fac pe plac, deși ticăloșii ăștia nu merită atâta bătaie de cap.

Procedară după sfatul lui Sam Hawkens. Când totul fu gata, omulețul nostru rupse un fir de iarbă, îl apucă între degete, îl trecu prin deschizătura dintre palme și țârâi o dată. Trecu apoi în mijlocul cercului, țârâi a doua oară, mai lăsă o bucată de vreme pe urmă se târî pe brânci tot mai aproape, întins în iarbă, văzu pe bandiți înaintând fără zgomot. Cercul se strângea tot mai tare. Se puteau auzi unul pe altul.

— Buttler, aicea sunt! șopti un glas.

— Merge bine, răspunse tot în șoaptă Sam.

Întoarse binișor capul și ochii lui ageri văzură pe Dick Stone cu unul din soldați în spatele banditului. Țârâi pentru a treia oară și dintr-o săritură fu lângă ei.

Se auziră pocnituri și câteva țipete înăbușite, pe urmă se făcu tăcere.

— Ei, cum a mers? strigă acum Sam cu glas tare.

— Foarte bine. Am pus mâna pe ei, răspunse Will Parker.

— Aduceți-i înapoi și aprindeți iar focul ca să ne arătăm la față.

Peste câteva minute erau toți așezați în mijlocul pătratului format de căruțe. În jurul lor se aflau Sam, Dick Stone, Will Parker, locotenentul și Adolf Wolf. Soldații se duseseră în vremea asta să aducă pe emigranți și caii în tabără.

Bandiții se dezmeticiseră și priveau încruntați înaintea lor. Nici unul nu spunea nimic, dar din ochi le țâșneau când și când fulgere de ură și de mânie. În cele din urmă, Buttler nu se mai putu stăpâni.

— Ai putea să-mi spui pentru ce și cu ce drept ne-ai atacat? se răsti el la Sam Hawkens.

— Socot că nu e nevoie să mă întrebi, fiindcă răspunsul ți-l poți da singur! zise Sam fără să se tulbure.

— Să fiu al dracului dacă înțeleg ceva! Ne vedeam în liniște de drum când am văzut o tabără. Cum nu puteam ști cine erau oamenii care poposiseră aici, ne-am furișat până aproape să vedem ce și cum. Ne-am pomenit apoi deodată atacați pe neașteptate și doborâți la pământ. Cer să ne dezlegați numaidecât și să ne lăsați să plecăm.

— Cere, de ce să nu ceri? De plecat o să plecați voi, dar mai departe de Tucson n-o să ajungeți și de-acolo de-a dreptul în spânzurătoare. Hi-hi-hi!"

— Ție-ți arde de glumă, nouă nu. Treabă e asta, să te legi de niște oameni nevinovați? Mi-e că râsul o să ți se prefacă în plâns și încă mai repede decât crezi...

Sam se sculă atunci indignat de la locul său, se așază în fața banditului, și-i zise de data asta foarte serios:

— Ascultă Buttler, să dăm cărțile pe față. Eu sunt Sam Hawkens, ăsta e Will Parker și ăstălal Dick Stone. Ni se mai zice și „Trifoiul”. Acum ai înțeles? Nu sunteți voi oamenii care să ne trageți pe sfoară.

Buttler se îngălbeni ca ceara și nu putu scoate un cuvânt.

— Eu însumi v-am spionat astăzi și am auzit tot ce-ați vorbit! urmă Sam Hawkens. Voi sunteți banda Scormonitorilor, o știu încă de la San Xavier.

— Scormonitorii! exclamă speriat banditul. Ce idee să ne luați drept niște tâlhari... Cine ți-a spus minciuna asta, sir?

— Nu trebuia să mi-o spună nimeni, urechile mele au auzul bun.

— O, cel mai bun auz te poate înșela câteodată.

— Crezi? Atunci m-am înșelat și când am auzit mai adineauri ce o să faceți cu femeile și copiii emigranților?

— Nu înțeleg ce vrei să spui...

— Ca să fie omorâți și ei?

— Habar n-am ce vrei să spui.

— Și că o să împărțiți prada, să ardeți căruțele și cadavrele?

— Zău dacă pricep un cuvânt!

— Atunci uiți repede, se vede, dar o să-ți aduci aminte când vei ajunge la Tucson.

De astă dată locotenentul nu se mai putu stăpâni și zise indignat:

— Nu-ți mai strica gura degeaba pentru un nemernic ca ăsta, *sir*. Poate el să tăgăduiască și să jure cât o pofti, tot nu-l crede nimeni. Există dovada vinovăției lor și sigur că se vor bălăbăni mâine în spânzurătoare.

— E nevoie de mărturia noastră? întrebă Dick Stone.

— Nu. Știu că aveți intenția să vă urmați drumul mai departe și nu vreau să vă țin în loc. Mi-ați spus mie ce aveți de spus; e ca și când ați fi depus în fața tribunalului. Dovezi avem mai multe decât trebuie și suntem fericiți că a sosit, în sfârșit, momentul să stârpim banda asta de criminali după care umblam de mult. Îți dau cuvântul meu că vor fi toți spânzurați.

În acest timp, în tabără, oamenii se lăsară pradă odihnei, după ce se rânduiau mai întâi schimbul de santinele care să-i păzească pe bandiți cu mare strășnicie.

Călăuza, legată și ea, fu dusă alături de bandiți, chiar lângă Buttler. Până acum nu schimbaseră nici o vorbă între ei. Mai târziu, după ce toată lumea adormise și văzând că atenția santinelei era ațintită numai la mișcările bandiților ca să nu se dezlege vreunul, călăuza atinse pe Buttler cu cotul și-l întrebă în șoaptă:

— Dormi, sir?

— Nu. Cine dracu' ar putea dormi legat așa burduf.

— Întoarce-te atunci cu fața spre mine ca să-ți spun ceva.

Banditul îl ascultă.

— Pe cât știi, începu el, ai fost călăuza emigranților. Asta ți-a fost plata pentru osteneala dumitale?

— Vezi că m-au bănuț.

— Te-au bănuț? De ce?

— Că aș fi în înțelegere cu dumneavoastră.

— Și nici măcar nu e adevărat.

— Așa e. La început nici nu m-am gândit. De-abia pe urmă mi-a venit gândul ăsta în minte. Pe mine mă cheamă Poller, sir și aș vrea să te ajut. E mai mult ca sigur că vei fi spânzurat. Eu însă te pot scăpa de la moarte.

— Vorbești serios?

— Pot să și jur, dacă vrei. Nemernicii ăștia m-au jignit adânc și vreau să mă răzbun. Singur nu pot face nimic; dacă mă ajuți, îți vei avea cu siguranță răsplata.

— Să te ajut? În situația noastră, nu te pot ajuta nici eu pe dumneata, nici dumneata pe mine.

— Să nu zici așa! Sunt încredințat că mâine voi fi liber. Pe voi însă vă vor lega pe cai ca să vă ducă la Tucson. Eu vă voi urma.

— Îți sunt foarte recunoscător, *sir*, dar nu-mi poți folosi la nimic. Îmi va fi cu neputință să fug.

— Aș! Am eu o idee. Ții într-adevăr atât de mult la oamenii dumitale că nu vrei să te desparți de ei având prilejul să fugi?

— Vorbești copilării! Fiecare scapă cum poate. Să mă văd eu scăpat, nu-mi pasă mie de ei.

— *Well*, atunci ne-am înțeles. Spune-le ca în cursul drumului să se prefacă, așa ca și când ar avea dureri grozave de cap în urma loviturilor primite. Clătinați-vă pe cai, gata să vă prăbușiți. M-aș mira ca locotenentul să nu oprească nițel caii ca să vă odihniți. Au să vă dezlege cu siguranță picioarele. Vei putea atunci, deși cu mâinile legate, să sări pe spinarea unui cal și să te întorci unde te voi aștepta eu. În zăpăceala lor nu se vor gândi în primul moment să te urmărească. Și dacă mai pe urmă te va ajunge vreunul din urmăritori, îl culc eu cu un glonț la pământ.

Buttler nu răspunse. Chibzui câțva timp, apoi spuse:

— Propunerea dumitale e singurul mijloc de scăpare și voi face după cum zici. Scap? Vai și-amar de „Trifoiul” asta afurisit și toată șleahța de nemți. Frați pe viață și pe moarte, master Poller!

Tăcură. Santinela nu observase nimic. Buttler se simți liniștit întrucâtva și adormi.

Cum începu să se lumineze de ziuă, tabăra fu în picioare. Îmbucară mai întâi ceva, apoi locotenentul dădu ordinul de plecare. Puse să lege prizonierii pe cai cu mâinile în față, ca să poată ține frâul.

— Și cu mine ce faceți, mă lăsați legat aici? întrebă călăuza.

— Nu, răspunse Sam. Vroiam numai să te știu aproape în noaptea asta; după ce s-o face ziuă, poți să pleci.

— *Well*; dezlegați-mă.

— Mai domol, nu te pripi așa, stimate master Poller. Bănuiesc că o să cauți să te răzbuni, deci să te iei după noi; ca să nu faci vreo boroboacă, o să-ți luăm armele.

— Protestez! Asta e hoție... jefuire...

— *Pshaw!* Zi-i cum poftești!

Îl dezlegară, îi luară toate armele și-l lăsară să plece bodogănind. Dădu pinteni calului și se îndreptă spre apus,

ca să se întoarcă apoi pe furiș în direcția Tucsonului.

Locotenentul își luă rămas-bun de la emigranți și cei trei vânători, pe urmă plecă și el cu oamenii săi și prizonierii spre oraș. Acum după ce rămaseră mai puțini, Sam Hawkens băgă de seamă că Emeritus lipsește. Tocmai vroia să trimită să-l caute, când îl văzu venind dinspre apus, făcând gesturi ciudate.

— Unde umbli, omule, dincotro vii? se răsti Sam la el.

— Un marș triumfal, răspunse alesul muzelor, aprins la față.

— Un marș triumfal? Ai înnebunit?

— Domnule, te rog să nu mă insulti! Am prins pe dușman, l-am biruit și m-am retras în singurătate ca să găsesc motive pentru compunerea unui marș triumfal, înțelegi?

— Vorbești prostii! Ce te tot fâțâi singur pe câmp? Asta e o greșeală pe care n-o îngădui, așa să știi!

— Greșeală? Dă-mi voie... Un ales al muzelor nu comite greșeli; de așa ceva a fost în stare *scout*-ul.

— Călăuza? Cum așa?

— Compuneam tocmai în gând ceva grandios când m-am pomenit cu el că se repede la mine și-mi ia armele; mi-a lăsat numai sabia; zicea că n-are ce face cu ea.

— Fir-ar... exclamă Sam Hawkens înfuriat. Trebuia să-mi închipui! Eu îl dezarmez ca să nu ne poată face nimic și te găsești dumneata să-i ieși în cale ca să-i dai armele înapoi!

— Să i le dau? Te înșeli, *sir*. Mi le-a luat cu de-a sila, ba mi-a mai dat două... două... nu pot să spun ce.

— Spune, omule, trebuie să știu ce ți-a făcut.

— Pe limba mea nu pot. Latinește îi zice... *Colaphus*.

— *Colaphus* se cheamă palmă. Așadar, două palme?

— Da și încă palme, nu glumă! Aș putea spune „*fortissimo*”!

— E singura faptă bună pe care a făcut-o omul ăsta în viața lui.

— Mă rog, mă rog, prea stimate domnule Hawkens... Când un compozitor, un ales al muzelor, primește două scatoalce dintr-astea, înseamnă...

— Că le-a meritat, îi curmă vorba Sam. Trebuie să te țin mai strâns de-acum încolo. Pregătește-te repede, plecăm.

Peste un ceas convoiul se puse în mișcare, în față mergea Sam Hawkens, luând locul călăuzei.

Buttler era hotărât să urmeze sfatul lui Poller; alt mijloc de scăpare nu era. Așadar, să se prefacă bolnav. Spusese și tovarășilor săi de planul lui, îi sfătui însă să nu înceapă văicărelile decât mai târziu, după ce vor fi mers o bucată de drum, altminteri ar fi dat loc la bănuieli.

Cam pe la jumătatea drumului, își duse mâinile, legate cum erau, la cap și începu să geamă. La întrebarea locotenentului, se plânse de dureri grozave din pricina loviturilor în cap cu patul puștii pe care le căpătase peste noapte. Banditul simula o slăbiciune din ce în ce mai mare. Începu să se clatine; un cavalerist se așeză la dreapta, altul la stânga lui ca să-l sprijine. Dar când această slăbiciune se manifestă și la ceilalți bandiți, locotenentul dădu ordin oamenilor săi să descălece și să dea jos de pe cai pe prizonieri. Buttler fu cel dintâi care fu dezlegat și așezat în iarbă. Se lăsă moale, ca și când ar fi fost lipsit cu totul de puteri. Soldații crezură că nu e nevoie să fie atât de supravegheat și se apucară să-i dezlege și pe ceilalți bandiți. Atât aștepta Buttler. Observase că dintre toți, calul locotenentului era cel mai bun. Ofițerul descălecăse, bineînțeles și el. Banditul pândi momentul când soldații nu-l observau, sări în picioare, dintr-un salt fu în spinarea calului, apucă frâul cu mâinile legate cum erau și porni în goană nebună spre apus, unde știa că-l așteaptă Poller.

Totul se petrecuse cu atâta repeziciune, încât soldații rămaseră pentru moment încremeniți. Până s-apuce ei să se dezmeticească, Buttler era departe.

— Trageți, trageți, dar vedeți să nu împușcați calul, răcnii locotenentul în culmea furiei.

Până s-alerge ei la cai, unde puștile le erau atârinate de oblâncul șeii, trecură câteva momente.

Gloanțele lor se pierdură în vânt și în curând banditul nu mai putea fi ajuns.

În zăpăceala care se produse, parte din bandiți săriră pe cai, parte o luară la fugă pe jos și soldații cu mare greu reușiră să-i prindă. Numai cinci sau șase din soldați rămaseră să se ia după Buttler, dar calul lui era iute de picior și nu-l putură ajunge. Se întoarseră înjurând și ocărând la locotenent, a cărui furie nu mai cunoștea margini.

Buttler gonea ca nebun peste câmp. Zări înaintea lui un călăreț: era Poller. Opri calul și se sfătuiră ce aveau de făcut. Își căutară un ascunziș provizoriu, urmând ca a doua zi dimineață să pornească pe urmele emigranților.

5. Ferma lui Forner

Aproape de malurile lui Rio San Carlos, un mic afluent al lui Rio Gila, se afla o fermă — rancho, cum îi spun mexicanii — cunoscută sub numele de Ferma lui Forner. Americanul acesta poseda întinderi mari de pășune, pentru agricultură n-avea însă decât partea din preajma râului. Conacul nu era mare dar zidit din piatră și împrejurimi cu un zid înalt tot de piatră, întretăiat din distanță în distanță de metereze, ceea ce era o necesitate prin locurile acelea amenințate oricând de-o năvală dușmană.

Curtea era atât de încăpătoare, încât putea adăposti în ea toate vitele fermei, dacă s-ar fi arătat cumva în zare indienii.

Era cel mai frumos timp al anului; câmpul părea tot înverzit și vitele pășteau cu nesaț iarba grasă și fragedă. Câțiva argați le păzeau jucând cărți, râzând și glumind între ei. Poarta mare a conacului stătea deschisă, dată de perete. Fermierul, un om înalt și lat în spate, apăru în poartă, puse mâna streășină la ochi și privi în zare. Chipul lui luă o expresie de încordare, întoarse capul spre curte și strigă:

— Ei, băiete, pregătește sticla cu brandy. Vine cineva care o s-o deșerte repede până la fund.

— Cine e? întrebă tânărul căruia îi fuseseră spuse aceste cuvinte și care nu era altul decât fiul fermierului, scoțând capul pe una din ferestre.

— „Prințul petrolului”.

— E singur?

— Nu. Mai sunt doi călăreți și un cal de povară cu el.

— *Well*; dacă or fi trăgând și ei la măsca ca el, ar trebui atunci să pregătesc chiar mai multe.

În fața casei era o lespede mare de piatră, care ținea loc de masă și alte câteva mai mici, servind drept scaune.

Tânărul ieși îndată cu trei sticle pline la subsuoară și câteva pahare pe care le puse pe masă; pe urmă veni lângă tatăl său ca să-i întâmpine împreună cu el pe musafiri.

Aceștia tocmai străbăteau râulețul călări.

— E cu puțință? zise fermierul încremenit. Nu, nu, mă înșel eu... Ce să caute omul ăsta prin pustietățile noastre!

— Cine? întrebă tânărul.

— Master Rollins din Brownsville.

— Bancherul cu care ai făcut tu cândva niște afaceri, pe cât știu?

— Da. El e, nu m-am înșelat. Tare sunt curios ce l-o fi adus prin sălbatica noastră Arizonă.

Călăreții ajunseseră pe mal și se îndreptau acum spre rancho. Cel din față strigă încă de departe lui Forner:

— *Good morning, master Forner!* Ai ceva băuturistică pentru niște gentlemeni cărora li s-a uscat gâtul de sete?

Cel care vorbise era un om înalt și slab, cu chipul energic și pielea pârlită de soare și vânt. Purta niște haine aproape elegante pentru locurile acelea și era înarmat până în dinți.

Celălalt călăreț părea să fie mai în vârstă, mai mic de stat și destul de gras. Drumul părea să-l fi obosit, căci era plin de sudoare. De oblâncul șei sale atârna o pușcă frumoasă de vânătoare. N-avea brâu, așa că nu se putea ști dacă purta și alte arme la el. Se vedea de pe față că Vestul Sălbatic îi era străin sau prea puțin cunoscut.

Al treilea ins era un tânăr blond și voinic; deși nu părea nici el deprins cu asprimea locurilor, se ținea semeț pe cal, ca și când călăritul nu era ceva greu pentru el. Armele lui erau: o pușcă, un pumnal și două revolvere.

— Mai mult decât o dușcă, răspunse Forner. Bun sosit, domnilor! Descălecați și poftiți înăuntru.

Domnul cel gras își struni calul, se uită câteva momente la fermier și zise:

— Mi se pare că ne-am mai cunoscut, *sir*. Ferma lui Forner! Așadar, Forner te cheamă. Nu ai fost dumneata

odată pe la mine în Brownsville? Eu sunt Rollins, iar tânărul de lângă mine e master Baumgarten, contabilul meu.

Förner se înclină și răspunse:

— Negreșit că ne cunoaștem, *sir*. Aveam economiile depuse la banca dumitale și am venit fă mi le ridic când am plecat spre Arizona. Numai că suma nu era atât de mare ca persoana mea să-ți fi rămas în minte. Vă rog poftiți înăuntru. Am un rachiu minunat și puteți găsi și ceva de mâncare, dacă vă mulțumiți cu puțin. Cât gândești să rămâi aici, master Grinley? adăugă el, adresându-se aceluia căruia i se zicea „Prințul petrolului”.

— Până s-o mai răcori nițel.

Un argat luă șeile de pe cai, apoi îi duse să pască. Musafirii se așezară la masa de piatră din curte și li se umplură paharele cu rachiu. Cât ai clipi sticla fu deșertată. Grinley dădea repede paharul peste cap, pe când bancherul amesteca rachiul cu apă iar tânărul Baumgarten nici nu se atingea de el. Cei doi Förner se duseseră să dea porunci la bucătărie pentru masă.

Nimeni nu văzu însă pe cei doi călăreți care trecuseră râul și veneau acum spre conac. Păreau să vină de departe, căci caii erau foarte osteniți. Aceștia erau Buttler, căpetenia bandiților și Poller, fosta călăuză a emigranților. În vreme ce se apropiau de poartă, Poller îl întrebă pe tovarășul său de drum:

— Ești într-adevăr sigur că fermierul nu te cunoaște? Din câte mi-ai spus, e un om cinstit și numele dumitale n-o să-i facă plăcere.

— Nu m-a văzut de când e, răspunse banditul. Pe fratele meu îl cunoaște însă foarte bine, căci vine adesea pe la el.

— Și nu știe că-l cheamă Buttler?

— Nu, fiindcă el își zice Grinley.

— Foarte cuminte din partea lui. Semănați unul cu altul?

— Deloc, mai ales că suntem frați numai după tată.

— Și unde e acum?

— Nu știu. Când ne-am despărțit, eu m-am dus spre răsărit să înființez banda Scormonitorilor și l-am lăsat nehotărât încotro s-o ia. Cine știe dacă ne vom mai întâlni vreodată pe lumea as... Ei, drace, uite-l!

Buttler cu Poller, tocmai ajunseseră în vremea asta la poartă și văzură pe cei trei străini stând la masă. Banditul îl recunoscuse imediat pe „Prințul petrolului”, oprindu-și înmărmurit calul. În clipa aceea Grinley privi din întâmplare într-acolo și-l văzu. Cu toată surprinderea lui, avu destulă prezență de spirit să ducă un deget la gură, făcându-i astfel semn să nu spună nimic.

— Da, el e, șopti Buttler. Ai văzut cum mi-a făcut semn? Să ne facem că nu-l cunoaștem.

Descălecară, lăsară caii afară și se apropiară de masă tocmai în clipa când Fornerii ieșeau din casă cu o slujnică care aducea de mâncare.

Dădură bună ziua și întrebară dacă le e îngăduit să se odihnească și ei nițel. Fură poftiți la masă, fără să-i întrebe cine sunt și dincotro vin.

Cei doi frați de-abia așteptau să-și vorbească, dar erau nevoiți s-o facă în taină, ca să nu-i vadă nimeni. De aceea, Grinley se sculă după ce isprăvi de mâncat și zise că vrea să se ducă în dosul casei să tragă un pui de somn la umbră.

Buttler îl urmă nițel mai târziu, în vreme ce toți ceilalți rămaseră de taifas la masă.

Și iarăși se vedeau venind doi călăreți, dar nu de partea cealaltă a râului, ci de pe malul apropiat. Aveau niște cai minunați. Dacă n-ar fi fost atât de mărunți la stat, i-ai fi putut lua după îmbrăcăminte, pe unul drept Winnetou, renumita căpetenie a apașilor și pe celălalt drept prietenul său, Old Shatterhand, vestitul vânător al preriilor.

Unul din ei era mic, slab și purta pantaloni de piele și o cămașă tot de piele, iar în picioare cizme înalte ale căror carâmbi îi treceau peste genunchi. Pe cap avea o pălărie de pâslă cu borurile largi.

La brâul din curele împletite avea înfipite un pumnal și două pistoale. În spate atârneau două puști, una lungă și alta scurtă, pe șold un lasou, iar la gât era agățată de un șiret de mătase o pipă indiană, întocmai cum se purta Old Shatterhand.

Pe când acesta căuta să-l imite în îmbrăcăminte pe Old Shatterhand, celălalt își dădea toată osteneala să-l maimuțarească pe Winnetou. Purta o cămașă de piele albă tăbăcită, cu cusături roșii indiene. În lungul cusăturilor, pantalonii erau împodobiți cu păr; totuși nu prea era de crezut că ar fi fost scalpurile dușmanilor învinși. În jurul mijlocului avea un brâu lat de lână din care sclipeau două pistoale și un pumnal. Capul era descoperit, cu părul mare strâns în creștet ca un coc; patul puștii, atârnată de spate, era bătut în ținte de argint — iarăși o maimuțareală după Winnetou —, de a cărui pușcă de argint mersese vestea în lume.

Cine-i cunoștea pe Old Shatterhand și pe Winnetou nu și-ar fi putut stăpâni râsul comparând chipul ras, blajin și nasul lung al pipernicitului, cu trăsăturile energice ale germanului și obrajii bucălați și ochii cu privirea atât de blândă a grăsunului, cu fața bronzată și aspră a apașului.

Cu toate acestea amândoi se manifestau ca oameni de onoare, gentlemen din creștet până în tălpi, dorind să insufle respect. Stătuseră adeseori în fața primejdiei viteji și curajoși, înfruntând moartea. Pe scurt: dolofanul era Droll — poreclit „Mătușica” —, cunoscut ca un vânător de seamă, iar celălalt, vărul și prietenul său, Hobble-Frank.

Admirația lor pentru Old Shatterhand și Winnetou era atât de mare încât se îmbrăcau la fel ca ei, ceea ce le dădea, bineînțeles, un aspect cu totul ciudat. Hainele le erau noi-nouțe și-i costaseră o grămadă de parale, ca și caii lor.

Când intrară în curtea conacului, stârniră oarecare mirare din pricina contrastului izbitor între chipul lor blajin și îmbrăcămintea războinică.

Dădură bună ziua și se așezară la masă fără s-aștepte a fi poftiți.

Forner îi privea interesat. Era om cu multă experiență la oameni, totuși nu știa ce să creadă despre ei.

— Nu cumva domnii doresc să mănânce ceva? îi întrebă la urmă.

— Nu încă, răspunse Droll.

— Bine, atunci mai târziu. Cât timp aveți de gând să stați pe la noi, dacă-mi dați voie să vă întreb?

— Depinde de împrejurări, *sir*. Nu știm cum stau lucrurile pe-aici.

— Tot ce vă pot spune este că în casa mea vă aflați în deplină siguranță.

— Ca și aiurea.

— Credeți? Atunci nu știți că navajoșii au dezgropat securea de război?

— Ba știm.

— Și că mochișii și nijorașii sunt în plină răscoală?

— Știm și asta.

— Și totuși vă simțiți în siguranță?

— Pentru ce să nu ne simțim în siguranță, dacă e nevoie?

Există un obicei ciudat al acestor cutreierători ai Vestului ca fiecare să-și însușească o expresie caracteristică. De pildă Sam Hawkens avea pe „dacă nu mă-nșel”; Droll pe „dacă e nevoie”. Adeseori ei folosesc aceste expresii și unde nu se potrivesc și nu numai că sună într-adevăr caraghios, dar uneori înțelesul e tocmai contrariul de ce-ar trebui să fie. Așa și acum. De aceea Forner se uită mirat la dolofan, pentru ca apoi să urmeze foarte serios:

— Cunoști dumneata triburile de pe-aici, *sir*?

— Așa, nițel.

— Nu-i destul. Trebuie să fii prieten cu ele, deși chiar și atunci se poate întâmpla să-ți jupoaie pielea capului când pornesc război împotriva albilor. Dacă aveți cumva de gând

să vă duceți spre apus, v-aș sfătui mai bine să n-o faceți. Nu prea sunt sigure drumurile pe-acolo. Drept e că sunteți destul de bine înarmați, se cunoaște însă după îmbrăcămintea dumneavoastră nou-nouță că veniți de la răsărit și nici chipurile nu v-arată să fiți prea deprinși cu ținuturile astea sălbatice.

— Aha, așa! Îmi place că ești sincer. Dumneata judeci, adică, oamenii după față, dacă e nevoie?

— Da.

— Dezvăță-te de obiceiul ăsta. Nimeni nu înjunghie și nu împușcă, pe cât știu, cu față. Poate să aibă cineva o înfățișare războinică și un chip încruntat, cu toate astea să fie mai fricos ca un iepure.

— Hm, nu zic nu, dar... Nu s-ar putea să-mi spuneți și mie cine sunteți dumneavoastră, domnilor?

— Cum să nu! Suntem... suntem cum s-ar zice... rentieri.

— Aoleu! Ați venit atunci să faceți o plimbare pe-aici?

— Cam așa ceva.

— Dacă e așa, *sir*, întoarceți-vă cât mai repede de unde-ați venit, altminteri s-ar putea să o pățiți rău de tot. După cum v-aud vorbind, habar n-aveți ce primejdii v-așteaptă prin meleagurile astea, master... master, mă rog, cum ți-e numele?

Droll scoase din buzunar o carte de vizită și i-o întinse. Fermierul se stăpâni să nu pufnească în râs și citi:

— Sebastian Melchior Droll.

Frank o întinse și el pe-a lui.

— Heliogabalus Morpheus Edward Franke, citi mexicanul și începu să râdă cu hohote. Dar bine, domnilor, ce fel de nume sunt astea și ce oameni ciudați păreți să fiți? Nu cumva credeți că indienii au s-o ia la fugă când le-or auzi? Vă spun drept că...

Se opri, căci bancherul îi tăie vorba.

— *Master* Forner, să nu vorbești așa, zise el. N-am cinstea să cunosc personal pe domnii, știu însă că sunt persoane demne de toată stima. Apoi, adresându-se lui

Frank, urmă: numele dumitale, *sir*, e atât de neobișnuit că mi-a rămas fără să vreau în minte. Sunt bancherul Rollins din Brownsville, Arkansas. N-ai avut dumneata acum câțiva ani niște bani depuși la mine?

— Da, *sir*, așa e, răspunse Frank. Banca mi-a fost recomandată de prietenul meu Old Firehand. N-am mai putut veni să-i ridic și am scris să-mi fie trimiși la New York.

— Da, da, bine zici, Old Firehand! zise Rollins cu însuflețire. Pare-mi-se că ați descoperit pe-atunci în apropiere de Fillmore City, lângă Lacul de Argint, un filon bogat de aur. Nu e așa, *sir*?

— Da, râse Frank, erau doar câțiva bulgărași.

— Ce? strigă Forner, sărind de pe scaun, ai fost dumneata la Lacul de Argint?

— Desigur. Și vărul meu, ăsta pe care-l vezi aici.

— Adevărat, adevărat! Țin minte că toate gazetele vorbeau de afacerea asta. A fost și Old Firehand, Old Shatterhand, Winnetou, pe cât știu. De asemenea și Jimmy burtosul, Dory lunganul, Hobble-Frank, „Mătușica” Droll și încă vreo câțiva. I-ai cunoscut și dumneata?

— Cum să nu! Uite, ăsta e „Mătușica” Droll, dacă nu te superi și arată spre tovarășul său, iar eu sunt Hobble-Frank. Tot mai crezi că nu cunoaștem bine Vestul?

— De necrezut, e de necrezut! Dar nu, nu se poate! Pe „Mătușica” Droll nu mi-o închipui altfel decât în haine de femeie și pe Hobble-Frank într-un frac albastru cu nasturi de metal și pe cap cu o pălărie mare cu pene.

— Trebuie numaidecât? Nu se poate îmbrăca omul altfel? Ca prieteni și tovarăși de-ai lui Old Shatterhand și Winnetou, ne place acum să ne îmbrăcăm la fel ca ei. Dacă nu ne crezi, treaba dumitale.

— Ba vă cred, cum să nu vă cred! N-aveți idee ce bine îmi pare că am prilejul să vă cunosc și să aflu chiar din gura dumneavoastră cum s-a întâmplat atunci de-ați dat peste vâna aceea mare de aur.

— Mai domol, mai domol, *sir*, pentru povestit e vreme și mai târziu, zise bancherul. Acum e vorba de ceva mai important. Apoi întorcându-se spre Frank și Droll adăugă: trebuie să știți că mă aflu în fața unui eveniment cu totul deosebit: sunt pe cale să câștig multe, foarte multe milioane.

— Ai descoperit și dumneata o vână de aur, *sir*? îl întreabă Droll.

— Nu aur ci petrol.

— Nici asta nu e rău, ba aș putea zice că e tot așa de bun ca și aurul. Și unde se află terenul?

— E un secret, deocamdată. Master Grinley l-a descoperit, dar n-are mijloace să-l exploateze. Pentru asta se cer bani, foarte mulți bani. S-a oferit să-mi vândă mie terenul și eu sunt dispus să-l cumpăr. La astfel de afaceri, se cere, însă, să vezi cu ochii tăi; de aceea am plecat cu unul din contabilii mei, master Baumgarten, aici de față, împreună cu Grinley să ne arate terenul. Dacă se dovedește că e după cum spune el, îi cumpăr terenul imediat.

— Și nu știi încă unde se află locul?

— Exact nu. E de la sine înțeles că-l țin secret până în ultimul moment. Când e vorba de milioane, se cere o mare prudență.

— Ai dreptate. Să sperăm că nu e numai el prudent ci și dumneata care ai și mai multe motive ca el. Dar de știut tot trebuie să știi cam prin ce parte e terenul.

— Negreșit că știu.

— Unde?

— Dumitale pot să-ți spun, căci aș vrea să-mi dai un sfat. E lângă brațul Chelly al râului San Juan.

Fața rotundă și trandafirie a lui Droll se lungi de-un cot. Privi îngândurat înaintea lui și zise trăgând cuvintele:

— Brațul lui Rio San Juan? Să... se... găsească aici... petrol? Pentru nimic în lume!

— Cum? Ce? Nu crezi? strigă bancherul. Cunoști ținutul?

— Nu.

— Atunci de unde știi că nu e așa?

— Nu e nevoie să fi fost pe-acolo ca să știu dacă se găsește petrol sau nu.

— Dă-mi voie să te contrazic. Mister Grinley a fost și a găsit petrol, pe când dumneata n-ai fost, *sir*, deci n-ai cum să știi.

— Hm! Nici în Egipt sau la Polul Nord n-am fost; dacă mi-ar spune însă cineva că a văzut curgând lapte în Nil și la Polul Nord s-ar găsi palmieri, tot nu l-aș crede.

— Dai o întorsătură caraghioasă faptelor. Ca să-ți exprimi cu atâta siguranță părerea ar trebui să fii geolog.

— Nu sunt geolog, dar am o judecată sănătoasă, *sir*.

Forner se amestecă și el în vorbă, zicând:

— Toată lumea știe pe la noi că mister Grinley a descoperit undeva petrol. Mulți s-au luat pe furiș după el ca să-i afle taina, dar degeaba.

— Cum vrei să nu fi fost degeaba când locul nici nu există!

— Există, îți spun că există! Mister Grinley e numit „Prințul petrolului”.

— Asta nu e o dovadă.

— Mi-a adus în mai multe rânduri probe de păcură.

— Nici asta nu e o dovadă. Oricine îți poate arăta păcură. Din câte știu eu, este de-a dreptul imposibil să existe pe acolo terenuri petrolifere. Bagă bine de seamă ce faci, mister Rollins! Adu-ți aminte că nu de mult s-au găsit o mulțime de șarlatani care să atragă pe oamenii cu parale în locuri unde ziceau că se găsesc mine de aur și diamante, iar pe urmă s-a dovedit că totul a fost o pungășie.

— *Sir*, îl suspectezi pe mister Grinley?

— Vai de mine, nici nu mă gândesc! Și apoi, ce mă privește pe mine afacerea dumneavoastră? Mi-ai cerut părerea și eu ți-am spus ce cred.

— Foarte bine. Și mister Frank ce zice?

— Același lucru ce spune Droll. Dacă nu ne crezi pe noi, așteaptă câteva zile până ce vor sosi Old Shatterhand și Winnetou, ca să-i întrebi și pe ei. Fii sigur că sunt mai în măsură ca oricine să-ți dea un sfat.

— Ce? se miră Forner plăcut surprins. Vin aici? De unde știi dumneata?

— Chiar de la Old Shatterhand. Am primit o scrisoare din partea lui în care-mi scrie că va fi, cam pe vremea asta, la ferma Forner de lângă Rio San Carlos, unde ne vom întâlni cu toții.

— Și ești sigur că va veni?

— Da.

— Se pot ivi piedici în cale.

— Atunci ne așteptăm unii pe alții. Totuși nu cred să întârzie. Pentru Old Shatterhand și Winnetou nu există piedici. Eu și cu văru-meu ne întoarcem chiar acum din Germania și pe cât știu Old Shatterhand din Orient. Trebuie neapărat să se întâlnească amândoi, adică el cu Winnetou în Mexic, înainte de a se întoarce în Germania, mai precis în Saxonia.

— Din Germania? Din Saxonia? întrerupse repede Baumgarten, contabilul. Vasăzică sunteți neamț!

— De ce vă mirați, nu știați asta?

— Nu! Și chiar dacă aș fi știut-o cândva, am uitat-o de atunci. Oricum, mă bucur că dau mâna cu un compatriot.

Hobble-Frank îi întinse mâna bucuros, adresându-i-se în dialectul său de acasă.

— Strânge-o cu toată puterea! Și dumneata ești german? Să vezi și să nu crezi. Unde te-ai născut?

— La Hamburg.

— La Hamburg? Nu mai spune! La câteva ore mai sus de locul în care Elba mea dragă se logodește cu Marea Nordului. Cum s-ar zice, amândoi suntem botezați cu apă din Elba și când voi reveni acasă, la vila „Bärenfett”, vă voi trimite, pe valurile ei, salutările mele.

— „Bärenfett”? întrebă Baumgarten mirat.

— Da, da! Bärenfett se numește vila construită acolo. Dacă veniți vreodată în Saxonia, aș fi bucuros să mă vizitați, între altele și pentru că acolo păstrez toate mărturiile aventurilor mele din țară și străinătate.

— Nu. Sunt cu atât mai bucuros, cu cât am constatat că suntem compatrioți. Dați-mi voie să vă strâng mâna.

Baumgarten auzise vorbindu-se de acest Hobble-Frank și era bucuros că are acum prilejul să-l cunoască.

Poller, fosta călăuză a emigranților, se sculă de la masă zicând că vrea să vadă ce e cu caii lor. În realitate însă de-abia aștepta să comunice lui Buttler ce aflase. Îl găsi stând de vorbă cu fratele său, care se dădea aici drept Grinley. Cei doi frați întemeiaseră mai de mult o bandă de tâlhari care speriasse ținuturile dintre California, Nevada și Arizona cu crimele și jafurile lor. Parte din bandiți fuseseră prinși și executați, prea puțini reușiseră să scape, printre care erau și cei doi șefi de bandă — cei mai fioroși și primejdioși dintre toți. Se despărțiseră apoi; unul o luase spre răsărit, ca să înființeze banda Scormonitorilor, iar celălalt a cutreierat câțva timp fără vreun rost prin Utah, Colorado și Noul Mexic, până ce i-a venit o idee drăcească pe care a și pus-o în practică.

După ce spuse fratelui său în linii generale despre ce e vorba, acesta îl privi cu admirație și zise:

— Tu ai fost întotdeauna cel mai pișicher dintre noi și, drept să-ți spun, planul tău îmi surâde și mie. Crezi că bancherul o să cadă în cursă?

— Cu siguranță. E entuziasmat de afacerea asta, care sper să-mi aducă pe puțin o sută de mii de dolari.

— Ce? Atâta pune la bătaie? strigă celălalt încrămenit.

— Sst! Mai încet... aici au și firele de iarbă urechi. E incredințat că va câștiga fără multă osteneală milioane. Ce sunt pentru el o sută de mii de dolari, sumă pentru care vreau să-i cedez afacerea.

— Dar când... când ți-i dă? O să vadă repede că n-a fost decât o pungășie.

— Banii trebuie să-i dea pe loc. Știu că are cecul în buzunar; n-a rămas decât să-l iscălească îndată ce-l voi zăpăci bine.

— Mă miră numai că n-a luat un expert cu el. Contabilul, care zici că-l însoțește, nu cred să se priceapă la așa ceva.

— Păi vezi că am fost destul de deștept ca să potrivesc lucrurile. Cu cât mai puțini inși vor vedea terenul — i-am spus eu — cu atât va fi mai mic numărul concurenților. Dacă lua un inginer cu el, acesta ar fi putut intra într-ascuns în tratative cu mine ca să-i sufle afacerea din mână. Ideea i-am sugerat-o tot eu fără să bage el de seamă. Pe contabil l-a luat cu sine ca să aibă prin cine răspândi pe urmă zvonul. E un dobitoc de neamț de care nu am ce mă teme. E atât de prost, încât nici prin gând nu i-ar putea trece că totul nu e decât o pungășie.

— Ești sigur că provizia ta de petrol ajunge?

— Da. Îți poți însă închipui câtă osteneală mi-a trebuit ca să transport butoaiele până acolo și numai câte unul o dată. Nimeni nu trebuia să bănuiască și nici să mă vadă în drum. M-am trudit o jumătate de an, căci nu mă puteam încrede în cineva străin și pe tine nu știam de unde să te iau.

— Și ai fi putut duce la bun sfârșit ceea ce mai ai de făcut, fără ajutorul cuiva?

— Greu. Fiind călăuza bancherului, nu mă puteam îndepărta de el nici un moment, ca să nu prindă bănuieli. Și totuși trebuia s-o fac ca să vărs petrolul în lac. Patruzeci de butoaie, o muncă de uriaș pentru un singur om, mai ales când îi lipsește timpul. Cu atât mai mult mă bucur că te-am întâlnit, cu cât sunt sigur că mă vei ajuta, nu-i așa?

— De ce nu, dacă e vorba să câștig și eu ceva?

— Bineînțeles că n-o să-ți fie degeaba. Drept e că suta de mii de dolari n-aș vrea s-o știrbesc, căci am muncit din greu pentru ea și tu nu ai altceva de făcut decât să verși petrolul în apă; voi cere însă mai mult și ce prisosește va fi al tău.

— Dar dacă nu vrea să mai dea?

— O să dea, sunt sigur că o să dea. Și chiar de n-o vrea, mă cunoști și știi că nu te las în pagubă. Va trebui însă să pleci imediat, pentru că s-ar putea întâmpla să survină ceva care să ne dea de gol.

— Și-așa și-așa tot trebuie să plec. După-amiază vor sosi emigranții cu afurisitul ăla de „Trifoi” și nu vreau să mă găsească aici.

— Bănuiesc ei că-i urmărești?

— Nu; în orice caz, nu cred, căci n-au avut de unde să afle că am fugit de sub escortă. Cu mare greutate am putut să le-o luăm înainte, fiindcă vicleanul acela de Sam Hawkens i-a convins să ia altă cale decât aceea plănuită de călăuză. A trecut dincolo de Gila, în loc să țină drumul în lungul râului și, ca să meargă mai repede, a schimbat la ferma lui Bell boii pe catări, vânzând în același timp fermierului căruțele și tot ce era de prisos. Acum vin toți călare.

— Ești sigur că vor sosi astăzi aici?

— Da; i-am spionat aseară în tabără. A auzit și Poller ce vorbeau.

— Ah, Poller ăsta! Nu-ți stă în cale?

— Deocamdată nu.

— Dar mie da. Nu te poți descotorosi de el?

— Greu. Ca să se răzbune, ar fi în stare să mă denunțe celor trei și să dea oarecare lămuriri despre tine.

— Păi nici nu mă cunoaște.

— Ba da. Când te-am zărit colo la masă, i-am spus că-mi ești frate. Probabil că ascultă acum discutându-se afacerea petrolului și-și dă seama că e o șarlatanie, așa că ne are în mână.

— Mare prostie ai făcut că i-ai spus cine sunt.

— Ce-a fost a fost! De altminteri mi-ar putea fi de ajutor la *Gloomy-water*^[7], ușurându-mi munca.

— Vrei să-i spui și lui despre ce e vorba?

— Numai în parte.

— O să vrea să-i dăm și lui ceva.

— Lasă-l să vrea, de dat n-o să-i dăm nimic. Cum n-oi mai avea trebuință de el, îi fac repede de petrecanie.

— Așa da. Să ne slujim acum de el, pe urmă îi trântim un glonț în cap ori îl rostogolim în apă. Când plecați?

— Imediat.

— Cu atât mai bine. Până diseară puteți fi departe.

— Te înșeli. Nici prin gând nu-mi trece să slăbesc din ochi pe emigranți.

— Lasă-i dracului!

— Nu-ți strica gura degeaba. E printre ei unul care are multe parale la chimir și apoi au și alte lucruri ce ne pot fi de folos. Pe urmă, vreau să mă răzbun — și la asta nu renunț pentru nimic în lume.

— Ce vrei tu, nu-mi convine defel și nu se potrivește cu planul meu.

— Pentru ce nu? Drumul lor duce prin apropierea lui Gloomy-water; n-ai decât să te întovărășești cu ei, restul lasă-l în seama mea.

Până aici ajunseseră cu convorbirea lor când Poller se apropie de ei.

— Am venit să vă spun că se petrec colo la masă lucruri foarte importante! le zise el.

— Sunt într-adevăr atât de importante că vii să ne tulburi tocmai când aveam și noi lucruri poate și mai importante de vorbit? ripostă necăjit Buttler.

— Da. Old Shatterhand și Winnetou vin încoace.

— Ce dracu' caută aici? strigă Grinley, sărind drept în picioare.

— Ce-ți pasă dacă vin? zise Buttler foarte liniștit. Pentru tine e perfect indiferent.

— Nicidecum, căci afurisiții își vâră nasul în toate și scormonesc pretutindeni.

— Hm, asta cam așa e. Dar de unde ști dumneata că vin, Poller?

— Îndată după ce v-ați îndepărtat dumneavoastră au sosit doi străini la conac și de la ei am aflat. Ziceau că vor s-aștepte aici pe Winnetou și Old Shatterhand; sunt îmbrăcați întocmai ca și ei. Stau acum de vorbă cu bancherul și cu contabilul lui, în limba germană.

— Cine ți-a spus că e un bancher și contabilul său?

— Rollins singur, dar nu mie ci lor.

— Fir-ar... Și altceva mai spunea?

— Vrei să zici despre petrol? Da, a vorbit și de asta.

— Prost lucru! exclamă el necăjit. Mă duc să văd dacă nu pot împiedica vreo drăcovenie. Și cine sunt străinii, știi?

— Da. Unuia îi zice „Mătușica” Droll, iar celuilalt Hobble-Frank.

— Ei taci! Atunci sunt din ăia care s-au îmbogățit la Lacul de Argint.

— Chiar așa. I-am auzit pomenind și despre asta. Par să aibă foarte multe parale la ei.

— Și ce ziceau de izvorul meu de petrol?

— Nu cred să fie adevărat și i-au spus bancherului că trebuie să fie vorba de vreo pungășie.

— Ei, ce spuneam eu când am auzit că vin Old Shatterhand și Winnetou! Nici n-au sosit încă și a și început drăcovenia. Trebuie să fim cu ochii în patru. Și bancherul ce spunea?

— Îi asculta cu îndoială. Atunci ei l-au îndemnat s-aștepte aici până ce o veni Old Shatterhand cu Winnetou, ca să se sfătuiască și cu ei.

— Asta mai lipsea! Și el ce a răspuns?

— Deocamdată nimic, stă și chibzuiește.

— Trebuie să mă duc să-i scot gărgăunii din cap. Mai înainte să vă spun repede ce aveți de făcut, căci se cere să plecați imediat.

Mai vorbiră câțva timp pe șoptite. Părea să fi ajuns la vreo înțelegere, căci își dădură mâna în semn de învoială; pe urmă Buttler cu Poller se duseră la fermier să-și ia rămas bun. Vruă să plătească ce-au mâncat, acesta însă nu

primi, zicând că la el nu e birt, ci conac. Plecară apoi fără să fi știut careva cine sunt și unde se duc. De altfel, nici nu-i întrebaseră nimeni.

Scurt timp după plecarea lor se întoarse și Grinley. Pășea agale ca un om buimac încă de somn; se așeză la locul lui, salută cuviincios pe Frank și Droll, luă o mutră de om simplu și de ispravă ca să le inspire încredere. Bancherul însă nu se putu stăpâni și-i zise:

— Mister Grinley, dumnealor sunt niște buni prieteni de-ai lui Winnetou și Old Shatterhand, domnul Droll și Hobble-Frank, care nu cred în sursa de petrol a dumatăle. Ei, ce zici?

— Ce să zic? răspunse el calm. Nu le-o iau în nume de rău. Când e vorba de afaceri unde se cer sume mari de bani, trebuie să fie omul foarte prevăzător. N-am crezut nici eu până ce probele mele de petrol n-au fost examinate de câțiva specialiști. Dacă dumnealor n-au altă treabă, pot să vină cu noi și să se convingă. Au să se mire de enorma cantitate de păcură pe care o conține terenul.

— Vezi că așteaptă aici pe Winnetou și Old Shatterhand.

— Treaba dumnealor! Dar deoarece n-am intenția să vând terenul nici unuia din ei, nu sunt obligat să-i aștept.

— Și dacă eu aș vrea să-i aștept?

— Faci cum vrei! Nu silesc pe nimeni. Găsesc destui capitaliști în San Francisco care atât ar aștepta. Cine nu mă crede, să stea acasă.

Își umplu paharul cu rachiu, îl dădu pe gât și se duse să-și vadă de cal.

— Ați văzut? zise bancherul. Atitudinea lui e cea mai bună dovadă că e sigur de ce susține.

— Tot ce se poate, rămâne de stabilit mai târziu dacă siguranța asta e sau nu motivată.

— L-am jignit profund și o să vrea să plece. Mă duc cu el, fiindcă n-aș vrea să scap afacerea din mână. Și apoi, bănuiala dumatăle nu e o dovadă.

— Asta după părerea dumatăle; am crezut însă că e de datoria mea să-ți atrag atenția. Noi am spus că acolo nu se poate găsi petrol, dar n-am susținut direct că Grinley al dumatăle e un șarlatan, fiindcă se poate foarte bine înșela și el. Totuși, îți spun pe față că mutra lui nu-mi place defel și aș chibzui bine înainte de a mă încrede în vorba lui.

— Mulțumesc pentru sfat, nu sunt însă de părere să judeci omul după chip, fiindcă nu și l-a făcut el singur ci natura.

— Vezi, aici te înșeli, *sir*. Adevărat, chipul copilului i l-a dat natura, dar educația și alte împrejurări i-l transformă cu timpul. Sufletul individului și simțămintele lui lăuntrice îi schimbă pe urmă expresia. Eu nu m-aș încrede niciodată într-un om care nu mi se uită deschis în față ci-mi ocolește privirea, după cum face acest Grinley. Nu-ți cer să-l consideri negreșit un pungaș, ci să fii cu băgare de seamă.

— Fii pe pace, *sir*. Sunt om de afaceri și chibzuiesc bine când e vorba să-mi risc banul, cu atât mai mult în cazul de față, când e vorba de o sumă atât de mare. Și-apoi, suntem doi contra unul, căci mister Baumgarten, contabilul meu, e un om de treabă și mi-e foarte credincios.

— Hm! Grinley poate avea complici acolo unde vă duceți. Mai trebuie să te gândești că treceți printr-un ținut unde indienii sunt în plină fierbere. Și chiar de n-ar fi așa, faptul că sunteți doi contra unul nu vă dă nici o siguranță. Vă împușcă pe la spate ori vă leagă în somn ca să-ți ia banii sau te silește să semnezi ceva în folosul lui. De aceea te sfătuiam adineauri să aștepti sosirea lui Old Shatterhand și Winnetou pe a căror părere te poți bizui mai bine ca pe orice.

Rollins se uită câțva timp îngândurat înaintea lui, pe urmă zise:

— Din nenorocire nu pot să-i aștept. Dacă stărui să mai rămân, Grinley pleacă negreșit și fără mine.

— De asta sunt convins și cunosc pentru care motiv nu-i convine tovărășia unor astfel de oameni. De altfel, eu mi-

am făcut datoria, dumneata fă cum crezi.

— E greu, foarte greu să iau o hotărâre. Până acum am avut o încredere oarbă în Grinley pe care dumneata vrei să mi-o zdruncini. Ce să fac? Să renunț? Dacă afacerea e cinstită, ar fi o mare prostie din partea mea să-i dau cu piciorul. Mister Baumgarten ești singura persoană dintr-ai mei. Ce mă sfătuiești să fac?

Tânărul ascultase cu mare atenție la cele ce vorbeau ei fără să spună un cuvânt. Acum, când era întrebat, răspunse fără șovăială:

— Afacerea e mult prea importantă și nu vă pot da nici un sfat, fiindcă mi-aș lua o prea mare răspundere. Ceea ce aș face însă în locul dumneavoastră, *sir*, asta vă pot spune.

— Să renunț sau să merg înainte?

— Nici una nici alta.

— O a treia cale nu văd să existe.

— Ba da. Mergem mai departe cu Grinley, fără să ne expunem la vreo primejdie.

— Cum asta?

— Rugându-i pe acești doi gentlemen, mister Droll și mister Frank, să ne însoțească. Alături de ei n-avem să ne temem de nimic.

— Perfect! zise bancherul. Vreți să veniți cu noi, domnilor?

— Hm! mormăi Hobble-Frank, am face-o cu plăcere, dar știți de ce trebuie să rămânem pe loc.

— Trebuie? zise Baumgarten. Defel, Winnetou și Old Shatterhand n-au decât să vină după noi, sau dacă nu vor, să vă aștepte aici. Până la râul Chelly nu sunt decât trei zile de drum calate. Trei la dus și trei la întors fac șase. Pentru oameni ca ei, al căror timp nu e măsurat, aceste șase zile nu înseamnă nimic.

— Asta e. Suntem stăpâni pe noi și mai liberi ca împărații. De altminteri, cred că prietenii noștri nu vor avea nimic împotriva dacă-i vom ruga, prin mister Forner, fie să vină după noi, fie să ne-aștepte aici. Tu ce zici, vere Droll?

— Mergem, răspunse scurt „Mătușica”.

— Cu siguranță că Old Shatterhand vine după noi și apașul de asemenea. Sunt curios să văd și eu cam ce plănuiește acest „Print al petrolului” și fiindcă nu vrea să aștepte, mergem și noi. Avem două motive puternice: mai întâi e vorba de-o afacere de milioane; al doilea, mister Baumgarten e un compatriot de-al nostru și nu-l putem lăsa când e vorba de-o primejdie.

— Mulțumesc, zise acesta strângându-le mâna, Drept să vă spun, omul nostru nu-mi inspiră nici mie încredere. De aceea l-am rugat pe mister Rollins să mă ia cu el. Nu l-am slăbit din ochi pe Grinley tot timpul drumului, n-am putut însă observa nimic suspect. Totuși, nu-mi pot stăpâni un simțământ ciudat pe care-l am pentru el. Acum, când sunt cu dumneavoastră, nu mai mi-e frică de nimic.

Vorbiseră încet între ei, ca să nu-i audă ceilalți. Fermierul păru însă încântat când auzi că cei doi vânători vor însoți pe bancher.

— Nu pentru chestia cu Grinley, zise el. Îl cred om cinstit și n-aveți de ce vă teme din partea lui, dar din pricina indienilor. Nijorașii și navajoșii au dezgropat securea de război; și nici chiar în mochiși, cunoscuți până acum ca oameni pașnici, nu te mai poți încrede în timpurile de față. Așadar duceți-vă sănătoși și doresc să vă văd cât mai curând îndărăt. Ce să-i spun lui Winnetou și Old Shatterhand când vor sosi?

— Să ne aștepte aici sau și mai bine, să vină după noi pe râul Chelly. Te-aș ruga însă foarte mult să nu suflă o vorbă lui Grinley despre planul nostru.

— O să tac ca un pește. Oare unde-o fi? Mă duc să văd ce s-a făcut.

Ieși în poartă și cercetă cu privirea în zare. Văzu venind dinspre răsărit o trupă de oameni călări care se apropiau de fermă.

6. Un monstru

Erau încă prea departe ca să se poată desluși bine din cine era alcătuită trupa, dar în curând Forner văzu că nu erau numai bărbați ci și femei și copii. Unii din ei erau călări pe cai, alții pe catări încărcăți cu poveri.

În frunte mergea un omuleț caraghios îmbrăcat: era Sam Hawkens care luase, împreună cu Dick Stone și Will Parker, conducerea caravanei. Dădu catărului pintoni, ieși din rând și o luă înainte în galop. Se opri în fața lui Forner și zise:

— *Good day, sir.* Nu e așa că aici e ferma Forner?

— *By, master,* așa e, răspunse fermierul. Dumneavoastră sunteți emigranți, pe cât se pare.

— *Yes,* dacă n-ai nimic împotrivă.

— Deloc, numai oameni cinstiți să fiți. De unde veniți?

— Nițeluș dinspre Tucson, dacă nu mă înșel.

— Greu drum, mai ales că aveți și copii cu dumneavoastră. Și-acum, încotro?

— Înspre Colorado. Fermierul e acasă?

— După cum vezi. Sunt chiar eu în persoană.

— Așa? Îmi pare bine de cunoștință. Ne-ai îngădui, *sir*, să poposim aici până mâine dimineață?

— De ce nu? Numai să n-am de ce mă căi pe urmă.

— Fii pe pace că n-o să te mâncăm. Și dacă ți-om lua ceva, plătim cinstit, dacă nu mă înșel.

Omulețul descălecă. Grinley, care stătuse mai la o parte, se apropiase acum și auzise tot. Înțelese că aceștia erau emigranții despre care îi vorbiseră fratele său și Poller. În vremea asta ieșiră și ceilalți din curte în poartă. Caravana ajunsese în fața conacului și emigranții începură să descălece. Nu era lucru ușor. Catărul pe care ședea doamna Rosalie părea să fie mai îndărătnic ca toți. Nu se îndura defel s-o lase din spinare și vroia s-o ia la fugă.

Frank, ca om bine crescut, vru să-i ajute. Catârul se înfurie atunci, zvârli cu copitele și fu cât p-aci s-o trântască la pământ. Noroc că o prinse în brațe și o lăsă binișor jos. Dar în loc să-i fie recunoscătoare, cucoana se supără foc, se smuci din brațele lui, îi dădu un ghiont și strigă indignată:

— Dobitocule!

— Dobitoaco, răspunse el, plătindu-i cu aceeași monedă.

— Caraghiosule! Mojicule!

— Gâsco! râse Frank și-i întoarse spatele.

— Gâscă eu? Mitocane! Cum poți să-mi spui mie gâscă, măgarule! Știi dumneata cine sunt eu? Sunt doamna Rosalie Ebersbach, născută Morgenstern și văduvă după Leiermüller, așa să știi! O să te dau în judecată pentru insulte grave. Mai întâi mă strângi în brațe ca pe... ca pe una de-aia, pe urmă îmi spui fel de fel de mojicii. Asta cere răzbunare, mă înțelegi?

— Cum ai zis? Rosalie Ebersbach?

— Cum ai auzit!

— Născută Morgenstern? continuă el, retrăgându-se doi pași.

— Bineînțeles! Sau ai ceva împotrivă? adăugă dânsa înaintând doi pași.

— Văduvă după Leiermüller?

— Întocmai! aptrobă ea.

— Atunci ești nemțoaică sută-n sută!

— Ba bine că nu! Spune-mi o vorbă urâtă și mă ții tu minte! Sunt obișnuită să fiu respectată cu toată cuviința. Pricepi?

— Dar eu am fost destul de cuviincios cu dumneata.

— Cuiiincios? Să-mi sperii măgarul?

— Voiam numai să-l țin, pentru că nu asculta de dumneata.

— Nu m-ar fi trântit! De mine ascultă orice măgar, până și bărbatu-meu, ai înțeles? Se poate să te porți atât de mojicește cu o femeie, fința cea mai delicată de pe...

Își curmă potopul de vorbe, căci auzi o exclamație în spatele ei:

— Sfinte Dumnezeule! Țsta e Hobbler-Frank... el e; nu, nu, nu mă-nșel...

Frank întoarse capul și rămase încremenit.

— Cum, ce, domnul cantor al nostru? strigă tânărul cu bucurie.

— Da, eu sunt, răspunse Emeritus descălecând. Numai că te-aș ruga să-mi spui „domnule cantor Emeritus”. Nu de alta, dar ca să nu piardă tovarășii mei respectul pe care-l datorează unui „Ales al muzelor”.

— Bine, fie și-așa, răsse Frank cu poftă. Și-acum, ia s-auzim ce vânt te aduce prin meleagurile astea sălbatice?

— Mă mir că mai întrebi. Cunoști intenția mea de a compune o operă eroică. Cum te tot auzeam vorbind de eroii de prin Vest și ai plecat pe negândite, am pornit după dumneata ca să te găsesc și să iau parte la peripețiile prin care treci.

— Ce nesocotință! Dumneata crezi că aici ești în satul nostru unde, dacă nu-l găsești pe cutărică acasă, știi că dai de el la câmp? Ehehei, frate cantore, pardon, domnule cantor Emeritus, aici nu merge așa. Acum, dacă ai venit, să fii sănătos. Ce-o mai fi, om vedea. Deocamdată dă-mi voie să-ți recomand pe văru-meu, Droll și te rog să-mi prezinți și mie pe tovarășii dumitale de drum.

După ce se făcură aceste formalități, emigranții se apucară să-și întocmească tabăra și să îngrijească de caii și catării obosiți de drum și flămânzi. În vremea asta, Grinley se ținea deoparte și privea la forfoteală fără să zică un cuvânt. Făgăduise fratelui său să-i dea în mână pe emigranți. Pândi momentul când Sam Hawkens era singur, se apropie de el și-i zise cuviincios:

— Am aflat că dumneata ești renumitul vânător al preriilor. Îmi dai voie să mă prezint?

— Mă rog...

— Mă cheamă Grinley și am fost poreclit aici „Prințul petrolului” pentru că am descoperit o sursă de păcură foarte bogată.

— Păcură? întrebă Sam interesat. Atunci mare noroc ai avut și te vei îmbogăți repede. Vrei să exploatezi singur afacerea?

— Nu. Pentru asta n-am destule mijloace.

— Așadar o vinzi?

— Da.

— Ai și găsit cumpărători?

— Am găsit unul. E aici la fermă. Se numește Rollins, un bancher din Brownsville, Arkansas.

— Bagă bine de seamă să nu te păcălească și cere cât poți mai mult. Vrei să te duci cu el la sursă?

— Da.

— E departe de aici?

— Nu tocmai.

— *Well*, locul e secretul dumitale și nu vreau să te întreb unde e, dar, fiindcă ai venit singur să-mi vorbești, înțeleg că ai vreun motiv pentru asta.

— Așa și e, *sir*. Am auzit adineauri că vrei să te duci la Colorado.

— Da.

— Sursa mea de petrol e lângă râul Chelly, avem deci același drum.

— Și?

— Te-aș ruga să facem călătoria împreună.

— Cu bancherul dumitale?

— Și cu contabilul lui pe care l-a adus cu el.

Sam îl măsură cu privirea, apoi răspunse:

— Hm! Prin locurile acestea se cere să fii cât mai prevăzător în alegerea tovarășilor de drum, după cum vei fi știind și dumneata.

— Știu și prea știu, dar ia spune, *sir*, am eu aparența unui om care să nu-ți inspire încredere?

— N-am vrut să spun asta, dacă nu mă-nșel. Nu înțeleg însă de ce vrei numaidecât să călătorim împreună. O descoperire ca a dumatiale se ține cât mai în secret; de aceea mi se pare ciudat că ne poștești să te însoțim.

— Sunt sigur că un Sam Hawkens nu e omul care să se folosească de încrederea cuiva.

— *Well*. Ai pus punctul pe i. Dinspre partea mea și a camarazilor mei, poți fi încredințat că n-ai să pierzi un strop din petrolul dumatiale.

— Și-apoi, mai e un motiv, ba chiar două. Indienii sunt în fierbere și cu dumneavoastră voi fi mai în siguranță decât numai cu bancherul și contabilul său. Pricepi, nu-i așa?

— Foarte bine, dacă nu mă înșel.

— Pe urmă, mister Droll m-a pus într-o situație... cum să spun... nu tocmai plăcută. I-am povestit și lui pentru ce ne ducem la Chelly și mi-a răsplătit sinceritatea prin aceea că l-a făcut pe bancher bănuitor. Nu crede că la Chelly s-ar găsi petrol.

— Drept să-ți spun, nici eu nu prea cred.

— Vorbești serios?

— Foarte serios.

— Atunci mă iei drept un șarlatan?

— Nu, dar cred că ai fost înșelat de cineva.

— N-a putut să mă înșele nimeni, fiindcă eu însumi am fost acela care a descoperit sursa.

— Te-ai înșelat deci singur, luând cine știe ce lichid drept petrol.

— Cu neputință, *sir*. Ce lichid ar putea să fie?

— Nu știu, dar aș putea să pun mâna în foc că la Chelly nu există petrol.

— Cunoști ținutul?

— Da. Am trecut odată pe acolo, dacă nu mă înșel.

— Ai stat mult?

— Numai câteva zile. Nu e însă nevoie să fi fost pe-acolo ca să știi că nu există păcură; nu se potrivește terenul.

Dacă mi-ai spune că ai găsit aur, argint sau alt metal sau minereu, aş crede, dar petrol, pentru nimic în lume!

— Totuşi l-am dat la examinare.

— Aşa! Şi rezultatul?

— A fost spre cea mai mare mulţumire a mea.

— Nu pot să înţeleg. Ori că s-a petrecut o minune pe care, mărturisesc, aş vrea s-o văd şi eu.

— Foarte lesne, *sir*. Dacă ne îngădui să vă întovărăşim, te duc s-o vezi.

— Da.

— *Well*. Primesc. Şi zici că mister Droll nu crede că s-ar găsi petrol acolo şi nici mister Frank?

— Da.

— Şi asta te supără rău, ai?

— Nu asta mă supără, ci faptul că l-a pus pe bancher pe gânduri. Să fi crezut dumnealor ce poftesc, nu trebuia însă să i-o spună. S-ar putea ca să dea înapoi şi să mă facă să pierd o afacere atât de bună.

— Crezi într-adevăr că acest mister Rollins stă acum la îndoială?

— Da, de aceea te-am rugat să mergem împreună. Când se vor afla sub ocrotirea dumneavoastră, nu va mai avea de ce se teme.

— Bine. Să-mi întreb tovarăşii, să vedem ce spun şi ei.

— E neapărată nevoie, *sir*? Nu inspir eu atâta încredere ca să hotărăşti dumneata, care pari să fii conducătorul lor, dacă da sau nu?

— Drept să-ţi spun, nu-mi inspiri nici neîncredere, dar nici încredere. Îmi pari omul pe care se cere să-l cunoşti întâi mai îndeaproape ca să-l poţi judeca. Voi întreba mai întâi pe Dick Stone şi Will Parker, să aud ce spun şi ei.

— Ştii, *sir*, că nu eşti defel politicos cu mine ca să-mi spui asta în faţă.

— Tot mai bine decât în spate. Vreau însă să-ţi dovedesc că nu e chiar cum crezi. Iaca nu mai întreb pe nimeni şi primesc propunerea dumitale.

— Mulțumesc, *sir*. Când plecați?

— Măine dimineață, dacă nu mă-nșel. Dumneavoastră când aveți de gând să plecați?

— Chiar azi, dar voi stărui pe lângă mister Rollins și Baumgarten să amânăm pentru mâine.

— Te rog... Caii sunt foarte obosiți; de asemenea femeile și copiii, nedeprinși cu drumul călare. Să sperăm că nu voi avea motiv să mă căiesc că ți-am primit propunerea.

— Fii fără grijă, *sir*. Sunt om cinstit și dovada ți-am dat-o vrând să-ți arăt sursa; un altul, în locul meu, n-o făcea.

— Ai dreptate, eu n-aș fi încredințat o taină ca asta decât numai cumpărătorului. Așadar, ne-am înțeles. Măine dimineață la drum.

Se despărțiră. Sam se duse în tabără, iar Grinley spre conac, mormăind înfuriat:

— *Damned fellow!* O să mi-o plătești tu! Auzi, să-mi spună așa ceva în față! Că trebuie mai întâi să mă încerce, altminteri nu poate ști dacă sunt sau nu om cinstit... Trăsni-te-ar să te trăsnească! Acu' mă bucur și eu că frate-meu vrea să-i aibă în palmă pe acești nemernici. La început mă cam codeam, dar după insulta asta, de-abia aștept să mă răzbun. O să vă dau eu petrol să vă săturați!

În tabără se făcuseră pregătirile pentru cină. Emigranții poftiră la masă pe Hobble-Frank și pe „Mătușica” Droll. Frank râdea pe sub mustață văzând cât de atentă era doamna Rosalie cu el. Îi punea dinainte cele mai bune bucățele, îl îndopă până nu mai putu.

— Ia, zău, mister Hobble-Frank, îl îmbia ea mereu. Numai bucățica asta. Ți-o dau din toată inima.

— Era să-mi dai mai adineauri și altceva! zise el râzând.

— Ce?!

— Două perechi de palme.

— Vezi că nu știam cine sunteți, se scuză ea. Să fi știut că dumneata ești vestitul Hobble-Frank...

— Zii, dacă era altul...

— Se-nțelege. O purtare ca asta e o insultă și eu nu mă las insultată, așa:. Țtii. Eu nu sunt numai o doamnă din lumea bună, ci și o femeie energică și știu cum trebuie să se poarte cineva cu o persoană delicată ca mine.

— Repet că de o insultă nici nu putea fi vorba. Vroiam numai să fiu un adevărat cavaler, pe când catârul dumitale era un măgar și nu s-a purtat ca un gentleman.

— Cine te-a pus să te-amesteci? Știi eu cum să umblu cu măgarii de orice soi. Nu mi-e mie frică de măgari, nici de catâri, nici de indieni și nici de albi. Domnul Emeritus al nostru ne-a povestit atâtea lucruri frumoase despre dumneata că mi-ai devenit drag și sunt gata să-ți sar în ajutor la nevoie. Te poți bizui oricând pe mine, mă duc și-n foc pentru dumneata. Ia, mai ia, rogu-te, bucățica asta de friptură, e fragedă ca puiul de găină.

— Mulțumesc, nu mai pot... zău că nu mai pot... uite, plesnesc...

Dar cu doamna Rosalie nu era de glumit. Mai de voie, mai cu sila, Frank îmbuca de zor. În cele din urmă, ca să scape, se sculă de la masă. Atât i-a trebuit cucoanei. Începu mai întâi cu aluzii, pe urmă de-a dreptul, să-l facă de două parale. Dintr-una într-alta ajunseră la ceartă, pe când ceilalți râdeau de se prăpădeau. Indignat, Frank strigă cât îl ținea gura:

— Ce râdeți, mă, ce râdeți ca niște idioți? Dacă nu tăceți, plec și vă las dracului pe toți, ați auzit? Și fiindcă râsul deveni și mai zgomotos, adăugă: Așa? Bine. Să știți că eu nu glumesc. Mă duc și dus am fost! Să mă vedeți când v-oți vedea ceafa.

O luă ca nebun afară din tabără, pe când în urmă ceilalți hohoteau mereu.

Unul singur nu râdea. Acesta era Și-So, fiul căpeteniei indiene. Făcea și el haz ca și tovarășii săi, dar nu se manifesta decât printr-un zâmbet care îi flutura discret pe buze.

După ce pleacă Frank, se ridică de la locul lui și se duse să vadă ce face. Se întoarse aproape imediat și zise:

— Mi se pare că s-a supărat într-adevăr fiindcă l-am văzut înșeuându-și calul. Mă duc să-l rog să se întoarcă.

— Lasă-l, răspunse Droll, ne cunoaștem noi, nu pleacă el fără mine.

Totuși Și-So se duse iar spre poartă și cum își aruncă ochii afară strigă celor din curte:

— Încalecă... vrea să plece într-adevăr.

Alergară toți într-acolo și văzură pe Frank dând pinteni calului care porni spre malul râului.

— Frank, vere, unde te duci? Am glumit, băiatule, ce dracu'!

— Treaba voastră. Cu Hobble-Frank nu se glumește, așa să știți!

— Bine, măi Frank, lași tu pe „Mătușica” ta singură? strigă Droll râzând.

Frank, însă, nici măcar nu întoarse capul.

Toți oamenii conacului fuseseră martori la scena asta caraghioasă. Până și bancherul cu contabilul său râdeau din toată inima.

În vremea asta, Sam Hawkens se apropie de ei și îl întreabă pe Rollins:

— Te duci la Chelly, sir? Drumul nostru trece pe-acolo și mâine dimineață plecăm. „Prințul” dumitale are intenția să ne însoțească. Ți-a spus?

— Nu, până acum nimic. Ce părere ai dumneata despre sursa lui de petrol?

— Că s-a înșelat în ce privește lichidul, dacă nu va fi ceva și mai rău. Eu atâta-ți spun: fii cu băgare de seamă.

— Același lucru mi l-a spus și mister Droll în orice caz, tovărășia dumneavoastră prezintă o mare siguranță pentru mine, de care voi avea poate trebuință.

Ca să încheie seara, toți din conac se așezară lângă focul aprins în tabără și stăteau de vorbă râzând și glumind. Până și bancherul și Grinley care se ținuse până atunci la o

parte, se așezară lângă foc. Doamna Rosalie și încă una din femeile emigranților luară o găleată ca s-aducă apă proaspătă de la râu pentru făcut cafea. Se întoarseră după câteva momente fără găleată, galbene la față și tremurând.

— Ce e, ce vi s-a întâmplat? strigă Emeritus speriat.

— Ce ni s-a întâmplat? Vrei să spui ce-am văzut, răspunse doamna Rosalie.

— Ați văzut ceva? Ce?

— Nu mă întreba, că nu pot să-ți spun.

— Nu fă pe proasta, îi zise bărbatu-său. Trebuie să știi ce-ai văzut.

Doamna Rosalie puse atunci mâinile în șolduri și se răsti înfuriată:

— Așa? Poate că știi tu.

— Eu? întrebă omul, uluit. De unde vrei să știu ce-ai văzut tu?

— Atunci taci din gură și nu mai trăncăni. Ce-am văzut eu acum, n-am văzut încă în viața mea.

— O stafie... un strigoi... murmură cealaltă femeie căreia îi revenise graiul.

— Vorbești prostii! Stafii nu există, se răsti Rosalie la ea.

— O fi fost una din ielele apelor.

— Nici. Nu fi proastă! Așa ceva nu se găsește decât în basmele pentru copii.

— Păi... altceva ce să fi fost?

— Știe dracu'! Stafie n-a fost, fiindcă nu există stafii; om iar n-a fost, fiindcă nu semăna a om, așadar a fost un dobitoc, dar ce dobitoc!

Acum luă cantorul cuvântul:

— Dacă a fost un animal, vom găsi imediat numele și specia din care face parte. Eu am învățat zoologia în școală și le știu pe toate. Te rog să-mi răspunzi la o întrebare: era o vertebrată?

— N-am băgat de seamă dacă avea vertebre, prea era întuneric.

— Ce mărime avea?

— Cât a stat în apă n-am putut să văd, dar când a sărit pe mal era cât un om.

— Așa! Cu siguranță că era o vertebrată, probabil un mamifer.

— O fi fost.

— Bine. Să le luăm după specii. Era maimuță?

— Nu, că n-avea păr.

— Hm! Poate pește?

— Nici, fiindcă peștele n-are mâini și picioare.

— ăsta avea?

— Da.

— Ciudat, foarte ciudat... Mâini și picioare au numai oamenii și maimuțele, iar maimuță zici că nu era. O fi fost un om.

— Doamne ferește! Om nu era; omul are altfel de glas.

— Cum, avea glas?

— Oho și ce glas!

— N-ai putea să-l imiți?

— Să încerc, zise cucoana, răsuflă o dată adânc apoi răcni: Uhuahuahu!

La răcnetul ei grozav toți săriră îngroziți în picioare.

— Dumnezeule, ăsta era un monstru! Un tigru... un leu... o panteră! strigau toți care mai de care.

— Tăcere, oameni buni! porunci Emeritus. Nu vă tulburați degeaba. Ați auzit că fiară nu era, fiindcă n-avea patru picioare, așa că nu trebuie să ne temem. Cu ajutorul științei voi lămurii însă repede lucrurile. Așadar: animalul n-avea blană, deci nu era un mamifer. Pește nu putea să fie, fiindcă peștele n-are glas și ăsta avea. Ne rămân atunci numai amfibiile, mai ales broaștele și șopârlele.

— Da, da, șopârlă... șopârlă era...

— Ba o broască! N-ai văzut-o cum a sărit brusc din apă?

— O broască așa de mare! zise Emeritus cu mirare. Ziceai că era cât un om.

— Zău, pe onoarea mea că atât era.

— Hm... hm... Cea mai mare broască din câte sunt aici în America tot nu poate fi cât un om.

— Pentru ce nu? Cum există uriași printre oameni, de ce n-ar fi și broaște uriașe?

— În cartea mea de științe naturale n-am citit c-ar exista broaște uriașe, dar mai știi! Și crezi într-adevăr c-o fi fost o broască din alea uriașe, doamnă Rosalie?

— Pe onoarea mea! Cum a sărit așa, deodată, din apă, nu putea să fie altceva.

— Și ce făcea înainte de-a sări, înota ori stătea pe loc?

— Ba stătea în apă cum stau broaștele, adică pe șezut. Numai picioarele și capul îi ieșeau din apă și se uita cu niște ochi bulbucați la noi și cu gura mare căscată.

— Știți ce propun eu? zise Emeritus. Să mergem cu toții să vedem ce poate să fie.

— Crezi că mai e acolo?

— Da. Broasca nu e un animal migrator ci stabil. Broasca asta s-a născut aici și nu-și părăsește locul natal. Dar fiindcă zici că e atât de mare, n-ar fi rău să ne luăm și armele cu noi. Te pomenești că mușcă.

Fermierul ordonă să se aducă vreo câteva felinare și ieșiră toți din curte îndreptându-se spre râu. Sam Hawkens, Dick Stone și Will Parker veneau la urmă, împreună cu Droll.

— Ce animal credeți dumneavoastră că e vita aia? îi întrebă el încet râzând.

— Probabil o broască, nu mai mare ca pumnul meu, răspunse Sam. Când au văzut-o sărind așa, pe neașteptate, înaintea lor, de spaimă li s-a părut de o sută de ori mai mare decât era în realitate.

— Nu, nu, e într-adevăr atât de mare după cum spun ele.

— Vorbești copilării! O broască mare cât un om...

— Dar bine, domnule, nici nu era broască. Era Hobble-Frank al meu.

— Ei drace! Ce idee, dacă nu mă-nșel.

— El e, cu siguranță că e el. Zicea astăzi că de-abia așteaptă să se întunece ca să se scalde în râu, ceea ce a și făcut adineauri.

— Bine, dar a plecat...

— Aș! S-a întors — îl cunosc eu cine-mi e. I-a fost rușine să intre în curte și s-a aciuit undeva pe-aici. S-a dezbrăcat pe urmă și a intrat în apă. A, ia uitați-vă colo, asta e broasca!

Alaiul ajunsese aproape de mal și văzură la lumina felinarelor pe Frank lungit în iarbă lângă calul său care păștea liniștit. Când îi recunoscă, se sculă de jos și întreabă cu o mirare prefăcută:

— Ce e, oameni buni, ce atâta norod?

— Dumneata ești, Frank? întreabă Emeritus, bucuros. N-ai putea să ne dai câteva informații?

— Mă rog...

— Ești de mult aici?

— De vreun ceas.

— Ai văzut ce s-a petrecut în vremea asta pe mal?

— Cum să nu!

— Le-ai văzut pe dumnealor venind să ia apă de la râu? și arată spre cele două femei.

— Da.

— Și animalul?

— Care animal?

— Animalul care stătea în apă.

— Un animal în apă? Ce fel de animal?

— O broască mare, o broască din cele uriașe.

— Nu, așa ceva n-am văzut.

— Erai aproape când au venit doamnele?

— Cât se poate de aproape.

— Mare minune! Și ce-a făcut când v-a văzut? zise Emeritus, adresându-se celor două femei.

— A căscat gura și s-a holbat la noi. Pe urmă a răcnit o dată de ne-a băgat în sperieți și a sărit din apă.

Frank izbucni într-un râs cu hohote pe care nu și-l mai putu stăpâni.

— Ce râzi ca un prost? se răsti doamna Rosalie indignată.

— Păi cum să nu... râd... Broasca... eram eu! Auzi, domnule, vestitul Hobble-Frank o broască! Ha-ha-ha!

— Dumneata? rosti doamna Rosalie încremenită.

— Da, eu.

— Și pentru ce ai răcnit ca o fiară și te-ai holbat la noi?

— Ca să vă sperii.

Urmă un râs general, apoi se întoarseră cu toții în curtea conacului. Drept pedeapsă, Frank trebui să ducă singur găleata mare plină cu apă. Se așezară în jurul focului și începură să povestească peripeții din viața lor, pe când femeile fierbeau cafeaua.

Grinley își dădea toată osteneala să câștige simpatiile emigranților, ceea ce nu-i reuși însă. Pe la miezul nopții se lăsară toți odihnei, căci trebuiau să pornească dis-de-dimineată și nu mai aveau decât vreo patru, cinci ceasuri de somn. Nu trecu mult și toți dormeau adânc. De santinele nu era nevoie, deoarece argații vegheau afară, în preajma conacului.

7. În cetățuie

A doua zi dimineată, când se treziră, emigranții găsiră cafeaua gata și pâine proaspătă. Fermierul se sculase înaintea lor și poruncise să fie gata la vreme ca să nu mai zăbovească ei cu pregătirea cafelei.

Caii și catării fură adăpați din belșug, căci până seara nu mai întâlneau nici o apă în drum. I se plăti fermierului ce i se cuvenea, se dădu slugilor un bacșiș și convoiul porni.

Sam Hawkens avusese grijă ca femeile s-aibă câte o șa mai ca lumea, ca să nu le obosească prea mult drumul; copiii fură așezați în coșuri atârinate ca desagii pe spinarea catărilor și așternute cu paie la fund. În modul acesta înaintau mai repede ca în ajun, fiecare simțindu-se mai comod pe cal.

Cu cât se îndepărtau de râu, cu atât ținutul era mai sterp și mai pustiu. Prin regiunile acelea umezeala pământului dă o vegetație foarte bogată, dar, unde lipsește apa, pământul e de-o ariditate exasperantă: cât cuprinzi cu ochiul, pustietăți sălbatică. Dimineata fusese o răcoare plăcută, acum însă, când soarele se înălța tot mai mult pe cer, căldura sporea. Pământul frigea și stâncile sterpe ale munților răsfrângeau o dogoare înăbușitoare.

Bieții emigranți, nedeprinși cu o astfel de arșiță, de-abia puteau respira.

Până târziu după-amiază, drumul ducea prin văi și șesuri întinse, unde nu se vedea fir de iarbă. Pe urmă veniră dealuri care nici ele nu puteau da umbră sau răcoare, fiind tot atât de sterpe ca și șesul. Nici copaci, nici măcar tufișuri. Arareori, prin puținele locuri unde soarele nu dogorea din zori până în noapte, vedeai un cactus singuratic, fără formă sau culoare, care nu putea bucura nici el ochii drumețului.

Pe la vremea prânzului poposiră lângă un perete de stâncă unde era nițică umbră, dar peretele din față dogorea atât de tare încât se lipsiră de odihnă și porniră iar la drum.

În sfârșit, când soarele se lăsă la asfințit, căldura începu să scadă simțitor și mult mai repede decât ar fi trebuit.

Sam Hawkens se uită spre cer și se posomorî.

— De ce te uiți în sus? îl întrebă Frank. Pare-mi-se că nu-ți prea place cerul pe ziua de astăzi.

— Tot ce se poate, răspunse el îngândurat.

— De ce?

— Nu înțeleg cum de s-a răcorit așa, deodată.

— Te temi de vreo furtună?

— Cam așa ceva.

— Cu atât mai bine! Ar mai răcori nițel pământul.

— Foarte mulțumesc! Furtunile pe-aici sunt altfel decât ți le închipui tu. Prin meleagurile astea se întâmplă uneori să nu plouă un an de zile, ba chiar să treacă doi sau trei ani fără să cadă un strop de ploaie, dar și când dă Dumnezeu, apăi să te ții! E o grozăvie! Să ne grăbim ca s-ajungem mai repede la Pueblo.

— Mai e mult?

— Peste o jumătate de ceas suntem acolo.

— Atunci nu e nici o primejdie. Nu se vede nici un noruleț pe cer și poate să treacă chiar ceasuri întregi până să se-adune norii.

— Te înșeli, băiatule. Aici numai în câteva minute vezi cerul întunecându-se și așa putea spune că am și început să simt electricitatea în aer. Ia te uită la Mary a mea ce zorită e, cum își umflă nările și ciulește urechile. Simte ea că se pregătește ceva; e mai deșteaptă ca un om, pe onoarea mea!

Așa și era. Catârul părea foarte neliniștit și de-abia îl puteai ține. Agitația dobitocului era totuși inexplicabilă, deoarece nu se vedea nimic îngrijorător.

Când Frank îi comunică vărului său temerile lui Sam, acesta răspunse:

— M-am gândit și eu la așa ceva. Uite acolo ce lumină gălbuie se răsfrânge pe pământ. Când s-o ridica sus de tot, izbucnește furtuna. Bine că vom fi în curând la adăpost.

— La Pueblo?

— Da.

— Păi prin corturile ei nu pătrunde ploaia?

— Nu sunt corturi, măi prostule! Tu n-ai văzut încă până acum o astfel de cetățuie?

— Nu.

Droll îi explică atunci ce e o astfel de construcție, pe care cititorii noștri o cunosc din celelalte scrieri despre Vestul Sălbatic.

Cetățuia la care drumeții noștri năzuiau acum s-ajungă înainte de dezlănțuirea furtunii, aparținea unui trib de indieni pe jumătate sălbatici, a căror căpetenie se numea Ka Maku. Ka înseamnă „trei” și Maku e pluralul de la cuvântul „deget”, Ka Maku se putea tălmăci prin „Trei degete”. Căpetenia purta acest nume glorios fiindcă își pierduse într-o luptă două degete de la o mână și rămăsese numai cu trei. Era știut ca om viteaz, dar lacom la prăzi, pe al cărui cuvânt și prietenie te puteai bizui în timp de pace, dar acum, când diferite triburi dezgropaseră securea de război, era cam îndrăzneț lucru să te încrezi în el.

Cetățuia lui stătea singuratică în bătaia soarelui care apunea. Avea, pe lângă parter, mici etaje sprijinite la spate de un perete vertical de stâncă. Caturile de jos erau alcătuite din bucăți mari de piatră împreunate între ele prin cărămizi; cele de sus erau numai din cărămidă. Clădirea era veche de cel puțin cinci veacuri, dar nu se vedea nici o crăpătură în ziduri.

Pe terase stăteau femei și copii, îndeletnicindu-se cu diferite treburi, gravi și preocupați cum sunt de obicei indienii. Un bun observator ar fi văzut însă că atât femeile cât și copiii se uitau adesea cu atenție spre răsărit, ca și când ar fi așteptat să survină dintr-acolo vreun eveniment important. Nu se vedea nici un bărbat pe terase.

Deodată ieșiră trei inși, un indian și doi albi, care se uitară și ei lung spre răsărit. Indianul era Ka Maku, căpetenia, un om înalt și vânjos, care purta o pană de vultur în conciul ridicat pe vârful capului. Chipul nu-i era zugrăvit, semn că în Pueblo domnea pacea. De aceea n-avea la brâu altă armă decât un cuțit de scalpat. Cei doi albi de lângă el erau... Buttler, șeful bandiților și Poller, fosta călăuză a emigranților.

Văzând că nu se zărește nimic dincotro se uitau ei, Buttler zise:

— Încă nu, dar trebuie să sosească negreșit înainte de-a se înnopta.

— Da, au să se grăbească, răspunse căpetenia. Au cu ei oameni înțelepți care văd că vine furtuna și vor căuta s-ajungă la adăpost.

— Te vei ține de cuvânt, nu-i așa? Mă pot bizui pe tine?

— Mi-ai fost multă vreme frate și o să fiu drept și cinstit cu tine. Nădăjduiesc însă că-mi voi primi pe urmă răsplata făgăduită.

— Ne-am dat doar mâna: asta e ca și un jurământ. Îți cer numai să faci astfel ca să pot vorbi cât mai curând cu „Prințul petrolului” fără să fim văzuți de cineva.

— O să te duc chiar eu la el. Mi-ar fi fost greu să mă țin de cuvânt, dar cum albi nu vor putea poposi în câmp din pricina ploii și vor căuta să se adăpostească în Pueblo, o să-mi fie lesne să pun mâna pe ei fără să fie nevoie de luptă.

— Pe aceia pe care ți i-am descris eu trebuie să-i desparți de ceilalți, ca să se creadă pe urmă că i-am salvat eu.

— Va fi cum vrei tu. Uff! Se văd niște călăreți venind; ei trebuie să fie. Ascundeți-vă repede.

Cei doi albi urcară repede scara care ducea la catul de sus, pe când căpetenia rămase pe loc și examina cu atenție pe cei care se apropiau.

Era într-adevăr un convoi de călăreți și catări încărcăți cu poveri. Cei trei din capul coloanei călăreau alături; erau

Sam Hawkens, Droll și Hobble-Frank. Când acesta zări Pueblo, zise:

— Multă lume am cutreierat, dar o clădire ca asta n-am văzut încă până acum. Oare ce stil arhitectonic să fie? Bizantin-cloroformic ori ebraic-imperial? Te pomenești că e gotic-obiectiv, chiar greco-mixtualic. În orice caz, pentru un om priceput în artă ca mine, e foarte interesant cum acești puebloindieni^[8] se urcă pe scări unul în capul altuia.

Scara care ducea la catul de jos fusese ridicată. Pe terase se vedeau acum, în afară de femei și copii, numai câțiva bărbați. Ai fi zis că războinicii erau plecați. Căpetenia aștepta într-o atitudine mândră și semeță să-i adreseze drumeții cuvântul. Sam Hawkens îi strigă în limba obișnuită de acolo — un amestec de engleză, spaniolă și indiană:

— Tu ești Ka Maku, căpetenia puebloindienilor?

— Da, răspunse el scurt.

— Am vrea să poposim aici; putem avea apă pentru noi și pentru caii noștri?

— Nu.

Refuzul era numai de formă. Planul lui era să-i rețină, dar nu voia să pară că atât aștepta.

— Pentru ce nu? întrebă mirat Sam.

— Puțina apă pe care o avem de-abia ajunge pentru trebuințele noastre.

— Dar nu văd nici pe războinicii, nici vitele voastre. Unde sunt?

— La vânătoare; trebuie să se întoarcă îndată.

— Atunci aveți apă de prisos. De ce nu vrei să ne-o dai?

— Pentru că nu știu cine sunteți.

— Nu vezi că avem femei și copii cu noi? Dovadă că suntem oameni pașnici și nu venim cu gânduri dușmane. Dacă nu ne dai de bunăvoie apă, vom ști s-o găsim noi singuri.

— N-o s-o găsiți.

Le întoarse spatele, ca și când ar fi vrut să le dea să înțeleagă că nu mai are ce vorbi cu ei. Asta scoase pe Hobble-Frank din sărite. Zise înfuriat lui Droll:

— Cine și-o fi închipuit maimuțoiul ăsta că suntem? Să nu mă facă să-i trag acu' un glonț în cap ca să-l învăț cum se cuvine să vorbească unor oameni de treabă ca noi. Ce crede dumnealui, că ne lăsăm izgoniți ca niște cerșetori? Lăsați-mă pe mine să-i spun două vorbe și un cuvânt, pe urmă o să vedeți cum o lasă mai moale...

— Drept să spun, adăugă Droll, nu e tocmai plăcut să-ți fie sete și să n-ai ce bea. Eu zic să căutăm și o să găsim.

Drumeții descălecară și porniră să caute vreun izvor prin apropiere. Nu se putea să nu fie, deoarece pământul eră umed și creștea o iarbă deasă în jurul cetățuiei. Nițel mai departe se vedeau câteva grădinițe cu pepeni, porumb și legume care cer apă ca să se dezvolte.

Degeaba însă, nu găsiră nici urmă de izvor.

— Suntem niște dobitoci! rosti Frank necăjit. Să fi fost Old Shatterhand ori Winnetou în locul nostru, găseau ei de mult apă; mai mult încă, îmi vine să cred că ar fi mirosit-o.

— Nu e nevoie de ei ca s-o găsim, zise Și-So, care îl ascultase zâmbind. Trebuie numai să ne gândim bine.

— Așa? Atunci gândește-te tu și pentru noi.

— Am și făcut-o.

— Zău? Ai atunci bunătatea și ne spune și nouă rezultatul acestei încordări a spiritului tău.

— Pueblo e o cetățuie care nu poate exista fără apă. În timp de asediere, când locuitorii ei nu pot ieși din casă, au și mai mare nevoie de ea. E deci lesne de înțeles unde poate fi fântâna sau izvorul.

— Aha. Vrei să spui înlăuntrul clădirii. Dar în ce loc?

— În nici un caz în caturile de sus.

— Bine zici; nici eu n-am văzut până acum o fântână în clopotnița unei biserici. Trebuie negreșit să fie jos.

— Unde a fost făcută cu sute de ani în urmă, când s-a clădit cetățuia.

— Ai dreptate. Ce spui tu e limpede ca... două și cu două fac patru. I-ascultă, tinere, pari să nu fii chiar așa de prost după cum te-arată chipul. Dacă vei urma pe calea asta, poate că o să iasă odată ceva din tine. Și zii, să căutăm în catul de jos al clădirii? Vorba e, cum pătrundem înăuntru? Poartă nu e, nici scară fixă; ușa pe care o au, au tras-o, ai dracului, sus. Dacă vom face însă o piramidă egipteană, urcându-ne unul pe umerii celuilalt, vor ajunge câțiva din noi pe terasă și de-acolo vor coborî în casă.

— Ar însemna că forțăm intrarea și tocmai de asta trebuie să ne ferim, zise Sam Hawkens. Pare-mi-se că nu va fi trebuință, uite că vine căpetenia, vrea probabil să ne spună ceva.

Într-adevăr, Ka Maku coborî pe prima terasă, se aplecă și întreabă cu glas batjocoritor:

— Ei, au găsit albi fântâna?

— Îngăduie-ne să intrăm în cetățuie și o vom găsi, răspunse Sam. Sunt sigur că e înăuntru.

— Ai ghicit. V-aș da eu nițică apă, dar e atât de puțină pe-aici, încât...

— Ți-o plătim, îl întrerupse Sam.

— Bun! Dar fratele meu știe că mai multe triburi de-ale noastre au dezgropat securea de război împotriva albilor. Se cuvine atunci să ne încredem în ei?

— De noi n-ai ce te teme. Să-ți spun cine suntem. Eu și acești doi războinici pe care îi vezi aici ne numim „Trifoiul”; ăsta din spatele meu...

— „Trifoiul”? îi curmă repede căpetenia vorba... Am auzit de voi. Vă cheamă Hawkens, Stone și Parker, nu e așa?

— Ba da.

— De ce nu mi-ai spus de la început, omule! „Trifoiul” s-a purtat întotdeauna prietenește cu indienii; sunteți frații noștri și vă urez bun-sosit printre noi. Vă vom da apă, pe degeaba și oricâtă doriți. Femeile noastre vi-o vor aduce îndată.

La un strigăt al lui, femeile ieșiră pe terasă, coborâră în catul de jos, veniră apoi cu urcioare mari pline cu apă și le întinseră de pe terasă drumeților. Totul părea atât de binevoitor și pașnic, încât nimănui, nici chiar lui Sam Hawkens, prevăzător din fire, nu-i veni în gând că ar putea fi o prefăcătorie.

În timp ce oamenii își potoleau setea și-și adăpau caii, cerul își schimbase culoarea. Din albastru se făcu trandafiriu, apoi roșu, pe urmă de un violet-închis care se transformă în negru, fără să fi putut spune că se vede vreun nor.

— Stăm prost! zise Dick Stone lui Sam. Tu ce zici? Pare să vină un uragan sau o tornadă.

— Nu cred, răspunse Sam privind spre cer. Vijelia vine ea, nu e vorbă, dar mai ales o să plouă cu găleata. Bine-ar fi să ne adăpostim mai din vreme și să găsim un loc pentru cai, altminteri o iau la fugă când va începe furtuna.

Apoi, întorcându-se spre căpetenie, adăugă:

— Ce zice fratele meu de semnele astea?

— O să vezi în curând totul înotând în jurul vostru.

— Așa cred și eu, dar n-am poftă acum de înotat și nici să ni se prăpădească lucrurile din pricina ploii. N-ai vrea să ne primești în Pueblo?

— Să vină frații mei albi cu soțiile și copiii lor sus. N-o să-i ajungă nici o picătură de ploaie.

— Și cu vitele ce facem? Nu se găsește vreun joc adăpostit pentru ele?

— Colo pe stânga, după colțul cetățuii, e un corral unde le puteți închide.

— Bine, așa o să facem. În vremea asta femeile și copiii să se urce în casă.

Câteva scări fură lăsate jos și femeile cu copiii se urcară pe terasa a doua, iar de acolo înlăuntrul cetățuii. Femei și băietani indieni veniră să care în casă bagajele emigranților și le transportară în catul de jos prin gaura din tavan.

La stânga cetățuiei se afla un loc pătrat împrejmuit cu un zid înalt care se numea corral. Aici fură închiși caii și catării convoiului. Tocmai când isprăviră, un fulger brazdă cerul care păru dintr-o dată cuprins de flăcări și un tunet grozav sfâșie văzduhul. Norii se sparseră și începu să plouă, o ploaie atât de deasă, încât nu se mai vedea om pe om. Un vânt năprasnic se stârni brusc și toți se rezemară de zid ca să nu fie ridicați în aer. Emigranții și tovarășii lor de drum alergară spre scări.

Bancherul și contabilul său, mai puțin deprinși cu astfel de furtuni ale pustiului, fură cei din urmă. Toți se înghesuiau s-ajungă la platforma a doua ca să coboare mai repede în Pueblo. Deoarece prin gaura din tavan nu putea trece decât o singură persoană, coborâtul mergea foarte greu și ploaia cădea cu furie. În învălmășeala și graba lor, nimeni nu băgă de seamă pe cei cinci indieni care stăteau lângă căpetenia lor. Capacul ce acoperea gaura din tavan se afla alături. Aproape de el se vedeau câțiva bolovani mari și grei.

După cum am spus mai sus, bancherul și contabilul rămăseseră cei din urmă. Rollins tocmai pusese piciorul pe prima treaptă, când auzi pe căpetenie strigându-i:

- Stai! Dumneata nu ai voie să cobori.
- Pentru ce? întrebă el cu mirare.
- O să afli mai târziu.

Și până să mai poată spune ceva, fu trântit la pământ, de asemenea și Baumgarten, apoi legați la repezeală de indieni. Țipetele lor nu puteau fi auzite din pricina vântului care urla cu putere. Căpetenia trase repede scara sus și trânti apoi capacul deasupra deschizăturii din tavan. Emigranții erau acum prizonieri în cetățuie.

Bancherul și contabilul său fură duși de acolo și lăsați jos, legați de un lasou, la parter. Puseră și-aici capacul, apoi căpetenia trimise pe unul din indieni să cheme pe războinicii săi, ascunși în apropiere, după niște sfărâmaturi de stâncă.

Lovitura reușise și încă mai ușor decât s-aștepta căpetenia. Drept e că la reușita aceasta rapidă contribuise și ploaia, dar și imprudența prizonierilor.

După cum știm, mai întâi fuseseră coborâte de pe terasa a treia în catul al doilea femeile și copiii. Se aflau aici într-o încăpere înaltă de vreo trei metri, fără uși și fără ferestre. Etajul era împărțit în cinci odăi, dintre care cea din mijloc, unde se aflau ei, părea a fi cea mai mare. Într-o firidă ardea o lămpiță de lut la a cărei lumină tulbure nu se putea vedea decât la câțiva pași.

Doamna Rosalie se uită în jur clătinând capul. Când văzu că în afară de lampă și scară nu se mai află nimic în odaie, zise indignată:

— Așa ceva n-am mai văzut de când sunt! Auzi, domnule! Își poftesc musafiri și n-au nici măcar scaune și canapele pe ce să șadă... Țsta e beci, nu altceva! Unde să faci tu un foc, unde să-ți fierbi o cafea? Nici măcar ferestre n-au. Mă rog, ce înseamnă porcăria asta? Noi suntem doamne și pe doamne nu le bagi în beci; trebuie să... Aoleu! Se întrerupse ea speriată, auzi, mi se pare că a trăsnit...

— Și încă foarte aproape, răspunse una din tovarășele ei de drum, făcându-și cruce.

— Ia înghesuiți-vă colo în ungherul acela. Îi auzeam pe ai noștri vorbind despre furtunile care bântuie pe aici, ziceau că sunt nemaipomenite. Să nu trăsnească, Doamne ferește, prin gaura aia din tavan, că ne-am dus pe copcă. Da' ce-o fi cu bărbații noștri? I-auziți cum mai toarnă. Dacă i-o fi apucat ploaia pe-afară, îi face ciuciulete. De i-am vedea mai curând înăuntru...

Dorința îi fu împlinită îndată, căci tocmai atunci cobora cel dintâi, Hobbler-Frank și, după el, unul câte unul, ceilalți.

— Ce fel de gaură e asta? întrebă Frank, scuturându-se de ploaie. Casă e, ori ce dracu'! Dacă nu se pricep gentlemenii ăștia cu pielea roșie să-și facă mai bine, o să le recomand un arhitect deal nostru ca să le arate ce deosebire e între vila mea „Bârlogul Ursului” și

mușuroaiele astea de cârțiță. Unde să te-ntinzi nițel după masă, când vrei să tragi un pușor de somn?...

— Unde poștești, domnule Frank; loc e destul, slavă Domnului! îi curmă vorba doamna Rosalie.

— Cum, ce-ai spus? întrebă Frank iritat. Unde poftesc? Atunci de ce nu șezi dumneata? Fiindcă nu-ți place! Și ce nu-ți place dumitale să-mi placă mie, ai?

— Taci din gură, băiatule! Încercă Sam să-l potolească. Nu e acum vreme de ciorovăială, avem altceva mai bun de făcut.

— Da? Ce anume?

— Mai întâi trebuie să fumăm pipa păcii.

— Cu indienii?

— Da. Cel puțin cu căpetenia. Știi că nu te poți încrede în ei decât după ceremonia asta.

— Știu, numai că trebuia s-o facem când eram afară, nu în bârlog.

— Nu mai era vreme.

— Și cu toate astea, era mai bine să ne fi gândit atunci. Acum, după ce ne-a băgat în... A, uite că trag scara! Țineți-o! Țineți-o bine!...

Alergă la scară și se agăță cu amândouă mâinile de ea. Era însă prea târziu.

— Na! V-am spus eu? Acu' stăm ca Pitagora în butoi!...

— Ca Diogene, vrei să spui, îl corectă Sam.

— Taci! se răsti el. Ce știi tu! Asta e firma cârciumii din mahalaua mea. Ai poftă de ceartă?

— Nu, răsă Sam, dar chestia cu scara mi se pare și mie suspectă. De ce-or fi tras-o sus? Le-o fi trebuit pentru catul de deasupra? Tot ce se poate. Ia să vedem acum dacă nu lipsește vreunul din noi.

La numărătoare se dovedi că lipsește bancherul și contabilul.

— Acu' m-am liniștit, zise Sam. Sunt și ei dintr-ai noștri și au să vină imediat. Scara le-o fi trebuit pentru altceva, dacă nu mă înșel.

— Dar de ce-au acoperit gaura cu capacul? zise Droll îngrijorat.

— Cum îți vine să mai întrebi? zise Frank necăjit. Mi-e rușine să spun că suntem rude. Orice om cu cap știe că pe ploaie închizi ușa ca să nu pătrundă ploaia în casă. Și aici nu plouă, toarnă. Acu' ai înțeles, vere?

— Da, prea stimat Heliogabalus Morfeu Frank, al cărui văr am cinstea să fiu.

— Ăsta trebuie să fie motivul, încuviință Sam. Și-acum, până să vină căpetenia, haidem să cercetăm „apartamentul”.

„Apartamentul” era gol. Nici scaun, nici masa, nici măcar un culcuș de paie unde să-și fi putut odihni cineva oasele. Emigranții fură cuprinși de o deprimare adâncă. Numai Sam nu-și pierdu cumpătul.

— Lucrurile au să se schimbe când va veni căpetenia, zise el după ce se întoarseră în încăperea din mijloc. O să ni se aducă tot ce ne trebuie.

Și-So, tânărul indian, nu luase parte la cercetarea „apartamentului”. Ședea jos pe podeaua de lut, rezemat de perete și privea, îngândurat, înaintea lui fără să spună un cuvânt. Când îl auzi însă pe Sam vorbind astfel, rupse tăcerea și zise grav:

— Sam Hawkens se înșală. Lucrurile n-au să se schimbe. Suntem prizonieri.

— Prizonieri! Ce te face să crezi?

— Sunt indian și știu ce spun. Când am coborât aici, am văzut sus pe terasă alte două scări rezemate de perete. Dacă ar fi avut nevoie de scară, de ce n-au luat una din ele, căci le era mai la îndemână?

— Așa e, le-am văzut și eu. Atunci e într-adevăr ciudat că au luat-o pe asta de-aici!

— Și mai e ceva, urmă tânărul. Unde e Grinley, așa-zisul „Print al petrolului”?

— Ei drace! Știi că ai dreptate?! strigă Sam îngrijorat.

— De ce lipsesc tocmai cei doi pe care vroia el să-i tragă pe sfoară? Știa că nu lăsam noi să ajungă lucrurile până acolo. Vrea să-i despartă de noi și s-a înțelese cu căpetenia.

— Când și cum?

— Amintiți-vă de cei doi albi pe care i-am găsit la ferma lui Forner. A stat cu ei de vorbă în spatele casei, după cum am aflat mai târziu. Cu unul din ei chiar foarte mult și foarte aprins.

— Dacă-i într-adevăr așa, atunci e la mijloc ceva suspect care mă pune pe gânduri. Dar cum ar îndrăzni, când suntem în număr așa de mare și atât de bine înarmați? Putem fugi.

— Pe unde?

— Prin gaura din tavan. Ridicăm capacul și...

— Încearcă și o să vezi că nu-l poți ridica.

— Atunci... spărgând zidul.

— E din bolovani și o tencuială mai tare ca piatra.

— Prin tavan.

— Cu neputință; s-ar frânge vârful cuțitului la cea dintâi încercare.

— Am văzut, în afară de căpetenie, numai femei și copii.

— Bărbații erau ascunși pe undeva. Zicea că sunt duși la vânătoare. Ce fel de vânat se poate găsi în anotimpul acesta și prin pustietățile de aici? Știți că mai multe triburi indiene au dezgropat securea de război. Când acestea au pornit la luptă și le poți întâlni la fiecare pas, nu e nimeni nebun să-și părăsească locul ca să plece la vânătoare.

— Ai dreptate și bine-ai judecat.

— Suntem prizonieri, asta e sigur.

— Să căutăm mai întâi să ne încredințăm dacă nu putem deschide capacul.

Sam se urcă pe umerii lui Dick și ai lui Will ca să poată ajunge până sus. Se căzni din toate puterile să ridice capacul, zadarnic însă: nu-l putu mișca din loc.

— Așa e, suntem închiși aici, zise el necăjit. Dar lasă, o să le arătăm noi ticăloșilor ăștora că au greșit socoteala.

— În ce fel? întrebă Stone.

— Facem o spărtură, ori în zid, ori în tavan. Mai întâi să examinăm zidul.

Se încredințară însă repede că Și-So avusese dreptate. Rămânea tavanul. Urcăți unul în spinarea altuia, constatară că tavanul era din grinzi de lemn tare ca fierul pe care nici ferăstrăul cel mai ascuțit nu l-ar putea tăia.

— Fir-ar ei ai dracului de indieni! ocăra de zor doamna Rosalie indignată. Să-i am acum în mâna mea, le-aș răsuci gâtul la toți. Dar așa e când te bizui pe bărbați. În loc să ne apere cum le e datoria, dumnealor ne duc de-a dreptul la pierzanie.

— Taci, nevastă, pentru ce jignești oamenii? se răsti bărbatul ei. Nu tot trăncăni atât, că avem destule pe capul nostru.

— Ce... ce-ai spus? Să tac? Păi tu nu vezi, măi tontule, în ce hazna ne-au băgat? Și-acum, nici atât nu pot: să-i întreb ce o să se aleagă de noi?

— Nu știi? zise Frank ca s-o necăjească. Mai întâi, au să ne lege burduf...

— Cum și pe noi, doamnele?

— Ba bine că nu! Pe urmă ne pun la stâlpul de tortură...

— Vai de mine!

— După aceea ne omoară...

— Și pe doamne?

— Pe toți! Apoi, după ce vom fi morți, ne jupoaie pielea capului.

— Dobitocule! N-or fi făcând așa și cu doamnele...

— Indienii au chiar obiceiul să scalpeze pe femei de vii, fiindcă au părul mai mare și mai frumos, așa că scalpul e mai de preț...

— Foarte mulțumesc pentru compliment!

— Mă rog... puțin... Trebuie să mai știi că pielea nu se jupoaie tot atât de lesne la morți ca la vii.

— Vorbești serios, ori vrei să mă sperii?

— Ba vorbesc foarte serios, crede-mă.

— Atunci indienii ăștia sunt niște barbari! Eu atâta-ți spun: Nu las să mă scalpeze nici vie nici moartă. Pielea mea n-o iau ei, fii pe pace! O să mă apăr... o să le arăt eu cine sunt...

Mai puțin animată era scena care se petrecea în închisoarea bancherului și a contabilului său. La ei nu ardea nici o lampă. Umezeala din încăpere și un susur de apă dovedeau că fântâna era aproape. Zidurile erau aici atât de groase încât mugetul vântului și plescăitul ploii nici nu se auzeau. După ce se lăsase capacul deasupra capului lor, bancherul șopti:

— Ești leșinat, master Baumgarten sau auzi ce-ți spun?

— Te-aud, *sir*. Ce le-am făcut indienilor ca să se poarte astfel cu noi, nu înțeleg.

— Asta mă-ntreb și eu. Și-apoi, pentru ce ne-au închis numai pe noi și pe ceilalți nu?

— Bănuiesc că nu le merge nici lor mai bine.

— Să fie și ei prizonieri ca și noi?

— Da.

— Ce te face să crezi? Ai vreun motiv?

— Mai multe chiar. Principalul: fiind ei liberi, ne-ar putea elibera și pe noi.

— Ai dreptate. Atunci stăm și mai prost. Nu mai există deci nici o speranță să putem scăpa de-aici.

— Eu nu zic așa. Părerea mea e că tot pe ei ne putem bizui. Sunt închiși ca și noi, probabil însă că n-au fost legați. Li s-au lăsat de asemenea și armele. Printre acești emigranți se află câțiva inși curajoși. De pildă: Hobble-Frank. E el cam ciudat, dar nu știe ce e frica și e un experimentat om de-al Vestului. Sam Hawkens, Dick Stone și Droll la fel. În afară de cantorul acela căruia îi spun ei Emeritus, nici ceilalți nu sunt oameni pe care să-i birui cu una cu două.

— *Well*, așa socot și eu. Nu-nțeleg însă ce-au cu noi? Vor fi vroind indienii bani?

— Nu cred. Asta e ceva obișnuit la albi, dar nu și la indieni. Bănuiesc că atitudinea lor e o urmare a diferendelor dintre ei și albi.

— *All devils!* Atunci suntem, ca să zic așa, prizonieri de război și ne omoară cu siguranță. Frumoasă perspectivă! Să ne pârlim pe stâlpul de tortură și să fim scalpați de vii!

— Stai că n-am ajuns încă până acolo. Deocamdată să încercăm dacă nu e chip să ne dezlegăm.

Truda le fu zadarnică; curelele erau prea tari și ca să și le deznoade unul altuia nu le veni în gând, deși poate ar fi reușit.

Rămaseră tăcuți și nemișcați multă, multă vreme — după cum li se păru lor. Deodată auziră zgomot deasupra capului. Capacul fu dat la o parte și zăriră o bucată de cer plin de stele. Așadar ploaia încetase și se înnoptase. Văzură scara lăsându-se în jos și căpetenia coborând la ei. Se aplecă și pipăi cu amândouă mâinile până ce-i găsi. Când se încredința că sunt tot legați, zise cu dispreț.

— Căinii de albi sunt mai proști ca niște coyoti care urlă la lună. Dau buzna în casa pieilor roșii fără să se gândească o clipă că am dezgropat securea care pune stavilă între ei și noi. Au pus stăpânire pe pământurile strămoșilor noștri și ne-au izgonit ca pe niște netrebniți. Ne cotropesc cu numărul lor. Au venit unul câte unul și acum sunt milioane. Și noi am fost milioane și acum ne stârpesc ca pe bizonii și mustangii de prin savane. Dar nu vom pieri fără să ne răzbunăm. Securea de război a fost dezgropată și toți albi care ne vor cădea în mână trebuie să moară. Măine, când se vor ivi zorile, vom ridica stâlpii de tortură și răcnete voastre de durere vor cutremura văzduhul. Așa a hotărât Ka Maku, căpetenia tribului său și așa se va întâmpla!

După ce spuse aceste cuvinte urcă scara, ieși pe terasă și puse capacul la loc.

Amenințarea lui făcu să le înghețe sângele în vine. Nu știau că lucra din însărcinarea cuiva și-i speriasse dinadins, ca să fie mai târziu recunoscători aceluia care-i va salva.

Bancherul părea distrus și Baumgarten pierduse mult din încrederea de adineauri. Mâine dimineată la stâlpul de tortură! Timpul era, vai! atât de scurt, mult prea scurt ca să le poată veni scăparea de undeva.

Își frământau amândoi creierii să găsească un mijloc; smuceau de curele, se zbăteau, dar degeaba. Când... trebuie să fi trecut vreo câteva ceasuri... auziră iar zgomot deasupra capetelor lor, capacul fu dat la o parte și auziră un glas venind de sus.

— Pst, pst! Mister Rollins, acolo ești? șopti glasul.

— Da, da, strigă bancherul cu bucurie.

— Mai încet, mai încet! Dacă ne aude cineva sunt pierdut. Baumgarten e cu dumneata?

— Da, sunt și eu aici, răspunse contabilul.

— În sfârșit, am dat de dumneavoastră! V-am căutat pretutindeni, cu primejdia vieții mele, numai ca să vă scap. V-ați împotrivit? Sunteți răniți?

— Nu, nu, suntem nevătămați, șopti Rollins.

— Așteptați nițel; vreau să văd dacă pot lăsa jos o scară. Sunt o mulțime de santinele pe aici, totuși voi încerca să vă scap.

Capul dispăru din deschizătură.

— Slavă Ție, Doamne! răsuflă bancherul. Țsta era Grinley, nu e așa?

— Da, răspunse Baumgarten. Nu l-am văzut la față, dar l-am recunoscut după glas.

— Să știi că ne scoate de aici. Își pune, săracul, viața în primejdie pentru noi! Frumos din partea lui, ce zici?

— Foarte frumos.

— Vezi cum se pot înșela uneori și oamenii cei mai ageri la minte asupra cuiva? Vroiau să mă convingă că e un șarlatan.

Grinley apăru iar. Lăsă jos o scară și șopti:

— Am putut pune mâna pe o scară. Veniți sus.

— Nu putem, suntem legați, răspunse Rollins.

— Proastă afacere! Pierdem un timp prețios cu coborâtul meu, dar n-avem încotro.

Veni jos și le tăie curelele. Rollins îi întinse mâna și-i zise mișcat:

— N-o să uit niciodată ce-ai făcut pentru mine, *sir*. Spune-mi, te rog, cum ai reușit să...

— Sst, tăcere! îi curmă Grinley vorba, mai târziu. Acum să vedem cum ieșim de aici fără să ne simtă cineva. Haideți repede sus, dar nu vă ridicați în picioare; trebuie să ne târâm pe brânci.

Urcară scara și se întinseră pe burtă.

— Uitați-vă în sus, le șopti el. Vedeți santinelele?

Ridică ochii și zăriră într-adevăr la lumina stelelor câțiva indieni pe terasa de deasupra. Lipsiți de experiență în asemenea lucruri, nu-și dădeau seama că tocmai aici unde erau ei ar fi trebuit să stea cineva de pază și că atitudinea lui Grinley era o șarlatanie. Acesta lăsă gaura deschisă și le șopti:

— Urmați-mă tiptil până la marginea terasei, unde am pregătit o scară. Dacă reușim să ieșim din cetățuie, suntem salvați.

Se târâră până acolo și văzură o scară rezemată de zid. Unul după altul coborâră scara și se pomeniră afară din cetățuie.

— În sfârșit, am reușit! Să plecăm repede, zise Grinley.

— Nu încă, mister. Tovarășii noștri sunt înăuntru, nu e așa? Întrebă Baumgarten.

— Da.

— Și vrei să-i lăsăm în voia soartei? E de datoria noastră...

— Fugi de acolo, domnule! interveni Grinley, curmându-i vorba. Căpetenia v-a mințit. Războinicii săi nu sunt la vânătoare ci în cetățuie. Ce putem face noi împotriva a șaptezeci de indieni bine înarmați! Ne-am duce la moarte sigură. Fii mulțumit că v-am scos de aici.

— Ai dreptate, dar mi-e milă de ei, săracii!

— Lasă-i că se descurcă ei și singuri. Sunt oameni pricepuți care vor mai fi fost și altă dată în situații de astea.

— Așa e, bine zici. Cum putem însă pleca fără să fim urmăriți? Dacă am avea caii și bagajele noastre...

— Sunt; le-am salvat și pe ele.

— Cum, ce? Imposibil!

— O, pentru un om curajos imposibilul e uneori posibil. Drept e că singur n-aș fi putut, dar m-au ajutat doi gentlemen albi la care vă voi duce îndată. Acum să plecăm repede, să nu mai zăbovim, altminteri suntem pierduți.

Îi scoase din cetățuie și se îndreptă cu ei spre mormanele de bolovani unde fuseseră tupilați peste zi indienii. Găsiră aci pe Buttler și Poller, care le păzeau caii și bagajele. Îi cuprinse mirarea, dar Grinley nu le dădu răgaz să pună vreo întrebare.

— Acum nu e timp de vorbă, le zise el, căci vom fi cu siguranță urmăriți. Pe drum vă voi istorisi cum s-au petrecut lucrurile.

Își făurise în minte o poveste care credea el că se va prinde. Încălecară și porniră în galopul cailor. Bancherul era adânc recunoscător salvatorului său; nu se sinchisea deloc de cei rămași în urmă, dar pe Baumgarten îl mustra conștiința că nu încercase măcar ceva ca să-i scape din situația nenorocită în care se aflau.

Părerea lui Și-So se adevărase. Ceas după ceas trecea și nimeni nu venea. Deprimarea prizonierilor creștea; vânătorii noștri erau oameni tari, deprinși cu primejdiile și știau să se stăpânească. Nu tot așa era cu emigranții. Unul singur dintre ei, Emeritus, nu se sinchisea; nu putea el să-și închipuie că aici se sfârșea cariera lui artistică.

Doamnei Rosalie nu-i mai tăcea gura. Ocăra pe indieni, pe Sam Hawkens și pe ceilalți vânători, aruncând vina celor ce se întâmplaseră asupra lor.

— Cui i-ar fi venit să creadă, bombănea ea, că primarul ăsta cu pielea roșie ar putea să se poarte astfel cu noi? Mai întâi vorbea ca și când i-ar fi curs miere de pe buze și m-

așteptam din moment în moment să mă poftească la un vals și acu', uite ce ne face, nemernicul! Tare aş vrea să ştiu la ce-a râvnit, la banii ori la bagajele noastre. Dumneata ce zici, domnule Hawkens? Hai, vorbeşte, ce stai așa ca o icoană chinezească fără să scoți un cuvânt...

— Fireşte că a pus ochii pe lucrurile noastre, răspunse Sam, ca să-i facă pe plac.

— Fireşte? Eu nu găsesc că e așa de firesc cum zici dumneata. Ce-i al meu, e al meu și n-are nimeni treabă cu mine. Cine vrea să se atingă de avutul meu, ăla e un pungaș, mă înțelege? La noi, în Germania, cine întinde laba să ia ce nu-i al lui, e băgat la răcoare.

— Asta așa e, numai că aici suntem ceva mai departe.

— Așa, nu suntem în Germania. Dar eu sunt nemţoaică, domnule și mă pun sub scutul legilor țării mele. Nu mă las jefuită de păcătoșii ăștia cu pielea pârlită care vor să-mi ia tot și să mă dea, pe urmă, pe ușă afară fără un gologan în buzunar.

Sam îi aruncă o privire ciudată și zise:

— Ești greșită în presupunerile dumitale, madam Rosalie. N-au să te dea pe ușă afară!

— Nu? Atunci ce?

— Indianul când jefuiește, ucide în același timp. Ne ia lucrurile, ne ia și viața, ca să nu ne mai putem răzbuna vreodată.

— Sfinte Dumnezeule! Asta e culmea culmilor! Ai știut dumneata asta și cu toate astea ne-ai adus aici? Domnule Hawkens, nu te supăra dacă ți-o spun în față, dar ești un monstru, un Moloh, un balaur cum nu există altul sub soare...

— Mă rog, de unde era să ştiu eu ce au de gând indienii ăștia? Sunt cunoscuți ca oameni pașnici și de treabă și nu m-aș fi așteptat, pentru nimic în lume, să ne atragă în cursă.

— Dracu' te-a pus să te vâri singur în ea? Puteam foarte bine să stăm afară.

— În ploaia aceea grozavă?

— Ei și! Mai bine să mă ude de zece ori ploaia până la piele decât să mi se ia tot ce-i al meu și viața pe deasupra. Doamne, Doamne, să mă omoare niște păgâni ca ăștia... Am plecat din țărișoara mea cu gând să văd și eu ce se mai petrece pe alte meleaguri și poftim acum... Cum am pășit în America, mi-a și ieșit moartea în cale...

Emeritus păși atunci în fața ei, îi puse mâna pe braț și-i zise liniștit:

— Nu te necăji așa, dragă doamnă. De moarte, nici nu poate fi vorba.

— Nu? Cum așa?

— Atâta timp cât sunt eu pe aici, nu există primejdie, te voi apăra.

— Dumneata... pe mine? se minună ea, măsurându-l cu privirea.

— Da, eu. Știi că sunt pe cale să compun o operă eroică în douăsprezece acte?

— Da, mi-ai mai spus-o de sute de ori până acum.

— Așa e. Un compozitor e un răsfățat al muzelor și poți fi sigură că aceste zeițe puternice nu lasă pe alesul lor să moară.

— O fi, dar eu nu compun nimic.

— N-are importanță; ești sub protecția mea. Ca să-mi pot duce la bun sfârșit opera, ele mă vor ocroti, altminteri omenirea ar pierde o lucrare de mare valoare. Nimeni nu se va atinge de un fir de păr din capul meu, deci, oricine se găsește în tovărășia mea e ferit de rele.

— Foarte bine. Dacă ești așa de sigur că n-o să ni se întâmple nimic, fă bunătatea și ne scoate acum din bucluc.

— Hm... nu m-ai înțeles bine, scumpă doamnă, răspunse Emeritus, scărpinându-se la ceafă. Am spus că o să vă deschid porțile închisorii. Pentru asta, avem aici pe alții mai capabili pentru așa ceva. Să zicem, de pildă, domnul Frank, un om care a înfăptuit până acum acte de mare bravură. Am sau nu dreptate? adăugă el, adresându-se acestuia.

— Da, ai dreptate, răspunse neamțul măgulit și încrederea pe care ți-o pui în mine nu-ți va fi dezmințită. Dacă mi s-ar pune toate stavilele de pe lume în cale, vă voi scoate de aici.

— Cum? îl întrebă Sam curios.

— Nu-ți vine să crezi, ai? Pe când voi stăteați și vă ciorovăiați, eu am cugetat și m-am sfătuit cu mine însumi și am descoperit calea care ne poate duce la libertate.

— Sunt curios s-o aflu și eu.

— Te cred! Tu știi că n-ai fi găsit-o.

— Ia s-auzim.

— Mai domol, frate-meu! Ați cercetat cu toții pereții, tavanul și dușumeaua, ați încercat cu vârful cuțitului pretutindeni dacă nu se găsește vreun loc moale ca să-l puteți găuri. Dar n-ați găsit nimic. Eu însă vă spun că nu se poate să nu fie pe undeva călcâiul lui... lui...

— Ahile! întregi Sam.

— Fie și-al lui, dacă vrei tu. Nu se poate să nu fie pe undeva niște găuri în încăperea asta!

— Unde?

— Unde? Să le căutăm.

— Bravo! Ne-ai lămurit buștean!

— Taci, mă! Ochii voștri sunt orbi și nasul vă e astupat, cum ar zice un indian. Pe cât se vede, capacul din tavan acoperă singura deschizătură a încăperilor. Dacă așa ar fi, ar fi trebuit să ne înăbușim aici de mult, ori să fie aerul din ce în ce mai greu. Dar ia uitați-vă ce frumos arde lampa și ce în voie putem respira. Sunt sigur că există pe undeva răsuflători. Și știți cum le putem descoperi?

— Da, cu lampa.

— Așa e, zise Sam.

— Mă mir că ai avut și tu o dată o idee în capul tău plin de pleavă. Luați lampa și să căutăm, nu se poate să nu descoperim pe unde se primenește aerul.

— Mă Frank, știi că ideea ta nu e rea deloc? Aerul e foarte bun aici, deci există răsuflători. Să căutăm.

— Îmi pare bine că te-ai convins și tu că e ceva de capul meu. Dacă n-aș fi eu... a, ascultați, își curmă vorba și ascultară cu încordare spre tavan, de unde venea un zgomot ușor. Cineva dădea bolovanii la o parte, apoi ridică nițel capacul și se auzi glasul căpeteniei zicând:

— S-asculte albi la ce am să le spun. Își dau, cred, seamă că sunt în mâinile mele. Am pornit război împotriva albilor și aș fi în drept să-i omor. Voi fi însă mărinimos și le dăruiesc viața, dacă îmi dau de bunăvoie tot ce au asupra lor. Să răspundă conducătorul lor.

Sam Hawkens, care era acum șeful caravanei emigranților, răspunse:

— Bine, lasă-ne să ieșim din cetățuie și-ți dăm ce ceri.

— Fratele meu grăiește cu limba șarpelui care are două vârfuri. Dacă vă las să ieșiți de aici, nu o să-mi dați nimic, ci o să vă împotriviți cu arma.

— Atunci vino de ți le ia.

— Ca să mă opriți acolo? Nu, albi să adune armele grămadă și să le lege de cureaua pe care o voi lăsa eu în jos. Să spună Sam Hawkens dacă se învoiește cu propunerea mea.

— Se va ține Ka Maku de cuvânt și ne va lăsa liberi pe urmă?

— Da.

— Da? Hi-hi-hi! Nu ne crede la fel de proști ca tine. Șterge-o repede de acolo, altminteri îți trimit acuș un glonț, în numele Tatălui, m-ai înțeles? Știm cu cine avem de-a face, mincinoșilor și trădătorilor! N-o să vedeți de la noi nici cât negru sub unghie.

— Atunci trebuie să muriți.

— Parcă dacă ți-am da ce ne ceri n-ar fi tot aia?! Ați greșit însă socoteala. Avem arme și o să vă silim să ne lăsați liberi fără să-ți mai plătim prețul de răscumpărare.

— Sam Hawkens se înșală. Armele nu vă pot folosi la nimic, fiindcă nu se va da nici o luptă. Sunteți închiși și nu puteți ieși de aici. Nu vă vom ataca și nu veți fi nevoiți să vă

apărați, dar n-aveți nici mâncare și nici apă. Vom avea răbdare până nu veți mai putea îndura foamea și setea și vom obține fără luptă ceea ce vroim. *Howgh!*

Capacul fu trântit la loc și se auzi cum bolovanii fură iar rostogoliți deasupra lui.

— Mare prostie ai făcut, mormăi Dick Stone.

— De ce?

— Să nu-i fi răspuns nimic și să-i fi repezit un glonț în cap. Ținea el, nu-i vorbă, capul la o parte, dar de aici, drept în frunte îl nimereai.

— Știu, frate Dick, numai că nu ne-ar fi folosit la nimic; dimpotrivă, ne-am fi înrăutățit situația. Și apoi, știi că mie nu-mi place să vărs sânge decât atunci când nu mai există alt mijloc de apărare. Deocamdată să vedem ce putem obține prin vreo viclenie oarecare.

— Atunci să urmărim sfatul lui Frank; trebuie însă să ne grăbim, fiindcă uleiul din lampă e pe sfârșite și o să ne pomenim acuși în întuneric.

Se dovedi că Hobble-Frank avusese dreptate, în zidurile exterioare erau găuri care lăsau aerul să intre în voie și altele în tavan prin care ieșea cel viciat.

— Norocul nostru! zise Will Parker, mulțumit de descoperirea lor. Acum putem încerca să lărgim găurile cu vârful cuțitului. Rămâne numai de hotărât doar dacă pe cele din zid sau din tavan?

— Zidul e prea gros, zise Sam și ne-ar trebui prea mult timp să facem o spărtură cât să treacă un trup de om.

— Atunci, în tavan.

— Da, deși munca nu va fi ușoară, fiindcă trebuie ca acel care lucrează să stea pe umerii altor doi din noi. Cred însă că după ce vom scoate una din grinzi, o să mergă mai repede. Din nenorocire n-o să avem lumină mai mult decât o jumătate de ceas. Să alegem repede locul potrivit.

Îl găsiră mai curând decât se așteptau. Sam și Droll se urcară, unul pe umerii lui Stone și Parker, celălalt pe umerii

a doi dintre emigranți, rămânând ca atunci când vor obosi să se schimbe cu rândul.

— Ar fi bine să stingem lampa, îi sfătui Și-So, după ce se apucară ei de lucru; poate că o s-avem mai târziu mai multă nevoie de lumină decât acum.

Găsiră că are dreptate și stinseră lampa. Se făcu întuneric desăvârșit în odaie. Nu se auzea decât hârâitul lemnului și respirația grea a celor care îl găureau. Lucrură cu atâta îndârjire, încât, după un sfert de oră, trebuiră să se schimbe. De somn nici nu putea fi vorba. Munciră toată noaptea până ce reușiră să facă o gaură cât să treacă un om prin ea. Acum rămânea să îndepărteze stratul de lut de deasupra. Era tare ca piatra și le trebuiră multă vreme să-l înlăture. De-abia pe la amiază simțiră după zgomot că stratul se subțiasse.

— Lucrați cât mai încet, ca să nu s-audă dincolo, zise Sam.

De-abia sfârși și răsună deasupra lor o detunătură de armă.

— *All devils!* strigă Dick Stone, care lucra lângă Și-So, sunt rănit!

— Vai de mine! Unde? întrebă Sam.

— În braț; ticăloșii trag în noi...

— Prin tavan? Atunci au auzit că-l găuriți. Rana e gravă?

— Nu cred. Probabil că glonțul mi-a pătruns numai în carne; osul e neatins, dar simt sângele curgând.

— Dă-te repede jos, să nu vă nimerească încap. Acum le prindea bine lampa ca să examineze

Rana lui Stone. Dar de-abia săriseră ei în odaie și alte două gloanțe veniră să se înfigă în podea. Sam Hawkens scoase un urlet grozav.

— Ce zbieri i așa, ești și tu rănit? îl întrebă Parker.

— Nu, dar vreau să știu unde se află nemernicii ăia de colo.

Se auzi de sus un răcnet de triumf. Indienii crezuseră că l-au nimerit și se bucurau ca nebunii.

— Minunat! râse Sam. Ticăloșii stau tocmai în dreptul nostru și ascultă. Încoa'. Ia să le expediem și noi vito două gloanțe. Frank și tu, Will, veniți aici. Avem fiecare câte două încărcături, adică șase gloanțe. Descărcați amândouă gloanțele unul după altul. Un... doi... trei!

Se auziră imediat de. Sus urlete și răcnete de durere și furie.

— *Well!* Admirabil! Hi-hi-hi! Chicoti Sam. I-am nimerit... Cred că-le-a trecut pofta să mai spioneze...

— Dar nici eu nu mă mai așez în bătaia gloanțelor, mormăi Stone.

— Fii pe pace că nu te trimite nimeni, răspunse Sam. Ia să vedem ce e cu rana ta.

Aprinseră lampa și Hawkens constată că glonțul sfârtecaseră numai pielea și rana era lesne de pansat.

— Ar fi trebuit să nu găurim tavanul ci zidul, își dădu cu părerea Frank. Pe aici nu ne-ar fi simțit nimeni.

— E însă o muncă mult mai grea, răspunse Sam.

— Mai bine o muncă grea și să scapi cu viața, decât una ușoară unde o poți pierde lesne.

Toți fură de aceeași părere. Găurile din zid erau suficient de mari încât să poată trece prin ele două țevi de pușcă deodată, astfel încât să servească drept pârghie. Pe calea aceasta, reușiră să slăbească molozul și să sape acum cu cuțitele.

Se înserase până să izbutească ei să desprindă o piatră din zid.

Una de-abia! Și câte altele mai erau de scos până să poată face o deschizătură atât de mare încât să se strecoare un trup prin ea. Și bieții prizonieri erau morți de foame, căci avuseseră doar vreme să-și potolească setea, dar nu și foamea. Oamenii mari puteau să mai rabde, dar copilașii!?

Se străduiră toată noaptea, munca era din cale-afară de grea și fără spor, căci molozul era tot atât de tare ca și piatra.

În sfârșit! O piatră se desprinsese din zid și apoi încă una.

Afară se lumina de ziuă. După o jumătate de ceas gaura tu atât de mare cât să facă loc de trecere unui singur om.

— Victorie! strigă triumfător doamna Rosalie Ebersbach. Drept e că nu prea e o ieșire cuviincioasă pentru o doamnă nobilă ca mine, dar ce să-i faci! Pentru libertate trec și printr-o gaură de șarpe. Acum înainte, doamnelor și domnilor! Al cui e rândul? Buna-cuviință cere ca să fie salvate întâi cucoanele, de aceea propun ca să fac eu începutul.

Se aplecă și vru să bage capul prin gaură, dar Hobble-Frank o trase îndărăt.

— Ce faci madam? Asta nu e pentru femei; noi, bărbații, coroana creațiunii, trebuie să facem începutul, zise el.

— Cineeee? Coroana creațiunii? Nu cumva te crezi unul dintre ăștia?

— Negreșit că da.

— Atunci, vai de capul bieteii creațiunii! Eu, domnule, eu! Sunt o adevărată doamnă, născută iar nu făcută, nu un... ăla ca dumneata! Și-apoi, nu știi că trebuie să fii politicos cu femeile?.

— Păi tocmai de-aia. Dacă ies înaintea duminale înseamnă că sunt foarte politicos. La câtă înălțime de la terasa de dedesubt crezi dumneata că e gaura asta?

— Păi... știu eu...

— La trei metri, doamnă, la trei! Poți dumneata să sari de-aici până acolo?

— Dacă e vorba să-mi scap viața, sar cât de sus și cât de jos e nevoie.

— Cu capul în jos?

— Da' cu el în sus vrei?

— Când vei sări cu capul în jos de la trei metri, ți-l vâri atât de adânc între umeri de nici urma lui nu se mai zărește. Omul sare cu picioarele în jos, nu cu capul, fiindcă în el îi stă bruma de minte ce are. Cu picioarele înainte se sare, nu cu capul, doamnă!

— Nu cumva crezi că ochii îi am în picioare?

— Treaba dumitale! Ca să te feresc de vreo nenorocire te-am oprit să sări. Să presupunem că indienii au auzit pietrele căzând. Au pus, se înțelege, santinele și cum vor vedea pe cineva ivindu-se prin gaură, pac! Au și tras în el, fie că vede întâi lumina zilei cu capul ori cu picioarele. Dacă tot mai vrei s-o iei înainte, poftim, eu nu te împiedic.

— Foarte mulțumesc de poftală. Eu sunt o adevărată doamnă și n-am nici un zor să primesc glonțul în locul coroanei creațiunii, cum ești dumneata.

Dar nici Frank nu fu lăsat să coboare cel dintâi, ci Sam Hawkens ceru dreptul să-și pună viața în primejdie pentru ceilalți. Puse pălăria în vârful puștii și o scoase nițel prin gaură, pe urmă întinse capul și se uită în jos. Intrase însă repede îndărăt și zise dezamăgit:

— Văd mai multe santinele pe terasa de dedesubt. Au descoperit deci gaura.

— Te-au zărit? întrebă Dick Stone.

— Nu.

— Au arme?

— Da, puști.

— Atunci, cu siguranță că ar trage îndată ce-am încerca să ieșim de aici. Și nu numai jos sunt santinele dar probabil că și pe terasa de deasupra noastră. Ia stai să văd.

Trase bine pălăria peste vârful puștii și o împinse nițel în afară ca să pară că e un cap de om. Se auzi un răcnet și imediat câteva împușcături. Frank trase pușca îndărăt, examinează pălăria și zise:

— Două gloanțe au găurit pălăria; unul tras de sus, altul de jos. Ce spui, frate Sam, de afacerea asta?

Trecu o bucată de vreme fără să răspundă, în timp ce toți așteptau cu încordare părerea lui.

— De sus ca și de jos ne pândește moartea, spuse el apoi. Stăm prost, fraților; mai prost nici că se poate.

— Să-i împușcăm! zise Hobble-Frank cu hotărâre.

— Vorbești prostii! Cum o să împuști pe cei de pe acoperiș?

— Bine zici, la asta nu m-ara gândit. Pe ăi de jos putem în schimb să-i împrăscăm de mai mare dragul.

— Cum?

— Întind pușca spre ei și trag.

— Lesne de zis, dar greu de făcut. Gaura e atât de mică încât ar trebui să ieși cu jumătatea trupului în afară. Până s-apuci tu să tragi, ți-au și ciuruit gloanțele lor capul.

— Ai dreptate. Păcat că ne-am muncit atâta degeaba.

— Da, da, păcat!... Nu putem ieși nici prin zid, nici prin acoperiș.

— Și nu e nici o altă cale? întrebă doamna Rosalie.

— Nici una.

— Așa? Și stați și vă uitați ca vițelul la poarta nouă. Și mai aveți îndrăzneală să vă numiți coroana creațiunii! Să fiu eu bărbat, aș ști ce să fac.

— Ce?

— Păi dacă nu sunt bărbat cum vrei să știu? Voi la ce sunteți aici? Să ne ocrotiți. De ce nu vă faceți datoria? Eu vreau să ies din porcăria asta și vă poruncesc să mă scoateți cu orice chip. Cum? Treaba voastră!

Nimeni nu-i răspunse. Fiecare își frământa creierul să găsească un mijloc de salvare dar nu le venea nimic în gând. Deodată Și-So rupse tăcerea.

— De ieșit nu putem ieși, zise el, totuși cred că vom fi salvați.

— Cum? În cel fel? De cine? se auziră glasuri întrebând.

— Old Shatterhand și Winnetou trebuie să sosească la ferma lui Forner. Acesta le va vorbi despre noi și e mai mult ca sigur că vor porni pe urinele noastre. Dacă putem rezista până atunci, ne scapă ei.

— Ce pot face doi inși împotriva atâtor indieni?! obiectă dezamăgită doamna Rosalie.

— Ia mai taci, cucoană! se răsti Frank la ea. Ce știi dumneata despre acești doi viteji, prietenii și protectorii

mei. Cum ne-or da de urmă, ne scot ei de-aici, fii pe pace. Și nu numai pe noi ci și pe...

— Pe cine încă? îl întrerupse ea.

— Pe bancher, dacă o mai fi trăind.

— Nu cred să mai fie pe lumea asta, nici el, nici contabilul lui, își dădu cu părerea Droll. Pesemne că mai ales cu ei aveau ce aveau, altminteri i-ar fi lăsat la un loc cu noi.

Așa și era, cu ei aveau ce aveau dar nu ca să-i omoare, deocamdată cel puțin.

8. Liberi!

Butter și Poller îi scăpaseră pe bancher și pe contabil din ghearele indienilor și se îndreptau acum, împreună cu Grinley, spre nord, fără să se oprească din drum. Pe la amiază ajunseră în munții păduroși Mogoloni, unde puteau găsi umbră, apă și răcoare. Descălecară să se odihnească nițel și adăpară caii la un pârâu din apropiere. Aci, „Prințul petrolului” se apucă să relateze lui Rollins o întreagă poveste născocită de el, ca să justifice salvarea lor, ceea ce-i reuși pe deplin. Rollins îl credea acum un adevărat om de onoare și se bucură că avea de tovarăși doi oameni cinstiți ca Buttler și Poller.

După ce se odihniră, încălecară și porniră din nou la drum. Spre seară găsiră un loc potrivit pentru popasul de noapte. De unde aveau Grinley, Buttler și Poller atâtea merinde, nici nu le veni în gând lui Rollins și Baumgarten să întrebe. Habar n-aveau că acestea fuseseră luate de la indieni.

După ce Poller aprinse focul, Buttler întrebă oarecum îngrijorat:

— Ne aflăm în apropierea ținutului nijorașilor; n-ar fi fost mai bine să renunțăm la foc? S-ar putea să ne dea de gol.

— Fii fără grijă, îl liniști Grinley, sunt în termeni buni cu ei și n-au să ne facă nimic.

— Dar și-au dezgropat securea de război.

— N-are a face; chiar de-ar fi pornit în vreo expediție războinică, nu mă tem de ei.

— Vezi că hotarele dintre două triburi sunt de obicei mai primejdioase, deoarece acolo se dau primele lupte și de aici începe ținutul tribului gilenos.

— Poți fi liniștit, nu se află de jur-împrejur țiipenie de om. Mai ales locul unde ne aflăm noi acum e atât de bine dosit

încât nu putem fi văzuți de nimeni. Am fost adesea pe aici dar n-am întâlnit niciodată pe cineva. Suntem singuri și la bun adăpost de orice ochi omenesc.

Credea într-adevăr că așa era și totuși se înșela, căci alți doi călăreți se îndreptau spre același loc unde se aflau ei, fără să știe unul de altul. Aceștia erau acum la vreo trei mile englezești de tabără. Între ei să fi fost o distanță cam de o milă. Amândoi se îndreptau spre sud.

Unul din ei era alb și călărea pe un superb armăsar roib cu nările roșii și coama bogată, semn de alese calități pentru indieni. Șaua și curelele erau de o fină lucrătură indiană. Omul nu era prea înalt și nici prea spătos. Vinele îi păreau însă de oțel, iar mușchii de fier. O barbă blondă, închisă, îi încadra fața-i serioasă, arsă de soare. Purta pantaloni cu franjuri, o cămașă de vânătoare împodobită la fel pe la cusături, cizme lungi, trase peste genunchi și o pălărie de fetru cu boruri late, în șnurul căreia, de jur-împrejur, erau vârfuri de urechi de urs cenușiu. În brâul lat, din curele împletite, plin cu cartușe, se zăreau două revolvere și un cuțit. Dinspre umărul stâng spre șoldul drept purta un lasou împletit din curelușe, iar în jurul gâtului un șnur de mătase gros, cu o lulea sculptată, la capătul căreia erau caractere indiene, în dreapta ținea o pușcă scurtă, ale cărei oțeluri aveau o foarte ciudată construcție, iar pe spate îi atârna o pușcă cu țeava dublă, de cel mai greu calibru, cum astăzi nu se mai găsește, o carabină cu douăzeci și cinci de cartușe.

Un adevărat vânător de prerie nu pune preț pe strălucire și curățenie. Cu cât arăta mai zdrențaros, cu atât mai mare îi era prestigiul, căci dovedea a fi trecut prin multe. El plivește cu dispreț la acela care ține la înfățișarea vestimentară. Pentru el, cea mai mare oroare era o pușcă curățată ca un cristal. După părerea lui, nici un westman n-are vreme să se ocupe cu asemenea fleacuri. Dar la acest om totul era atât de curat, parcă abia ieri ar fi plecat din St. Louis spre vest. Puștile sale păreau abia ieșite din

măinile armurierului. Cizmele lui erau oglindă și pintenii fără urmă de rugină. Pe chipul lui nu se vedeau urme de oboseală. Nu numai fața, ci și mâinile îi erau de-o curățenie desăvârșită. De îmbrăcăminte ce să mai vorbim. Nu era deloc greu să-l iei drept un vânător de ocazie.

Și, într-adevăr, acest westman fusese adesea luat drept un prost vânător de către oamenii care nu-l cunoșteau și-l vedeau pentru prima dată și asta numai din pricina înfățișării lui curate. De îndată însă ce auzeau de numele lui recunoșteau ce păi ere greșită își făcuseră, căci nu era altul decât Old Shatterhand, renumitul, temerarul și totuși cumpătatul vânător, neclintitul prieten al pieilor roșii și în același timp cel mai neîndurat dușman al tuturor escrocilor ce existau dincolo de Mississippi.

Old Shatterhand era porecla sa de război, poreclă ce venea de la cuvântul englezesc *shatter*, însemnând *a sfărâma, a distruge*. El nu vărsa sângele unui dușman decât atunci când era neapărată nevoie, ba chiar și atunci nu omora, ci rănea în lupta corp la corp. Deși nu credeai să aibă atâta putere, putea să doboare pe adversar cu o singură lovitură în tâmplă. De acolo numele ce-i fusese dat de vânătorii albi și roșii.

Celălalt călător, care mergea la o milă, spre apus, era Winnetou. Calul pe care călărea semăna exact cu acela al lui Old Shatterhand.

Există oameni care din prima clipă a întâlnirii, încă înainte de a fi deschis gura, fac asupra noastră o impresie adâncă, neștearsă. Un astfel de om părea să fie și acest indian.

Purta o cămașă din piele albă, împodobită cu broderii indiene roșii. Pantalonii erau făcuți din același material și tiviți cu franjuri dese, din păr de scalp. Nici o pată, nici cea mai mică murdărie nu se putea vedea pe cămașa sau pe pantalonii lui. În picioarele-i mici purta mocasini brodați cu perle, împodobiți cu păr de porc ghimpos. În jurul gâtului purta o prețioasă pungă cu leacuri, luleaua artistic

sculptată și un întreit lanț din ghearele ursului cenușiu, cea mai temută vietate a Munților Stâncoși. În jurul soldurilor zvelte avea un brâu lat, alcătuit dintr-o prețioasă pătură Santiloo. Din el ieșeau, ca și la Old Shatterhand, mânerul a două revolve și al unui cuțit. Umbla cu capul descoperit. Părul său lung și des, de un negru-albăstrui, era adunat într-un moț înalt, ca un coif, iar prin el era petrecută pielea unui șarpe cu clopoței. Nici o pană de vultur, nici un alt semn de distincție nu îi împodobeau părul și totuși îți spuneai încă de la prima privire că războinicul roșu trebuie să fie o căpetenie și nu una obișnuită. Trăsăturile feței sale frumoase, de o bărbătească seriozitate, puteau fi romane. Pomeții abia îi ieșeau în evidență. Pe chipu-i ras se iveau buzele-i pline și delicat arcuite. Culoarea feței îi era de un brun mat, ușor bronzată. De-a curmeziș, peste șa, avea o pușcă a cărei lemnărie era bătută des în argint. Dacă l-ar fi întâlnit un westman care nicicând nu l-a văzut, l-ar fi cunoscut îndată după pușca lui, obiectul atâtor mii de discuții la focurile taberelor. În Vest existau trei puști a căror faimă nu fusese atinsă de o a patra: carabinele lui Old Shatterhand și pușca de argint a lui Winnetou. Acest călăreț roșu era deci Winnetou, căpetenia apașilor, cel mai credincios și devotat prieten al lui Old Shatterhand și în același timp cel mai temut potrivnic al dușmanilor săi.

Nu călărea după felul nostru, ci ședea aplecat înainte pe calul său, parcă nici n-ar fi știut să călărească. Privirea sa obosită și visătoare părea pironită neconținut în pământ; dar cine-l cunoștea știa că simțurile sale erau de o ascuțime neasemuită, ochilor săi nescăpându-le nici un fir de nisip.

Deodată, în toiul mersului se ridică. Tot atât de repede puse pușca la umăr și o îndreptă spre un copac. Împușcătura trosni. Fu un pocnet scurt, ascuțit. Mână calul spre copac, iar când ajunse aproape de tot se urcă cu picioarele pe șa, băgă mâna într-o scorbură ce se afla în apropierea crengii de jos și scoase vietatea în care trăsesese.

Era un animal de mărimea unui câine mijlociu, cu blană gălbuie-sură, ale cărui fire de păr aveau vârfuri negre. Coada îi era lungă cam cât o jumătate din trup. Acest animal era un soi de urs numit la americani coati, bun pentru o friptură binevenită pentru orice vânător.

Abia luă prada în mână și nici zece secunde nu trecuseră de la împușcătura sa, că se auzi spre răsărit de locul unde se afla o a doua împușcătură, ce avea un sunet adânc, ciudat de greu.

— Uff! își zise indianul uimit. *Akaya Selkhi-Lata!*

Această exclamare înseamnă în limba apașilor: „Acolo este Old Shatterhand!” Old Shatterhand, de asemenea, când auzi împușcătura apașului își opri calul și zise:

— Acesta a fost glasul puștii de argint!

Spusese aceste cuvinte în limba germană, semn că era german. Luă repede carabina și trase o nouă împușcătură, după care Winnetou își recunoscă îndată prietenul.

Europeanului și oricărui alt om lucrul acesta i se pare imposibil; dar westmanul exersat și cu experiență recunoaște bubuitul fiecărei puști cunoscute. Simțurile îi sunt ascuțite, căci de finețea lor depinde de sute de ori și va depinde, încă, viața sa. Cine nu poate avea această agerime a simțurilor este pierdut. Cât de felurit este glasul omului! Recunoști un cunoscut între mii. Cum este, de exemplu, cu lătratul câinilor! Nu cunoști pe Phylax, Cesar sau Nero al tău îndată după glas? Așa și cu puștile. Fiecare are un glas al ei propriu. Firește, aceasta o știe și o aude numai acela care are o ureche deosebită.

După ce se făcură auzite cele două împușcături după care se recunoscusem prietenii, ei își părăsiră direcția de mers de până acum, îndreptându-se unul spre altul: Old Shatterhand spre apus și Winnetou spre răsărit. Pentru a găsi exact pe celălalt, fiecare mai trase câte un foc de pușcă. Se întâlniră apoi într-o mică poiană, săriră de pe cai și se îmbrățișară.

— Cum se mai bucură sufletul meu de a fi întâlnit astăzi pe bunul meu frate alb! zise Winnetou. Voia să ne întâlnim abia poimâine la ranchul lui Forner. Inima mea te dorea de mult și gândurile mele ți-au alergat înainte, multe zile de drum.

— Și eu sunt foarte fericit să am lângă mine pe cel mai bun și mai nobil dintre prietenii mei, răspunse Old Shatterhand. M-am gândit cu dor la tine. Mi-ai lipsit de când ne-am despărțit și sufletul meu este acum liniștit văzându-te înaintea mea. Cum i-a mers fratelui meu în acest lung răstimp?

— Soarele se urcă și coboară din nou, zilele vin și trec, iarba crește și se usucă. Winnetou însă a rămas același. Fratele meu a îndurat multe, de când l-am văzut pentru ultima dată?

— Multe! Nu fiecare zi este frumoasă și printre florile preriei sunt multe otrăvitoare. Această prerie e ca și în trecut. Dar și eu sunt tot același care am fost. Când vom ședea lângă foc, ne vom povesti ce am trăit și auzit. Fratele meu cunoaște un loc unde să ne putem odihni bine?

— Da! Dacă mai mergem un ceas trecem peste o apă mică, în care se varsă un izvor lăaturalnic. Și acolo unde izvorăște această apă, locul este înconjurat din toate părțile de un tufăriș prin care ochiul nu poate pătrunde. Acolo putem aprinde un foc, la care vom frige ursul pe care l-am împușcat acum. Fratele meu să vină cu mine!

Călăriră înainte pe sub copacii înalți și făloși ai pădurii. Pe aici, locul era destul de întunecos, căci soarele se lăsase mult spre orizont, ceea ce nu se putea vedea din pădure.

După aproximativ o oră, atinseră apa, micul pârau îngust despre care vorbise Winnetou. Trecură peste el, opriră caii, căci zăriră în iarbă o dâră, o urmă călcată care venea dinspre stânga și ducea mai departe de-a lungul apei. Descălecară pentru a seama la ea. După câteva clipe se ridicară amândoi în același timp.

— Cinci călăreți, zise Old Shatterhand, cu caii cam obosiți.

— Au trecut de-abia de câteva minute, completă Winnetou. Vor poposi nu departe de aici.

— Nu trebuie să-i trecem cu vederea, ci ar fi bine să vedem cine sunt. Fratele meu știe că s-a dezgropat tomahawkul de război? De aceea trebuie să fim prevăzători.

Se îndreptară spre un tufiș des, care se afla în apropiere. Duseră într-acolo caii spre a-i ascunde, îi legară și le puseră mâna pe nări. Pentru caii dresați de indieni era un îndemn să stea liniștiți și să nu cumva să se trădeze prin vreun sforăit zgomotos. Se întoarseră apoi la apă și se ținură după urme cu pași înceți, neauziți. Erau amândoi meșteri în arta furișării și foloseau fiecare copac, fiecare tufiș, fiecare cotitură a drumului pentru a se ascunde.

Abia înaintaseră cinci minute, când Winnetou se opri și trase adânc aer pe nări. Old Shatterhand făcu la fel și simți fum.

— Ei se află pe aici, pe aproape de tot și au făcut foc, îi șopti el lui Winnetou. Trebuie să fie albi, căci pieile roșii nu ar face imprudența de a alege un loc deschis, în direcția vântului.

Apașul dădu din cap și se furișă mai departe. Pârâul șerpuia printre copaci, pe sub care creșteau tufișuri destul de înalte. Acesta era un adăpost minunat pentru amândoi vânătorii. Curând zăriră focul. Ardea chiar lângă apă și flacăra se ridica în sus cam de câteva picioare. Aceasta era o greșală, pe care un adevărat westman n-ar fi făcut-o.

Pământul era acoperit cu mușchi, așa că nici pașii unor inși mai puțin experimentați ca Old Shatterhand și Winnetou n-ar fi putut fi auziți, în spatele focului se aflau patru copaci înalți și în dosul lor tufe dese, ceea ce oferea un ascunziș minunat. Se târâră binișor în tufiș și se întinseră pe pânțele, cu capul puțin scos prin frunziș, ca să poată observa și auzi ce se petrece în tabără.

Vedeau acum deslușit pe cei cinci drumeți. Buttler și fratele său stăteau rezemați de trunchiurile copacilor; de partea cealaltă a focului bancherul și contabilul său. Poller rupea vreascuri și le arunca pe foc. Se simțeau probabil în siguranță, căci vorbeau cu glas tare, așa că Winnetou și Old Shatterhand puteau auzi lămurit tot ce spun.

— Da, da, mister Rollins, zicea Grinley, faci o afacere strălucită. Păcura plutește într-un strat de cel puțin un deget deasupra apei și în pământ trebuie să fie cantități enorme. Altminteri nici n-aveam cum să descopăr puțul ăsta de petrol, fiindcă locul e atât de ascuns, încât nu trece picior de om pe acolo. Sunt convins că vor trece încă o sută de ani până să fie descoperit, deși brațul râului Chelly nu e necunoscut vânătorilor și mai ales indienilor. Cum îți spuneam, aș fi trecut și eu fără să-l observ, dacă nu-mi atrăgea atenția asupra lui mirosul de petrol pe care l-am simțit deslușit.

— Era, într-adevăr, atât de puternic?

— Te cred! Eram la o jumătate de milă de el când mi-a venit pe la nas un miros de petrol. Poți deci să-ți închipui în ce cantitate trebuie să fie. Sunt încredințat că nici măcar nu trebuie să sfredelești prea adânc în pământ ca să izbucnească în șuvoaie. Faci prinsoare, *sir*, că o să țâșnească până la o sută de picioare în văzduh?

— Eu nu am obiceiul rămășagurilor, răspunse Rollins, prefăcându-se nepăsător, deși îi sclipeau ochii de lăcomie, sper însă că e așa după cum mă asiguri dumneata.

— S-ar putea să fie altfel, *sir*? N-ai băga numaidecât de seamă dacă te-aș înșela când vom fi acolo pe loc?

— Ai dreptate. După felul cum ai procedat cu mine, m-am convins că ești om cinstit.

— Cu atât mai mult, cu cât nu-ți cer să-mi dai banii gheață, ci în cecuri plătibile la San Francisco.

Un bun observator ar fi băgat de seamă încordarea cu care pungașul asculta răspunsul. Ochii lui exprimau o lăcomie care te puneă pe gânduri.

Bancherul nu văzu nici privirile viclene ale lui Grinley, nici expresia feței lui și răspunse zâmbind:

— Te poți bizui pe cuvântul meu, mister Grinley. Și apoi, am avut eu grijă s-aduc un condei și o sticlută cu cerneală cu mine. În ce privește întâmplarea de la Pueblo, tare mă mir cum Ka Maku acela nu ne-a golit buzunarele. Nu-mi pot explica defel cum...

— Explicația e foarte ușoară, îi curmă Grinley vorba. Indienii erau așa de ocupați cu închiderea prizonierilor încât n-au avut vreme; jefuirea venea pe urmă.

— Și crezi că ne-ar fi omorât?

— Ba bine că nu! Cum s-ar fi făcut ziuă vă punea la stâlpul de tortură.

— Atunci numai dumneavoastră vă datorăm viața. Îmi pare numai rău de bieții noștri tovarăși. Probabil că în momentul de față nici unul din ei nu mai e pe lumea asta.

— Ar fi fost de datoria noastră, zise adânc mâhnit Baumgarten, să încercăm să-i salvăm.

— Spui așa fiindcă te simți în siguranță! replică Grinley, întrucâtva nemulțumit de observația lui. Te asigur că salvarea lor era absolut imposibilă. Cunoscut eu destul de bine situația din Vestul Sălbatic în care ne aflăm și mă poți crede pe cuvânt. Să nu ne faci imputări degeaba. Mai mult încă: eu cred că fuga noastră le-a fost mai de folos decât o încercare de salvare în care ne-am fi putut pierde chiar viața.

— Cum asta?

— Așa au câștigat timp. Indienii vor fi descoperit azi-dimineață că am fugit și se vor fi luat după noi să ne prindă. N-aveau timp să înceapă chiar de astăzi chinuirea prizonierilor. O zi la dus, o zi la întors, fac două. În vremea asta prizonierii au răgaz să încerce ceva. Mai ales că printre ei se află câțiva inși destul de destoinici și curajoși.

— Hm! mormăi bancherul, poate că ai dreptate. Hobbles-Frank și, Mătușica” Droll sunt ei nițel cam caraghioși în felul lor, dar nu par să fie dintr-acea care se dau lesne

bătuți. Cât pentru ceilalți trei vânători, porecliți „Trifoiul”, au făcut asupra mea impresia că nu e defel de glumit cu ei.

— Vrei să spui de Sam Hawkens? întrebă Buttler.

— Da, el, Will Parker și Dick Stone, dumneavoastră nu-i cunoașteți, mister Buttler și mister Poller și n-am avut încă timpul să vă povestesc, dar stați să vă spun prin ce împrejurare s-au cunoscut cu emigranții.

— Ai fost de față, sir?

— Nu, mi s-a povestit și mie în drum, de la ferma lui Forner la Pueblo.

— Mai ales Hawkens ăsta pare să fie mai al dracului ca toți, zise Buttler cu o ciudă ascunsă. Dar, parcă spuneai că vom fi urmăriți de indieni, sir?

— Mai mult ca sigur, răspunse Grinley.

— Și dacă ne zăresc după flăcările astea prea mari?

— N-au cum să le vadă, fiindcă nu ne vor ajunge.

— Nu te înșeli, sir? întrebă acum și Rollins îngrijorat. Eu nu cunosc Vestul, am auzit însă foarte mult și am citit încă și mai mult despre el. Indienii ăștia sunt oameni grozavi. Urmăresc luni de zile un om și nu se lasă până nu dau de el.

— Aici nu poate fi vorba de așa ceva. Noi am plecat de cu seară și ei vor fi băgat de seamă de-abia la ziuă fuga noastră. Până să pornească, până să dibuie urmele, a trecut prea multă vreme, așa că e cu neputință să ne ajungă.

— Pentru ce nu? N-au decât să nu se oprească din drum și pe la miezul nopții îi avem în spinare.

Grinley izbucni în hohote.

— Zici că nu cunoști Vestul și mi-ai și dat acum dovada. Crezi că indienii ne vor urmări toată noaptea?

— Da, dacă sunt deștepți vor căuta să câștige timpul pe care-l pierdem noi șezând aici.

— Ei și? Știi ei unde ne aflăm?

— Asta nu, dar se pot lua după urme.

— Au urmele miros ori se pot vedea prin întuneric?

— N... u...

— Le pot găsi ei când nu zărești la doi pași de tine?

— Nu.

— Păi vezi? Trebuie s-aștepte până ce se va lumina de ziuă. Cum vrei atunci să câștige timpul pierdut, mai ales că până mâine n-o să se mai cunoască nici o urmă de-a noastră. Nu, *sir*, n-avem de ce ne teme și vom ajunge cu bine la Gloomy-water, ca să încheiem afacerea noastră.

— Gloomy-water? Ce e asta?

— Așa se numește locul unde am descoperit petrolul.

— Are deci un nume? Parcă spuneai că n-a călcat încă picior de om pe acolo.

— Da, am spus-o și-o repet.

— Atunci cine i-a dat numele?

Cu toată viclenia lui, pungașului nu-i veni îndată în minte un răspuns, de aceea, ca să nu i se vadă încurcătura, începu să râdă cu hohote. Buttler îi veni însă în ajutor.

— Mister Rollins, zise el, vrei să pari spiritual, după cum văd eu.

— Defel, am pus o întrebare logică, atâta tot, răspunse foarte serios bancherul. Locul are un nume. Înseamnă că a fost altcineva înaintea lui mister Grinley pe acolo. De ce n-a observat acest altcineva petrolul? Vezi și dumneata că sunt oarecare contradicții care trebuie lămurite.

— Și care se pot lesne lămurii. Mister Grinley, aici de față, a fost acela care a botezat locul cu numele de Gloomy-water fiindcă...

— Fiindcă, zise repede pungașul, locul e pustiu și apa neagră, m-am gândit că cel mai nimerit nume ar fi: Gloomy-water, adică apa întunecată.

Grinley era foarte mulțumit că fratele său îl scosese din încurcătură, îi aruncă o privire de recunoștință la care acesta răspunse clătinând ușor capul, dojenitor.

Nici Rollins, nici Baumgarten nu văzuseră schimbul lor de priviri. „Prințul petrolului” părea că nu mai are chef de vorbă și se sculă de la locul lui sub pretextul că se duce să aducă vreascuri pentru foc. De-abia acum îl putură vedea la

față Winnetou și Old Shatterhand. Se îndepărtară repede ca să nu dea peste ei și se duseră la locul unde își lăsaseră caii. Totuși, fiindcă nu avuseseră încă vreme să-i adape și să-i lase să pască nițel, îi apucară de căpăstru și porniră cu ei mai departe cu gândul să găsească un loc potrivit pentru popas.

Ajunseră în sfârșit acolo unde doreau. Pârâiașul curgea și aici și iarba creștea din belșug. Scoaseră șeile de pe cai și-i lăsară liberi, știind că vor alerga la cea dintâi chemare ca niște câini credincioși.

— Acum să frigem vânatul pe care l-am împușcat mai adineauri, zise Winnetou și plecă s-adune vreascuri pentru foc.

Old Shatterhand știa că apașul nu se va întoarce decât după ce se va încredința că nu se află nimeni până la mare depărtare. După vreo zece minute Winnetou se înapoie cu un braț de crăci. Old Shatterhand nu auzise nici cel mai mic zgomot, nici o pârâitură, nimic și se mira cum rupsesse apașul crăcile fără să-l simtă, deși auzul lui era cât se poate de fin.

Aprinseră un foc înăbușit, cum fac indienii pentru ca flăcările să nu fie văzute sau să se împrăștie fumul, apoi se apucară să jupoaie sălbăticiunea. După ce o fripseră și isprăviră de mâncat în tăcere, Winnetou găsi că a sosit momentul să vorbească.

— Câte curele are fratele meu? îl întreabă el pe Old Shatterhand.

— Vreo douăzeci, răspunse germanul, înțelegând imediat ce rost avea întrebarea.

— Cam atâtea am și eu. N-ar strica însă să tăiem și pielea racoonului ăsta în fâșii, fiindcă s-ar putea s-avem mâine trebuință de cât mai multe.

— Pentru războinicii lui Ka Maku, nu e așa? N-am avut până acum nimic cu el, e însă de așteptat ca mâine să stricăm prietenia.

— Fratele meu are dreptate. Cunoaște Old Shatterhand pe oamenii de adineaori?

— Pe Grinley, care își zice acum „Prințul petrolului”, l-am văzut, pe cât îmi amintesc, într-o bandă de tâlhari.

— Și fără să fi știut asta, mi-am dat îndată seama că e un om primejdios. Fratele meu a fost eu mine pe la râul Chelly, despre care vorbeau ci: știe ca să fie pe-acolo petrol?

— Nici picătură.

— Și a descoperit Grinley Gloomy-water, dându-i acest nume?

— De unde! Sunt ani de când îl cunoaștem noi și tot așa îi zicea și pe atunci. „Prințul petrolului” pune la cale o mare înșelătorie, dacă nu ceva și mai rău.

— Vrei să spui un îndoit asasinat?

— Da. Doi din cei cinci bărbați pe care i-am văzut vor fi omorâți, după ce vor plăti așa-zisa descoperire a lui Grinley.

— Trebuie să-i salvăm!

— Fără îndoială. Nu e însă prea mare grabă. Să eliberăm mai întâi pe prizonierii care se află în mâinile lui Ka Maku. De-abia pe urmă vom dovedi celor două victime ale „Prințului” prin ce primejdie au trecut.

— Așadar, fratele meu renunță la planul nostru dinainte?

— Ca să ne ducem la Sonora? Da. Vom face acest lucru mai târziu. Acum e vorba să salvăm mai întâi pe prizonieri din mâinile lui Ka Maku, pe urmă pe acești doi albi de la o moarte sigură. Ce-a zis fratele meu când a auzit că printre prizonieri se află și prieteni de-ai noștri?

— Uff! Ce caută Hobble-Frank aici?

— Ce vrei, omul ăsta n-are astâmpăr. Nu-l rabdă pe el să stea liniștit acasă. Droll, bineînțeles, se ține după coada lui.

— Ba mai sunt și Hawkens, Stone și Parker cu ei... Uff!

Era o exclamație de mirare și ciudă în același timp. Old Shatterhand o pricepu, căci răspunse:

— Mă mir și eu că oameni ca ei au căzut în capcană. Nu se poate să nu fi auzit că indienii sunt în fierbere, așa că se cuvenea să fie mai cu băgare de seamă și să nu intre în

cetățuie până nu fumau mai întâi pipa păcii cu căpetenia. Cred că furtuna de ieri e pricina.

— Așa trebuie să fie. N-au mai avut timp. Totuși îl știam pe Ka Maku prieten de-al albilor.

— Vom afla noi pricina purtării lui de acum. Aș mai vrea să atrag atenția fratelui meu Winnetou asupra unui lucru foarte important. Hobble-Frank al nostru trebuia să se întâlnească la ferma lui Forner cu noi. Ne cunoaște destul de bine și știa că vom sosi la timpul hotărât. Pentru ce a plecat odată cu emigranții și nu ne-a așteptat?

— „Prințul petrolului”!

Era singurul cuvânt de răspuns, dar care lămurea întreaga stare a lucrurilor.

— Ai dreptate. Frank și cu Droll au aflat la fermă despre presupusul puț de petrol și au prins bănuieli. Au împărtășit apoi bănuielile lor și „Trifoiului” și s-au întovărășit ca să împiedice pungășia. Grinley și-a dat seama și a stăruit pe lângă Ka Maku să țină pe toți prizonieri până ce se va făptui crima.

— Fratele meu Charley are dreptate. Când e de părere să plecăm de-aici?

— Măine în zori. Dacă am porni chiar acum, am sosi dimineața și am fi văzuți. Ceea ce vrem să facem noi nu se poate duce la bun sfârșit la lumina zilei. Plecând însă dis-de-dimineată, sosim seara la Pueblo și avem destul timp să eliberăm chiar în cursul serii pe prizonieri.

— Winnetou e de aceeași părere. Vom fi pe înserate la cetățuie. Acum să stingem focul și să dormim.

În vreme ce Old Shatterhand se îndeletnicea cu stingerea focului și pregătea culcușul, Winnetou se duse să mai dea o raită, ca să vadă dacă nu e cineva pe-aproape. Dar locul era pustiu. Nu era nevoie să vegheze cu schimbul, căci se puteau bizui pe auzul și pe caii lor, care ar fi dat imediat semnalul de alarmă printr-un nechezat.

Se treziră în zori și-și adăpară bine caii, știind că nu vor găsi nici picătură de apă până la Pueblo. Îmbucară apoi și

ei ceva și porniră la drum.

De unde se aflau ei acum, până la cetățuie era cale de o zi, dar caii lor minunați îi duseră și mai repede. Pe la amiază făcură un mic popas.

— Își dă și fratele meu seama — zise Winnetou lui Old Shatterhand, în timp ce se odihneau — că „Printul petrolului” e înțeleș cu nemernicul de Ka Maku?

— Da, altminteri căpetenia s-ar fi luat cu războinicii săi după fugari și nu se putea să nu-i întâlnim în drum.

Porniră iar și când nu mai era decât un ceas până la cetățuie își opriră caii și descălecară. Se cerea acum să fie cu mare băgare de seamă ca să nu-i vadă vreunul din oamenii lui Ka Maku. Așteptau deci să se înnopteze, ca să se apropie de cetățuie.

Ținutul era sterp și nisipos. O fâșie îngustă de pământ ducea spre Munții Mogoloni. Ici-colo se. Vedea un bloc de piatră singuratic. Se așezară în spatele unui astfel de bolovan, după colțul căruia se zărea cetățuia. Deodată Winnetou arătă spre dreapta și strigă cu mirare:

— Uite colo o turmă de căprioare!

Nu erau însă adevărate căprioare, ci un fel de antilope care se văd foarte rar în Arizona. De aici și mirarea apașului. Cu ce plăcere ar fi pornit acum la vânărea acestor sălbăticiuni, a căror carne e atât de gustoasă! Nu era însă acum timp de așa ceva.

— Admirabil vânat! exclamă Old Shatterhand. Păcat numai că n-avem ce face cu el.

Winnetou adulmecă aerul, apoi răspunse:

— N-ar fi de mirare să-l ademenească pe dușman încoace. Dacă îl văd cei de la Pueblo, o să ne pomenim repede cu vânătorii după ele.

Trecu o jumătate de oră, timp în care cei doi prieteni nu slăbiră din ochi direcția încotro o luaseră antilopele. Deodată se iviră niște puncte negre în zare.

— Uff! Vin! zise Winnetou. Au să ne vadă...

— Poate că nu. Să ne ascundem mai bine. Dacă indienii au pornit în ceată și nu răzlețiți, trec numai prin dreptul uneia din stâncării și ne putem ascunde după cealaltă. Deocamdată să vedem ce o să mai fie.

Își luară caii de căpăstru și așteptară.

Într-adevăr, antilopele fuseseră zărite de la pueblo. Se întorceau acum urmate de patru călăreți, care își goneau pe cât puteau caii.

— Numai patru, zise Winnetou. Bine-ar fi să fie și căpetenia printre ei.

Old Shatterhand scoase repede ocheanul și-l îndreptă spre călăreți.

— Da, e cu ei. Cel din cap... are calul cel mai bun...

— Minunat! spuse apașul, cu ochii sclipitori de bucurie. Ce facem, punem mâna pe el?

— Nu numai pe el, ci și pe ceilalți trei.

— Uff!

În timp ce scotea această exclamație sări pe cal și-și pregăti pușca. Old Shatterhand făcu la fel. Turma de antilope, întoarsă din drum, fugea speriată și trecu la vreo mie de pași de ei. Cei patru indieni erau cu mult în urmă. Se auzeau răcnetele lor cu care îndemneau caii.

— Acum! strigă Winnetou și se repezi de după bolovani cu Old Shatterhand alături înaintea indienilor.

Aceștia înlemniră când văzură doi inși călări răsărind ca din pământ în fața lor.

— Stați pe loc! se răsti germanul la ei. Unde se duce Ka Maku însoțit de războinicii săi?

Cu mare greu putură indienii să se oprească din fugă și căpetenia strigă spumegând de furie:

— Pentru ce ne opriți din drum? Ne-ați făcut să păgubim un vânat atât de rar.

— Tot îl pierdeți voi și altminteri. Nu știți că nu se vânează căprioarele decât încolțindu-le, ca să nu mai aibă pe unde fugi?

Indienii reușiseră să-și strunească, în sfârșit, caii și să vadă la față pe cei doi călăreți.

— Uff! strigă căpetenia lor. Old Shatterhand, marele vânător și Winnetou, căpetenia apașilor!

— Da, noi suntem. Descălecați și veniți să ședem după bolovanii de colo.

— Pentru ce?

— Avem ceva de vorbit cu voi.

— Aici nu se poate?

— Soarele e încă prea fierbinte, iar acolo e umbră.

— N-ar vrea frații mei să vină cu mine la Pueblo, unde îmi pot spune ce au de spus?

— Ne vom duce și la Pueblo, dar după ce vom fuma mai întâi pipa păcii.

— Am fumat-o doar mai de mult, pentru ce s-o mai fumăm o dată?

— Pe-atunci era pace, dar acum s-a dezgropat securea de război, de aceea nu ne încredem decât în aceia care o fumează pentru a doua oară. Cine nu vrea înseamnă că ne e dușman. Ei, vă învoiți sau nu? încheie Old Shatterhand, învârtind cu înțeleș pușca în mână, pușca aceea pe care toți indienii o credeau vrăjită și care le insufla o frică groaznică.

— Dacă frații mei vor așa, ne supunem, răspunse Ka Maku în silă, deși mai bucuros ar fi luat-o la fugă.

Știa însă ce putere aveau puștile celor doi vestiți vânători și nu cuteza să se împotrivească.

Înainte de-a aprinde pipa, Old Shatterhand zise căpeteniei:

— Până a nu fuma cu tine calumetul pentru a ne duce împreună la Pueblo, ca să fim oaspeții tăi, am vrea să știm ce războinici se află acolo.

— Ai mei.

— Și străini nu?

— Nu.

— Mi s-a spus însă că sunt și niște străini adăpostiți în cetățuie. S-a iscat dușmănie între câteva triburi de-ale

voastre și între albi. Înțelege deci Ka Maku de ce trebuie să fim prevăzători.

— Frații mei nu vor găsi nici un războinic străin la Pueblo.

— Cu toate astea am văzut urme lăsate de o ceată mare de călăreți urcând de la ferma lui Forner la Pueblo, apoi de aici mai departe urmele a cinci cai.

Ka Maku se înspăimântă, dar încercă să-și ascundă spaima, zicând în grabă:

— Căpetenia apașilor și Old Shatterhand se înșală; eu nu știu nimic despre așa ceva.

— Căpetenia apașilor și Old Shatterhand nu se înșală niciodată când e vorba de urme. Nu numai că pot cunoaște de la câți inși sunt urmele de oameni și de animale, dar știu și ale cui sunt urmele.

— Atunci fratele meu știe ce nu știu eu.

— Ai auzit vreodată de unul Grinley care-și zice „Prințul petrolului”?

— Nu.

— Minți!

Căpetenia puse mâna pe plăselele pumnal ului de la brâu și strigă cu indignare:

— Vrea Old Shatterhand să insulte o căpetenie de-a indienilor? Pumnalul meu va ști să-i răspundă.

Old Shatterhand înălță ușor din umeri și zise cu nepăsare:

— Pentru ce face fratele meu Ka Maku marea greșeală să mă amenințe? Mă cunoaște și știe foarte bine că până a ridica el pumnalul glonțul meu i-a și găurit fruntea.

În timp ce spunea aceste cuvinte, trăsesese fulgerător amândouă pistoalele de la brâu și le îndreptase spre indian. Winnetou făcuse același gest și ținea țeavile în dreptul celor trei războinici ai lui Ka Maku.

Apoi Old Shatterhand urmă foarte liniștit:

— Cunoașteți, nu e așa, puterea acestor arme și știți ce vă așteaptă. Fratele meu Winnetou vă va lua acum puștile

și cuțitele. Cine face o mișcare de împotrivire, e mort. Așa am spus și așa voi face. *Howgh!*

Amenințarea lui își făcu efectul. Indienii se lăsară să fie dezarmați, necutezând să facă un singur gest. După ce li se luară armele, Old Shatterhand zise iar:

— Frații mei văd că sunt în puterea noastră. Numai o mărturisire sinceră îi poate salva. Ka Maku să răspundă la întrebările mele. Pentru ce l-a lăsat dinadins pe „Prințul petrolului” să fugă cu alți câțiva din prizonieri?

— N-am avut nici un prizonier la noi, șuieră căpetenia printre dinți.

— Nici acum?

— Nu.

— Ka Maku trebuie să știe că nu suntem niște copilandri pe care îi poți trage pe sfoară. Știm că Sam Hawkens, Parker și Stone sunt închiși în Pueblo.

Căpetenia tresări speriată, dar nu răspunse.

— Și încă doi războinici albi — unuia i se zice Frank și celuilalt Droll — sunt la voi împreună cu alți albi, cu soțiile și copiii lor. Pentru ce tăgăduiește Ka Maku adevărul?

— Nu, nu, nu e nimeni... Nu sunt un câine râios ca să-mi vorbești astfel.

— *Pshaw!* Voi vorbi și altfel dacă va fi nevoie. Nu vor acești trei războinici să spună ceea ce tăgăduiește cu atâta îndărătnicie căpetenia lor?

Aceste cuvinte fură adresate indienilor.

— A spus adevărul, răspunse unul din ei. N-avem nici un prizonier la noi.

— Bine. Ne vom duce noi singuri la Pueblo să ne încredințăm și ca să nu ne împiedicați, o să vă legăm. Winnetou va începe cu căpetenia voastră.

Apașul scoase curelele din buzunar, dar Ka Maku sări ca ars și strigă indignat:

— Să mă lege... pe mine? Vă...

Nu sfârși vorba, căci Old Shatterhand îi dădu un pumn în tâmplă și-l doborî amețit la pământ. Se întoarse apoi

spre ceilalți și le zise cu glas amenințător:

— Ați văzut? Cine se împotrivește pățește ca el.

Amenințarea folosi, căci indienii se lăsară să fie legați fără să crâcnească. Ka Maku fu de asemenea legat zdravăn. Ca să nu fugă caii, îi priponiră de puștile indienilor înfipte adânc în pământ în loc de țaruși.

În vremea asta căpetenia se trezise din leșin. Când se văzu în starea aceea scrâșni din dinți.

— Ka Maku e singur vinovat de ce s-a întâmplat, îl rog încă o dată să-mi spună adevărul. Dacă făgăduiește să-i elibereze pe prizonieri, îl dezleg imediat, zise Old Shatterhand.

Indianul nu răspunse și scuiă cu dispreț, o mare jignire pentru Old Shatterhand, care îl făcu însă să zâmbească.

După ce se încredințară încă o dată că indienilor le va fi cu neputință să se dezlege, Winnetou și Old Shatterhand încălecară și porniră spre Pueblo.

Ka Maku se uită cu ură după ei. Nădăjduia că nu va rămâne multă vreme aici știind că, dacă nu se va întoarce repede acasă, vor veni să-l caute.

Se înșela însă, căci nimănui dintr-ai săi nu-i veni în gând să vină după el. Urmărirea unor antilope cere mult timp și se poate ca vânătorul să fie silit să rămână peste noapte pe câmp.

Winnetou și Old Shatterhand înaintau cu mare băgare de seamă, ca să nu le iasă vreun indian înainte și să-i vadă. Tocmai apusese soarele când zăriră Muntele Pueblo. Nu se apropiară de el ci se opriră la mare depărtare, ca să cerceteze mai întâi prin ocean ce se petrece acolo. Winnetou luă și el oceanul, se uită cu atenție, apoi îi spuse lui Old Shatterhand:

— Prizonierii n-au stat nici ei cu mâinile în sân. A văzut fratele meu gaura pe care au făcut-o în zid?

— Da, dar nu pot ieși, fiindcă sunt păziți de indienii din cetățuie. Poate că au încercat să găurească și tavanul.

— Tot degeaba, căci și pe platforma de deasupra se află santinele.

— Cu siguranță că la Pueblo se va aprinde focul după ce se va înnopta, ceea ce ne va stânjeni mult, dar n-avem ce face. Tot e bine că am văzut gaura; știm cel puțin sub care terasă se află prizonierii. Am zărit jos o scară rezemată de zid probabil pentru căpetenie când se va întoarce. Ce bine ar fi să n-o tragă sus.

Descălecară și se așezară jos, așteptând să se întunece. După ce se înnopta bine zăriră aprinzându-se câteva focuri la Pueblo. Își priponiră caii, pe urmă porniră cu pași hotărâți spre locul unde se cerea să dea astăzi dovadă de marea lor dibăcie. Să pună ei, numai doi inși, mâna pe întreaga cetățuie, fie printr-un șiretlic sau cu forța!...

La drept vorbind, era cam prea devreme și ar fi trebuit s-aștepte încă vreo câteva ore până ce vor fi adormit indienii; cu santinelele isprăveau ei repede. Aveau însă motive puternice să nu mai amâne. Mai întâi, putea surveni ceva care să-i elibereze pe Ka Maku și indienii săi, ceea ce ar fi făcut într-adevăr imposibilă salvarea prizonierilor; al doilea, nu se știa în ce stare se află aceștia și o amânare le-ar fi putut fi fatală; al treilea, indienii nu erau deocamdată îngrijorați de zăbava căpeteniei lor, nu se știa însă dacă văzând că întârzie, nu vor trimite oameni să-l caute pe Ka Maku. De aceea era mai nimerit să acționeze cât mai în grabă.

După ce se apropiară de cetățuie, Winnetou zise prietenului său:

— Eu o iau la stânga și fratele meu s-o ia la dreapta; să ne întâlnim pe urmă la piciorul scării.

Old Shatterhand înțelese. Apașul vroia să cerceteze mai întâi în preajma cetățuiei dacă nu se află cineva pe afară. Nu găsiră însă pe nimeni, dar văzură că scara nu mai era la locul ei.

— Uff! exclamă apașul cu ciudă, au luat-o!

— Văd și eu, nu face însă nimic, răspunse Old Shatterhand. O să ajungem noi și fără ea pe terasă. Mai întâi de toate trebuie să știm unde. Și cum stau dușmanii.

— Au aprins două focuri.

— Da, astea sunt focurile santinelor. Una e pe terasa de dedesubt, cealaltă pe cea de deasupra. Am numărat santinelele; la fiecare post câte trei. Dar unde sunt ceilalți indieni?

— În interiorul cetățuiei. N-a văzut fratele meu că și acolo e lumină?

— Ba da; găurile de intrare sunt deschise și prin ele se răsfrânge lumina în afară. Judecând după cum arată luminile, indienii cu nevestele și copiii lor locuiesc în etajele de deasupra; în cele două de jos trebuie să fie depozitele de provizii.

— Fratele meu are dreptate. Am trecut acum câțiva ani pe aici și am vizitat cetățuia. Pe cât mi-aduc aminte, e chiar așa după cum spune fratele meu Charley.

— Hm! De atunci se vor fi schimbat lucrurile. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă. E o seară frumoasă și e de așteptat ca mulți din indieni să fie pe-afară, unii chiar întinși la răcoare pe terase.

— Asta să ne fie o piedică?

— Nicidecum!

— Bine. Reazemă-te de perete, ca să mă pot urca pe umerii tăi.

Old Shatterhand îl ascultă. Văzând însă că nu poate ajunge la terasă, apașul îi șopti:

— Întinde brațele în sus să pun picioarele în palmele tale.

Nici așa nu ajungea.

— Ce e de făcut? întrebă Winnetou în șoaptă.

— Cât mai trebuie?

— Trei lățimi de palmă.

— Nu face nimic. Degetele tale sunt ca niște clești de fier. Când vei reuși să te agăți de margine, te vei putea ține

de ea. Eu te voi ajuta cu pușca. Pe urmă voi număra până la trei și te arunc în sus. Așa. Acum: Un... doi... trei!

La „trei”, făcu vânt apașului care se încleșta cu degetele de marginea terasei. Old Shatterhand ținea drept în sus țeava lungă a puștii și Winnetou se încolăci cu picioarele în jurul ei, având astfel un punct de sprijin.

Ajuns pe terasă, apașul se ghemui jos stând gata să se repeadă ca o panteră dacă ar fi zărit pe cineva; dar nu văzu pe nimeni, terasa era pustie. Nu departe de el se afla scara alături de gaura care ducea în catul de jos al cetățuii.

Se târî mai întâi ca un șarpe la gaură și puse urechea s-asculte. Nu s-auzea nici cel mai mic zgomot; încăperea părea pustie. Lăsă în jos scara, ca să se urce și Old Shatterhand.

— E cineva dedesubtul nostru? îl întreabă el când fu sus pe terasă.

— N-am auzit nimic, răspunse apașul.

— Să tragem scara iar sus?

— Nu.

— Ai dreptate. S-ar putea să fugim și fără scară n-am mai avea cum. Acum la catul de sus.

Scara care ducea aici era rezemată de perete. Totuși n-o puteau folosi, căci era așezată tocmai dedesubtul locului unde păzeau santinelele.

Terasa de deasupra lor avea o lățime de patru pași și o lungime de vreo optzeci. Focul care ardea sus era mocnit, după cum îl fac indienii și lumina lui n-ajungea până la capetele terasei. La unul din aceste două capete trebuia să se strecoare salvatorii, ca să nu fie văzuți. Se hotărâră pentru cel din stânga, din pricina unei împrejurări neînsemnate, care avea însă avantajele ei. Doi din cei trei indieni ședeau astfel încât priveau spre deschizătură, pe când cel de-al treilea stătea ceva mai la o parte de foc și umbra lui se întindea spre capătul stâng al terasei.

Se urcară binișor pe terasă și statură câteva momente să vadă dacă n-au fost simțiți.

— Santinelele sunt singure, șopti apașul.

— Cu atât mai bine, răspunse Old Shatterhand. Totuși primejdia e mare, fiindcă nu putem avea vreo acoperire.

— Dar umbra?

— N-ajunge. Dacă indianul face vreo mișcare, lumina cade toată asupra noastră și ne văd.

— Să le îndreptăm atenția în altă direcție.

— Cum? Aruncând pietricele?

— Da.

— Bine. Dacă vor fi destul de proști să se lase păcăliți. Pe urmă trebuie ca dintr-o săritură să fim lângă ei. Dobor pe cel care e cu spatele spre noi dintr-un singur pumn, tuiei pe seama ta pe al doilea și eu pe al treilea.

— Fără zgomot! zise Winnetou.

— Se înțelege, căci altminteri ne simt santinelele de pe terasa cealaltă. O singură aruncătură de ochi de la vreunul din cei de deasupra și suntem pierduți...

— Atunci trebuie să ne repezim și la ei, ca să n-aibă vreme să dea alarma. Dacă i-am răpus și pe aceștia, intrarea la prizonieri e liberă.

— O să se facă gălăgie... toată cetățuia va fi în picioare.

— Winnetou și Old Shatterhand nu se sinchisesc de astfel de lucruri. Stingem repede focurile, ca să nu fini văzuți și să nu poată trage în noi.

— Fie și-așa!

Cei doi luară câteva pietricele din apropiere și se târâră spre santinele. Se opriră la vreo douăzeci de pași de ele. Winnetou aruncă o pietricică, aceasta căzu dincolo de foc. Indienii se uitară într-acolo, ascultând cu atenție.

— Merge... Proștii își îndreaptă atenția unde a căzut piatra, nu de unde a fost aruncată.

Mai aruncară vreo câteva cu același succes.

— Acum... murmură Old Shatterhand.

Se ridicară în picioare și din două trei sărituri ușoare ajunseră lângă ei. Pumnul de fier al lui Old Shatterhand se abătu ca o măciucă în creștetul unuia din indieni, care căzu

fără să scoată un geamăt, în clipa următoare apucară pe ceilalți doi de beregată. O apăsare puternică, câteva lovituri în tâmplă și indienii rămaseră nemișcați. Fură legați la repezeală și le puseră câte un căluș în gură.

— Așa! șopti Old Shatterhand. Acum să ducem iute scara la deschidere, vreau să mă duc mai întâi să vorbesc cu prizonierii. În vremea asta fratele meu Winnetou să nu slăbească din ochi etajul de deasupra. S-ar putea să s-a plece cineva peste marginea terasei și să vadă ce s-a petrecut aici.

Așeză scara, se aplecă peste gaură și strigă înăuntru, dar așa ca să nu-l audă decât cei de jos:

— Sam Hawkens, Dick Stone și Will Parker! E vreunul din voi acolo?

Ascultă și auzi un glas zicând:

— Sst! Parc-am auzit pe cineva vorbind. E cineva sus la deschizătură.

— Pesemne vreunul din păcătoșii ceia de indieni. Trimiteți-i un glonț în gură, ca să-l amuțească și dați-l dracului, adăugă altul.

— Vorbești prostii. Un indian nu e nebun să-și vâre capul pe gaură ca să-i stingem lumina vieții, dacă nu mă înșel! râse un al treilea. Trebuie să fie altcineva, care vrea să ne scape... poate chiar Old Shatterhand sau Winnetou.

După acest „dacă nu mă înșel” Old Shatterhand știa cine vorbise, de aceea întrebă iar:

— Ești și dumneata aici, Sam Hawkens?

— Ba bine că nu. Dar dumneata cine ești?

— Old Shatterhand.

— *Heigh-day!* Adevărat?

— *Yes.* Vrem să vă scoatem de acolo.

— Vrem? Adică pluralul, deci nu ești singur?

— Nu, e și Winnetou cu mine.

— *Thank you!* V-am așteptat cu mare nerăbdare. Dar, *sir*, ești într-adevăr Old Shatterhand, ori nu cumva te cheamă Grinley, „Prințul petrolului”?

— Mă mir că nu mă cunoști după glas, frate Sam.

— Care glas? În afurisita asta de gaură toate glas utile se aseamănă. A dracului afacere ar fi să vedem pe urmă cum Old Shatterhand se schimbă în prea respectabilul „Print”... Așa de ageamiu nu sunt eu. Dă-mi o dovadă.

— Care?

— Ai pușca aceea faimoasă, cu repetiție, la dumneata?

— Da.

— Întinde-mi-o încoace s-o pipăi.

— Poftim. Dă-o însă repede îndărăt, fiindcă poate să-mi trebuiască în fiecare moment.

Vârî pușca pe gaură și o trase după câteva clipe în sus.

— Așa e. Dumneata ești, *sir*, zise Sam. Slava Domnului că ai venit la timp. Mai ar fi fost o posibilitate să scăpăm, dar ar fi trebuit să curgă sânge și nu prea îmi place sosul.

— Nu puteți veni sus?

— Nu.

— Scară n-aveți?

— Ne-au luat-o nemernicii ăia.

— Dar arme?

— Avem; nu i-am lăsat să ni le ia. O să-ți povestim noi mai târziu cum am căzut în cursă.

— Îmi închipui! Cine mai e cu voi?

— Tot cunoscuți de-ai dumitale: Stone, Parker, Droll, Hobble-Frank și așa mai departe.

— Sunt și copii?

— Din nenorocire!

— *Well!* Ascultă bine la ce-am să-ți spun. Mai întâi îmi treceți copiii, pe urmă doamnele; să sperăm că vor ști să-ți țină gura. După ele bărbații care nu cunosc Vestul și au prea puțină experiență. Ar fi bine să-i scoatem cât mai curând afară din Pueblo, înainte de a ti descoperiți. Pe santinelele de pe terasa asta le-am aranjat noi. Deasupra noastră sunt alte trei, care ne pot surprinde lesne și vom fi siliți să ne apărăm. Mă duc acum să le înlătur și pe ele.

Dacă reușesc, vă las jos scara ca să-mi veniți în ajutor când va sosi momentul. Ați înțeles ce-am spus?

— Atunci la lucru! Dați încoace copiii.

Peste puțin se ivi capul unui băiețaș în capătul scării. Old Shatterhand îl trase afară și-l trecu lui Winnetou, care-l lipi de zid. Tot așa făcură și cu ceilalți; de asemenea și cu femeile.

Munca fu grea, mai ales cu doamna Rosalie, care cântărea ceva cam prea mult pentru „sexul slab” — cum își zicea ea.

Când Sam Hawkens îi comunică lui Old Shatterhand că n-au mai rămas jos decât bărbații, acesta zise:

— Ei pot ieși și singuri. Acu' mă duc să văd ce e de făcut cu santinelele de deasupra noastră.

Urcă scara spre terasă și așteptă cu nerăbdare să iasă toți din camera de jos, când auzi un glas de femeie strigând indignată:

— Ce dracu', domnule Emeritus, nu te înghesui așa în mine!

Într-o clipă santinelele fură în picioare, se aplecară peste terasă și pliviră în jos. Văzură pe albi eliberați și pe apaș stând în picioare lângă foc. Îl recunoscă imediat și începură să răcnească:

— *Akhane, akhane, arku Winnetou, nonton, sis inteh!* — adică: Veniți, veniți repede, Winnetou căpetenia apașilor, e aici!

De-abia sfârșiră vorba și auziră în spatele lor pe Old Shatterhand strigând tot atât de tare:

— Și Old Shatterhand e cu el, ca să elibereze pe prizonieri. Winnetou, ia-i în primire!

În același timp Old Shatterhand se și repezise la indieni, pocni pe unul cu pumnul în ceafă și dădu celorlalți brânci peste marginea terasei, de unde fură luați în primire de emigranții care așteptau pe terasa de jos. Aruncă apoi jos scara care ducea la catul de deasupra, ca să nu poată coborî nici unul din indieni.

— Veniți repede sus! strigă el prizonierilor care mai rămăseseră în camerele de jos. Mă tem că vom fi siliți la o luptă crâncenă.

Se rezezi apoi la foc și-l stinse cu picioarele. Winnetou făcuse același lucru pe terasa unde se aflau prizonierii.

Old Shatterhand acționase cu atâta iuțeală, încât nu trecuse nici un minut din clipa în care se auzise glasul indignat al nechibzuitei femei.

Pe terasele de deasupra se făcu gălăgie: glasuri speriate, lumini licărind și umbre repezindu-se la scări. Vocea puternică a lui Old Shatterhand răsună atunci în întunericul nopții:

— Să stea pe loc războinicii lui Ka Maku dacă nu vor să fie împușcați până la cel din urmă. Aici e Winnetou, Old Shatterhand și oamenii săi. Cine cutează să coboare, e mort!

Nici gând n-avea să-i omoare, vroia doar să-i înspăimânte. Unul din indieni coborâse o treaptă și se pregătea să vină la ei cu o torță aprinsă. Old Shatterhand puse la ochi pușca lui cu repetiție, atât de temută de ei și trase.

— Aoleu, mâna mea! răcni indianul și scăpă torța, care se stinse imediat.

Alte trei împușcături urmară una după alta și stinseră tot atâtea torțe. Un glas strigă înspăimântat:

— Asta e pușca fermecată a lui Old Shatterhand. Fugiți repede...

Pe terasa de deasupra se făcu o liniște adâncă. Nu se mai simțea picior de om.

— Sunteți toți aici? întrebă Old Shatterhand pe albi. A mai rămas cineva jos?

— Nimeni, răspunse Sam Hawkens.

— Puneți amândouă scările alături și coborâți repede. Cred că indienii ne vor lăsa în pace până vom ieși din Pueblo.

Toți coborâră pe terasa inferioară; el rămase la urmă. Winnetou supraveghea coborârea emigranților care se făcea în ordine, fără grabă, căci știau prea bine că nici un indian nu va cuteza să se miște de frica apașului și a germanului. Când se văzură toți afară din cetățuie, acesta zise răsuflând ușurat:

— Uff! Bine că am reușit! Și încă mai lesne decât m-așteptam. Acum...

Emigranții îl întrerupseră, întrecându-se care mai de care să-i mulțumească.

— Sst! Lăsați acum nimicurile astea. Deocamdată avem alte treburi mai importante de făcut. Unde vă sunt caii?

— Colo în corral, în spatele zidului.

— Arme aveți?

— Da.

— Și celelalte lucruri?

— Ce-am avut prin buzunare da, restul l-au luat ticăloșii aceia de indieni.

— Aveați și cai de povară cu voi?

— Yes. Ca să ducă bagajele emigranților.

— Unde sunt bagajele?

— Nu știm; de altfel cred că ni le-au luat indienii. Furtuna izbucnise cu atâta furie încât nici n-am avut vreme să scoatem șeile de pe cai.

— Hm! Dacă bagajele ar fi încă pe cai, am putea pleca imediat; așa va trebui însă să silim pe indieni să ni le dea îndărăt. Sam Hawkens să mă însoțească la corral, ceilalți să rămână aici și să observe cu atenție la terasele interioare. Cum se va ivi vreun indian, trageți în el ca să-l speriați, în nici un caz nu-l omorâți. E suficient s-audă detunătura, ca s-o ia la fugă. Vreau să știe că suntem aici și nu-i lăsăm să coboare. În vremea asta fratele meu Winnetou să se ducă s-aducă armăsarii cu care am venit noi.

Apașul plecă, tăcut cum îi era felul, iar Old Shatterhand se îndreptă cu Sam Hawkens spre locul unde erau caii

emigranților.

— Zii, ăștia sunt cei doi mari eroi pe care doream atât să-i cunosc? zise Emeritus după ce plecară ei. E întuneric și nu i-am putut vedea la față, dar atitudinea lor îmi place. O să-i pun în fruntea eroilor din opera mea.

— Să-i vezi la lumină! Ei, eu ce-ți spuneam? zise Hobble-Frank cu entuziasm. A fost de ajuns să apară ei și iată-ne liberi.

— Adevărat! zise Droll. A rost un adevărat act de eroism să ne scoată de aici fără să se fi atins cineva de-un fir de păr din capul nostru. Ba ar fi mers și mai ușor dacă doamna Rosalie își ținea gura.

— Eu? se răsti ea. Crezi că am făcut-o dinadins? Mi-a scăpat fiindcă domnul de colo...

— Parcă vedeam eu prin întuneric că ești lângă mine? Și-apoi, nici n-am crâcnit... dumneata ai început să țipi ca din gură de șarpe.

— Cum nu era să țiip când mă vedeam pusă la frigare de indieni?

— Sst! exclamă deodată Frank, îngrijorat. Mi s-a părut că văd pe cineva colo sus pe terasă. A, uite-l! Pe noi ne caută... Stai că-i arăt eu lui unde suntem.

Puse pușca la ochi și trase.

— Uff! se auzi glasul speriat al indianului, care pieri fulgerător.

Tocmai atunci se întorceau Old Shatterhand și Sam Hawkens.

— Ce e, cine a tras? întrebă primul?

— Eu, zise Frank.

— Pentru ce?

— Uite o întrebare pusă destinului la care mă văd silit să răspund în locul lui. Am văzut colo sus un signor; vroia pesemne să știe cât e ceasul. I-am arătat atunci că mă tem să nu fie cel din urmă pentru el, dacă nu-și ia potecuța. A înțeles omul numaidecât și și-a văzut de treabă.

— L-ai nimerit?

— Nu. Glonțul a trecut la doi coți de el, fiindcă dacă ocheam mai aproape îi găurea urechea și n-am vrut să-i stric bunătate de frumusețe.

— Așadar au îndrăznit să coboare pe prima terasă. Să fim cu băgare de seamă. Suntem probabil destul de departe ca să nu ne poată vedea, altminteri ar fi tras până acum asupra noastră. Totuși trebuie să știe că ne aflăm aici și nu-i lăsăm să coboare. Frank și Droll să se furișeze până la piciorul zidului și să se uite în sus. Cum vor vedea pe cineva apărând la marginea terasei, să tragă.

— În vânt? întrebă Frank.

— Da. Nu vreau să se piardă o viață de om.

— Păi nu e păcat de bunătate de gloanțe, sir?

În momentul acela se apropie de ei Și-So și îi zise lui Old Shatterhand în englezește:

— Îngăduie-mi, *sir*, să mă duc și eu cu ei; șase ochi văd mai bine decât patru.

— Ai dreptate, răspunse acesta privind interesat la tânărul indian al cărui chip nu-l putea desluși prin întuneric. Pari să fi însă foarte tânăr și nu poți avea destulă experiență în astfel de lucruri.

— Sunt elevul tatălui meu, zise Și-So cu modestie.

— Cine e tatăl dumitale?

— Nitsas-Ini, căpetenia navajoșilor.

— Ce? Prietenul meu, Trăsnetul puternic? Atunci ești Și-So, pe care-l știam plecat în Germania?

— Da, eu sunt.

— Dă mâna, tinere. Îmi pare foarte bine că te-am întâlnit. Îndată ce vom avea puțin timp liber, vom sta puțințel de vorbă. Acum când știu cine ești, îți pot împlini fără șovăială dorința. Du-te deci cu Frank și Droll și așezați-vă la distanță unul de altul, ca să puteți avea sub ochi terasa în toată lungimea ei.

Tânărul indian se îndepărtă, mândru de misiunea care i se încredința. După ce plecă, se întoarse și Winnetou, aducând armăsarii de căpăstru.

— Am auzit o împușcătură, zise el lui Old Shatterhand. Cine a tras?

Acesta îi povesti ce s-a întâmplat, apoi urmă:

— Caii eliberaților sunt toți închiși în corral, dar li s-au luat șeile și desigur cu tot ce era în ele.

— Trebuie să fie în Pueblo.

— Cu siguranță. Nu putem deci pleca până ce nu vom sili pe indieni să ni le dea înapoi.

— N-o să fie greu, deoarece căpetenia se află în mâinile noastre.

— Cu atât mai bine. Vrea fratele meu Winnetou să ia aici comanda? Eu cu Parker, Hawkens și Stone ne ducem să-l aducem pe Ka Maku la Pueblo.

— Fratele meu poate pleca fără grijă; va găsi totul în ordine.

„Trifoiul” primi cu bucurie să-l însoțească pe Old Shatterhand. Se duseră să-și ia caii; bineînțeles că trebuia să-i încalece pe deșelate, ceea ce nu-i supăra defel, fiind toți trei foarte buni călăreți. Pe drum povestiră lui Old Shatterhand tot ce se întâmplase, cum se întâlniseră cu emigranții și-i descriseră pe fiecare din ei în parte. După ce sfârșiră de povestit, acesta clătină capul și zise:

— Curioși oameni și mai ales nechibzuiți. Și vreți, într-adevăr, să-i luați sub scutul vostru și să-i însoțiți până la locul de destinație?

— Da, răspunse Sam. Au nevoie de noi și nouă ne e totuna încotro ne ducem.

— Hm... Eu cu Winnetou am fi avut nițică treabă peste hotar, cred însă că e de datoria mea să le iau și eu apărarea, mai ales că vor trece prin ținuturi unde își pot pierde viața dacă n-au pe lângă ei oameni cu experiență. Trebuie să fim în primul rând îngăduitori cu unii din ei care au oarecare curiozități. De pildă Emeritus acesta ne poate face buclucul...

— Ni l-a și făcut. Mai bucuros l-aș fi trimis îndărăt, de unde a plecat, dar nu se poate. Și-apoi, afacerea cu „Prințul

petrolului” ăla... Ce părere ai dumneata?

— Pungășie curată!

— *Well*. Așa cred și eu. Contabilul e un european, compatriot de-al meu. Pot eu să-l las să meargă la moarte sigură?

— În nici un caz. Ne vom lua după Grinley, care de altfel cred că mai are și alt nume și sper să-l ajungem la timp. Sunt curios să văd prin ce scamatorie a scos sau va scoate petrol din pământ acolo unde nu e nici o picătură.

Tot vorbind, ajunseră aproape de locul unde lăsaseră pe căpetenia indienilor împreună cu trei oameni. Old Shatterhand le povesti cum pusese mâna pe Ka Maku și încheie:

— A negat totul și merită o pedeapsă. Eu însă sunt prieten de-al indienilor și vreau să văd dacă nu pot obține cu binele o mărturisire din partea lui. Când vă va vedea, va înțelege imediat ce s-a petrecut, de aceea o iau înainte, ca să creadă că am venit singur. Veniți după mine, dar ceva mai în urmă. Țineți drumul drept înainte spre nord și veți da de bolovanii unde i-am lăsat legați burduf, ca să nu poată fugi.

Deși era întuneric, Old Shatterhand putea să se orienteze fără cea mai mică greutate. Era încredințat că va găsi pe indieni acolo unde-i lăsase, totuși trebuia să fie cu băgare de seamă, căci se putea ca să fi reușit, cine știe prin ce mijloc, să se elibereze și să-l pândească pentru a se răzbuna.

Când ajunse la oarecare depărtare de bolovani, descălecă, priponi calul și se îndreptă pe furiș spre ei.

Îi găsi într-adevăr în același loc și legați. Se ridică de jos și răsări ca din pământ în fața lor.

— Timpul i se va fi părut foarte lung lui Ka Maku, începu el. Nici măcar să mai stai nițel de vorbă nu poți când ești cu un afurisit de căluș în gură, de aceea o să-i redau îndată graiul.

După ce îi scoase călușul, urmă:

— Căpetenia a avut vreme să cumpănească. Dacă mărturisește că are într-adevăr prizonieri în Pueblo, Ka Maku va fi îndată liber să se întoarcă acasă la ai săi.

Indianul înțelese din aceste cuvinte că Old Shatterhand nu știe nimic precis și își puse în gând să tăgăduiască mereu. Cunoștea felul de a proceda al germanului și era sigur că viața nu îi e în primejdie. Așadar, s-aștepte până ce vor veni ai săi ca să-l elibereze; până la ziuă nu mai era mult și atunci nu se poate să nu se bage de seamă lipsa lui.

Se miră că-l vede pe Old Shatterhand singur și întrebă:

— De ce nu vine căpetenia apașilor să vorbească cu mine?

— A rămas să supravegheze Pueblo.

Răspunsul acesta îl făcu pe Ka Maku să creadă că toate încercările lui Old Shatterhand și ale lui Winnetou de a pătrunde în cetățuie fuseseră zadarnice și că germanul venise la el ca să mai afle câte ceva. De aceea zise cu ironie:

— Winnetou n-o să vadă și n-o s-audă altceva decât ce v-am spus: nu se află nici un prizonier la noi. Pentru ce, dacă sunteți așa de viteji, nu încercați să intrați în Pueblo și să vă încredințați că nu e nimeni străin înăuntru?

— Fiindcă nu putem avea încredere în voi și știm bine că ne-ați închide și pe noi.

— Uff! Unde a rămas deșteptăciunea lui Old Shatterhand? Marele Spirit i-a luat mințile. I-am fost prieten și acum, pentru că se poartă ca dușman cu mine, pumnalul va hotărî între noi doi.

— N-am nimic împotriva. Așadar, adevărat că n-aveți bărbați, femei și copii albi în Pueblo?

— Cum ai auzit.

— Gândește-te că pentru mine și Winnetou ar fi o jucărie să le redăm libertatea. Pe urmă va urma pedeapsa. Dacă însă mărturisești adevărul, ne vom aduce aminte că ne-ai fost frate și prieten și vom fi îndurători cu tine.

— Old Shatterhand să facă și să gândească după cum dorește. Eu am spus adevărul și mă voi răzbuna.

— N-ai decât! A, auzi, vine cineva... Oare cine să fie?

Se auzea tropot de cai. Ka Maku se ridică, atât pe cât îi îngăduiau legăturile și scoase un strigăt de bucurie. Își închipuia că veneau în ajutorul lui. Călăreții cotiră după bolovani și se opriră. Nu-i vedea prin întuneric, dar atât de sigur era că nu puteau să fie decât oamenii lui, încât le strigă:

— Eu sunt, Ka Maku, pe care-l căutați. Descălecați și veniți de mă dezlegați.

— Că ești Ka Maku, nu mă mir defel, îi răspunse Sam Hawkens râzând, dar ca să te dezleg, asta e altceva. Old Shatterhand va hotărî ce să facem cu tine. Nu mă cunoști după glas, pungaș bătrân?

— Sam Hawkens! strigă căpetenia cu spaimă.

— Da, Sam Hawkens și Dick Stone împreună cu Will Parker, zise Old Shatterhand. Tot mai crezi că Marele Spirit mi-a luat mințile? Așa e că am avut dreptate când ți-am spus că e o jucărie pentru noi să eliberăm pe prizonieri? Lucrurile stau acum tocmai pe dos. Prizonierii sunt liberi și voi sunteți prinși ca șoarecii în capcană. Nici unul din războinicii tăi nu poate ieși din Pueblo, căci am împresurat-o și oricine ar încerca să fugă va fi imediat împușcat. Acum vă vom lega de cai; vă sfătuiesc însă să nu vă împotriviți, dacă nu vreți s-aveți de-a face cu pumnalele noastre.

Sam, Dick și Will descălecară și legară pe cei patru indieni pe caii lor, fără ca vreunul din ei să cuteze cea mai mică opunere. Când ajunseră cu toții la cetățuie, indienii văzură cu ciudă că foștii prizonieri erau într-adevăr liberi.

Albii ar fi vrut să stea toată noaptea de vorbă ca să-și spună impresiile dar Old Shatterhand îi sili să doarmă puțin, deoarece a doua zi aveau cale lungă de făcut.

Noaptea trecu fără ca indienii să îndrăznească o ieșire din Pueblo sau vreun atac asupra albilor. Când începu să se lumineze de ziuă, îi văzură adunați pe toți sus pe ultima

terasă. Strigau fel de fel de ocări și amenințări celor de jos. Nici unul din ei nu băgase de seamă că printre foștii prizonieri se afla și căpetenia lor.

Winnetou și Old Shatterhand erau hotărâți să nu-și piardă timpul cu tratative îndelungate, deoarece trebuiau să plece cât mai repede în urmărirea lui Grinley. De aceea se duseră amândoi la Ka Maku să-i spună ce aveau de spus. Cum Winnetou era tăcut din fire, Old Shatterhand fu acela care luă cuvântul:

— Vede acum Ka Maku că toți prizonierii săi sunt liberi? Și fiindcă indianul nu răspunse, adăugă cu glas amenințător: Mie nu-mi place să vorbesc în vânt. Vrem să fim cât mai blânzi cu tine, dar dacă nu răspunzi, tu singur ești vinovat de cele ce vor urma.

— Da, văd că sunt liberi, mormăi el cu ciudă.

— Și că războinicii tăi sunt prizonierii mei?

— Asta nu.

— Nu? Crezi că poate ieși vreunul din ei din Pueblo fără voia noastră? Dacă nu vrem noi, nu pot să stea nici pe terasă. Gloanțele noastre ajung până la cea mai de sus și-i putem sili să intre în casă. De unde să ia mâncare și băutură? Merindele și fântâna sunt tocmai în catul de jos. Și apoi vă avem, pe tine și pe cei trei tovarăși ai tăi aici, în puterea noastră. Ce-ți închipui tu că vom face cu voi?

— Nimic!

— Zău? Așa crezi?

— Da, fiindcă nici noi nu v-am făcut nimic.

— Datorită mie și lui Winnetou, care nu v-am dat răgaz. Ca să scurtăm vorba, uite ce e: cea mai mare parte din lucrurile lor se află la tine în Pueblo. Dacă li se dau înapoi, vă lăsăm în pace și plecăm, dacă însă te împotrivești, te vom împușca și-ți ardem scalpul ca să te duci chel în veșnicile câmpii de vânătoare. Tot astfel vom face și cu ăști trei tovarăși ai tăi. Hotărăște. Uite, tocmai răsare soarea. Când se va ridica de o palmă pe cer. Să-mi dai răspunsul. Până atunci aștept și nici un minut mai mult. Am zis!

După ce spuse aceste cuvinte, Old Shatterhand plecă însoțit de Winnetou, dând să se înțeleagă că orice alt cuvânt ar fi de prisos. Ka Maku privea posomorât înaintea lui. Cunoștea firea învingătorilor săi și nu credea că-și vor pune în aplicare amenințarea. Ca să dea îndărăt toată prada nu-i convenea defel.

Când soarele fu de o palmă pe cer, Old Shatterhand și Winnetou veniră să ia răspunsul.

— Ce-a hotărât Ka Maku? întrebă germanul. Ne predați lucrurile?

— Nu, răspunse căpetenia.

— Bine. Luați-i de aici și duceți-i la bolovanii de colo. Tăiați-le părul și împușcați-i. N-am obiceiul să vorbesc în vânt.

Sam, Dick și Will, împreună cu Frank și Droll apucară pe indieni și-i târâră la locul arătat. Un indian care moare cu părul tăiat nu se poate bucura în vecii vecilor de fericirile care îl așteaptă pe lumea cealaltă sau pe câmpiile veșnice de vânătoare. De aceea, când Hawkens scoase cuțitul de la brâu și apucă pe căpetenie de păr, Ka Maku începu să zbiere înnebunit de spaimă.

— Stați, stați! Vă dau tot îndărăt!

— Bine, zise Old Shatterhand. Dar să nu încerci să-ți iei vorba îndărăt, că eu nu știu de glumă. Cer să li se dea oamenilor noștri tot ce li s-a luat. Femeile voastre să aducă lucrurile afară din Pueblo; dacă îndrăznește vreunul din bărbați să vină, va fi împușcat pe loc. Ți-e clar?

— Da, scrâșni Ka Maku.

— Atunci să se ducă unul din tovarășii tăi să le spună. Dacă peste cinci minute nu s-a isprăvit, ești pierdut.

Dezlegară pe unul din indieni, îi așezară o scară și-l trimiseră să spună celorlalți ce s-a hotărât. Când aflară că albi au prins pe căpetenia lor, începură să urle de furie dar trimisul le spuse că nu e timp de pierdut și că toată furia lor nu va folosi la nimic. Nu trecură nici cinci minute și femeile începură să care jos lucrurile foștilor prizonieri.

Trebuiră să restituie până și mărunțișurile cere n-aveau prea multă importanță; dar asta era voința lui Old Shatterhand.

— Vi s-a dat îndărăt tot, acum dezlegați-ne și plecați, zise turbat de furie căpetenia.

— Te înșeli, îi răspunse foarte liniștit germanul. Ni se mai cuvine ceva.

— Ce mai ceri? se răsti indianul.

— Timpul pe care l-am pierdut.

— Vă pot da eu îndărăt ore și minute?

— Asta nu, dar despăgubiri pentru zăbava noastră. Caii noștri sunt obosiți și nu putem câștiga timpul pierdut, în schimb voi aveți în corral alții mai buni și odihniți. Îi vom lăsa pe ai noștri și vom lua dintr-ai voștri. Ai ceva împotrivă?

— Îndrăznește! strigă căpetenia cu ochii fulgerători de mânie.

— *Pshaw!* Nici o îndrăzneală... Nu cumva crezi că mi-e frică de tine? Cine ne poate opri? Ești în puterea noastră și pe războinicii tăi îi țin în loc gloanțele noastre.

— Asta e hoție...

— Nu, răsplată. Voi sunteți hoți pentru că ați închis oameni nevinovați și i-ați jefuit. Vreau să-ți dovedesc că nu există nici o faptă fără plată, ca să ții minte pentru mai târziu. Orice împotrivire din partea ta ar fi zadarnică. Să vină Sam Hawkens și Droll cu mine s-alegem caii.

Se îndreptară toți trei spre corral, în vreme ce căpetenia turba, nu alta. Se zvârcolea și se zbătea să-și rupă legăturile, dar fără nici un rezultat. Doamna Rosalie se apropie atunci de el, puse mâinile în șolduri și se apucă să-l ocărăscă după cum știa ea.

— Astâmpără-te, spurcăciune! se răsti mustăcioasa. Ce te frământă așa? Crezi că e ceva de capul tău, ai? Căpetenie... ce mai căpetenie! Un pungaș, un bandit care pândește omul la drumul mare ca să-i ia tot ce-a agonisit o viață întreagă, asta ești! Ne-ai închis pe urmă de vii în

mormintele alea ale voastre, fără uși și fără ferestre, unde n-are omul măcar o canapea pe care să șadă... Și acum, când a venit vremea să-ți iei pedeapsa, nu-ți place, ai? Când oi pune mâna pe tine, îți trag o sfântă de bătaie să ții minte cât vei trăi că ai avut de-a face cu mine, doamna Rosalie — fiindcă așa mă recomand eu.

Cuvintele ei nu rămaseră fără efect asupra indianului, deși nu înțelese boacă. Atitudinea și gesturile erau însă mai lămurite decât verbele. Ka Maku o privea cu ochii holbați și nu mai făcu nici o mișcare, nici chiar când văzu cum i se scot caii din corral.

După ce indienii din Pueblo văzură pe albi încălecând, ieșiră pe terasă și începură să coboare scările, crezând că acum nu li se va mai face nimic. Old Shatterhand însă, care se temea de vreun atac din partea lor, îndreptă pușca spre ei și le strigă:

— Nu vă mișcați că trag!

Și fiindcă nu vroiau s-asculte, descarcă două gloanțe în vânt ca să-i sperie. De altminteri, în afară de indianul împușcat în mână când voise să coboare cu făclia, nu se vărsase un strop de sânge. Totuși căpetenia îl întreabă indignat pe german:

— Pentru ce-mi împuști oamenii? Nu vezi că nu vă fac nimic?

— Nici eu lor, răspunse el. Ori crezi că dacă aveam intenția să-i nimeresc, gloanțele mele ar fi dat greș?

— Am văzut pe unii din ei arătându-mi mâinile bandajate, semn că sunt răniți.

— Să mulțumească bunătății mele că am tras în mâini și nu în cap.

— Tot bunătate e că ne-ai luat caii?

— Da. E cea mai ușoară pedeapsă pe care puteam să v-o dau, deși meritați una mai aspră.

— Așa zici tu. Da' știi ce o să spun eu când o veni vorba de voi?

Old Shatterhand făcu un gest de dispreț, se duse la ceilalți și încalecă și el.

— Voi spune oricui va veni pe la mine că Old Shatterhand și Winnetou, atât de mândri de numele lor, nu sunt altceva decât niște hoți de cai și pe hoții de cai îi trag în spânzurătoare, strigă Ka Maku după ei, indignat de disprețul germanului.

Acesta nici nu luă în seamă insulta, dar Hobble-Frank se mânie foc.

— Taci, banditule! îi strigă el înfuriat. Fii mulțumit că nu te-am spânzurat noi pe tine, ca să te văd bălăbănindu-te cu limba afară de un cot. Ptiu! Trăsnite-ar Ăl de Sus să te trăsnească, dihanie spurcată cu pielea roșie!...

Întoarse calul și plecă după ceilalți, fără să-i pese că indianul nu înțelesese o vorbă din tot ce-i spusese vânătorul pe limba lui, căci Frank se pricepea să ocărăscă mai bine în englezește decât în vorbirea indienilor de acolo.

9. Iscoada

Când două triburi indiene își dezgroapă securea de război, înseamnă că se va da între ele o luptă pe viață și pe moarte. Mai întâi se trimit din amândouă părțile iscoade ca să știe fiecare unde se află tribul dușman și de câți războinici dispune. E cu atât mai mult nevoie de a se ști locul, cu cât triburile din ținuturile acelea sunt nomade și n-au un loc stabil. Totuși își fac tabăra între două hotare, pe care, în timp de război, o schimbă după cum dictează împrejurările.

Pentru iscoade nu e însă de ajuns să știe numai locul ci și momentul când războinicii pornesc de acolo, dacă sunt bine aprovizionați, încotro se duc și unde au de gând să dea lupta. Pentru astfel de lucruri se cer oameni destoinici, curajoși, prudenți și înzestrați cu multă șiretenie.

În cazul când nu e vorba de a afla lucruri prea importante sau expediția nu prezintă primejdii, se trimit ca iscoade băieți tineri, ca să li se dea astfel prilejul să-și câștige un nume. Dacă e în joc mai mult decât atât, atunci e nevoie de bărbați maturi și cu experiență; mai mult încă, însăși căpetenia tribului ia asupra ei misiunea aceasta atât de grea și primejdioasă.

Se întâmplă deci ca uneori amândouă iscoadele să se găsească față în față. E nevoie atunci de toată iscusința, de tot curajul și de toată șiretenia ca iscoada să-și înlăture din cale potrivnicul, adică să-l ucidă, astfel încât dușmanul să nu poată afla ce se petrece și să fie luat pe neașteptate. Biruința e atunci ușoară.

După cum știm, tocmai când se petreceau întâmplările pe care le-am povestit, se iscase între triburile nijorașilor și navajoșilor neînțelegeri destul de grave. Brațul afluentului Chelly al lui Rio Colorado reprezenta hotarul dintre aceste două triburi. Ținutul era cât se poate de primejdios pentru

amândouă triburile și se cerea să se trimită iscoade destoinice ca să spioneze pe dușman. Primejdia era tot atât de mare pentru indieni, cât și pentru albi, căci indienii îi consideră și pe ei dușmani în timp de război. Albii se află, cum s-ar zice, „între ciocan și nicovală”.

Gloomy-water, unde vroia să se ducă Grinley, se afla în apropierea râului Chelly. El știa foarte bine primejdia care-l pândea pe orice alb dacă ș-ar încumeta să cutreiere locurile în astfel de vremuri tulburi, dar era în termeni buni cu amândouă aceste triburi. Și apoi, nu-și putea amâna punerea în practică a planului său. Dacă vroia să reușească, era nevoit să se grăbească. Nu trebuia să-l lase pe bancher să se dezmeticească sau să intervină ceva ce l-ar face să-și schimbe hotărârea.

Cât privește pe Rollins și contabilul său, aflaseră și ei despre neînțelegerile dintre nijorași și navajoși, dar nu știau primejdia care ar fi putut decurge pentru ei din conflictul celor două triburi. Bineînțeles că „Prințul” se ferise să le atragă atenția, deoarece nu era în interesul lui să-i înfricoșeze.

Mai aveau o zi de drum până la Chelly; ajunseră pe o câmpie întinsă înverzită, presărată ici, colo cu tufe, când se pomeniră înaintea lor cu un alb, călare pe un cal voinic, dar care părea foarte obosit.

— Ei drace! zise omul surprins. M-așteptam să dau de indieni și când colo...

— Dacă ar fi fost indieni ți se ducea pe copcă scalpul! răspunse Grinley cam în silă.

— Ori al dumneavoastră, zise albul. Nu prea simt eu omul care să mă las așa de lesne jupuit.

— Nici când sunt cinci împotriva unuia?

— Nici când e vorba de pieile roșii. Mi s-a întâmplat să fie și mai mulți și cu toate astea scalpul tot nu mi l-am dat.

— Avem toată stima pentru dumneata, *sir*... N-ai vrea să fii bun și să ne spui cine ești?

— De ce nu? Nu mi-e rușine cu numele meu. Mă mir însă de întrebare. Pare să nu fiți oameni de-ai Vestului, altminteri ați cunoaște după asta — și arată o geantă atârnată de șa — că sunt curier.

Era deci unul din acei oameni vajnici care cutreieră fără teamă munții și preriile întinse, ca să împartă scrisorile și micile colete aceloră căroră le sunt adresate.

— Dacă suntem ori nu oameni de-ai Vestului, nu te privește pe dumneata, răspunse înțepat Grinley. Geanta ți-am văzut-o și fără să mi-o arăți; dar pe cât știu eu curierii își fac cursa pe șoseaua care duce de la Albuquerque la San Francisco nu prin pustietățile astea. Ce te-a silit să te abați din drum?

Omul îl privi cu oarecare dispreț și răspunse:

— La drept vorbind, n-aș fi obligat să-ți răspund, dar fiindcă văd că vă duceți la o moarte sigură, o să vă spun că locurile sunt nesigure din pricina navajoșilor și a nijorașilor, de aceea am ocolit nițel și am luat-o pe aici. Nu știți că lângă Chelly o să fie o luptă grozavă între aceste triburi dușmane și nu e bine să te afli în calea lor?

— Pesemne că te crezi cel mai deștept om de prin părțile astea! ripostă Grinley în bătaie de joc. Or fi alții și mai deștepți ca dumneata...

Făcea mai bine dacă lăsa mojiciile deoparte, dar furia provocată de întâlnirea cu acest curier, care-i putea strica planul, îl făcea să nu-și dea seama ce spune. Curierul se uită cu atenție de la unul la altul, dădu din cap și, fără să ia în seamă mojicia, răspunse liniștit, arătând spre Rollins și Baumgarten:

— Aș putea să jur că tipii n-au văzut până acum un măcel în viața lor. Dacă ești atât de deștept precum zici și n-ai nevoie de sfaturi, o să le spun cel puțin lor să fie cu băgare de seamă. Poate că bieții oameni nici nu știu ce-i așteaptă. Nu-și pune nimeni de bunăvoie cap sănătos sub Evanghelie.

— Ce vrei să spui, sir? îl întrebă bancherul îngrijorat.

— Că nu e bine ce e la Chelly. Ascultați-mă pe mine: întoarceți-vă din cale, dacă nu vreți să vă scalpeze indienii.

O singură aruncătură de ochi pe chipul lui de om cinstit era suficient să te încredințeze că spunea adevărul. De aceea Rollins îl întrebă cu frică:

— Crezi că primejdia e într-adevăr atât de mare?...

— Nu cred, sunt sigur. Am văzut azi-dimineață niște urme care dovedesc să iscoadele se spionează unele pe altele. Astea-s semne rele, credeți ce vă spun. N-ați putea să amânați pentru vremuri mai pașnice afacerea care vă duce la Chelly?

— Hm... ba da. Dacă zici că e acum atât de primejdios, ar fi mai bine să...

— Nu se poate! replică Grinley înfuriat. Îl cunoști dumneata pe omul ăsta? Te încrezi mai mult în vorbele lui decât într-ale mele? Dacă îi e frică de-o urmă pe care a văzut-o în iarbă, treaba lui! Ce ne pasă nouă!

— Vezi că acești curieri sunt oameni cu experiență... Și apoi ce zor avea să ne sperie?... Eu zic să ne întoarcem... amânăm afacerea pentru câțva timp...

— Mă rog, se răsti Grinley, dumneata crezi că eu nu mai am și alte trebuii, ca să mă porți de colo până colo după cheremul dumatăle?

— A, e vorba de-o afacere! Atunci se schimbă chestia; eu mi-am făcut datoria, mai mult nu-mi puteți cere, zise curierul zâmbind și strânse frâul calului.

— Nici nu-ți cere nimeni și nici nu ți-a cerut. Puteai să-ți păstrezi părerea pentru dumneata. Acum fă bunătatea și te cară, ne-ai plictisit destul, răspunse Grinley necăjit.

Dar curierul nu se sinchisi de mojicia șarlatanului, ci zise pe tonul unui profesor care și dojenește elevul:

— Mare mojić ești, tinere, caută de te îndreaptă pe viitor, altminteri o s-o duci greu în viață. Apoi adăugă întorcându-se spre bancher: înainte de-a asculta de ordinul acestui gentleman, să mă „car”, vreau să vă mai atrag atenția asupra unui lucru: dacă e vorba de vreo „afacere”

pe aici, nu poate să fie decât ceva foarte primejdios, chiar în timpuri pașnice, cu atât mai mult acum când poate fi și suspectă. Ia seama, *sir!* Vezi să nu-ți rămână oasele prin meleagurile astea.

Vru să plece, dar Grinley trase pumnalul de la brâu și strigă turbat de mânie:

— Mă insulti, nemernicule! Stai că-ți arăt eu ție cum...

În clipa aceea fulgerară două revolve în mâinile curierului, dar și mai mult fulgerară ochii lui când răspunse râzând disprețuitor:

— Încearcă, băiatule! Bagă imediat pumnalul la loc, altminteri trag. Aici sunt douăsprezece gloanțe; cum îndrăznește unul din voi să ridice mâna asupra mea, e mort! Pumnalul la loc, ți-am spus! Număr până la trei. Una... două...

Se vedea bine că nu glumea. Grinley băgă pumnalul la loc înainte de-a apuca celălalt să zică trei.

— Așa. Nici nu te-aș fi sfătuit să lași s-ajungă lucrurile până acolo, răsă iar curierul. Pentru azi ajunge, dacă s-ar întâmpla însă să ne mai întâlnim vreodată, o să mai înveți și altele de la mine.

Dădu pintonii calului și plecă fără să se mai uite îndărăt. Grinley puse mâna pe pușcă, dar

Baumgarten îl apucă de braț și-i zise aproape cu asprime:

— Lasă prostiile, *sir*. Vrei să-l împuști?

— Prostii?... Am mai făcut vreuna până acum?

— Da. Mojicia dumitale și întreaga purtare față de el a fost o mare prostie și o nesocotință. Omul acesta ne vroia binele și nu înțeleg ce te-a înfuriat așa.

Grinley vru să-i răspundă și lui cu o mojicie, se răzgândi însă și zise:

— Dacă am fost mojic față de el, acum ești și dumneata față de mine. Suntem deci chit. Dobitocul ăsta pare să fie un fricos.

— Hm... Când ai vrut să te repezi cu cuțitul la el, n-a prea dat semne să-i fie frică, mai degrabă cred că ți-a fost dumitale.

— Nu e nici o rușine, *sir*. Să vezi deodată țevile a două revolvere îndreptate spre tine, nu e glumă. În sfârșit... să nu mai vorbim despre ce-a fost și să ne vedem de drum.

Buttler și Poller priviseră scena cu o nepăsare prefăcută, deși atitudinea curierului nu le venea deloc la socoteală. Se uitau mereu pe furiș la Rollins, să vadă după chipul lui ce impresie îi făcuseră vorbele curierului.

Nimeni nu mai scoase vreun cuvânt. Fiecare era preocupat de propriile sale gânduri. După ce asfinți soarele, se gândiră să-și caute un loc de popas pentru noapte. Merinde aveau destule, căci Grinley se îngrijise de provizii încă înainte de a pleca de la Pueblo.

Mâncară în tăcere. Când se întunecă de-a binelea, Baumgarten îl întrebă pe Grinley:

— Aprindem focul?

— Nu, răspunse el.

— Așadar, ești și dumneata îngrijorat în ce privește indienii?

— Îngrijorat? Nu. Cunosc ținutul și indienii mai bine decât dobitocul acela de curier care, probabil, e pentru prima oară prin locurile astea. De grijă sau teamă nici nu poate fi vorba, totuși trebuie să fim prevăzători. Chiar dacă a văzut el urme, nu înseamnă numaidecât că sunt de-ale iscoadelor. Mai bine e însă să nu facem foc. N-aș vrea să-mi imputați pe urmă că nu mi-am luat toate măsurile de prevedere pentru siguranța noastră.

— Hm! mormăi bancherul îngândurat. Crezi într-adevăr că nu există nici o primejdie?

— Pentru noi nu. Dar ca să te conving, voi trimite mâine dimineață pe Poller și Buttler înainte, deși, după părerea mea, nu e nevoie.

Aceștia se așteptau la așa ceva, de aceea nu protestară.

— Pentru ce? întrebă Rollins.

— Să facă pe iscoadele și să vadă dacă nu e vreo primejdie. Vă dau și de data asta o dovadă de grija pe care vi-o port și vreau să vă simțiți în perfectă siguranță.

— Așadar, nu plecăm cu toții odată?

— Nu. Eu rămân cu dumneata și mister Baumgarten aici; Poller și Buttler se duc să iscodească și dacă li se paie ceva suspect, se întorc să ne spună.

— Asta mă mai liniștește întrucâtva, mister Grinley. Curierul acela mi-a băgat frica în oase.

Nu bănuia că tocmai ceea ce îl neliniștea era ceea ce ar fi trebuit să-l sperie mai mult. Deoarece Buttler și Poller trebuiau să plece dis-de-dimineată, se culcară ca să se poată scula cât mai devreme. Rânduiră mai întâi să stea câte unul de veghe. Cel dintâi fu bancherul și după el Baumgarten, pe urmă veni rândul lui Grinley. Acesta așteptă vreun ceas, se apropie apoi de cei doi și când se încredința că dorm, îi trezi pe Buttler și pe Poller și le făcu semn să-l urmeze nițel mai departe, unde puteau vorbi fără să fie auziți.

— Știam eu că o să ne scoli, îi zise Buttler. Lua-l-ar dracul pe curier! Era cât p-aci să ne strice tot rostul... Nu e vorbă că și tu ai făcut o mare greșală.

— Ia slăbește-mă cu observațiile tale! mormăi Grinley, necăjit.

— Le meriți. Omul ăla nu era prea dus la biserică — vorba aceea — și te-a bătut pe toată linia.

— Ei aș!

— Nici un „aș”! Cu cât te înfuriai mai mult, cu atât părea el mai liniștit. Au băgat și Rollins cu Baumgarten de seamă. Și apoi povestea cu pumnalul! N-aș fi stat să mă zgâiesc la el, dar dobitocul nu glumea, el ar fi fost în stare să tragă într-adevăr. Unul contra cinci! Ce idee o să-și facă Rollins de noi...

— N-are decât să creadă ce-o pofti. Destul că nu și-a pierdut încrederea în noi. Acum să vorbim despre ce ne

interesează. V-am descris locul exact unde se află petrolul. Vă simțiți în stare să găsiți locul?

— Cu siguranță.

— Dacă plecați dis-de-dimineață și nu vi se ivește vreo piedică în cale, ajungeți pe la prânz acolo. O să dați de butoaiele cu păcură și tot ce vă trebuie. Să v-apucați imediat de treabă pentru că o să aveți nevoie de mult timp ca să ștergeți urmele. Rostogoliți butoaiele până la marginea bălții și le deșertați în apă. Pe urmă duceți butoaiele goale îndărăt în peșteră, închideți la loc intrarea, așa după cum ați găsit-o, ca să nu o poată descoperi nici ochiul cel mai ager. După aceea ștergeți toate urmele pe care le-au lăsat butoaiele. Sper că până în seară să fiți gata.

— Și după ce-om termina ce facem? întrebă Buttler.

— Vă culcați, trageți un pui de somn și a doua zi dimineață ne ieșiți înaintea ca să ne spuneți că drumul până acolo e cât se poate de sigur. Și, principalul e să vă arătați cât se poate de entuziasmați de cantitatea de petrol pe care ați văzut-o.

— Las' pe mine! Numai să te ții și tu de făgăduială.

— Despre asta să n-aveți nici o grijă.

— Cât ziceai că ne dai?

— Cincizeci de mii de dolari, pe care îi împărțiți între voi.

Când zise aceste cuvinte, strânse pe Buttler de mână, ca să înțeleagă că suma era numai o momeală pentru Poller; acestuia îi era însă hărăzit pumnalul iar nu bani.

Fosta călăuză nu bănuia nimic și păru bucuroasă de norocul ce-o aștepta.

— Cinezeci de mii, adică douăzeci și cinci pe partea mea! afirmă el fericit.

— Da, încuviință Grinley.

— Numai de i-am putea avea peșin.

— Din nenorocire nu se poate. Va trebui să încasăm cecul la San Francisco.

— Nu face nimic. Ne ducem toți trei acolo să punem mâna pe parale, nu e așa?

— Negreșit!

— Cam departe călare, dar pentru douăzeci și cinci de mii de dolari te duci și la capătul lumii!

— *Well!* Și acum altceva: drept să vă spun, nu. Sunt chiar așa de liniștit în ce privește indienii, după cum vroiam să par față de Rollins. Fiți cu băgare de seamă. Feriți-vă să nu vă vadă, ca să puteți ajunge cu siguranță la Gloomy-water și să faceți ce v-am spus. Ar fi un dezastru să sosesc cu ei acolo și să nu găsească decât apă curată.

— Nu se poate ce spui tu, fiindcă dacă ni s-ar întâmpla ceva ai vedea că nu vă ieșim înainte și ai înțelege cum stau lucrurile.

— Bine zici. În cazul ăsta nici nu i-aș mai duce acolo..

— Și ce-ai face?

— Am căuta să vă găsim urma ca să vă venim în ajutor.

— Mă bizui pe tine. Avem tot atâta trebuință de tine cât ai și tu de noi. Nu ne putem lăsa la nevoie. Acum hai să ne întoarcem în tabără. Să nu se fi trezit vreunul din cei doi și să bage de seamă că lipsim.

Când se apropiară însă de Rollins și Baumgarten îi găsiră dormind adânc. Noaptea trecu fără nici un incident și când începu să se lumineze de ziuă Buttler și Poller porniră la drum.

Bancherul și contabilul său crezuseră că aceștia vor merge numai cu foarte puțin înainte, dar Grinley îi lămuri astfel:

— Se duc să iscodească, deci trebuie să fie cu ochii în toate părțile și să înainteze foarte încet. Se cere să le lăsăm timp să cerceteze bine drumul, altminteri n-am făcut nici o ispravă.

— Și noi când plecăm?

— Măine dimineață.

— De ce tocmai atunci? E cam prea târziu.

— Defel. Ați cerut doar singuri să luăm toate precauțiunile. Dacă întâlnesc dușmani în cale, se întorc repede să ne spună. Dacă nu se întorc până diseară, înseamnă că n-avem de ce ne teme și putem pleca fără grijă mâine dimineață. Caii ne vor fi odihniți și putem înainta foarte repede.

Se înserase și Buttler cu Poller nu mai veneau. Nevenirea lor îi umplea de bucurie, căci era un semn bun pentru toți trei, deși altfel pentru Grinley și altfel pentru ceilalți doi. Bancherul nu putu închide ochii toată noaptea, stăpânit de înfrigurarea unui eveniment atât de important. Așadar mâine, mâine era ziua cea mare în care va face cea mai formidabilă afacere din viața sa. Va fi numit „Regele petrolului”. Numele său va sta alături de-al miliardarilor și peste puțin va fi unul din „cei patru sute” ai New Yorkului.

Nu-și mai găsea astâmpăr. De-abia aștepta să se facă ziuă și cum văzu zorile ivindu-se, sculă pe Baumgarten și Grinley ca să grăbească plecarea.

Ținutul prin care treceau acum era muntos. Dealuri împădurite și văi înverzite. Găseau pe alocurea urmele lăsate de tovarășii lor. Veni vremea prânzului și se gândiră să lase caii să răsuflă nițel.

— Peste un sfert de ceas ajungem într-o vâlcea înconjurată de dealuri unde vom da de umbră. Acolo o să facem popas! zise Grinley.

Într-adevăr, dădură de un povârniș atât de drept, încât trebuiră să descalece și să-l coboare cu piciorul.

— Încă două sute de pași și veți vedea valea. Nu e lungă, dar la mijloc se află o stâncă mare, iar alături de ea un fag uriaș la umbra căruia vom găsi răcoare.

Priveliștea pe care o aveau acum înaintea ochilor era într-adevăr încântătoare. Valea era mărginită de stânci înalte ce formau un fel de gang. Fagul trebuie să fi fost bătrân de sute de ani și ramurile sale dese se întindeau până departe.

— Ce copac frumos! strigă Rollins cu admirație. N-am...

— Sst! exclamă Grinley, apucându-l de braț. Bagă de seamă... uite colo doi indieni... la capătul celălalt al văii. Căi trebuie să-i fi lăsat în deal.

Așa și era. Doi indieni ședea jos la umbra peretelui de stâncă. Erau vopsiți pe față cu culorile de război, așa că nu li se cunoștea chipul. Unul din ei purta în concii două pene albe de vultur.

De-abia acum zăriră albiile urmele lăsate în iarbă de cei doi indieni.

— Vin dinspre miazăzi și după ce se vor odihni o iau spre miazănoapte, zise Grinley.

— Atunci nu se poate să nu ne vadă când vor pleca, răspunse bancherul, îngrijorat. De când cu întâmplarea de la Pueblo, mi-e frică de oricare din pieile roșii astea afurisite. Oare ăștia doi cine să fie?

— Îi cunosc și pe unul din ei știu și cum îl cheamă. Îi zice Mokași și e căpetenia nijorașilor.

— Ce înseamnă numele ăsta?

— Mokași vrea să zică bivol. Pe timpul când bivoli cutreierau în număr mare preriile și savanele, acest Mokași era un mare vânător de bivoli. De acolo îi și vine numele.

— Dacă zici că-l cunoști, atunci te cunoaște și el pe dumneata.

— Da. Chiar am fost o dată pe la tribul lui.

— Ți-e prieten?

— Mi-era. În timp de pace nu-și va fi schimbat sentimentele, dar acum au dezgropat securea ele război și nu te prea poți încrede în ei.

— Hm... Și ce e de făcut?

— Nici eu nu știu. Dacă coborâm povârnișul și dăm de el, poate că ne întâmpină cu prietenie, poate nu. În orice caz e mai bine să nu ne vadă.

— Nu-l putem ocoli?

— Ba da. Ar trebui însă să facem un înconjur prea mare și n-am putea fi diseară la lacul cu păcură. Mai mult încă: nici vorbă n-ar mai fi să ne întâlnim cu Buttler și Poller,

care trebuie să ne iasă înainte. Să-i ia dracu' de indieni că ne-au ieșit tocmai aici în cale! Să... a, își întrerupse el vorba, asta ce-o mai fi?

Zăriră dinspre partea de miazăzi a văii alți doi indieni venind, dar nu călări, ci pe jos. Erau și ei zugrăviți pe față în culorile de război; unul din ei avea înfipt în concii numai o pană de vultur, deci nu era o adevărată căpetenie; distincția aceasta arăta că era ceva mai mult decât ceilalți războinici. Amândoi erau înarmați cu puști.

— Tot nijorași sunt și ăștia? întrebă Rollins.

— Nu, navajoși, răspunse Grinley.

— Îi cunoști?

— Nu. Acela cu pană e tânăr, deci s-a distins în vreo luptă după ce-am fost eu pe la ei.

— Uite-i că șed jos în iarbă. De ce?

— Nu ghicești? Sunt dușmanii nijorașilor. Aici e locul unde se întâlnesc iscoadele ambelor triburi. O să fie vărsare de sânge... Navajoșii au descoperit urmele nijorașilor și s-au luat după ei. Stați să vedeți ce o să se întâmple...

Tremura de înfrigurare ca și cei doi însoțitori ai săi. De unde se aflau ei puteau vedea bine scena care avea să se desfășure sub ochii lor, fără să fie zăriți...

Navajoșii se târau pe burtă spre stâncă, unde stăteau nijorașii.

— Mokași și tovarășul său sunt pierduți dacă nu fug... șopti Grinley.

— Dumnezeule! explodă Baumgarten înspăimântat. N-am putea împiedica vărsarea de sânge?

— Nu, nu... ba da, răspunse Grinley gâfâind. Trebuie să ne folosim de un prilej atât de bun.

Navajoșii erau acum numai la zece pași de stâncă. Dacă ajungeau până la ea, luau pe nijorași pe la spate și nu mai exista scăpare pentru ei.

— Cum? întrebă bancherul, care nu pricepea, ce vrea să spună.

— O să vezi numaidecât.

Cu o mișcare repede luă pușca de la oblâncul șei și o puse la ochi.

— Pentru Dumnezeu, nu vei fi vrând să tragi! zise Baumgarten speriat și vru să-l oprească.

Dar în aceeași clipă se auzi o detunătură apoi imediat alta. Unul din navajoși — cel cu pana de vultur — căzu fulgerat la pământ; celălalt făcu o săritură în aer, apoi se prăbuși și el mort.

— Doamne, Dumnezeule... i-ai omorât! răcni Rollins înnebunit de groază.

— Spre folosul nostru, răspunse Grinley foarte calm și ieși de după stâncă.

La auzul împușcăturilor cei doi nijorași tresăriseră speriați, pe urmă se întinseră repede la pământ, crezând că pentru ei erau gloanțele. Dar Grinley le strigă din vârful povârnișului:

— Mokași, căpetenia nijorașilor, poate să se ridice fără frică, deoarece vrăjmașii săi sunt morți.

Mokași se uită dincotro venea glasul. Îl văzu și scoase o exclamație de mirare.

— Uff! Cine-a tras? întrebă ei.

— Eu!

— Asupra cui?

— Asupra a doi navajoși.

— Unde erau?

— După colțul acela de stâncă, la spatele vostru. Duceți-vă să-i vedeți; amândoi sunt morți.

Indianul se temu însă să se ridice în picioare și se târî până aproape de cei uciși. Scoase pumnalul de la brâu și se repezi într-acolo, dar văzându-i într-adevăr fără suflare, băgă pumnalul la loc și strigă lui Grinley.

— Ai dreptate, nu mai mișcă nici unul. Dă-te jos de-acolo și vino încoace.

— Nu sunt singur; mai sunt doi inși cu mine.

— Albi?

— Da.

— Adu-i și pe ei.

— Să-i facem pe voie? întrebă Rollins. Bineînțeles.

— Nu e nici o primejdie?

— Nu. Le-am salvat viața și-mi vor fi recunoscători.

— Ce-ai făcut dumneata, *sir*, e un asasinat... un dublu asasinat!

— *Pshaw!* Nu-ți face sânge rău degeaba; doi din indieni ar fi murit oricum. Nu-i omoram eu, îi omorau ei pe nijorași. Să le fi făcut un semn, se încăierau și nu mai rămânea nici unul din ei în viață. Soarta a căzut pe navajoși și mi-am câștigat astfel prietenia lui Mokași. Acum nu mai avem de ce ne teme. Întreprinderea noastră cu petrolul va reuși, căci nijorașii ne vor proteja. Haidem la ei.

Porniră după el, dar nu-și putură stăpâni un simțământ de groază pentru omul acesta care omorâse cu atâta nepăsare doi oameni care nu-i făcuseră nimic.

Trecând pe lângă un tufiș nu văzură cum doi ochi sclipitori îi pândeau și le urmăreau fiecare mișcare.

După ce dispărură, un indian ieși din tufiș și murmură scrâșnind:

— Uff! Țăla înalt e ucigașul... Nu mai pot învia pe prietenii mei, dar de răzbunat îi voi răzbuna!

Se vârî apoi între tufe și dispăru.

Era un navajos. Rămăsese de strajă acolo în timp ce tovarășii săi coborâseră în vale după dușmanii lor.

Grinley cu Rollins și Baumgarten se îndreptară fără teamă spre căpetenie, care-i aștepta în picioare rezemat de stâncă. De la distanță nu putuse desluși chipul lui Grinley, dar acum, când îl văzu la față, se încruntă.

— De unde vin ăști trei albi? întrebă el.

„Prințul petrolului” se așteptase la o primire mai prietenoasă din partea lui, de aceea păru descumpănit. Descălecă și răspunse cu glasul pe jumătate:

— Calea noastră a început de la Gila.

— Și unde se va sfârși?

— La râul Chelly.
— Sunteți singuri?
— Da.
— Mai vin și alți albi după voi?
— Nu. Și chiar de-ar veni, nu sunt prieteni de-ai noștri.
— Știți voi că am rupt în două pipa păcii?
— Da.
— Și totuși îndrăzniți să vă abateți în calea noastră?
— Dușmănia voastră e îndreptată împotriva navajoșilor, nu a albilor.

— Albii sunt și mai răi decât câinii de navajoși. Pe când nu se aflau albi pe aici, era pace între toți indienii. Numai albii au stârnit dușmănie și ură în sânul nostru. Se cuvine să nu-i cruțăm.

— Vrei să spui cu asta că ne sunteți vrăjmași?

— Da, vrăjmași de moarte.

— Dar gloanțele mele v-au scăpat de pumnalele navajoșilor... Drept mulțumire vrei să ne pui la stâlpul de tortură ori să ne frigi de vii?

Un zâmbet disprețuitor flutură pe buzele căpeteniei când răspunse:

— Vorbești de stâlpul de tortură și voi sunteți trei, pe când noi numai doi. Te și crezi în puterea noastră. Pari să ai curajul broaștei care sare singură în gura șarpelui când i s-a uitat numai în ochi.

Insulta aceasta nu era datorită probabil atât dușmăniei de-acum dintre indieni și albi, ci unei păreri mai vechi pe care o avea căpetenia. Despre Grinley.

— Mokași, viteaza căpetenie a nijorașilor, nu mă mai recunoaște? zise banditul, ca să împiedice pe indian să spună ceva ce ar fi dat de bănuit celorlalți doi care îl însoțeau.

— Ochiul meu nu uită niciodată un chip pe care l-a mai văzut o dată în viața lui, răspunse cu trufie indianul.

— Eu am fost întotdeauna prietenul nijorașilor și nu le-am făcut nici un rău.

— Uff! Pentru ce spui astfel de cuvinte? Să te fi atins numai de degetul cel mic al unuia din războinicii mei, n-ai mai fi acum în viață.

— Nu înțeleg pentru ce ești atât de dușmănos față de mine. Atât de puțin preț pui tu pe viața ta că nici nu întinzi mâna salvatorului tău?

— Spune-mi mai întâi cât era de când văzuseși pe nijorașii împușcați adineauri și de când îi urmăreai.

— Nu-i văzusem decât cu două minute mai înainte de a-i ucide, ca să te scap pe tine de la o moarte sigură.

— Îți făcuseră ceva?

— Nimic.

— Aveai să te răzbuni pentru ceva?

— Nu.

— Atunci de ce i-ai omorât?

— Ca să te scap pe tine, după cum ți-am mai spus.

— Câine! tună Mokași cu ochii fulgerători. Mulți vânători și războinici îmi datorează viața și nu le-am adus-o aminte niciodată, deși au trecut ani la mijloc. Tu însă te afli numai de câteva minute înaintea mea și mi-ai spus de cinci ori până acum că ești salvatorul meu. Dacă îți iei astfel singur răsplata, n-ai ce mai aștepta de la mine. Ți-am cerut eu să mă salvezi?

Grinley o sfeclise, totuși încercă să pară îndrăzneț.

— Nu, fără mine ai fi însă acum mort.

— Așa crezi tu! Uită-te colo lângă peretele de stâncă... Sunt caii noștri care ne-ar fi dat îndată de veste că s-apropie cineva. Tocmai îi auzisem sforăind și pusesem mâna pe cuțit când au răsunat împușcăturile tale. Navajoșii ție nu-ți făcuseră nimic. Nu te-ai luat cu ei la luptă dreaptă, ci i-ai omorât mișelește pe la spate. Ești un ucigaș, nu războinic. Uite colo trupurile lor. Am eu dreptul să le iau scalpurile? Nu, căci n-au murit vitejește ci omorâți de o mână vicleană. Dacă nu veneai tu, ne-am fi luptat ca războinici viteji și scalpul învinsului ar fi fost mândria învingătorului. Știi tu cine e acela în al cărui păr e înfiptă

pana? Numele lui e Khasti-tine^[9], măcar că nu avea decât douăzeci de ani. I se zicea astfel pentru vitejia și mintea lui ageră. Și pe un astfel de războinic ai cutezat tu să-l omori, păgubindu-mă pe mine de floria de a-l fi biruit! Și în loc de răzbunare vrei recunoștință?

Lui Grinley îi pierise tot curajul; de asemenea și tovarășilor săi.

— Așa sunteți voi albi, urmă căpetenia. Câți sunt dintre voi care se pot făli cu vitejia lor? Stați aici până ce mă voi întoarce. Dacă îndrăzniți să faceți o mișcare, sunteți pierduți.

Căpetenia făcu un semn celuilalt nijoraș și porni cu el să cerceteze urmele.

— Vai de mine și de mine! se tânguia bancherul, în ce bucluc ne-ai băgat, mister. Dracu' știe cum o să ieșim din încurcătură!

— Un asasin... zise Baumgarten, înfiorându-se. Are dreptate indianul. Pentru ce i-ai împușcat când nu-ți făcuseră nimic, sărmanii? Bietul Khasti-tine, atât de tânăr și atât de renumit. Nu te îngrozești dumneata singur de fapta dumitale, sir?

— Taci! se răsti Grinley la ei. E tot cum am spus eu: am salvat viața căpeteniei. Povestea cu sforăitul cailor e o minciună sfruntată.

— Mă îndoiesc. Omul ăsta pare să știe ce spune. Stăteam ca niște copii certați în fața lui. Cred că ar fi mai bine s-o ștergem cât mai repede de-aici.

— Să nu cumva să încerci, mister Baumgarten. S-ar lua după noi și n-ar mai fi scăpare, pe când așa e posibil să ne lase în pace. S-așteptăm; vom vedea ce-o să mai fie.

Trecu mai bine de un sfert de ceas până să se întoarcă nijorașii.

— Răzbunarea te și pândește, zise căpetenia lui Grinley. Vei fi pedepsit în curând fără să-mi murdăresc eu mâinile. Navajoșii erau trei nu doi. Cel de-al treilea, stătea de strajă

și a văzut tot ce s-a întâmplat fără să poată împiedica crima. Te va urmări cu înverșunare și nu va avea liniște până ce pumnalul lui nu va pătrunde adânc în pieptul tău. Scalpul ți-e tot atât de nesigur pe cap cum e picătura de rouă pe o frunză bătută de vânt. Eu nu mai am nici un amestec în cele ce te așteaptă. Dar ce căutați voi la Chelly?

— O bucată de pământ, răspunse cu sfială banditul.

— Ți aparține ție?

— Da.

— Cine ți l-a dăruit?

— Nimeni.

— Și totuși susții că e al tău!

— Da. E un *Tomahawk-improvement*.

— Cu atât mai rău.

— De ce?

— Fiindcă e un cuvânt care înseamnă hoție și jaf. Un pământ la Chelly! Zici că e al tău. Și ai în fața ta pe Mokași, căpetenia nijorașilor, care stăpânesc de drept întregul ținut al Chellyului. Câini râioși ce sunteți! Ce-ar zice albi de dincolo de apa cea mare când am veni la ei și am spune că țara lor e proprietatea noastră? Și noi să-i lăsăm să dea năvală peste noi și să ne ia tot? O bucată de pământ în ținutul nostru pe care te-ai făcut stăpân fără s-o fi cumpărat sau să-ți fi fost dăruită! Ar trebui să te dobor cu pumnul ăsta al meu, dacă nu mi-ar fi scârbă de tine. Hai, plecați, pieriți din ochii mei, nemernicilor și duceți-vă pe zdreanța de pământ la care râvniți cu atâta lăcomie. Fiți însă siguri că n-o s-aveți multă vreme parte de ea.

Întinse mâna poruncitor spre ieșirea din vale și le întoarse spatele. Încălecară în grabă și porniră în galop, bucuroși că scăpaseră numai cu atât.

Ca să înțelegem cuvintele căpeteniei trebuie să lămurim felul cum puneau albi stăpânire pe pământurile indienilor. După o lege a proprietăților, oricare cap de familie sau bărbat în vârstă de douăzeci și unul de ani își putea însuși un teren de 163 acri fără nici o plată; singura condiție era

să-l lucreze vreme de cinci ani. De asemenea milioane de acri fuseseră sacrificate pentru căile ferate.

Cât privește legea *Tomahawk-improvement*, era suficient să-și aleagă cineva o bucată de pământ, să-și facă pe ea o colibă și să semene o mână de cereale și pământul de-acum încolo era proprietatea lui. Despre ce spuneau indienii, stăpânii de drept ai pământului, nu întreba nimeni.

După ce ieșiră din vâlcea, cei trei albi meraseră o bucată de vreme în tăcere. Grinley era revoltat de purtarea căpeteniei și-și frământa creierii cum să facă să-și câștige iar considerația bancherului care începuse să se teamă cumplit.

— Așa sunt ticăloșii ăștia de indieni, zise el deodată. Răi și nerecunoscători. Le poți face cel mai mare bine și într-o bună zi, în loc să nu știe ce să mai facă pentru tine ca să-ți mulțumească, se poartă ca niște măgari.

— Yes, întări bancherul dând din cap. Ne găsisem beleaua cu ticălosul ăla și să fim mulțumiți că am scăpat numai cu atât. Credeam că s-a isprăvit cu noi.

— Fii sigur că se și isprăvea dacă nu mi-ar fi dat căpetenia în sinea lui dreptate. Știa el bine că i-am scăpat viața. Al dracului să fiu dacă voi mai lua vreodată apărarea vreunuia din ei.

— Ai dreptate, nici nu merită.

Din cuvintele bancherului reieșea că nu găsea nici o vină lui Grinley. Făcea parte din yankeii aceia pentru care o viață de om nu înseamnă nimic. Acum când primejdia trecuse, nu-i mai păsa că vieți omenești fuseseră răpuse sub ochii lui.

Nu tot astfel era cu Baumgarten. Acesta, ca european, avea altă fire. Găsea fapta lui Grinley de-o cruzime fără margini și nu o putea ierta.

— Ai făcut dumneata vreun bine în viața dumitale unui indian? întrebă el grav pe Grinley.

— Eu? Ce întrebare! Mai ales nijorașii ăștia au să-mi mulțumească pentru multe.

— După purtarea căpeteniei, nu prea-mi vine să cred.

— Fiindcă e un nemernic. Dar i-ascultă, mister, ai aerul că-mi faci și dumneata imputări acum în loc să-mi mulțumești că te-am scos din Pueblo.

— Hm! Drept să-ți spun, din ce stau să mă gândesc mai bine, din ce găsesc unele lucruri mai ciudate.

Grinley îi aruncă o privire scrutătoare: vru să-l repeadă dar se răzgândi și zise:

— Ce anume lucruri — dacă-mi dai voie să întreb?

— Nu e nevoie să le știi.

— Nu? Pentru ce?

— Chiar dacă ți le-aș spune, tot nu mi-ai răspunde.

— Te înșeli.

— Știi ce? S-o lăsăm încurcată.

— Ba deloc. Te rog să te explici.

— Așa? Bine. Părerea mea e că nu-ți suntem datori, nici un fel de recunoștință.

— Crezi?

— Sunt convins. Pentru afacerea pe care o plănuim, n-avem de ce-ți mulțumi, deoarece ești plătit. Cât pentru salvarea noastră din cetățuie, era mai bine dacă n-o făceai. Ne-ai scos de acolo pentru a ne expune la primejdii și mai mari.

— Care sunt astea?

— Ai împușcat pe cei doi navajoși și moartea lor nu se poate să rămână nerăzbunată.

— *Pshaw!* De unde au să afle ai lor că eu l-am omorât?

— N-ai auzit că erau trei? Cel de-al treilea ne va urmări pas cu pas și n-are să se lase.

Grinley râse silit, vrând să pară nepăsător.

— Tare ești dumneata deștept! zise el. Crezi că Mokași a spus într-adevăr ce gândea?

— Da.

— Se vede că nu cunoști Vestul. Mokași a plecat el însuși în iscoadă. Faptul că n-a trimis pe altcineva dintre războinicii săi dovedește că e vorba de ceva foarte serios la

mijloc. S-a izbit în drum de trei din dușmanii săi, de asemenea iscoade ca și el. Pe doi i-am omorât eu, al treilea trăiește și a văzut cu ochii lui iscoadele nijorașilor. Crezi dumneata că-i arde lui acum să ne urmărească pe noi sau s-alerge să dea de veste la ai săi că Mokași se află aici? Acesta va căuta să împiedice cu orice preț pe navajos s-ajungă în tabără și va porni după el ca să-l omoare. E sau nu așa?

— Hm! mormăi Baumgarten. Se poate să fie așa, dar se poate să fie și altminteri.

— E chiar așa după cum spun eu, poți fi sigur...

Tăcu, își struni calul și privi în zare. Din pădurea care se vedea înaintea lor se iviră doi călăreți care se opriseră și ei zărindu-i.

— Doi albi, pare-mi-se, zise Grinley. Pun rămășag că nu pot fi altcineva decât Buttler și Poller. Și chiar dacă nu, ei doi și noi trei, n-avem de ce ne teme.

Porniră iar și se întâlniră față-n față. Erau într-adevăr compliciti lui Grinley.

— Hi, ați găsit drumul liber? îi întrebă el.

— Da, răspunse Buttler. Nici urmă de indian; parcă am fi în timp de pace.

— Dar Gloomy-water?

— Foarte lesne.

— Și de petrol ce ziceți?

— Extraordinar! răspunse banditul cu entuziasm. Apoi întorcându-se spre bancher: Ia miroase-ne, rogu-te, nițel. Cum îți place parfumul ăsta? Ulei de trandafiri, ai?

Bineînțeles că mirosul de petrol le îmbibase hainele și se simțea de la distanță. Chipul lui Rollins strălucea de bucurie.

— A trandafiri n-aș putea zice, răspunse el râzând, dar drept să vă spun că ăsta îmi place de-o mie de ori mai mult. Și-apoi câtă vreme îți trebuie s-aduni o sticlă de ulei de trandafir, pe când petrolul curge în valuri. Mirosul lui e mai

plăcut pentru mine decât toate parfumurile din lume. Dumneata ce zici, mister Baumgarten?

— Cred că ai dreptate, răspunse contabilul, care se mai înseninase la față.

— *Well*. Nu prea vroiai să mă crezi, dar sper că te-ai convins, nu e așa?

— Nu te supăra, *sir*, dar cam așa e.

— Am băgat și eu de seamă, se amestecă și Grinley acum în vorbă. Eram însă prea mândru, ca să mă simt jignit. Sper că de data asta mister Baumgarten nu mai pune la îndoială buna mea credință. Deocamdată sunt de părere să ne oprim aici. S-ar putea să fie prin pădure indieni și să ne vadă.

— Indieni? întrebă Buttler neliniștit. V-ați întâlnit cu vreunul din ei?

— Da.

— Zău? Când?

— Mai adineauri.

— Din ce trib?

— Din al nijorașilor. Era chiar căpetenia lor.

— Și n-ați avut vreo neplăcere din partea lui?

— Nu prea. Ni s-ar fi putut întâmpla și mai rău.

Povesti cele ce se petrecuseră și negreșit că Buttler și Poller îi dădură dreptate.

În vremea asta ajunseră în pădure. Copacii erau atât de deși, încât fură nevoiți să-și întrerupă conversația și să călărească unul în urma altuia, ceea ce nu convenea defel bancherului; care ardea de nerăbdare să afle cât mai multe despre sursa de petrol.

După câțva timp ieșiră din pădure și dădură de o câmpie întinsă. Puteau alătura acum caii și sta de vorbă. Rollins nu mai isprăvea cu întrebările despre Gloomy-water și Buttler i-o descria cu un entuziasm exagerat. De-abia aștepta să se vadă acolo.

— Răbdarea dumitale nu va fi pusă la prea multă încercare, căci peste o oră și jumătate ajungem, îl liniști

Buttler.

— O oră și jumătate? Și v-am întâlnit acum o jumătate de oră; înseamnă, deci, că ați plecat de acolo acum două ore. Pentru ce nu mai înainte? O veste ca asta nu suferă întârziere.

Observația lui îl cam încurcă pe bandit, căci nu-i putu spune pentru ce zăbovisе, găsi însă repede răspunsul.

— Era de datoria noastră să cercetăm bine împrejurimile, ca să ne asigurăm că nu vă așteaptă vreo primejdie, zise el. Și apoi, vroiam să ocolim lacul, ceea ce ne îngreuna drumul, căci acolo pământul este umed și cleios. De-abia am isprăvit acum câteva ore.

— N-ați găsit nimic suspect?

— Nimic; puteți fi fără grijă, *sir*.

Rollins nu mai putea de bucurie. Așadar, după o oră va vedea cu ochii lui ceea ce nici nu visase. Milioane, multe, foarte multe milioane îl așteptau. Era atât de vesel încât îi venea să sărute pe toată lumea. Se mulțumi să strângă numai mâna contabilului și-i șopti:

— În sfârșit, la țintă! Vom ieși din nesiguranță. Dumneata nu te bucuri, Baumgarten?

— Ba da, *sir*, răspunse el simplu.

— Ba da, *sir*, repetă Rollins după el clătinând capul. Tonul cu care spui asta e așa de rece și nepăsător, ca și când afacerea nu te-ar interesa defel.

— Să nu vorbești așa, *sir*. Știi că iau parte din inimă la tot ce te privește și mă bucur împreună cu dumneata. Dar îmi cunoști firea și...

— Da, Baumgarten! îl întrerupse Rollins, ești omul care nu își prea manifestă simțămintele; în cazul de față însă, poți fi ceva mai expansiv, ce dracu'! Și uite, ceea ce nu ți-am spus până acum. În întreprinderea aceasta vei fi și dumneata părtaș. Crezi că voi veni cu familia mea să mă stabilesc în vestul acesta sălbatic? Nici nu mă gândesc. Voi face deocamdată lucrările preliminare. Voi aduce ingineri, echipe de oameni pricepuți sub conducerea unui director,

care va avea depline puteri să lucreze în numele meu. Cine crezi că va fi acesta? (Îl privi în ochi și clipi cu înțeles.) Sau nu cumva ai intenția să mucezești toată viața dumitale într-un orașel de provincie?

— Nu m-am hotărât încă ce voi face mai târziu, *sir*.

— *Well*, atunci ai bunătatea și te gândește. Ce-ar fi ca acest director despre care-ți vorbeam să fie mister Baumgarten?

La aceste cuvinte, contabilul se ridică în scări și întrebă uluit:

— Vorbești serios, *sir*?

— *Yes!* Știi că eu nu glumesc cu astfel de lucruri serioase. E un post destul de greu și mai ales de răspundere, de aceea vei avea, pe lângă o leafă foarte bună, parte la beneficii. Primești?

— Din toată inima!

— Bine. Bate palma.

Își strânseseră mâinile, apoi Baumgarten zise emoționat:

— Nu, *sir*, nu sunt omul vorbelor; mă cunoști și știi că nu sunt un ingrat. Strădania mea va fi să fiu vrednic de postul pe care mi-l vei încredința.

— Nici nu mă îndoiesc, dragul meu.

— Din cele ce-am înțeles de la mister Grinley, aici în Vestul Sălbatic se cer oameni curajoși și îndrăzneți.

— Voi avea eu grijă să ai astfel de oameni.

— Se vor da lupte. Sau crezi că indienii vor privi cu nepăsare pe străinii care se vor stabili în locurile acestea atât de bogate în petrol?

— N-au să aibă încotro.

— Hm! Vor susține că terenul e al lor și...

— Nu-ți bate capul cu astfel de gânduri, mister, îl întrerupse Grinley. N-ai auzit ce spunea Mokași? Să mă duc liniștit la „peticul” meu de pământ și să mi-l iau în primire.

— Nu vorbea serios.

— Ba foarte serios.

— Bine, să zicem. Dar aparține într-adevăr terenul nijorașilor? S-ar putea ca să revendice și alți indieni, de pildă navajoșii, drepturi...

— Ce vor spune ei nu ne interesează pe noi. Eu îmi am Tomahawh-improvement-ul meu și nu-mi pasă de ei. Deocamdată e aici în buzunar. L-am legalizat la tribunal și e valabil. Îndată ce-mi veți da cecul pentru San Francisco e al dumneavoastră. Nici un indian nu vă mai poate face nimic. Gloomy-water vă aparține pe veci.

— Toate bune, *sir*, dar dacă indienii nu vor să știe de legile noastre?

— Vor fi constrânși. Veți avea oameni înarmați până în dinți care știu să mânuiască pumnalul și pistolul. Aceștia îi vor pune cu botul pe labe pe indieni. De altminteri, fiți sigur că întreprinderea dumneavoastră va atrage în curând o populație destul de numeroasă, care va putea nu numai să le opună rezistență, dar va reuși să-i și izgonească din ținut. Aduceți mașini! Mașinile sunt cei mai mari și mai temuți dușmani ai indienilor.

Aici avea dreptate. Acolo unde albul și-a instalat puterea cu aburi, indianul s-a dat la o parte. Așa vrea soarta. Mașina e un adversar de nebiruit, deșt nu atât de grozav și neîndurător ca pușca, vărsatul sau alte molute de care cad secerați atâția din ei și vor mai cădea încă, după cum au pierit bizonii savanelor stârpiți pe capete de vânători, până ce n-au mai rămas decât rarele exemplare de prin grădinile zoologice.

10. Sursa de petrol

După vreo oră călăreții ajunseră într-o regiune deluroasă și împădurită cu brazi.

— Ce loc sinistru! spuse Rollins văzând întunericul din jurul lui.

— Lasă că aici nu e nimic, răspunse Grinley. La Gloomy-water să vezi.

— Mai e mult până acolo?

— Nu. Cum vom ajunge la prima văgăună vom fi la țintă.

Ajunseră la o râpă mărginită de stânci în fundul căreia curgea un firicel de apă pe care pluteau niște ochiuri de grăsime. Grinley nu apucase să vorbească până acum cu cei doi și era oarecum îngrijorat, neștiind dacă-și vor fi îndeplinit bine însărcinarea. Acum se liniști și zise bancherului:

— Asta e o scurgere de-a lui Gloomy-water. Ce crezi că e ceea ce plutește deasupra apei?

— Petrol? întrebă acesta uitându-se în jos.

— Da, petrol.

— Adevărat, adevărat? Păcat, mare păcat că se pierde atâta.

— Lasă să se piardă, mai rămâne destul, fii pe pace. Mai târziu poți găsi un mijloc ca să nu se piardă nici măcar cantitatea asta neînsemnată.

— Desigur, desigur, mister Grinley. Bagi de seamă cum miroase? Pe măsură ce înaintăm, mirosul devine tot mai puternic.

— Cum să nu! Așteaptă numai s-ajungem la baltă și atunci să vezi.

Mirosul era într-adevăr din ce în ce mai pronunțat. Deodată pereții de stâncă se lărgiră și bancherul rămase încremenit. De asemenea și Baumgarten. Într-o vale adâncă se afla balta de petrol. Malurile erau numai o fâșie îngustă

de pământ de pe care molifți uriași se întindeau până sus în deal printre tufe. În vârful dealului brădetul era atât de des încât nici o rază de soare nu pătrundea până în vale.

Deși era ziua mare, în vale domnea întunericul. Nici o adiere de vânt nu mișca ramurile, nu se auzea nici un ciripit de păsărele, nici un fluturaș mi zburda în aer. Totul părea mort. Părea? Nu. Căci așa și era. Deasupra bălții, pluteau nenumărați pești morți ale căror trupuri de un mat lucitor apăreau bizar din mohoreala apei. Și-apoi, mirosul acela tare de petrol. Balta aceea pe care nu o încrețea nici o undă părea un enorm ochi mort; își purta pe drept numele de „Apa întunecată”. Impresia pe care o făcu asupra lui Rollins și Baumgarten fu atât de puternică încât rămaseră câțva timp fără să scoată, un cuvânt.

— Asta e Gloomy-water! întrerupse Grinley tăcerea apăsătoare. Ei, ce zici, mister Rollins, cum îți place?

Banchetul păru că se trezește dintr-un vis, răsuflă o dată adânc și răspunse:

— Cum îmi place? Ce-ntrebare! Pe cât știu, vechii greci aveau o apă pe care trebuiau s-o treacă morții ca s-ajungă pe lumea cealaltă. Îmi închipui că așa va fi fost apa aceea, așa și nu altfel.

— Habar n-am de cum or fi fost apele grecilor, dar nu cred să fi fost ca asta, fiindcă n-aveau petrol. Ia să facem acum un înconjur al bălții.

Descălecară și-și legară caii de copaci. Nu era chip să-i ții; sforăiau și zvârleau din picioare vrând s-o ia la fugă. Nu puteau suferi mirosul de petrol.

Grinley se aplecă peste apă, făcu palmele căuș, le scoase pline și le mirosi.

— Poftim, convinge-te și dumneata, *sir*. Uite cum plutesc milioanele de dolari sub ochii dumitale, zise el bancherului.

Rollins vârî și el mâinile în baltă, încercă în câteva locuri apa fără fă spună un cuvânt. Clătina numai capul din când în când; părea că-și pierduse graiul, dar ochii îi luceau și chipul exprima deslușit gândurile care îl frământau.

Mâinile îi tremurau și-i trebui într-adevăr o mare efortare ca să poată vorbi în sfârșit.

— Cine ar fi crezut... și-ar fi putut închipui... bâigui el. Mister Grinley, e mai mult decât m-aș fi așteptat...

— Da? Mă bucur, n-ai idee cum mă bucur! răsă șarlatanul. Te-ai convins, sper, că sunt om cinstit și că n-am vrut să te trag pe sfoară.

Rollins îi întinse amândouă mâinile.

— Dă-mi voie să-ți strâng mâna. Ești un om de onoare. Îți cer iertare că am putut să te bănuiesc un moment, dar nu era vina mea.

— Știu, știu, zise Grinley împăciuitor. Străinii aceia ți-au zdruncinat încrederea. N-ar fi trebuit să te iei după ei. Nu face nimic, bine că a ieșit astfel. Ia vezi acum ce e cu petrolul. Examinează-l.

— L-am examinat. E petrol adevărat. De unde vine? Are balta, mai bine zis lacul, un afluent?

— Nu, numai scurgerea asta mică. Trebuie să fie în adânc un izvor, adică, două, unul cu păcură, altul cu apă. După cum vezi, n-ai decât s-aduni păcura de deasupra și s-o bagi în butoaie.

Rollins nu mai știa ce să spună de bucurie, dar Baumgarten, mai puțin entuziasmat, vedea lucrurile altfel.

— Foarte bine, n-ai decât s-aduni păcura de deasupra. Și pe urmă? Când și în cât timp iese alta la suprafață? cercetă el.

— Probabil că foarte repede, ca să nu se piardă timp.

— Hm! Rămâne de dovedit. Nu poate ieși mai mult decât ceea ce vedem noi aici. Cred că pârâiașul nu dă mai mult de un litru de petrol pe oră. Asta e tot la ce ne putem aștepta.

— Crezi? Numai atât? Un litru pe ceas... zise bancherul dezamăgit și galben ca un mort.

— Da, mister Rollins, atât și nimic mai mult. Îți dai seama că nu se poate scurge mai mult decât izvorăște din pământ. Și chiar de-ar fi de zece, de o sută de ori mai mult,

ce înseamnă o sută de litri pe oră? Un fleac! Socotește cheltuielile de instalație, capitalul de exploatare, locul acesta îndepărtat și pustiu, primejdiile care te amenință la tot pasul, bașca greutatea de transport pentru o sută de litri pe oră!

— Nu poate fi mai mult?... nu te înșeli?...

— Nicidecum. De când dăinuiește lacul acesta? Nu se pot număra anii. Poate să fie veacuri, milenii... Dacă ar izvorî mai mult, cât de gros ar trebui să fie stratul de la suprafață! Nu, *sir*, aici nu e nimic de făcut.

— Nimic... nimic! bâigui bancherul apucându-se cu mâinile de cap. Atunci toată bucuria, toate speranțele mele s-au năruit dintr-o dată! Atâta drum făcut degeaba! Îmi vine... îmi vine să înnebunesc!

Grinley se înspăimântase și el la cele auzite. Cu câtă trudă și primejdii nenumărate cărase petrolul aici, butoi după butoi! Și câte parale cheltuiseră! Și acum, aproape de succes, să-și vadă planurile năruite! Se simțea distrus și nu putea scoate un cuvânt. Aruncă o privire deznădăjduită lui Buttler.

Acesta înțelese situația: șiretenia lui îi folosi și de astă dată ca să scoată pe frate-său din încurcătură. Nu degeaba fusese el șeful bandei Scormonitorilor.

Râse scurt și cu înțeles, apoi zise bancherului:

— Nu pricep de ce te bocești, mister Rollins. Dacă ar fi așa, crezi dumneata că Grinley și-ar fi putut pune atâta nădejde în Gloomy-water?

— Nu? întrebă bancherul cu o licărire de speranță în suflet.

— E lesne de înțeles. Să fi izvorât aici petrolul în cantități atât de mari, era el nebun să-ți ofere duminică afacerea? Ar fi păstrat-o pentru sine. Se cere însă un capital respectabil ca să poți exploata sursa, capital pe care el nu-l are. Întreprinderea e destul de costisitoare. Anumite pregătiri...

— Ce pregătiri? întrebă repede bancherul.

— Hm! Mă mir că întrebi. Ai studiat dumneata fizica?

— Nu.

— Păcat! Să-ți dau atunci o mică explicație, mai bine zis o comparație. Calul ți-e culcat în iarbă; te așezi în șa și vrei să pleci. Se va ridica el de jos cu dumneata în spinare?

— Da.

— Nu o să-i fie prea greu?

— Nu.

— Bine. Să zicem însă că în locul calului e un cățeluș; ar putea și cățelul să te ridice în spinare?

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă i-aș fi prea greu.

— Așa. Acum să ne întoarcem la petrol.

— Cum? adăugă bancherul, care nu înțelegea unde vrea să ajungă Buttler.

— Exemplul pe care vi l-am dat vrea să spună că un corp greu care apasă peste unul mai ușor, nu-l lasă să se ridice la suprafață; cred că asta pricepi, nu e așa?

— Hm... da...

— Și dumneata, mister Baumgarten?

— Da, răspunse contabilul, care urmărise și el cu atenție explicația banditului.

— Știi de asemenea ce corp e mai greu, petrolul sau apa?

— Apa.

— *Very Well!* Îți dai seama cât de mare trebuie să fie cantitatea de apă din lac.

— Da, mii și mii de litri.

— Și în fundul lui există o sursă de petrol, adică o mică gaură prin care izvorăște petrolul. Dar deasupra acesteia apasă miile de litri de apă. Poate petrolul să iasă deasupra?

— Nu.

Baumgarten căzu în cursă. Era om al cifrelor și se pricepea prea puțin la fizică; nu știa că tocmai din pricină că e ușor, orice ulei iese deasupra apei.

Grinley prinse iar curaj. Pe chipul lui Buttler apăru un zâmbet de triumf.

— Așadar, urmă el, petrolul care izvorăște din fundul lacului nu poate ieși la suprafață. Vedem aici o cantitate foarte mică, puținul ce se poate strecura prin vreo crăpătură. Pompezi apa din lac, sau cauți un alt mijloc de scurgere și vei vedea petrolul țâșnind până la sute de metri în aer. Nu ți-ar ajunge toate butoaiile din țară ca să-l aduni. Dacă Grinley ar fi avut mijloacele să-și cumpere pompele și aparatele care îi trebuie, nu-ți vindea el dumitale terenul, fii pe pace.

Vorbele lui își făcură efectul. Rollins era fericit și Baumgarten se lăsă convins. Petrolul exista, nu mai încăpea îndoială; trebuia numai găsit mijlocul de captare. Mai discutară cât discutară și Rollins se hotărî să încheie afacerea pe loc, vru însă mai înainte să mai ocolească lacul, ca să-și dea seama de întinderea lui.

— N-ai decât, încuviință Grinley. Poller o să vă conducă. Buttler și Grinley rămaseră singuri.

— Uf! răsuflă el ușurat. Cât pe-aci să scăpăm chilipirul din mână. Ideea ta a fost minunată.

— Te cred! Dacă nu eram eu, te ștergeai pe bot de suta de mii de dolari.

— Cu explicațiile tale, i-ai băgat în cofă.

— *Pshaw!* Rollins e un dobitoc și Baumgarten mult prea prudent.

— Au să treacă pe lângă peșteră. Crezi că au să observe ceva?

— Nu. Am muncit până ne-am spetit ca să ștergem urmele. Aș fi însă de părere să isprăvești cât mai repede, ca să nu ne pomenim cu indienii în spate. Mâine dimineață s-o ștergem. Ce facem cu ăștia doi? Pumnalul sau glonțul?

— Hm! Parcă n-aș vrea...

— Să-i lăsăm atunci în viață? Mare prostie!

— Nu înțelegi ce vreau să spun. Nu mi-ar plăcea să-i văd murind; amintirea e neplăcută. Ce-ar fi să-i închidem în

peșteră?

— Ideea nu e rea. Îi legăm și-i lăsăm acolo. Mor ei și-așa, fără să-i omorâm noi. Când să-i închidem?

— Îndată ce vom avea hârtia la mână, îi pocnim cu patul puștii în cap și-i amețim.

— Și pe Poller?

— Nu încă. Probabil că vom mai avea trebuință de el. Până ieșim din locurile astea primejdioase, e mai bine să fim trei decât doi. Pe urmă, scăpăm lesne și de el.

Într-adevăr, locurile erau cât se poate de primejdioase. Nici nu bănuiau că sunt spionați. Nu departe de acolo, un indian stătea ascuns în tufiș și urmărea tot ce se petrecea. Era navajosul care văzuse cum Grinley îi ucisese tovarășii fără să-l poată împiedica.

Grinley cu Buttler se întinseră în iarbă, așteptând întoarcerea bancherului.

— Nu pleacă încă, își zise indianul. Am destul timp să mă duc după războinici de-ai noștri ca să-i aduc aici.

Ieși din tufiș și pieri în văgăună, fără să lase vreo urmă sau să-l fi simțit cineva.

Peste puțin se întoarseră și ceilalți trei albi.

— Ei, domnilor, le zise Grinley, acum după ce ați văzut tot, ce-aveți de gând?

— Să cumpăr terenul, răspunse hotărât bancherul.

— Te-ai convins în sfârșit că afacerea e într-adevăr strălucită?

— Nu chiar atât pe cât spuneai și pe cât credeam.

— Degeaba încerci, *sir*. Nu las din preț și nici nu e vreme de tocmeală. Mă tem că indienii sunt pe urmele noastre și n-aș avea defel poftă să mă las jupuit de viu.

— Atunci să plecăm imediat... zise bancherul înspăimântat.

— Nu plecăm până ce nu încheiem afacerea, după cum ne-a fost vorba. Îndată ce hârtiile vor fi semnate, pornim.

— Bine. Mister Baumgarten, dumneata ce zici? Înainte ca să aibă contabilul timp să răspundă,

Grinley zise supărat:

— Dacă și acum mai stai la îndoială, *sir*, consider reținerea dumitale ca o adevărată insultă. Scurt: vrei ori nu vrei?

Intimidat de glasul asprit al banditului, Rollins se grăbi să răspundă:

— Vreau, desigur că vreau...

— Atunci să isprăvim odată, ce atâta tevatură! Actul de vânzare e gata, trebuie numai iscălit. Scoate cerneala și condeiul.

Rollins semnă cecul și Grinley actul.

Când banditul văzu cecul în mână, rânji mulțumit și zise cu o intonație ciudată.

— Așa, mister Rollins, iată-te proprietarul de veci al acestei bogate surse de petrol. S-o stăpânești sănătos! Și fiindcă totul îți aparține acum, o să-ți dezvălui o taină care ți-ar putea prinde bine.

— Ce taină?

— O peșteră ascunsă în stâncă.

— Atâta tot?

— Să nu ți se pară un lucru de disprețuit, *sir*. Peștera asta îți poate servi și de magazie de provizii și de loc de adăpost la o năvală a indienilor. Ba s-ar mai putea să fie în legătură cu stratul de petrol care trebuie să fie în mari cantități în pământ.

— Zău?

— Mai mult ca sigur. N-am avut încă timp să cercetez.

— Atunci să mergem s-o vedem; voi pune mai târziu să se facă sondaje.

— Bine, să mergem.

Porniră cu toții pe malul bălții și se opriră într-un loc unde stânca se sfârșea tocmai la marginea apei. Aici era o îngrămădire de bolovani pe care Buttler și Poller se apucară să-i dea la o parte. În curând se văzu o gaură care ducea înăuntrul stâncii.

— Asta e peștera! strigă bancherul. Să lărgim deschizătura... repede, repede... Pune mâna, Baumgarten!

Se aplecată amândoi în același timp; Buttler aruncă o privire întrebătoare lui Grinley, care dădu afirmativ din cap. Puseră mâna pe puști și... bancherul cu Baumgarten se prăbușiră la pământ amețiți, într-o clipă fură legați de mâini și de picioare și împinși în peștera plină cu butoaie goale în care fusese adus petrolul.

Cei trei tovarăși așezară apoi bolovanii la loc. E de prisos să spunem că victimele fuseseră mai întâi jefuite de tot ce-aveau asupra lor.

Bandiții se întoarseră după aceea la locul unde-și lăsaseră caii.

— În sfârșit! rosti Grinley, râsuflând ușurat. Nici o afacere nu mi-a dat atâta bătaie de cap ca asta. Și tot n-am isprăvit încă. Trebuie să ne ducem acum la San Francisco și să încasăm banii. Sunteți de părere să plecăm imediat?

— Mai întâi să împărțim, zise Poller.

— Ce să împărțim?

— Lucrurile pe care le-am luat de la bancher și contabil.

— E neapărată nevoie s-o facem chiar acum?

— E mai bine să știe fiecare cu ce s-alege.

Lui Grinley îi venea să-l strângă de gât, dar se gândi că o să-și ia totul îndărăt mai târziu.

— Bine, spuse el cu nepăsare. Caii rămân deocamdată ai tuturor. Cât pentru celelalte, n-o să ne certăm noi. Suntem prieteni și între prieteni nu încap dezbinare.

Se așezară jos în iarbă și întinseră înaintea lor armele, ceasurile, inelele, pungile cu bani și celelalte mărunțișuri găsite prin buzunarele victimelor.

În timp ce făceau ei împărțeala, opt indieni se furișau prin văgăună. Erau navajoși; în fruntea lor mergea iscoada de mai adineauri. Ajunși în vale se ascunseră după tufe și priviră prin frunziș.

— Uff! șopti unul din ei iscoadei. E după cum a spus fratele meu. Balta e plină de petrol. De unde-o fi venit?

— Albii trebuie să știe.

— Parcă spunea fratele meu că erau cinci albi; eu nu văd decât trei.

— Mă mir; eu am numărat cinci și acum lipsesc doi.

— Care din ei a omorât pe Khasti-tine?

— Acela care ține două puști în mână, zise iscoada și-l arătă pe Grinley.

— Va muri de-o moarte cumplită. Dar și ceilalți doi albi vor fi puși la stâlpul de tortură. Uff! Uite-i că-și împart lucrurile din fața lor. Cel de-ai patrula și al cincilea alb lipsesc. Lucrurile erau pesemne ale lor. Oare să-i fi omorât?

— O s-aflăm noi. Când punem mâna pe ei?

— Chiar acum. Nu au ochii îndreptați decât la pradă și au să fie atât de speriați când ne vor vedea încât nici n-au fă se apere. Și acum repede după mine.

Se năpustiră toți asupra bandiților care, luați prin surprindere, nu putură face nici o mișcare, într-o clipă fură toți trei legați burduf.

Indienii tăceau. Cinci din ei se așezară lângă prizonieri, pe când ceilalți plecară să cerceteze valea. Se întoarseră după câțva timp și unul din ei zise:

— Ceilalți albi nu sunt nicăieri. Nu știm ce s-au făcut.

— Nu vor fi urcat dealul?

— Nu, fiindcă le-am fi găsit urmele.

— Vom afla noi repede unde sunt de găsit. Scoase pumnalul de la brâu și îl puse în pieptul lui Grinley. Tu ești nemernicul care a omorât pe Khasti-tine, tânărul nostru frate. Dacă nu-mi spui ce-ai făcut cu tovarășii tăi, îți vâr cuțitul în inimă.

Grinley se sperie și nu știa ce să facă. Nu trebuia cu nici un preț ca indienii să dea de bancher și de contabil. Să nu spună, era mai mult ca sigur că amenințarea indianului nu va fi o vorbă goală. Și de data asta Buttler vru să-i vină în ajutor.

— Te înșeli, zise el. Nu omul acesta e ucigașul lui Khasti-tine. Noi nu suntem vinovați de moartea lui.

— Taci! se răsti indianul la el. Știm noi bine cine e ucigașul.

— Ba nu știți nimic.

— Fratele nostru a văzut cu ochii lui cum l-a omorât.

— Se înșală, minți Buttler cu nerușinare. Ne-a văzut vorbind cu căpetenia nijorașilor, dar când s-au auzit detunăturile, noi stăteam deoparte.

— Așadar tăgăduiți că ați fost de față când l-au împușcat?

— Eu nu mint niciodată. Cei doi albi pe care îi căutați sunt ucigașii.

— Uff! exclamă indianul indignat. Arunci vina pe ei ca să poți scăpa. Au plecat? Unde sunt?

— Unde? Vă lăudați cu ochii voștri ageri și nu vedeți nimic. Dacă ar fi plecat, le-ați fi găsit urmele.

— Vrei să spui că sunt tot aici?

— Da.

— În ce loc?

— Colo! — și arată spre baltă.

— Uff! În apă?

— Da.

— S-au înecat?

— Da.

— Minți! Nu intră nimeni în apa asta împutită.

— De bunăvoie nu, dar siliți.

— Cine i-a silit?

— Noi. I-am înecat.

— I-ați... înecat?

Deși pe jumătate sălbatic, indianul simți o groază atât de mare pentru fapta lor nelegiuită încât de-abia putu rosti cuvintele:

— I-ați... înecat? Pentru... pentru ce?

— Ne erau dușmani de moarte.

— Și totuși erați împreună. Nu umblă nimeni în tovărășia dușmanului său.

— Nu știam că ne dușmănesc. De-abia acum în urmă am băgat de seamă. Vroiau să pună stăpânire pe balta asta cu petrol și aveau de gând să ne omoare. Când am aflat, i-am aruncat în apă.

— Și ei nu s-au apărat?

— Nu, fiindcă nu le-am dat răgaz. I-am izbit cu patul puștii în cap.

— Pentru ce nu i-a scos apa la mal?

— Le-am legat bolovani de picioare și s-au dus la fund.

Indianul tăcu vreo câteva momente, apoi zise:

— Vreau să cred că nu minți, dar mi-e scârbă de voi. Ați înecat frați de-ai voștri ca și când ar fi fost niște câini râioși. I-ați ucis mișelește, nu în luptă dreaptă ca războinicii viteji. Sunteți oameni răi și meritați disprețul nostru.

— Ce vroiai să facem? Să-i fi lăsat să ne omoare ei pe noi?

— Cum judecați voi, albi, nu mă privește, știu însă că nici un indian nu îneacă pe un alt indian, nici dacă i-ar fi cel mai neîmpăcat vrăjmaș. Ați mai fost voi vreodată pe-aici?

— Da, eu! răspunse Grinley.

— Când?

— Acum câteva luni.

— Era și atunci petrol deasupra apei?

— Da. De aceea m-am dus s-aduc și pe alți albi să-l vadă. Vroiam să facem împreună o tovărășie pentru scoaterea petrolului din pământ, dar aceștia au vroit să ne omoare ca să rămână ei singuri stăpâni.

— Uff! Noi nu știm să fi fost pe-aici petrol; pesemne că a ieșit acum de curând. Nu înțeleg însă cum v-ați găsit voi să puneți stăpânire pe baltă. Ea e a noastră. Albi sunt tâlhari care vin la noi să ne prade. Securea de război a fost dezgropată. De ce n-ați rămas la voi acasă? Ați venit de bunăvoie la moarte.

— La moarte? Sunteți războinici sau ucigași? Noi nu v-am făcut doar nimic.

— Taci! Voi n-ați omorât pe Khasti-tine și tovarășul său?

— Ne pare și nouă rău, dar nu l-am omorât noi.
— Ați fost de față, puteați să împiedicați crima.
— N-a fost cu putință. Au tras atât de repede, că n-am avut vreme să prindem de veste.

— Degeaba încercați să scăpați. Trebuie să muriți. Vă vom duce la căpetenia noastră și Sfatul să hotărască felul morții.

— Noi v-am răzbunat pedepsind pe ucigași și asta vă e recunoștința?

— Recunoștință! râse indianul. Crezi că-ți mulțumim pentru ce-ați făcut? Să fi fost acum în viață le-am fi luat scalpul și i-am fi pus la stâlpul de tortură. Voi ne-ați păgubit de o răzbunare dreaptă și nu vă putem ierta. Vă așteaptă moartea. Am zis!

Le întoarse spatele în semn că nu mai are ce le spune. Li se deșertară buzunarele. Dar când iscoada dădu de cec, îl apucă binișor cu vârful degetelor și-l vârî îndărăt în buzunarul lui Grinley, zicând:

— Asta e vrăjitorie, o hârtie care grăiește. Nu ne trebuie, fiindcă ne-ar putea trăda mai târziu gândurile, vorbele și faptele.

În vremea asta începuse să se întunece. Indienii ar fi rămas peste noapte aici, dar îi gonia mirosul de petrol. Legară prizonierii pe cai, ieșiră din văgăună și o luară o bucată de drum prin pădure până la izvor. Dădură jos pe prizonieri și se pregătiră să-și facă tabăra. Se simțeau probabil în siguranță, dar să fi știut ei ce se petrecea în spatele lor ar fi luat-o la fugă imediat.

După plecarea albilor, Mokași, căpetenia nijorașilor, porni să mai cerceteze o dată urmele iscoadelor dușmane. Observase că în afară de cei doi, mai fusese unul cu ei și vroia să afle ce se făcuse navajosul.

Găsi în sfârșit urma care ducea spre baltă.

— Iscoada vrea să-și răzbune tovarășul; s-a luat după albi. Deci, încotro s-a dus navajosul sunt oameni de-ai lui. Să ne luăm după el și să-l prindem.

Așa judeca căpetenia nijorașilor. Se duse mai întâi în pădure, unde se aflau adunați într-un luminiș vreo treizeci de nijorași. Aceștia toți erau iscoade; grosul trupei rămăsese în urmă. Se întoarse cu ei pe urmele lăsate de albi și de navajos. În drum văzu alte două urme; erau ale lui Buttler și Poller.

Ajunseră astfel până la văgăuna unde era balta. Se ascunseră în tufiș. Văzură cum iscoada o ia la fugă; unul din nijorași vru să tragă, dar căpetenia îl opri șoptindu-i:

— Lasă-l să plece. Se va întoarce repede cu alți navajoși și-i prindem pe toți.

Nu trecu mult și se încredința că avusese dreptate, căci iscoada veni cu încă alți șapte navajoși și coborâră în vale. Înțeleseseră că plănuiau să pună mâna pe albi.

Nijorașii așteptau. Mare îi fu mirarea lui Mokași când văzu pe navajoși ducând cu ei numai trei albi. Vru să se năpustească asupra lor, dar își luă seama. Se gândi să afle mai întâi ce se întâmplase cu ceilalți doi albi. Lăsă pe navajoși să se îndepărteze și se îndreptă cu vreo câțiva de-ai lui spre „Apa întunecată”. Nu găsi însă nimic.

— De plecat n-au plecat, deci sunt morți; zise el. Trupurile lor nu le văd nicăieri, ceea ce înseamnă că au fost aruncați în apă.

Ieși din văgăună și se luă după urmele navajoșilor. Nu-i fu greu să dea de ei în pădure: Simți un miros de lemn ars și peste puțin văzu și focul din tabără. Se opri în loc și șopti tovarășilor săi:

— Navajoșii ăștia nu sunt războinici adevărați ci niște copii fără minte. Care iscoadă face foc în noapte! Să-i împresurăm și când voi scoate eu strigătul de luptă, dați năvală peste ei să-i prindem de vii ca să-i punem la stâlpul de tortură.

Lovitura reuși pe deplin.

— Slavă Ție, Doamne! murmură Grinley tovarășilor săi. Suntem salvați!

— Nu prea cred... răspunse Poller îngrijorat.

— Cu siguranță. Mokași ne-a mai lăsat și rândul trecut în pace, pentru ce n-ar face și acum la fel? Ce motiv ar avea?

— Nici unul. Nu le trebuie lor motive.

— Ai răbdare. O să vedeți că am dreptate.

Nimeni nu auzise ce-și spuneau ei. Navajoșii erau toți legați; nijorașii își împărțeau armele lor, iar Mokași stătea semeț în picioare lângă foc.

— Să-mi spună războinicii navajoșilor care din ei e conducătorul lor! strigă el cu glas răsunător.

— Eu! răspunse cel mai în vârstă dintre navajoși.

— Care ți-e numele?

— Mi se zice Calul-sălbatic.

— Ți se potrivește. Fugi de frica dușmanului mai repede decât mustangul pe câmpie.

— Mokași, căpetenia nijorașilor, minte. N-am fugit niciodată din fața dușmanului.

— Mi-ai spus pe nume; mă cunoști deci?

— Da. Ești un războinic înțelept și viteaz. Mi-ar fi fost plăcut să mă lupt cu tine. Aș purta cu mândrie scalpul tău la brâu.

— Scalpul meu nu-l va purta nimeni vreodată, cu atât mai puțin unul ca tine. Nu vă închipuiți voi că iscoadele nijorașilor vor fi pornit și ele împotriva voastră, după cum ați pornit voi împotriva lor? Care războinic cutreieră pădurea și câmpia fără să cerceteze urmele dușmanului? O iscoadă dibace are grijă să nu fie văzută; voi însă ați aprins parcă dinadins focul ca să ne atrageți încoace. Nu e vorbă, nu veți mai avea de-acum încolo prilejul să vă cumințiți, căci veți muri la stâlpul de tortură în chinuri atât de groaznice că răcnetele voastre vor face să răsunе munții și văile.

— Chinuiește-ne cât vei vrea! răspunse mândru Calul-sălbatic. Vom ști să murim ca vitejii și de pe buzele noastre nu va ieși nici un geamăt. Războinicii navajoși au învățat să

disprețuiască durerea. Dar cu albi aceștia ce aveți de gând să faceți?

Când Grinley auzi întrebai ea, răspunse repede, luându-i-o înainte căpeteniei:

— Mokași, nobilul și vestitul șef al vitejilor săi războinici, ne va lăsa liberi.

Nobilul și vestitul șef se răsti însă înfuriat la el:

— Câine! Cine-a fost întreat, eu sau tu? Cum îndrăznești să răspunzi înainte de-a fi deschis eu gura?

— Fiindcă știu că așa vei face.

— Vei afla îndată ce voi face. V-am lăsat o dată să plecați, ca să vă dovedesc disprețul meu; dar a doua oară nu se va mai întâmpla același lucru. Ați fost cinci, unde sunt ceilalți doi care lipsesc?

— Morți! răspunse Grinley cu gura pe jumătate.

— Morți? Cine i-a omorât?

— Noi.

— Pentru ce?

— Pentru că am băgat de seamă că vor să ne omoare într-ascuns.

Mokași încruntă sprâncenele mirat și strigă:

— Uff! Să vă omoare într-ascuns? M-am uitat eu bine la ei; păreau fă fie oameni buni și cinstiți, pe când voi, voi sunteți tâlhari și ucigași care trebuie stârpiți ca năpârcile. Unde le sunt trupurile, eu nu le-am văzut?

— În apă.

— N-am văzut nici o urmă de sânge. Așadar, nu i-ați omorât înainte de-a-i arunca în apă?

— Nu.

— Atunci i-ați înecat?

— Da.

Cu mare greu spuse Grinley acest „da”. Știa el de ce căpetenia îi trânti un picior undeva, îl scuipă în față cu scârbă și zise indignat:

— Ticălosule! Tu nu ești o făptură omenească, ești o fiară și vei muri de moartea care se cuvine unui nemernic

ca tine! Să-ți ucizi tovarășii care nu ți-au făcut nimic! Și nici măcar în luptă dreaptă, ci pe la spate, la fel cum ai ucis și pe Khasti-tine!

Când Calul-sălbatic îl auzi, se ridică atât cât îi îngăduiau legăturile și strigă nevenindu-i să-și creadă auzului:

— Ce-a spus Mokași... cine-a ucis pe Khasti-tine?

— Albul acesta care cutează să creadă că-l voi lăsa liber.

— Uff! Nemernicul zicea că albi pe care i-a înecat l-au ucis.

— Minte! El singur s-a lăudat în fața mea că a împușcat pe la spate pe cei doi navajoși. Și-acum, de frică, aruncă vina pe doi albi cinstiți, care nu se mai pot dezvinovăți. Vor fi răzbunați împreună cu iscoadele voastre. Vedeți voi, războinici, pe acești trei albi din fața noastră? Vor suferi chinuri nemaipomenite, fără să poată muri și la urmă vor fi aruncați în apă, după cum au aruncat și ei pe victimele lor. Howgh, am zis!

Mai scuipe o dată în obraz pe Grinley și-i întoarse spatele.

Un indian fu trimis s-aducă în tabără caii prizonierilor, pe urmă oamenii cinară în jurul focului. Albilor nu li se dădu nimic de mâncare.

— Afurisită afacere! mormăi Buttler. Acu' ni s-a înfundat... Mai bine mărturiseai adevărul.

— Totuna era, răspunse frate-său. Afurisiții ăștia de indieni îi scoteau pe bancher și pe Baumgarten din peșteră fără ca situația noastră să se fi schimbat cu ceva. În primul rând păgubeam cecul.

— *Pshaw!* Ce folos avem de el când o fi să ne pună în frigare!...

— Stai că n-am ajuns încă acolo.

— Tu mai ai vreo speranță?

— Oho! Și încă multă. Nu e întâia oară în viața mea când mă aflu strâns cu ușa. Și tot am scăpat. Mai mult încă: să mă văd legat de stâlp și focul la picioarele mele, tot mai trag nădejde. S-a mai întâmplat și altora...

— Aștia vor fi avut prieteni care să le vină în ajutor; noi pe cine avem?

— Hm!

— Nu s-ar găsi nimeni să se ia de piept cu indienii ca să ne scape de la moarte. Dacă nu reușim noi singuri, slabă nădejde s-o facă alții.

Avea dreptate. Să fi fost vrednici de prietenia cuiva, ajutorul le-ar fi fost acum aproape, căci Old Shatterhand și Winnetou nu erau departe.

Din momentul când aflaseră că Grinley avea de gând să-și ducă victimele la Gloomy-water, erau hotărâți să se ia după ei. Venise însă întâmplarea cu Pueblo, ceea ce dăduse lui Grinley un avans de două zile. Una din zile o pierduse însă cu trimiterea lui Buttler și Poller la baltă; a doua fiindcă Winnetou și Old Shatterhand luaseră cei mai buni cai de la cetățuie, care alergau ca vântul, în afară de asta, nu porniseră după urmele lui Grinley, căci Winnetou cunoștea un alt drum, care-i scotea mult mai repede la baltă.

De când plecaseră de la cetățuie, nu dăduseră încă de urmele lui Grinley și ale însoțitorilor săi.

De-abia acum, când ajunseră la un luminiș care se întindea până departe, văzură că i-au ajuns.

Convoiul se opri. Old Shatterhand și Winnetou descălecară, ca să cerceteze urmele mai de aproape. Ceilalți rămaseră pe cai, știind că aveau pe cine să se bizuie. Însuși Sam Hawkens, cu toată priceperea și experiența lui, aștepta întotdeauna să vadă ce spun ei întâi.

Urmele erau greu de deslușit, căci Old Shatterhand o luă înainte iar Winnetou înapoi și trecu aproape un sfert de oră până să se întâlnească la locul de plecare. Toți ascultau rezultatul.

— Ce zice fratele meu de urmele astea? îl întrebă Old Shatterhand pe apaș. Rareori am văzut ceva mai încâlcit.

Winnetou privea în aer, ca și când explicația i-ar fi putut veni de-acolo. La urmă răspunse hotărât, ca și când nu

încăpea îndoială:

— Vom avea mâine prilejul să vedem trei feluri de oameni: albi și două neamuri de indieni.

— Așa cred și eu. Indienii vor fi navajoși și nijorași. Toți se află acum la Gloomy-water, ca să se spioneze unii pe alții.

— Fratele meu are dreptate. Mai întâi au trecut pe-aici cinci cai; duceau pe albi căutați de noi. Pe urmă a venit un călăreț, apoi o trupă de treizeci. Se uită nițel în zare, ca să-și dea seama de poziția soarelui și urmă: Ar fi bine s-ajungem chiar în astă-seară la baltă; dar timpul e scurt și primejdia prea mare. Ce zice fratele meu Chailey?

— Că bine a grăit Winnetou. Până s-ajungem noi acolo s-a înnoptat și nu mai putem întreprinde nimic. Nu numai că nu putem vedea ce se petrece, dar am fi văzuți de dușmani. La urma urmei, noi nu suntem o trupă de războinici, ci un convoi de călători.

— Așa și e. Vom porni deci mâine în zori spre baltă; acum să ne gândim la odihnă.

— Unde ne facem tabăra?

— Winnetou știe un loc la o oră depărtare de Gloomy-water; e atât de tănuț că putem face foc fără să fie văzut. Să vină frații mei după mine.

O luă înainte, urmat de emigranți. Old Shatterhand rămase însă pe loc și privi zâmbind îngăduitor când văzu pe vânători descălecând ca să cerceteze urmele.

Se uitau cu băgare de seamă în toate părțile, își șopteau între ei părând că nu se înțeleg sau se contrazic.

— Isprăviți odată, domnilor, le strigă Old Shatterhand, Winnetou e departe și acum dispăre în pădure.

— Păi, să vezi dumneata, *sir*, zise Droll scărpinându-se în cap, dumneavoastră sunteți meșteri mari în chestiile astea, dar noi, de, nu prea pricepem așa de ușor.

— Ce n-ați priceput?

— Aia cu două neamuri de indieni. Mai întâi au fost cinci călăreți, pesemne Grinley cu ai lui. Pe urmă alți treizeci —

indieni, se vede treaba. Țsta era unul din neamuri. ȂlȂlalt care era?

— Un singur indian care urmȂrea pe albi.

— N-o fi fost Ńi el din Ȃi treizeci?

— Nu.

— Poate cȂ l-or fi trimis dinadins Ȃnainte.

— Ȃn cazul Ȃsta s-ar fi Ȃntors sȂ le spunȂ ce-a aflat, ceea ce nu s-a ȂntȂmplat. Ńtim cȂ indienii sunt pe picior de rȂzboi. Aici nu poate fi vorba decȂt de navajoŃi Ńi nijoraŃi. Au trimis Ńi unii Ńi alȃii iscoade. Cei treizeci sunt aŃa-zisa trupȂ de cercetȂtori. S-au luat dupȂ urma aceluia singur, ca sȂ dea nȂvalȂ peste tovarȂŃii sȂi Ńi sȂ-i prindȂ.

— TovarȂŃi? O fi avut?

— Se Ȃntelege de la sine. Nici un Ńef de trib indian nu trimite numai o singurȂ iscoadȂ. Aceasta se despȂrȃise pentru vreun motiv oarecare de ceilȂlȃi Ńi acum se Ȃnapoia la ei. De aceea Ȃl urmȂresc.

— Pe acelaŃi drum cu al albilor?

— Pentru ce nu? Poate sȂ fie din ȂntȂmplare sau dinadins. Iscoada nu trebuie sȂ neglijeze nici o urmȂ Ńi sȂ se ia dupȂ ea pȂnȂ ce vede a cui e Ńi unde duce. AŃ avea chiar curajul sȂ spun din ce trib fac parte iscoadele.

— Asta pot s-o fac Ńi eu, zise Hobbler-Frank.

— ZȂu? ȂntrebȂ Old Shatterhand zȂmbind. Ei, s-auzim!

— PȂi, Ȃi treizeci erau nijoraŃi, iar Ȃla singur navajos. DacȂ nu e aŃa, sȂ nu-mi ziceȃi mie Hobbler-Frank.

— Din ce deduci?

— Mai simplu nici cȂ se poate. E Ńtiut cȂ navajoŃii sunt foarte curajoŃi, nu?

— AŃa e.

— Mai viteji decȂt nijoraŃii.

— Tot ce se poate.

— Care e dovada unui adevȂrat curaj: atunci cȂnd stau treizeci adunaȃi la un loc ori cȂnd ȂndrȂzneŃte unul singur sȂ cutreiere locurile astea primejdioase?

— Aceasta din urmȂ.

— Așadar, ăsta unul a dovedit mai mult curaj, deci e un navajos și ceilalți sunt nijorași. E sau nu?

— Sunt și eu de părere că a fost un navajos iar ceilalți treizeci nijorași, numai că eu trag concluzia din alte motive, pe care n-am timp să ți le spun. Winnetou nu se mai vede, să ne grăbim să-l ajungem.

Încălecară și intrară în pădure după apaș. Dădură după câțva timp de o adâncitură de pământ; părea să fie o galerie de mină părăsită sau poate o peșteră al cărei acoperiș se prăbușise de multă vreme.

— Acolo ne vom face tabăra peste noapte, zise Old Shatterhand. Dacă punem sus o santinelă, putem aprinde un foc fără frică de-a fi văzuți de cineva.

Coborâșul nu era greu și ajunseră repede în vale Aici caii aveau destule tufe cu mlădițe bune pentru hrană. În vârful râpei rămase un om de pază și, după îndemnul lui Old Shatterhaod, emigranții făcură foc ca să-și pregătească de mâncare.

Cum toți erau obosiți de drum și știau că vor avea a doua zi multe de întâmpinat se culcară devreme.

Winnetou mai rămase un timp de vorbă cu Old Shatterhand. Aveau de hotărât ce era de făcut mâine.

— S-ar putea să ajungem la o luptă serioasă și nu putem expune femeile și copiii, spuse Old Shatterhand. Nici pe emigranți n-aș vrea să-i avem cu noi; n-au destulă experiență și ne-ar fi mai mult o piedică. Ce zici, nu e mai bine să-i lăsăm aici? Locul e sigur și foarte nimerit pentru o ascunzătoare.

— În ce privește lupta, fratele meu are dreptate; dar dacă va trebui să părăsim repede Gloomy-water și nu mai avem timp să ne întoarcem pe-aici să-i luăm?

— Hm! E sigur că va trebui să lucrăm în grabă. Mă tem că indienii vor pune în curând mâna pe albi.

— Winnetou crede că s-a și făcut.

— Vom fi atunci siliți să pornim repede după ei, ca să-i eliberăm pe prizonieri. Fiind însă nevoie să, ne abatem pe-

aici, ca să-i luăm pe emigranți, am pierde un timp prețios. De asemenea e tot atât de primejdios să ne ducem de-a dreptul cu ei la baltă.

— Există un singur mijloc să înlăturăm primejdia și totodată să nu pierdem timp.

— Știu. Să se ducă unul din noi mai înainte, să vadă ce e pe la Gloomy-water.

— Da, Winnetou, rosti apașul dând din cap. Fratele meu să rămână aici, deoarece se poate înțelege mai lesne cu ei. Winnetou va lua sub ocrotii ca sa pe aceste femei și copilași albi pentru că și-a dat cuvântul, dar cum să le vorbească nu se pricepe. Voi pleca încă înainte de-a se lumina bine de ziuă, rămânând fratele meu să vină cu ceilalți la pas după mine. Să se ia după urma mea și va înțelege din vreun semn oarecare dacă e primejdie.

Când Old Shatterhand se trezi a doua zi dimineață, apașul plecase de mult. După un ceas porniră și ei la drum. Vânătorii se feriră să spună emigranților că vor întâmpina poate în ziua aceea primejdii mari, le atraseră însă atenția să vorbească foarte puțin și să nu facă gălăgie.

Winnetou căutase să lase urme cât mai deslușite după el. Înaintau încet ca să-i lase timp de cercetat, așa că de-abia după vreo două ceasuri se apropiată de văgăuna unde era balta.

Îl văzură venind spre ei.

— Nu e semn bun... mormăi Dick Stone.

— Dimpotrivă, răspunse Frank. O să ne spună cum stau lucrurile.

— Te înșeli. Dacă nu vedea ceva suspect, ne aștepta acolo.

— Stai că o să vedem noi îndată. Convoiul se opri și Winnetou se îndreptă spre ei.

— Nu m-am întors fiindcă ar fi vorba de vreo primejdie, le zise el. Aceasta a trecut. Vreau numai să vă spun că mă puteți urma fără teamă. Vă voi da lămuriri când vom ajunge la locul hotărât, nu însă mai înainte.

Își văzură mai departe de drum. Urmele celor care trecuseră în ajun pe acolo se cunoșteau pe alocuri destul de bine. Doar unde pământul era mai pietros se cerea ochiul ager al apașului, ca să le poată desluși. Când fură la intrarea în văgăună, Winnetou se opri și zise:

— Prin văgăuna astă îngustă ajungi la baltă. Winnetou a aflat ce s-a petrecut ieri aici. Arată spre vârful dealului, apoi urmă: Colo au poposit cei șapte oameni ai navajoșilor trimiși în iscoadă. Cel de-al optulea era călărețul ale cărui urme le-am văzut noi. I-a văzut pe albi oprindu-se la malul bălții și a plecat să-și aducă tovarășii, ca să pună mâna pe albi.

— Și a izbutit? întrebă Hawkens.

— Da. Albii au fost biruiți. Dar în vremea asta au sosit cei treizeci de nijorași și s-au pitit în tufiș. Frații mei pot vedea încă urmele lor. Au pândit apoi până ce au plecat albii de aici și s-au luat după ei ca să-i prindă.

— Pentru ce n-au făcut-o îndată, căci locul e foarte potrivit pentru un atac?

— Întrebarea și-a pus-o și Winnetou dar nu și-a putut da încă un răspuns. Poate că vom descoperi mai târziu motivele. Navajoșii s-au îndreptat pe urmă cu prizonierii lor spre pădure și s-au oprit lângă o apă. Aici și-au ridicat tabăra, unde au fost surprinși de nijorași.

— Așadar s-a dat o luptă sângeroasă?

— N-am găsit nici o urmă de sânge, semn că nu poate fi vorba de luptă. Navajoșii au fost luați pe neașteptate și legați înainte de a se putea apăra. Nijorașii au rămas cu prizonierii lor peste noapte aici și au plecat abia de dimineață.

— Unde? întrebă Sam Hawkens.

— Nu știu. Nu le-am putut lua urma, fiindcă trebuia să vă aștept pe voi.

— Să ne luăm imediat după ei! Nu e vorba de Grinley și de tovarășii săi. Pe ăștia n-au decât să-i jupoaie indienii cât or pofti, dar pe bancher și contabil trebuie să-i scăpăm cu

orice preț. Numai un lucru nu pricep eu: lângă baltă e apă și verdeață destulă pentru cai. De ce n-au rămas indienii acolo și s-au dus în pădure, dacă nu mă-nșel?

Old Shatterhand, care tăcuse până atunci și-și îndreptase toată atenția spre pârâiașul din văgăună, arătă într-acolo și zise:

— Mi se pare că asta e explicația.

— Cum așa?

— Nu mirosiți nimic? Ia uitați-vă la apă. Vedeți ochiurile acelea de grăsime care plutesc deasupra?

Toți își îndreptară privirile într-acolo, adulmecară aerul și simțiră miros de petrol.

— Văzut-a fratele meu petrol în baltă? întrebă germanul pe apaș.

— Da.

— Atunci pungașul și-a pus bine la cale planul. Haidem devala să vedem.

— Dar pierdem timp și știi că trebuie să-i ajungem pe nijorași, protestă Hawkens.

— Nu ne scapă ei, fii pe pace.

Coborâră spre baltă. Mirosul de petrol devenea din ce în ce mai pătrunzător. Când ajunseră la apa aceea sinistră, impresia fu atât de puternică încât toți amuțiră. Numai la doamna Rosalie efectul fu tocmai contrariul. Scoase un țipăt de mirare, alergă la mal, băgă mâna în apă, o mirosi și strigă:

— Măi, proștilor, asta e o descoperire nemaipomenită! Hobble-Frank, ia miroase aici. Simți ce e?

Și-i vârî degetele sub nas.

— Lasă-mă, cucoană în pace! sări el împingându-i mâna. Ce-mi bagi degetele dumitale în ochi! Știu eu ce e. Miroase a gaz cale de o poștă...

— Aha, recunoști că e petrol!

— Nu cumva îți închipuiai că l-am luat drept sirop de zmeură? Nasul meu e mai deștept decât tot capul dumitale!

— Atât... atât de mult! mormăi ea uluită. Auzisem eu că în America petrolul curge în râuri, dar nu-mi venea să cred. Acu' văd cu ochii mei că așa e. Nu mă mai mișc de aici pentru nimic în lume. Nici cu zece boi nu mă urnești din loc.

— Zău? Și ce-o să faci aici?

— Negoț cu petrol... o afacere nemaipomenită... Nu te costă un gologan, pe câtă vreme la noi în Germania te jupoaie când te duci să-l cumperi. Am să fac o fabrică de petrol.

— Foarte bine! râse Frank. Apucă-te de negoțul cu petrol și a doua zi te pomenești cu indienii că vin să-ți smulgă părul de pe cap cu piele cu tot. Ce crezi dumneata, că te poți așeza aici la răcoare ca într-o grădină publică de la noi? Negoț, ai? Cine să-ți cumpere marfa? Din ce să trăiești? A ce-o să miroși? O să te împuți în trei zile că nici toată apa „Oceanului Transatlantic” n-o să-ți spele mirosul de gaz de pe trup.

Cuvintele acestea îi dădură de gândit, căci aruncă o privire întrebătoare bărbatului ei.

În vremea asta își veniseră și ceilalți în fire; îngenuncheară lângă baltă, examinau apa și-și schimbau părerile între ei. Old Shatterhand plecă împreună cu Winnetou să examineze malul din jurul bălții. În curând porniră și Sam, Dick Stone, Will Parker și Frank după ei. Old Shatterhand îi văzu și le strigă:

— Băgați de seamă, domnilor, să nu-mi călcați peste urmele celor de ieri. Na înțeleg, adăugă supărat, ce căutați aici?

— Vrem să găsim locul unde au prins indienii pe cei cinci albi, răspunse Hawkens.

— Căutați degeaba, fiindcă au trecut caii noștri pe acolo și au bătătorit pământul.

— Dar dumneavoastră ce căutați?

— Ceva mai important.

— Ce anume?

— Peștera unde au ascuns pungașii butoaiele după ce au deșertat petrolul în apă.

— Auzi, domnule! O peșteră unde au încăput atâtea butoaie trebuie să aibă și o deschizătură destul de mare. Dar urmele?

— Le-au distrus.

— Să le căutăm, *sir*. Nu se poate să nu le găsim.

Totul fu zadarnic. Trecu mai bine de-o oră fără să fi dat de ceva. Până și Winnetou, atât de priceput în descoperirea urmelor, își pierdu speranța și-i spuse lui Old Shatterhand:

— Să nu se ostenească fratele meu Charley degeaba. Peștera nu o putem descoperi decât printr-o întâmplare oarecare.

Acesta însă nu vroia să renunțe. Se încăpățânase și ținea cu orice preț s-o găsească.

— Ce poate întâmplarea, putem și noi, răspunse el.

Închise ochii și rămase nemișcat, concentrându-și toate gândurile asupra unuia singur: peștera. Winnetou privea neclintit. Văzu deodată mușchii feței lui Old Shatterhand tresărind.

— A găsit fratele meu calea? întrebă el.

— Da, răspunse Old Shatterhand deschizând iar ochii, sau cel puțin așa cred. Nu poate fi greu de găsit peștera. Butoaiele erau multe și pline, deci destul de grele. Iarba trebuie să fie bătătorită și nu o poți îndrepta cu mâna, rămâne zile întregi culcată. Ceea ce s-a făcut însă aici a fost de-abia ieri, cel mult alaltăieri și iarba n-a avut când să se ridice la loc.

— Fratele meu are dreptate, încuviință apașul.

— Locul trebuie să fie acolo unde nu se vede iarbă, adică pe poteca de la mal la intrarea în văgăună.

— Uff! Uff! exclamă Winnetou, al cărui chip se înroșise — poate de bucurie sau poate de rușine că nu-i venise și lui ideea asta.

— Mai departe, urmă Old Shatterhand, la deșertarea butoaielor s-a scurs păcură în cantitate mai mare, care ar fi

trebuit să păteze iarba. Or, iarba e de jur împrejur curată, numai în două locuri nu se vede nici un fir de verdeață. Pe acestea să le examinăm acum.

Unul din aceste două locuri era foarte aproape de intrarea în văgăună. Se duseră într-acolo urmați de ceilalți vânători, curioși să vadă dacă era într-adevăr după cum presupunea germanul. O potecă lată de vreo trei coți, acoperită cu nisip și pietriș se întindea de la stâncă la baltă. Old Shatterhand se lăsă în genunchi lângă mal și mirosi pământul.

— Am găsit! strigă el. Pietrișul miroase a petrol, semn că s-a vărsat o cantitate mai mare deasupra...

Scormoni cu unghiile și dădu pietrișul la o parte; pământul era într-adevăr umed de petrol, iar deasupra fusese așternut un strat de nisip și pietre.

— Așadar aici au fost golite butoaiele. Unde se sfârșește poteca e gura peșterii.

Merseră drept înainte pe potecă și dădură de o grămadă mare de bolovani. Old Shatterhand se opri aici și zise cu hotărâre:

— În dosul acestor bolovani e peștera.

— Ai văzut-o dintr-o singură aruncătură de ochi? întrebă Frank, vrând să facă pe istețul.

— Da.

— Păi atunci ar trebui să fi băgat și eu de seamă. Îmi dai voie să mă uit mai de-aproape?

— Mă rog!...

Frank cercetă grămada din toate părțile, apoi clătină nedumerit capul.

— Ei, ce-ai văzut, dragă Frank? îl întrebă Old Shatterhand zâmbind.

— Niște bolovani ca toți bolovanii, adică o grămadă de pietroaie adunate la un loc.

— Altceva nu mai vezi?

— Nu.

— Gândește-te bine. În astfel de împrejurări cel mai neînsemnat lucru poate fi de mare importanță.

— Aha, așa! Să caut un lucru neînsemnat. Nu văd nimic, nici însemnat nici neînsemnat.

Căutară și ceilalți, dar nimeni nu observă ceva. Numai apașul scoase un „uff!” de mulțumire. Privirea lui se oprise la un cărăbuș mort ascuns pe jumătate de un bolovan.

— Ciudat! spuse Old Shatterhand zâmbind. Numai Winnetou știe ce vreau să spun. Ascultă Frank, n-ai văzut cărăbușul acela de colo?

— Ba l-am văzut mai de mult.

— Și?

— Și, ce? Un cărăbuș ca toți cărăbușii, altceva nimic.

— Nimic? Ba mult, foarte mult chiar, căci el îmi spune că ne aflăm la peșteră.

— Cărăbușul? Asta îți spune... Chiar să fi avut grai cât a trăit, dar acum când e mort nu mai poate vorbi!

— Așa e, este mort. Dar de ce-o fi murit?

— Știu eu? Poate de apendicită ori de tifos...

— Ia scoate-l de acolo și examinează-l.

Frank ridică nițel bolovanul și se uită la cărăbuș.

— L-a strivit pietroiul, zise el.

— Așa e, dar cum l-a strivit? S-a vârat gângania singură sub bolovan?

— Cum era să se vâre? A aruncat cineva pietroiul peste el și...

Își curmă vorba, se izbi cu palma peste frunte și strigă: în sfârșit! Am apucat taurul de coarne! Acu' înțeleg... Vezi, domnule, eu mă credeam băiat deștept, dar nu sunt altceva decât un mare dobitoc! Bolovanii i-a aruncat cineva peste cărăbuș și i-a stins biata lui viață pământească. Bolovanii i-a dat cineva la o parte, pe urmă i-a pus la loc. Cum și de ce? Ca să astupe gura peș...

Tăcu brusc și ascultă cu încordare.

— Ce e? îl întreabă Old Shatterhand interesat.

— Parc-am auzit ceva...

— Unde, în peșteră?

— Da. Un glas care venea din pământ. Sfinte Dumnezeule, n-o fi un urs?

— Nu prea cred.

— Ascultă și dumneata. A, ia, auzi!

Old Shatterhand se lăsă în genunchi și ascultă. Deodată sări în picioare și tipă înfiorându-se:

— Oameni... sunt oameni înăuntru... cer ajutor... Dați repede bolovanii la o parte!

Toți se apucară să lucreze cu înfrigurare. După câteva momente se văzu deschizătura.

— E cineva acolo? întrebă Old Shatterhand în englezește.

— Yes, răspunseră două glasuri în același timp.

— Cine sunteți?

— Rollins și Baumgarten, se auziră iar glasurile.

— Rollins și Baumgarten! exclamară toți înmărmuriți.

Îi credeau prizonieri la indieni. Erau bucuroși că i-au găsit, totuși nu era exclus ca Grinley, Poller și Buttler să fie și ei în peșteră. Aflată însă că s-au înșelat, căci bancherul întrebă cu teamă.

— Nu cumva e Grinley?

— Nu, nu, răspunse Hobble-Frank, care era cel dintâi când trebuia să fie salvat cineva. Noi suntem: Old Shatterhand, Winnetou, Droll, Dick și Will. Și cine sunt eu, o s-aflați îndată; iaca vin acu'.

Se strecură în peșteră și în curând bolovanii fură dați la o parte. Intrarea era înaltă cât un stat de om și atât de largă că putea încăpea foarte bine un butoi prin ea.

Toți dădură buzna înăuntru, dar Frank îi opri strigând:

— Stați afară că venim numaidecât. Să dezleg numai pe bieții prizonieri, că i-au legat bandiții fedeleș.

Când îi văzură la lumină, se speriară. Nenorociții erau galbeni ca ceara și de-abia se țineau pe picioare. Strânseseră mâna celor pe care îi cunoșteau de la ferma lui Forner și se uitară cu respect la Winnetou și la Old Shatterhand.

— N-a lipsit mult să vă pierdeți viața, le zise acesta din urmă. Căutam peștera și n-o găseam defel. Ne hotărâsem să plecăm în curând și dacă rămâneți aici, mureați de foame și sete fără să se fi aflat vreodată unde vă putrezesc oasele. Sunteți flămânzi, însetați?

— Nici una, nici alta, *sir*, răspunse Baumgarten. Nu la mâncare și băutură ne-a fost gândul, ci la moartea cumplită care ne aștepta, dacă nu veneați să ne scăpați.

— Nu nădărduiți că vă vor căuta acești prieteni ai dumneavoastră?

— Îi credeam și pe ei prizonieri în Pueblo. Credeți că recunoștința noastră va fi...

— Sst, nici un cuvânt despre asta! îl întrerupse Old Shatterhand. Amânați mulțumirile pentru mai târziu. Deocamdată aș vrea să aflu ceva foarte important. Să sperăm că nu sunteți atât de slăbiți ca să nu-mi puteți răspunde.

— Acum când ne vedem iar afară, la aer, o să uităm tot ce-am suferit.

— Cu atât mai bine. De altfel eu v-am mai întâlnit pe dumneavoastră.

— Da? Unde?

— Undeva nu departe de Pueblo, pe când poposeați la marginea unui pârâu. Ne-am furișat pe lângă copaci și am auzit ce ați vorbit.

— *Good luck!* Atunci ați aflat că e vorba de o sursă de petrol?

— Da.

— Și că ne ducem la Gloomy-water?

— Unde nu există petrol — am auzit și asta.

— Știați și totuși ne-ați lăsat să plecăm... Pentru ce nu ne-ați spus?

— Pentru că nu ne-ați fi crezut. Și apoi, aveam altceva mai important de făcut decât să ne batem capul cu „Prințul petrolului”. Trebuia să ne ducem la Pueblo ca să scăpăm pe emigranți din mâinile indienilor.

— Și ați reușit, după cum văd, *sir*. Câți ați fost?

— Noi doi — spuse Old Shatterhand și arată spre apaș.

— Cu neputință! zise Rollins căscând ochii mari. Numai doi? Extraordinar! Cum ați putut...

— O să-ți povestim altă dată, mister Rollins, acum am vrea să aflăm cum ați fugit din Pueblo și ce s-a petrecut de atunci până acum. Șezi jos și istorisește.

Se așezară toți în iarbă în jurul lui și bancherul spuse tot ce pătimise de câteva zile încoace. Ne putem închipui cu ce parapon vorbi despre Grinley și tovarășii săi.

— Nu-i învinovați pe ei, ci pe dumneata, *sir*, îi curmă Old Shatterhand vorba. Nu pot înțelege cum ai putut avea atâta încredere în niște oameni ca ei și nesocotința — ca să nu zic altfel — cu care ai căzut în cursă, e într-adevăr de mirare.

— Îl credeam pe Grinley om cinstit, se apără Rollins cu sfială.

— *Pshaw!* Pe ăsta numai după ochi îl cunoști că e un pungaș. Și apoi, când e vorba de o astfel de întreprindere unde e în joc o sumă atât de mare, se cere să fii cât mai prevăzător și să-ți iei dinainte măsurile.

— Nu vroia. Zicea că trebuie să ținem lucrul secret.

— Aha! Domnul Baumgarten e expert în afaceri cu petrol?

— Nu.

— Ce fel de oameni sunteți, domnilor! Să fi luat cel puțin pe cineva de meserie cu dumneavoastră.

— Grinley zicea că nu e nevoie deocamdată. Deoarece petrolul plutește la suprafața apei, e de-ajuns o privire ca să te convingi că e o afacere strălucită.

— Și când ai venit aici și ai văzut petrolul ăsta frumos plutind, ți-ai spus că ai apucat pe Dumnezeu de amândouă picioarele, nu e așa?

— Desigur. Recunoști și dumneata, *sir*, că terenul e într-adevăr foarte bogat în petrol.

Old Shatterhand îl privi un moment încremenit, pe urmă zise cu neîncredere:

— Cum adică, crezi balta asta un bazin cu păcură?

— Negreșit. Aici a avut Grinley dreptate, dar după ce a avut cecul în mână, ne-a amețit cu patul puștii și ne-a închis în peșteră ca să nu mai putem ieși. Probabil că vrea să vândă altuia terenul.

— Nu v-ați uitat ce e în peșteră?

— Cum am fi putut! Când ne-am trezit din leșin, era întuneric în jurul nostru. Miroase însă așa de tare a petrol, încât sunt sigur că în peșteră trebuie să fie sursa adevărată.

— Așa și e, numai că sunt mai multe surse care izvorăsc din doage de lemn.

— Doage? Nu te înțeleg...

— Ia du-te nițel înăuntru și vezi ce-o să găsești. Drept e că n-am fost încă în peșteră, cred însă că știi foarte bine ce e acolo. Dar mai întâi aș vrea să te întreb ceva: te-ai uitat dumneata bine la petrol când ai venit aici?

— Negreșit că m-am uitat.

— Și cum ți s-a părut?

— Extraordinar!

— Cred și eu! râse Old Shatterhand. N-are defel aparența țițeiului din care se face petrol lampant, ulei mineral, benzină și păcură; e rafinat gata. Dumneata n-ai băgat de seamă?

— Nu. Vrei cumva să spui că nu e petrol brut?

— Tocmai asta vreau să spun.

— Atunci ce poate să fie?

— Dacă te mai duci o dată în peșteră, o să-ți găsești singur răspunsul. Cât crezi dumneata că e de când există petrol aici în baltă?

— Cine poate să știe. Probabil de secole, dacă nu chiar mai mult.

— Cine poate să știe? Să-ți spun eu: de alaltăieri.

— De... a... lal... tă... ieri? îngână bancherul. Nu te înțeleg, *sir*.

— Nu? Atunci o să fiu mai lămurit. Ți-a dat Dumnezeu ochi să vezi numărul acesta mare de pești morți, nu?

— Îi văd.

— Nu te-ai întrebat din ce pricină vor fi murit?

— Din pricina petrolului. Peștii nu pot trăi decât în apă limpede.

— Foarte bine. De când să fi murit?

— Cel mult de două zile, altminteri ar fi intrat în putrefacție.

— Și unde au trăit înainte? Pe sub copaci, printre tufe? Peștii sunt morți de două zile, deci până alaltăieri s-au zbenguit în apă. În petrol nu se putea. Atunci de când poate fi petrolul în baltă?

De-abia acum pricepu bancherul șarlatania. Sări ca ars, se zgâi la Old Shatterhand, își roti pe urmă ochii la ceilalți; mișcă buzele, ca și când ar fi vrut să spună ceva, dar nu putu scoate un cuvânt.

— Ei, *sir*, nu răspunzi? Dacă se află aici de-abia de alaltăieri un fel de păcură care a trecut mai întâi printr-o rafinărie, îți vine să te întrebi cum s-a putut întâmpla fenomenul. Explicația o poți găsi în peșteră. Poftim de ți-o ia.

— Mă duc, mă duc! strigă bancherul. Mi-a venit un gând pe care mintea mea nici nu poate să-l cuprindă. Hai cu mine, mister Baumgarten, mi-ai stat mereu alături, nu mă lăsa nici acuma singur.

Trase pe contabil după sine în peșteră. Ceilalți ascultau cu încordare. Auziră câteva exclamații, butoaie izbindu-se, pe: urmă văzură pe bancher ieșind cu părul vâlvoi și strigând:

— Ce pungășie! Ce tâlhărie! Au cărat aici petrol cu butoaiele ca să mă jefuiască...

— Așa și e, *sir*. Din momentul în care l-am auzit pe bandit vorbind despre petrolul care s-ar găsi aici, am știut

că e o șarlatanie. Buttler și Poller n-au fost trimiși înainte ca să vă asigure drumul, ci să deșerte butoaiele în baltă și să le bage pe urmă în peșteră.

Pungașia a fost pusă la cale de multă vreme, căci nu e puțin lucru să cari aici treptat, treptat, patruzeci de butoaie pline.

— Lasă că li s-a și plătit bine, hi-hi-hi! râse Sam Hawkens. Vrei să aduni petrolul și să umpli butoaiele la loc, mister Rollins?

— Nu-ți mai bate și dumneata joc de mine! se răsti bancherul infuriat. Banii mei, bănișorii mei! Îi vreau îndărăt... Ajută-mă, mister Old Shatterhand.

— Deocamdată nu e vorba de bani ci de cec, răspunse Old Shatterhand. Ești sigur că le va fi achitat la San Francisco?

— Nu încape cea mai mică îndoială, dacă pungășii vor reuși să scape de indieni și s-ajungă acolo. Dar te-am auzit parcă adineauri spunând că au fost prinși de nijorași?

— Adevărat. Mai întâi au fost atacați de navajoși apoi prinși odată cu ei de nijorași.

— Probabil că au fost jefuiți, nu?

— Da.

— Și i s-a luat lui Grinley cecul. În cazul acesta nu se va duce la San Francisco.

— E și părerea mea, totuși sunt aproape sigur că indienii nu s-au atins de hârtie. Există triburi unde a pătruns civilizația și mulți știu să scrie și să citească, dar nu aceștia de aici. Indienii sălbatici consideră scrisul o vrăjitorie de care le e frică, de aceea cred că nijorașii nu i-au luat cecul. Dacă Grinley reușește să fugă, se va duce cu siguranță la San Francisco să-l încaseze.

— Ar trebui să i-o luăm înainte. Ce-ar fi să plec imediat cu mister Baumgarten acolo și să pun la curent banca? Cum se va prezenta cu cecul, să-l și aresteze.

— În împrejurările de față și cum stau lucrurile pe aici, nu te-aș sfătui. N-ai ajunge departe. Și apoi nici nu-i nevoie

să faci o călătorie atât de lungă; este suficient să te duci la Prescott, să înștiințezi autoritățile de acolo și, prin poștă, banca respectivă.

— Da, da, ne ducem la Prescott...

— Mai domol, *sir!* De aici la Prescott sunt zece zile de drum călare; și apoi, cunoști drumul?

— Nu. Poate că vrea cineva dintre dumneavoastră să vină cu noi. Îl plătim bine.

— Nici unul din noi nu e călăuză cu plată. Pe urmă, trebuie să ne dăm seama că, în împrejurările de acum, drumul nu e doar nesigur ci și primejdios. Trei persoane, dumneavoastră doi și călăuza? Nu cred că va ajunge vreunul la destinație.

— Atunci să pierd atâția bani?

Și-So, tânărul navajos, înainta spre Old Shatterhand, și-i zise:

— *Sir*, îmi dați voie să răspund eu la întrebarea pusă de mister Rollins?

— Poftim!

— Nu trebuie să fiți îngrijorat în privința banilor, *sir*, se adresează indianul bancherului. Veți primi îndărăt cecul.

— Da? Prin cine?

— Prin mine. Eu sunt un navajos. Nijorașii sunt acum dușmanii noștri; au luat prizonieri opt războinici navajoși, frații mei; datoria mea e să-i eliberez. Grinley va cădea astfel în mâinile mele. Îi voi lua cecul și vi-l voi restitui.

Bancherul se uită lung la tânărul indian care vorbea cu atâta hotărâre și siguranță și răspunse:

— Vrei să eliberezi pe navajoși, tinere? Cunoști numărul nijorașilor?

— Sunt numai treizeci.

— Numai! Și vrei să te lupți dumneata unul singur cu ei?

— Nu mă tem eu de ei. Și apoi, nu voi fi singur. Voi aduna pe războinicii tribului meu.

— Știi unde sunt?

— Aici. Iscoadele lor au fost văzute, deci nici războinicii nu pot fi departe.

— Dar în vreme ce-i vei căuta trece timp și nijorașii reușesc să scape.

— Nu vor scăpa, suntem și noi pe aici, zise Old Shatterhand. Ce spune fratele meu Winnetou?

— Vom urmări pe nijorași, vom elibera pe navajoși și vom lua hârtia de la Grinley, răspunse apașul, foarte simplu.

— Mulțumesc! Mulțumesc! exclamă bancherul fericit. Dacă spui dumneata, sunt sigur că așa o să fie. Plecăm imediat, nu e așa, domnilor?

— Îndată ce va fi posibil. Mai întâi să vedem și noi ce e cu peștera asta, pe urmă Winnetou mă va duce în pădure, la locul unde au poposit nijorasii cu prizonierii lor.

Cercetară peștera. Era o peșteră naturală, săpată în stâncă de apa unui izvor care curgea din pădure de cine știe câte veacuri. Găsiră în ea cele patruzeci de butoaie goale, câteva târnăcoape și o secure, altceva nimic. Sparseră două din butoaie și luară cu ei doagele ca să aibă pentru foc, dacă s-ar întâmpla să treacă prin locuri unde nu se găsea lemn de ars.

Old Shatterhand și Winnetou se duseră pe urmă să cerceteze lagărul nijorașilor, în timp ce ceilalți se așezară în iarbă s-aștepte întoarcerea lor.

11. În ghearele nijorașilor

După întoarcerea lor, convoiul se puse în mișcare. Se îndreptară spre pădure și porniră pe urmele nijorașilor. Ajunseră într-o savană atât de întinsă încât părea să nu mai aibă sfârșit.

Aici nu se temeau de vreo năvală a dușmanului, căci se vedea până departe. După un ceas și mai bine de drum, trecură savana și dădură de un pământ pietros pe care nu se vedea un fir de iarbă. Se aflau pe platoul fluviului Colorado, care ducea prin râpi drepte și văgăuni întunecoase. Trebuia să ai ochi foarte ageri ca să nu scapi din vedere urmele nijorașilor.

Pe la vremea amiezii făcură un popas, ca să se mai odihnească femeile și copiii, apoi după două ceasuri porniră iar la drum. Spre seară se opriră din nou, iar Winnetou și cu Old Shatterhand descălecară.

— Vreți să poposim în locul ăsta deschis unde putem fi văzuți din toate părțile? îi întrebă cu mirare Sam Hawkens.

— Nu, răspunse apașul, dar trebuie s-așteptăm aici până se va întuneca.

— De ce?

— Pentru că nu mai avem decât o jumătate de ceas până la râul Chelly; acolo e pădurea în care își vor fi făcut nijorașii tabăra. Cum suntem la șes ne-ar vedea venind și s-ar ascunde prin desiș. De aceea e mai bine să lăsăm până ce se va înnopta și să înaintăm pe urmă.

— Păi atunci n-o să-i putem vedea nici noi!

— O să-i găsim, fii pe pace. Dacă nu astăzi, mâine cu siguranță.

Descălecară toți și se așezară jos în cerc. Spre nord se zăreau câțiva vulturi rotindu-se în văzduh.

— Unde sunt vulturi în stol, trebuie să fie și stârvuri sau altă hrană, zise Old Shatterhand arătând într-acolo. Uite-i

că nu se împrăştie ci îşi strâng cercul. Bănuiesc că acolo e tabăra nijoraşilor.

— Fratele meu are dreptate, răspunse Winnetou. Păsările acestea ne arată calea. Vom spiona tabăra chiar diseară.

— Să fim însă cu mare băgare de seamă. Aceşti treizeci de nijoraşi au făcut drumul lung de la Gloomy-water până la Chelly fără întrerupere. Când iscoadele se grăbesc astfel înseamnă că s-au întors de unde-au plecat. E deci mai mult ea sigur că la malul râului s-au adunat toţi războinicii tribului ca să pornească la luptă.

— Atunci li se vor preda şi prizonierii, aşa că va fi şi mai greu să-i eliberăm, zise Sam Hawkens îngrijorat.

— Vor fi liberi numai să nu facem noi vreo nesocotinţă, răspunse Winnetou în felul lui hotărât.

Când nu mai era decât un sfert de ceas până să amurzească, porniră iar şi înainte de a se întuneca zăriră la nord o dungă neagră.

— E pădurea râului Chelly, explică Old Shatterhand. Staţi toţi pe loc. Eu mă duc mai departe, până ce voi putea vedea prin ocean ce se petrece acolo. Un singur călăreţ nu poate atrage atenţia.

Dădu pintoni calului şi-l văzură în curând oprindu-se şi îndreptând oceanul spre pădure. Se întoarse apoi şi le zise:

— Râul nu e sec. Curge într-o vale adâncă mărginită de pereţi dreپţi împăduriţi; dar fiindcă umezeala nu pătrunde decât în vale, copacii s-au întins doar până sus în deal, nu şi pe platoul de deasupra. Sus, pe marginea văii, se află un şir îngust de copaci; dacă nijoraşii ar fi acolo, i-aş fi văzut prin ocean, n-am zărit însă pe nimeni. Deci, au coborât în vale şi s-au oprit pe malul râului. Să mergem mai departe.

În ținuturile acelea amurgul durează foarte puțin şi se întunecă repede. Acum erau siguri că nu pot fi văzuţi. Nu trecu nici un sfert de ceas şi simţiră, după paşii cailor, că

au dat de iarbă și în curând ajunseră la marginea pădurii. Se opriră și descălecară.

Nici vorbă nu putea fi de făcut focul. Trebuia să stea pe întuneric și atât de departe de indieni încât nechezatul vreunui cal să n-ajungă până la ei. Pentru asta se cerea să știe exact unde se află indienii.

Old Shatterhand și Winnetou erau convinși că nu puteau fi departe de locul unde văzuseră vulturii rotindu-se. Plecară amândoi în recunoaștere. Intrară în pădure și trecu mai bine de o jumătate de oră până să se întoarcă unul din ei, adică Old Shatterhand.

— Ne aflăm într-adevăr unde trebuie, zise el. E uimitor simțul de orientare pe care-l are apașul. La vreo treizeci de pași de-aici începe povârnișul. Am coborât o bucată pe el — ceea ce nu e defel lesne pe întunericul acesta — și am văzut jos în vale trei focuri. Probabil că sunt mai multe pe care nu le-am putut vedea noi. După numărul lor reiese că nu sunt adunați aici numai cei treizeci de oameni trimiși în iscoadă, ci toți războinicii nijorașilor. O să trecem prin momente foarte grele pentru ca să-i putem elibera pe prizonieri.

— Și Winnetou unde e? întrebă Dick Stone.

— S-a dus devala să spioneze. Eu m-am întors, ca să nu vă neliniștiți de lipsa noastră îndelungată. Cred că va zăbovi mai bine de un ceas. Pământul e alunecos și ca să te furișezi în jurul unei tabere cu atâtea focuri, cere timp și multă băgate de seamă.

Trecură două ore până să se întoarcă apașul, care se așeză jos lângă Old Shatterhand și zise:

— Winnetou a mai văzut încă două focuri; sunt deci cinci în jurul cărora sunt peste trei sute de nijorași.

— Așa cum ne-am închipuit noi. Cine e conducătorul lor?

— Mokași, pe care-l cunoști și tu.

— Aha, Bivolul. Un războinic pe care-l stimez. Dacă am veni ca prieteni, e sigur că nu ne-ar întâmpina cu dușmănie.

— Așa e, dar, fiindcă vrem să-i eliberăm pe prizonieri, înseamnă că-i suntem dușmani și nu trebuie să ne vadă. Ochii mei au zărit pe prizonieri.

— Pe toți?

— Da. Opt navajoși și trei albi. Stau lângă foc și sunt păziți de două rânduri de războinici.

— Aoleu! Greu să-i scoatem de-acolo.

— Nu greu, ci cu neputință. Oricum în seara asta nu putem încerca nimic, trebuie s-așteptăm până mâine.

— Sunt și eu de părerea fratelui meu. Ar fi o nebunie să ne punem viața în primejdie fără folos.

— Dați-mi voie să vă spun că nu înțeleg amânarea asta, zise Sam Hawkens. Credeți dumneavoastră că vom avea mâine mai multe șanse decât azi?

— Desigur.

— Mă mir. Perspectivele sunt aceleași.

— Te înșeli. Credeți, ca și noi, că nijorașii pornesc la luptă împotriva navajoșilor, nu e așa?

— Bineînțeles.

— Și că o să-și ia belea pe cap unsprezece prizonieri?

— Hm! Nu cred că o să-i târască după ei.

— O să-i lase aici sub pază bună. Așteptăm să plece ei și atunci lucrul o să fie mai ușor.

— Acu' pricep... Vezi că la asta nu m-am gândit, dacă nu mă înșel. Vorba e să putem ști când pleacă.

— Probabil mâine.

— Bine-ar fi. Dacă mai rămân însă aici, e primejdios să fim descoperiți de ei.

— N-avem ce face.

— Toate bune, dar vezi că aici sus n-avem apă. Pentru cai nu e cine știe ce, pentru că au iarbă de păscut și-și potolesc și setea cu ea. Dar noi? La Gloomy-water n-am putea bea fiindcă era amestecată toată, cu petrol; peste zi n-am găsit un strop în drum. Dacă n-avem nici mâine, ce fac copiii și femeile, fără să mai vorbim de noi?

— Ba să vorbim, sări Hobble-Frank cu gura. Deocamdată nu suntem încă suflete nemuritoare ci oameni în carne și oase. Orice trup muritor are nevoie de apă și mărturisesc că în ceea ce mă plivește aș fi în stare să dau ce am și, mai ales, ce n-am în pungă, pentru o înghițitură de apă ori un pahar cu vin.

Pe Emeritus îl impresionară adânc cuvintele spuse de Frank, în glumă ce-i drept, dar din care reieșea că bietul băiat suferea într-adevăr de sete. Așteptă până ce adormiră toți, scoase binișor o cană, pe care o avea în desaga pusă la căpătâi, se ridică încetișor de jos și se furișă afară din tabără. Dick Stone care stătea de strajă, tocmai își răcea de lucru pe la cai, așa că nu-l simți.

Tiptil, tiptil ajunse în vârful povârnișului. Acum începea greul. În patru labe, începu să coboare. Vârfuri de pietre îi sfâșiau palmele, dar nu lua în seamă. Uneori îi aluneca pământul de sub picioare și se dădea de-a berbeleacul o bucată, apoi se agăța de ceva și se oprea. Era atât de atent la ce făcea, încât n-auzea pietrele rostogolindu-se și crengile trosnind.

Zări în sfârșit focul din tabără. Crezu că și-a ajuns ținta; se apropie din ce în ce. Nu băgă de seamă că indienii simțiseră ceva, că vreo șase din ei se ridicară pe furiș de lângă foc și porniră târându-se pe pânțele spre el. Se opriră și ascutară. Bietul Emeritus găfâia și respirația lui se auzea până la ei.

— Uff! șopti unul din indieni. Țsta e om nu animal.

— Să fie mai mulți? întrebă altul.

— Nu, e unul singur. Să-l prindem, dar să nu-l omoram.

Acum era atât de aproape, încât îi văzură fața la lumina flăcărilor. Se încredințară că nu mai e nimeni cu el și întinseră mâinile. Când se văzu apucat pe neașteptate, de spaimă amuți. Îi spuseră câteva cuvinte pe care nu le înțelese, dar pricepu foarte bine graiul vârfurilor de pumnal îndreptate spre pieptul său. Nici prin gând nu-i trecu să se

apere. Îl târără după ei, fără cea mai mică împotrivire din partea lui.

Își poate oricine închipui ce vâlvă stârni apariția lui în tabără. Dar vâlva aceasta nu era defel gălăgioasă. Un alb se strecurase până la ei și fusese prins asupra faptului. Singur nu putea fi; trebuie s-aibă tovarăși pe undeva pe aproape; orice zgomot ar fi fost o nesocotință.

Imediat se făcu un cerc de oameni în jurul lui. În mijloc stătea Mokași, căpetenia lor. Acesta făcu mai întâi ce ar fi trebuit să facă orice căpetenie cu judecată: trimise iscoade să cerceteze împrejurimile taberei. Pe urmă întrebă pe prizonier cine e și ce vrea. Bietul Emeritus nu pricepu un cuvânt și bolborosi câteva vorbe în limba germană.

— Nu ne cunoaște graiul și nici noi pe-al lui, zise atunci căpetenia. Să-i arătăm pe cei trei prizonieri albi, poate că-i cunoaște.

Indienii se dădură la o parte și Emeritus fu dus lângă foc, unde erau prizonierii. Când îl văzură, Poller strigă încremenit:

— Cantorul german. Ce-o fi căutând țicnitul ăsta aici? Pesemne că a fugit din Pueblo și a ajuns în tabără.

Vorbise într-un amestec de englezește, spaniolește și indiană, dar Emeritus înțelese că e vorba despre el și zise lui Poller, bucuros că-l vede:

— A, uite pe călăuza noastră! Cum ai ajuns, domnule, în situația asta nenorocită? N-ai idee ce bine-mi pare că te văd.

— Am fost prinși de indieni, răspunse Poller posomorât.

— Să nu vorbești ca să nu înțeleg eu! se răsti Mokași amenințător la Poller. Știi cine e omul ăsta?

— Da. E un om venit din Germania.

— Germania? Țara în care s-a născut Old Shatterhand.

— Vânător vestit ca mulți din țara lui?

— Nu. Habar n-are cum se ține o armă în mână. Născocește cântece. E un biet nebun.

Căpetenia se uită acum mai puțin aspru la noul prizonier. Multe popoare sălbatice nu numai că nu disprețuiesc pe nebuni, dar le arată un deosebit respect. Sunt încredințați că în trupul lor sălășluiește o făptură supranaturală, un spirit oarecare. Parte din indieni au această credință și nu cutează să se atingă de un nebun, chiar atunci când face parte dintr-un popor dușman. De aceea căpetenia îl cercetă mai departe:

— Știi bine că omul ăsta nu e în toate mințile?

— Da, răspunse Poller, căruia îi fulgeră gândul că ar putea trage foloase de pe urma acestei întâmplări. Am călătorit mai multă vreme cu el și tovarășii săi.

— Cine erau ăștia?

— Tot nemți veniți aici să-și cumpere pământuri de-ale indienilor.

— Spiritul rău i-a îndemnat pesemne, căci pământurile sunt ale noastre și asta înseamnă că ne jefuiesc; sunt deci dușmanii noștri pe care trebuie să-i pedepsim fără milă. Și omul ăsta tot pentru pământ a venit?

— Nu. Vrea să cunoască pe ai voștri și faptele voastre vitejești și să se întoarcă pe urmă în țara lui ca să cânte isprăvile voastre.

— Atunci nu ne e primejdios. O să-i îngădui să cânte cât o pofti. Unde sunt însă tovarășii săi?

— Nu știu.

— Întreabă-l.

— Nu pot.

— De ce?

— Pentru că m-ai oprit să vorbesc într-o limbă pe care n-o înțelegi tu. El nu cunoaște decât limba țării lui — cum vrei atunci să-l întreb? N-am poftă să mă pomenesc cu pumnalul unuia de-ai tăi în piept.

— Bine, vorbește-i pe limba lui, îți dau voie.

— Foarte bine faci; cred că vei afla multe lucruri care te-ar interesa.

— Ce fel de lucruri?

— Emigranții cu care a venit nu sunt singuri, îi însoțesc și niște vânători vestiți aflați probabil prin apropiere. Altminteri nu înțeleg ce-ar căuta el aici, un biet nebun care nu știe nimic.

— Uff! Vânători vestiți? Vrei să spui albi?

— Da. Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker, Droll, Hobble-Frank, poate și alții.

— Uff, uff, uff! Tot nume cunoscute. Oamenii aceștia nu ne-au fost niciodată dușmani, dar acum, când securea de război a fost dezgropată, se cuvine să fim cât mai prevăzători. Vreau să știu unde se află. Ferește-te însă să mă minți. La cea mai nevinovată minciună ce-ți va ieși de pe buze, sunteți pierduți.

— Fii fără grijă. Deși te-ai purtat vrăjmășește cu noi, vreau să-ți dovedesc că vă suntem prieteni. Dovada ți-am și dat-o de altfel, ostenindu-ne să-i facem chiar noi pe acești războinici nevătămători pentru voi.

— Cum?

— I-am ademenit în cetățuia căpeteniei Ka Maku.

— Uff! Ka Maku e fratele nostru. Și s-au dus?

— Da. Ka Maku i-a prins pe toți, pe vânătorii albi, pe emigranți, pe femeile și copiii lor.

— Și pe nebunul ăsta?

— Da.

— Totuși e aici acum. Nu se poate să fi făcut drumul acesta lung singur. Vreau să știu cine mai e cu el și unde sunt ceilalți acum.

— Să-l întreb?!!

— Da. Nu încerca să mă înșeli. Ori ce-mi vei spune, nu cred un cuvânt până ce nu mă voi încredința de adevăr.

Poller se întoarce spre Emeritus și-l puse să-i povestească. Acesta, fără să se gândească la cele ce pătimise din pricina lui, spuse tot ce știa. Fosta călăuză rămase încremenită când află de Old Shatterhand și de Winnetou. Căpeteniei părându-i-se însă suspectă o

convorbire atât de lungă, din care nu înțelegea nimic, îi întrerupse mânios.

— Aflu, răspunse Poller, ca să-l liniștească, lucruri care au să te intereseze foarte mult. Trebuie numai să-l iau pe nebun cu binișorul fiindcă mintea nu-l slujește să spună repede și deslușit ce vrea. Lasă-mă acum să vorbesc; vei vedea pe urmă că-ți sunt cu adevărat prieten.

Când Poller află tot ce dorea, zise căpeteniei:

— Vreau să știi mai întâi ce e mai important: Sus în deal se află Winnetou cu Old Shatterhand.

— Uff, uff! Nu mă minți?

— Spun adevărul. Au venit să vă atace.

— Dacă e așa, trebuie să moară. De unde vin, unde stau ascunși și câți inși sunt cu ei?

Poller îi dădu toate lămuririle; n-avea nici un interes să-l mintă pe Mokași, fiindcă se bizuia pe recunoștința lui. Sfetnicii și războinicii mai de seamă stăteau lângă el și ascultau cu încordare la ce spunea.

După ce sfârși, căpetenia stătu câțva timp îngândurat, pe urmă zise indienilor:

— Frații mei au auzit ce-a spus albul. Dar limba albilor are două vârfuri, unul minte și altul înșală. Trebuie să aflăm dacă urechile noastre au auzit adevăr sau minciună. Să se ducă în deal iscoadele pe care le voi alege eu.

Trecu de la foc la foc și alese el singur oameni destoinici care se cereau pentru a-i spiona pe cei doi vânători vestiți. Aceștia nu-și luară alte arme decât pumnalele și plecară imediat. Căpetenia se întoarse apoi la Poller și-i zise arătând spre Emeritus:

— Fiindcă în albul acesta s-a întrupat un spirit care nu cere altceva decât să fie lăsat să cânte, n-o să-i facem nimic. Se poate plimba liber prin tabără, dar îndată ce-ar încerca să fugă, îl împușcăm. Spune-i-o, să știe.

Când află Emeritus, zise cu o bucurie triumfătoare:

— Vezi că am avut dreptate? Pentru un „ales al muzelor” nu există primejdie. Chiar ele sunt acelea care mă ocrotesc.

Convinge-te și dumneata că noi compozitorii nu suntem oameni de rând.

Înciudat de absurditatea cantorului, Poller îi răspunse:

— Nici nu e vorba de muzele dumitale. Ești într-adevăr ocrotit, dar nu de ele.

— Atunci de cine?

— De nebunie.

— Ne... bunie? exclamă uluit „marele compozitor”. N-ai vrea să-mi spui mai lămurit?...

— De ce nu! Nici un indian nu s-atinge de un nebun; de aceea te poți plimba pe-aici aproape liber.

— Nebun... plimba... nu cumva vei fi vrând să spui că...?

Se uita încremenit la Poller, neîndrăznind să sfârșească fraza.

— Tocmai asta vreau să spun.

— Că mă cred... nebun?

— Da. Indienii cred că nu ești în toate mințile.

— Pentru ce?

— Pentru că nu poate să le intre în cap că un om cu mintea întreagă a plecat peste nouă mări și țări să cutreiere Vestul Sălbatic ca să cânte oamenii întâlniți pe-aici.

— Să cânte? Mă rog, domnule Poller, te servești de o expresie falsă. Eu nu sunt flașnetar, eu sunt compozitor. Compun o operă formidabilă în douăsprezece acte și vei avea cinstea să figurezi și dumneata în ea.

— Foarte mulțumesc! De altfel, părerea mea e că indienii ăștia au dreptate și că-ți lipsește o doagă, dacă nu chiar mai multe.

— Crezi într-adevăr ce spui?

— Sunt convins. Să nu te superi, dar la indieni e o mare cinste să fie luat cineva drept nebun.

— Mă lipsesc de așa cinste! Mai bine să mă lege burduf și să fiu luat drept om în toate mințile decât nebun liber. Spune-i-o, te rog, căpeteniei.

— Nici nu mă gândesc. Faptul că poți fi liber pe mișcări ne poate fi de mare folos. Să nu încerci însă să fugi că te împușcă pe loc.

— *Pshaw!* Eu sunt sub protecția muzelor.

— Lasă-le încolo, domnule! Gândește-te mai bine cum să scăpăm de-aici. Să isprăvim acum fiindcă se uită bănuitor căpetenia la noi. Vezi numai să fii mereu cu ochii la mine. Când ți-oi face semn, să știi că am să-ți spun ceva. Să te apropii atunci ca din întâmplare de mine și să tragi cu urechea la ce-ți voi șopti eu. Vrei?

— Cu plăcere, domnule Poller. Trăim noi, ce-i drept, în sferele înalte, dar nu ne dăm îndărăt dacă putem fi folositori muritorilor de rând. Mă voi coborî deci din aceste sfere ca să te ajut.

Lui Poller îi venea să-l cârpească, se stăpâni însă și urmă:

— Ți s-au luat armele; caută totuși să pui mâna pe un cuțit. Sper că vei fi destul de deștept ca să nu te simtă.

— Deștept? Toți compozitorii sunt deștepți. Dar ce vrei să faci cu el?

Întrebarea nu era tocmai o dovadă de deșteptăciune și Poller i-ar fi trântit o mojie, totuși se stăpâni, ca să nu-l jignească, și-i răspunse:

— Ca să tai legăturile, pe ale mele și ale tovarășilor dumitale.

— Păi ăștia nici nu sunt legați.

— Știu. Nu se știe însă ce se poate întâmpla. Te pomenești că pune căpetenia mâna pe ei și e bine să am eu cuțitul mai dinainte, ca să-i pot scăpa. Ei, ce zici, vrei?

— Dacă e vorba să-mi scap camarazii, cum să nu!

Căpeteniei i se păru suspect că-i vede atâta timp vorbind împreună și vru să vină spre ei, dar în momentul acela sosiră iscoadele să-i spună că era într-adevăr așa cum zisese Poller.

— Norocul lui! Dacă mă mințea îl omoram chiar în noaptea asta. A trădat pe albi și crede că o să-l iert; se

înșală însă, căci un trădător e mai primejdios decât cel mai rău dușman, încheie Mokași, punând iscoadele să-i povestească în amănunțime ce aflaseră. După aceea zise:

— Îi vom surprinde în somn, ca să nu fie nevoie de luptă. Doi de-ai noștri pentru unul de-al lor; pentru Winnetou și Old Shatterhand câte patru; trei pentru santinelă, ca să fie biruită repede și sigur. Luăm cu noi doar pumnalele, tomahawkurile și curele ca să legăm pe prizonieri. Astfel de războinici nu trebuie uciși; e o mare glorie pentru noi să-i ducem în wigwamurile noastre și o și mai mare rușine pentru ei ca să ne cadă în mâini fără să fi fost răniți în luptă.

Alese pe cei mai destoinici dintre războinicii săi și porniră. Era lună plină, dar razele ei nu pătrundeau printre vârfurile dese ale copacilor pe sub care se furișau acum indienii ca să urce dealul.

Sus domnea o liniște adâncă. Santinela tocmai se schimbase cu puțin înainte. Toți dormeau, numai Hobble-Frank visase că se certa cu Emeritus și se trezise foarte agitat. Deschise ochii și văzu luna luminând în jurul său. Se întoarse pe partea cealaltă unde-l știa pe Emeritus dar... nu-l văzu la locul lui. Să-și fi mutat culcușul? Nu-i venea să creadă. Se ridică într-o rână și se uită în juru-i. Nu lipsea nimeni afară de el. Îl trezi atunci pe Sam Hawkens, care-i venea mai aproape, și-i șopti:

— Nu te supăra, Sam, că ți-am stricat somnul, dar nu știu unde e trăsnițul ăla de Emeritus. Oare unde să fie? Ce zici, să-i trezesc și pe ceilalți?

Sam căscă, se întinse, pe urmă răspunse somnoros:

— Lasă-i în pace. Dacă tot m-ai deșteptat din somn și nu dormi nici tu, să vedem ce e cu el. Nechibzuit cum e, s-o fi zgâind la lună ca să găsească inspirație pentru faimoasa lui operă. Hai să-l căutăm.

— În ce direcție?

— Prin pădure ori devale, unde sunt indienii, nu cred să fi avut curaj să se ducă.

— Pesemne că a luat-o peste câmp. Hai într-acolo. De puști nu cred s-avem nevoie.

— Avem, n-avem, eu nu mă despart de Lidy a mea. E mai bine s-o știu cu mine.

Până a nu pleca, întrebare pe Droll dacă nu la văzut pe cantor.

— Pesemne că a plecat înainte de a-mi veni rândul, fiindcă pe lângă mine n-a trecut. Găsiți-l mai repede, altminteri ar fi în stare să facă vreo prostie, răspunse el îngrijorat.

— Fii pe pace, îl găsim noi, dacă nu mă înșel, zise Sam. Și-o să-i trag o papară să mă țină minte...

În vreme ce ocoleau tabăra, Droll își aținti privirile spre vale. Fiind întors cu spatele spre pădure, nu văzu cum doi indieni se furișară pe sub copaci și se apropiau tiptil de el. Se simți apucat de gât, vru să strige, dar de pe buzele lui nu ieși decât un horcăit înăbușit. O lovitură în cap îl culcă, amețit, la pământ.

Sam Hawkens și Frank făcuseră trei sferturi de drum îndărăt fără să găsească vreo urmă de-a dispărutului, când auziră un răcnet de război scos de Winnetou și după o clipă glasul lui Old Shatterhand.

— Sculați repede, dușmanul e...

Restul se pierdu într-un gălgâit care se auzi până la ei.

— Dumnezeuule, am fost atacați! murmură Frank. La ei să...

Vru s-o ia la fugă, dar Sam îl trase îndărăt.

— Ce, ești nebun! îi șopti el cu glas înăbușit. Auzi! Nu mai e nimic de făcut... Indienii i-au legat pe-ai noștri și fiind doar noi liberi, i-am putea salva.

— Să-i salvăm! Mi-aș da viața să-i văd liberi.

— Să sperăm că nu o să fie nevoie. Acum îmi pare bine că m-ai trezit din somn ca să-l căutăm pe țicnitul ăla, altminteri am fi fost și noi în momentul de față legați de mâini și de picioare ca și ei. Așa însă suntem liberi și pe cât îl cunosc eu pe fratele Sam Hawkens, n-o să aibă astâmpăr

până nu și-o vedea prietenii tot așa, dacă nu mă înșel, hi-hi-hi!

Frank era foarte agitat și se uita zăpăcit spre tabără, dar Sam îl trase după sine și intrară în desiș. Deodată auziră un glas răsunând în liniștea nopții:

— Veniți sus, războinici!

— Stai! șopti Sam Hawkens lui Frank. Căpetenia își cheamă războinicii și o să ne izbim piept în piept cu ei. Auzi!

Urmă un vuiet de crengi rupte, pietre care se rostogoleau în vale și mulți pași urcând povârnișul. Apoi amestec de glasuri, ordine scurte, tropot de copite și pași de oameni apropiindu-se. La lumina puternică a razelor de lună, putură desluși pe fiecare în parte. Toți ai lor erau legați cu mâinile la spate și aveau piedici la picioare care le permiteau totuși să umble. Numai Emeritus lipsea. Winnetou și Old Shatterhand mergeau încadrați de câte patru indieni voinici.

După ce alaiul trecu, Hobble-Frank ridică pumnul și mormăi amenințător:

— Dacă aș avea putere, i-aș face piftie pe toți nemernicii ăștia cu pielea roșie... Da' lasă, o să le arăt eu de ce este în stare Frank, zis și Hobble-Frank, aici de față, când intră dracii în el! S-au dus! Și noi stăm aici ca și când ne-au prins picioarele rădăcini în pământ. Ne luăm după ei?

— Nu.

— De ce?

Fiindcă ar însemna să facem un ocol. Ei vor fi siliți să aleagă un drum cât mai bun, ca să poată târî pe prizonieri după ei și acum coboară încet povârnișul cine știe pe unde. În vremea asta, noi ne lăsăm binișor la vale chiar pe unde au urcat ei adineauri.

— Ei și pe urmă?

— Pe urmă vom vedea noi ce-i de făcut.

— Am înțeles! Măi Sam, de-abia aștept să-i trag pe ticăloșii ăștia de indieni pe sfoară.

Coborâra povârnişul. Jos, în vale era foarte lesne să se descurce deoarece focurile ardeau încă şi luminau valea. Se aţinură câţva timp niţel mai departe de tabără până ce dădură de un loc unde colţurile de stâncă se împreunau deasupra capului, formând un fel de boltă sub care încăpeau foarte bine doi inşi.

Se vârâră înăuntru şi se uitară pi între crengile unui copăcel care creştea chiar în faţa micului tunel.

— Îl vezi? şopti Frank lui Sam. Uite-l colo pe ȕicnitul ăla de-i cântă gărgăunii în cap. Tot el ne-a trădat, afurisitul!

— Aşa cred şi eu.

— Mă mir că nu-l văd legat. Oare de ce?

— Nu înţeleg nici eu.

— Dar pe celălalt îl vezi?

— A, „Prinţul petrolului”! Ceilalţi doi trebuie să fie Buttler şi Poller.

În afară de cei patru se mai aflau acolo o sută cincizeci de indieni, deci tot pe atâţia urcaseră în deal ca să-i prindă pe albi şi să-i aducă în tabără. Caii dormeau pe malul râului. Li se luaseră hamurile, iar şeile erau aşezate grămadă alături. Sam şi Frank văzură pe indieni sărind deodată în picioare şi privind în sus, de unde se auzea un răcnet de triumf. Convoiul cu prizonieri se apropia.

Mai întâi apăru o mică trupă de indieni; pe urmă Old Shatterhand şi Winnetou cu cei opt paznici ai lor. Atitudinea acestor doi prizonieri nu era defel umilă. Păseau drept şi mândru, privirea lor limpede examina locul şi persoanele din jurul focului. Nici ceilalţi vânători albi nu păreau speriaţi. Numai bieţii emigranţi se uitau cu teamă în jurul lor. Femeile însă păreau într-adevăr deznădăjduite şi se căzneau să potolească copiii care plângeau şi scânceau. Doamna Rosalie Ebersbach era singura dintre ele care nu se lăsa impresionată. Călca ȕanţoş şi sfida cu privirea pe indieni.

De-abia acum începu să-şi dea seama Emeritus de greşeala pe care o făcuse. Se apropie de Old Shatterhand şi

începu cu sfială:

— Domnul Hobble-Frank zicea că-i e sete; am coborât atunci pe furiș dealul ca să iau nițică apă și...

— Taci! se răsti Old Shatterhand la el și-i întoarse spatele.

Câțiva indieni îl traseră pe Emeritus de-acolo, ca să nu poată vorbi cu prizonierii. Nijorașii formară un cerc în jurul lor; căpetenia stătea în mijloc cu sfetnicii săi și zise, adresându-se mai întâi lui Winnetou:

— Winnetou, căpetenia apașilor, a venit la noi ca să ne ucidă, de aceea va trebui să moară la stâlpul de tortură.

— *Pshaw!* fu singurul răspuns al apașului, prea mândru ca să se dezvinovățească.

Căpetenia încruntă sprâncenele mânios și urmă adresându-se lui Old Shatterhand.

— Toți albi vor muri împreună cu Winnetou: Securea de război a fost dezgropată și ei au vrut să ne ucidă.

— Cine ți-a spus? întrebă germanul.

— Omul acesta și arată spre Emeritus.

— Nu-i cunoști graiul, cum ai putut atunci să te înțelegi cu el?

— Prin celălalt, care a făcut pe tălmaciul, adăugă el întinzând mâna spre Poller.

— Atunci tălmaciul e un mincinos și un nemernic. Mă cunoști cine sunt. Poate spune cineva că Old Shatterhand e dușmanul indienilor?

— Nu, dar acum suntem pe picior de război și orice alb e dușmanul nostru.

— Chiar dacă nu v-a adus nici o jignire?

— Da.

— Bine. Atunci știu ce-mi rămâne de făcut. Vezi tu pe albi aceștia trei? Sunt niște mincinoși, înșelători, tâlhari și ucigași. Ca să-i prindem pe ei am venit aici, nu să vă jignim, sau să ne războim cu voi. Predă-mi-i și plecăm fără să ne amestecăm în treburile voastre.

— Uff! A dat Old Shatterhand în mintea copiilor ca să ne ceară așa ceva? Să-i predăm pe albi aceștia? Nouă ne aparțin de drept, vor fi fala biruinței noastre și vor muri la stâlpul de tortură. Care căpetenie se lipsește de astfel de prizonieri? Și chiar de așa face-o, Old Shatterhand ar cere și mai mult de la noi.

— Ce?

— V-am luat ca pradă de război caii și armele. Ni s-au cuvenit de drept. Cel mai de preț lucru dintre toate e pușca de argint a lui Winnetou, apoi a ta, care nimerește până departe și cealaltă care trage întruna fără s-o mai încarci. Nu ni le-ai cere tu îndărăt dacă m-aș învoi?

— Ba da.

— Vezi că am dreptate? Nu dăm nimic și nu vă lăsăm nici pe voi să plecați. Veți muri cu toții la stâlpul de tortură, căci prin moartea voastră tribul nostru va fi cel mai vestit dintre toate triburile câte au fost până acum, iar după moartea voastră sufletele voastre vor trebui să ne slujească pe veșnicele câmpii de vânătoare.

— *Pshaw!* exclamă Old Shatterhand cu dispreț, ăsta e ultimul tău cuvânt?

— Da.

— Atunci „ai zis” și voi spune și eu ce am de spus. Ascultă: nu numai că nu ne puteți opri, dar ne veți da și armele îndărăt. Sufletele noastre nu vor sluji pe ale voastre, căci dacă am vrea noi, v-am trimite îndată pe veșnicele câmpii de vânătoare, unde ne-ați sluji voi pe noi. Am zis.

Vru să-i întoarcă spatele, dar căpetenia se apropie de el și strigă cu indignare:

— Așa îndrăznești tu să vorbești cu mine, marea căpetenie a nijorașilor? Noi suntem prizonierii voștri, ori voi ai noștri? Numără-ți oamenii; sunt numai câțiva și toți ferecați, pe când noi suntem liberi, înarmați și numărul nostru e de trei ori zece și încă de zece ori pe atât, toți războinici viteji unul și unul!

— *Pshaw!* Old Shatterhand și Winnetou nu sunt deprinși să-și numere dușmanul și dacă suntem legați sau nu, nu ne pasă. Noi n-am venit cu dușmănie și vroiam să ne despărțim în pace, tu însă n-ai vrut. Securea de război a fost dezgropată între noi și voi. Nu numărul capetelor sau mâinile legate vor hotărî, ci puterea armelor și a minții.

Aruncă în același timp o privire lui Winnetou care-l înțelese și dădu ușor din cap. Nimeni nu băgă de seamă acest schimb de priviri. Căpetenia nijorașilor turba de mânie.

— Unde vă sunt armele și ce vă folosește mintea? Puștile voastre, uite-le aici, atârinate de umărul meu și...

— Spiritul minții ne va ajuta să ți le luăm, îi tăie Old Shatterhand vorba, ridică mâinile, așa legate cum erau și îl izbi cu atâta putere în cap încât Mokași căzu grămadă la pământ.

În clipa următoare Winnetou fu lângă el, îi smuci pumnalul de la brâu și ca fulgerul îi reteză lui Old Shatterhand curelele de la mâini, apoi acesta lui. Dintr-o singură tăietură picioarele le fură și ele libere.

Totul se petrecuse cu atâta iuțeală că indienii n-apucaseră să facă o mișcare ca să-i împiedice; stăteau ca împietriți, nevenindu-le să creadă că doi inși cutezau un lucru nemaiauzit în mijlocul a trei sute de dușmani. Acum era momentul ca Old Shatterhand și Winnetou să se folosească de buimăceala lor și să nu le dea răgaz să se dezmeticească. Old Shatterhand ridică de jos pe căpetenie cu mâna stângă, flutură cu dreapta pumnalul deasupra capului și strigă:

— Înapoi! Dacă îndrăznește vreunul din voi să facă un pas, vârful pumnalului pătrunde într-o clipă în pieptul căpeteniei voastre. Uitați-vă acum la Winnetou, căpetenia apașilor. Vreți să vă găurească gloanțele puștii mele fermecate pe care o ține în mâna sa?

Winnetou smulsese într-adevăr pușca de pe umărul lui Mokași și o ținea întinsă, gata să tragă.

Puterea unor astfel de personalități e extraordinară, mai ales asupra unor sălbatici atât de superstițioși. Totuși momentele erau mai mult decât primejdioase. Un singur glonț din partea lui Winnetou ar fi dezlănțuit un măcel grozav. Nici unul din prizonieri n-ar mai fi scăpat.

Deodată se auzi din pădure un glas puternic strigând:

— Înapoi, nijorașilor! Mai sunt și alți albi pe-aici. Dacă nu vă dați imediat îndărăt, gloanțele noastre vă nimicesc... Ca să vă arătăm ce putem vom smulge mai întâi pana din părul sub-căpeteniei voastre, pe urmă capetele tuturor. Foc!

Indianul care făcea pe locotenentul căpeteniei se afla chiar lângă Old Shatterhand. Ca semn al demnității sale purta o pană de vultur în concii. Din privirile pline de ură pe care le arunca celor doi se vedea bine că nu se lăsa intimidat de amenințările acestora și poate că s-ar fi hotărât la fapte, dacă nu răsuna în clipa aceea o împușcătură care-i smulse, într-adevăr, pana de pe cap.

Efectul a fost fulgerător. Amenințarea pe care o auzise se putea transforma în clipa următoare în realitate. Era viața lui în joc. Nu bănuia că nu erau decât doi inși ascunși în întunericul pădurii și-și închipuia că e vorba de o ceată întreagă. Scoase un țipăt de spaimă și fugi de lângă foc. Ceilalți nijorași îi urmară exemplul.

— Slavă Domnului, am câștigat partida! șopti Old Shatterhand apașului. Ăsta-i Sam Hawkens. Probabil că e și Hobble-Frank cu el. Tu ține pușca îndreptată spre căpetenie în vreme ce eu voi dezlega pe prizonieri.

Lăsă jos pe Mokași leșinat și se apucă să taie legăturile. Totul se petrecu cu atâta repeziciune încât indienii nici n-apucară să se dezmeticească. Lucrurile luate de ei erau îngrămădite chiar lângă prizonieri, așa că și le putură lua imediat, împreună cu armele.

— Acum la cai și după mine în pădure! porunci germanul.

Luă el însuși calul lui și pe-al lui Winnetou de căpăstru, în timp ce Winnetou ridică pe căpetenia nijorașilor în brațe și pieri cu el în întuneric, de unde se auzise glasul lui Sam Hawkens.

Locul din jurul focului rămăsese acum pustiu; nijorașii se uitau uluiți nedându-și încă bine seama de ce se întâmplase.

Cei doi eroi nu avuseseră timp să observe un lucru care avea să le fie mai târziu păgubitor. Emeritus își aduse aminte că avea un briceag în buzunarul vestei pe care nu i-l luaseră indienii. Vru să-și îndrepte greșeala și, în vreme ce toți erau cu ochii ațintiți la Winnetou și Old Shatterhand, se apropie binișor de Poller și-i șopti:

— Uite, am în buzunar un briceag. Ziceai că vrei să-mi ajuți tovarășii. Vrei să ți-l dau?

— Foarte bine, răspunse banditul. Întinde-te lângă mine și taie-mi încetinel curelele de la mâini, dar fă așa ca să nu te vadă cineva. Trece-mi apoi mie briceagul, că știu eu ce-am de făcut.

— Da, dar să dezlegi și pe tovarășii mei.

— Negreșit, negreșit! Hai, repede...

Aceasta se petrecea în momentele când Old Shatterhand tăia curelele prizonierilor.

— UITĂ-TE colo, șopti Emeritus, nu mai e nevoie de ajutorul dumitale, dă-mi îndărăt briceagul.

— Ei aș! Du-te repede la ceilalți, că venim și noi numaidecât.

Emeritus alergă și el după calul său, așa cum făcuseră și ceilalți.

Buttler, Poller și Grinley erau singurii albi care mai rămăseseră acolo. Indienii se retrăseseră la mal în desiș ca să nu fie nimeriți cumva de gloanțele prizonierilor eliberați, în timp ce aceștia erau și ei la adăpostul copacilor de la piciorul dealului. De aci Old Shatterhand strigă indienilor:

— Războinicii nijorașilor să stea liniștiți. La cea mai mică mișcare a lor, le ucidem căpetenia. Când se va lumina de

ziuă vom hotărî ce e de făcut. Noi suntem prietenii tuturor oamenilor cu pielea roșie și nu vă vom face nimic, dacă ne lăsați în pace.

Indienilor li se părea foarte firesc ca germanul să se țină de cuvânt, deși, chiar dacă aceștia l-ar fi atacat, nici prin gând nu-i trecea să omoare pe Mokași, care nu se putea apăra. În ochii lui lucrul acesta ar fi fost o crimă ordinară.

Sam Hawkens și Hobble-Frank se vârâseră și ei printre ceilalți tovarăși ai lor. Cel dintâi zise în felul lui simplu:

— Numai la asta nu s-ar fi așteptat gentlemenii ăia arămii! Trei sute de inși să se lase păcăliți de doi ca noi. Așa ceva nu s-a mai pomenit! Dar și să nu fi reușit lovitura acum, rezultatul era același, deși nițel mai târziu, fiindcă nu ne mișcam de aici până nu vă vedeam liberi, hi-hi-hi!

— Așa e, adăugă Frank, vă scoteam noi din ghearele lor, măcar să fi știut că ne ia dracu'! Că erau zece ori trei sute, nu ne păsa nouă.

— Vă știu eu că sunteți viteji nevoie mare, răspunse Old Shatterhand, jumătate necăjit jumătate în glumă. Dar unde erați pentru Dumnezeu? Mi se pare că aveți poftă de plimbare în loc să dormiți.

— De plimbare? Hm, nu tocmai. Visasem nu știu ce dracu' și m-am trezit din somn. Când mi-am aruncat ochii lângă mine unde-l știam pe Emeritus ăla, ia-l de unde nu-i! Am trezit atunci pe frate-meu Sam și am plecat să vedem ce s-a făcut stimabilul. În vremea asta s-a produs atacul. Ne-am ascuns și v-am văzut trecând. Ne-am furișat atunci în vale și am așteptat momentul ca să vă venim în ajutor. Mare noroc că Emeritus al nostru pornise la plimbare, altminteri nu ne duceam să-l căutăm și ne legau indienii și pe noi.

— Cred că te înșeli, zise Old Shatterhand. Sunt încredințat că atacul n-ar fi avut loc dacă deșteptul ăsta stătea liniștit la locul lui. Oare unde e acum, căci nu-l văd printre noi?

— Aici sunt, răspunse el de după un copac.

— Ia spune, omule, cum ți-a venit să ieși din tabără și să pornești singur ca un lunatic?

— Vream să iau nițică apă, domnule Old Shatterhand.

— De jos din vale?

— Da.

— Auzi, domnule! Se poate așa ceva? Erai atât de însetat că nu puteai aștepta până mâine dimineată?

— Păi nu era pentru mine, ci pentru prietenul meu Hobble-Frank. Îl auzisem că nu mai poate de sete și, cum mă cam ciorovăisem nițel cu el, m-am gândit să-l împac aducându-i nițică apă.

— Ce nebunie! Pentru un fleac ca ăsta să pui viața atâtor oameni în primejdie! Crede-mă că dacă nu ne-am afla aici în pustietatea asta sălbatică, ți-aș da un picior undeva ca să te duci de unde-ai plecat. Așa însă nu pot s-o fac, fiindcă ar însemna să te las să te prăpădești cu siguranță.

— Eu? Să nu crezi, domnule. Cine are o misiune atât de înălțătoare ca a mea ca să compună o operă în douăsprezece acte, nu se prăpădește, fii dumneata pe pace.

— Nu mai vorbi prostii, că te faci de râs! De acum încolo am să pun să te lege de câte ori vom poposi, ca să nu mai faci iarăși vreo gogomanie și cum vom ajunge în vreun oraș civilizat, te las în plata domnului. N-ai decât să cauți pe urmă eroi câți poțtești pentru opera dumitale. Ai reușit s-ajungi până jos la râu?

— Nu.

— Păi vezi! Dar i-a povestește-mi și mie cum s-a întâmplat că te-au prins indienii?

Când ajunse Emeritus cu povestirea la momentul când i-a dat lui Poller briceagul, Old Shatterhand strigă înfuriat:

— Omul ăsta e o adevărată pacoste pe capul nostru! Să vedem imediat ce e de făcut ca să nu ne scape iar bandiții. Trebuie să mă reped jos în tabără să-i leg, fie ce-o fi. Numai să nu le vină în gând nijorașilor...

Un răcnet grozav îl întrerupse. Se uită în vale și văzu pricina. Poller, Buttler și Grinley se ridicaseră de jos și

alergau la caii indienilor.

— Fug... o iau la fugă. Repede pe cai și după ei! strigă Hobble-Frank.

Old Shatterhand îl apucă de braț și-l trase îndărăt.

— Stai binișor, ce faci? Sst! Ascultați!

Văzură pe indieni repezindu-se și ei spre locul unde adăpostiseră caii; dar fugarii erau mai iuți de picior, căci se auzi îndată, cu toată gălăgia pe care o făceau indienii, tropot de copite și-i văzură pornind în goană.

— S-au dus... i-am scăpat... și pentru vecii vecilor! se tânguia Frank. Am vrut să mă iau după ei, de ce nu m-ai lăsat?

— Pentru că ar fi fost degeaba; mai mult încă, ar fi însemnat și o mare primejdie... răspunse Old Shatterhand.

— Primejdie? îi curmă Frank vorba. Crezi dumneata că mi-e mie frică de trei nemernici ca ăia? Nu mă cunoști încă...

— Nu din partea lor, ci a indienilor. N-am intrat încă în tratative cu ei și trebuie să fim cât se poate de prudenți. Dacă îi urmărim acum pe fugari, cădem cu siguranță în mâinile nijorașilor. Trebuie să stăm aici la adăpost până ce vom cădea la înțelegere cu ei.

— Și să lăsăm pe bandiți să fugă...

— Crezi că am fi reușit să-i prindem acum, prin întuneric? Dacă există o astfel de posibilitate, fii sigur că n-o scapă indienii. A, auzi, s-au și luat după ei, nu mai e nevoie să ne ostenim noi.

— Aș! Ce e în mână nu-i minciună. N-au să se prăpădească indienii cu firea.

— Asta o să ne fie dovadă că nu sunt proști. S-așteptăm până ce se va face ziuă și vom găsi lesne urmele fugarilor.

— Dar o să câștige timp.

— Îi ajungem noi și-așa, n-avea grijă. Ne va fi atunci lesne să-i prindem mai ales că nu se pot apăra. N-au decât briceagul pe care li l-a dat Emeritus ăsta deștept și asta nu e o armă primejdioasă.

Își dădură toți seama că avea dreptate. După câțva timp auziră pe indieni întorcându-se, apoi se făcu liniște; semn că nu reușiseră să-i prindă, altminteri s-ar fi făcut gălăgie în tabără.

Deoarece era de prevăzut că vor avea o zi destul de obositoare, se culcară toți să se odihnească; Winnetou și Old Shatterhand stăteau însă de veghe, căci se temeau ca indienii să nu încerce să-și salveze căpetenia. Nu se întâmplă însă nimic. Când începu să se lumineze, îi văzură pe malul apei; probabil că nici unul nu închisese ochii peste noapte.

Până acum nimeni nu vorbise un cuvânt cu Mokași și nici el nu deschisese gura; rămăsese tot timpul nemișcat, ca și când lovitura lui Old Shatterhand l-ar fi adormit pe veci. Trăia totuși și ochii lui iscodeau pe sub gene tot ce se petrece în jurul lui. Era timpul să i se spună ce se cerea de la el. Old Shatterhand dorea să ia cuvântul, dar Winnetou îi făcu un semn să tacă și, contrar obiceiului său, începu să vorbească el cel dintâi:

— Căpetenia nijorașilor e un mare vânător și un războinic vestit; cu o singură săgeată a ucis un bivol sălbatic, de aceea i s-a zis Mokași. Mi-ar fi drag să-i vorbesc ca frate și prieten și-l rog să-mi spună cine sunt.

Întrebarea părea ciudată, dar își avea tâlcul ei. Îl înțeleșese se vede și Mokași, căci răspunse fără codeală:

— Ești Winnetou, căpetenia apașilor.

— Ai grăit adevărul. Pentru ce n-ai spus un anume neam de-al apașilor din care fac eu parte?

— Pentru că toate neamurile acestui mare popor te-au ales căpetenia lor.

— Așa e. Știi tu cărui popor aparține neamul navajoșilor?

— Sunt și ei tot apași.

— Dar nijorașii, a căror căpetenie ești?

— Tot apași.

— Gura ta spune adevărul. Atunci, dacă și unii și alții fac parte din marele popor al apașilor, sunt frați, nu-i așa?

Când un tată are mai mulți copii, vrea ca să se iubească și să se ajute între ei la nevoie, nu să trăiască în neînțelegere sau să se războiască.

Colo la miazăzi sunt comanșii, vrăjmașii de moarte ai apașilor. În fiecare an războinicii lor pornesc să se lupte cu apașii; de aceea triburile noastre ar trebui să se unească împotriva acestor tâlhari și ucigași. Dar ei nu numai că n-o fac ci se războiesc între ei, își istovesc puterile și sunt pe urmă prea slabi când e vorba să respingă pe dușmanul lor, al tuturor.

De câte ori mă gândesc la acest lucru, grijile îmi apasă sufletul ca o stâncă pe care nici o putere n-o poate înlătura. Nijorașii și navajoșii mă numesc căpetenia apașilor; apași sunt și ei; de aceea urechile lor s-asculte cuvintele buzelor mele. Tu m-ai luat în puterea ta, pe mine și pe tovarășii mei albi, deși nu-ți făcusem nimic și sunt dintr-un neam cu tine. Poți să-mi dai în privința asta o lămurire pe care s-o accept și eu?

— Da. Inima ta înclină mai mult spre navajoși decât spre tribul meu.

— Te înșeli. Sunt fratele vostru al tuturor.

— Dar sufletul tău e al albilor care ne sunt dușmani.

— Și în asta te înșeli. Mie toți oamenii îmi sunt dragi, fie că le e pielea roșie ori albă, numai să facă fapte bune. Sunt însă dușmanul celor răi, fără să iau în seamă dacă sunt albi sau indieni. Securea de război a fost dezgropată și a pornit un frate împotriva altui frate ca să-și verse sângele unul altuia. Asta nu e o faptă bună ci rea și de aceea nu vă sunt astăzi prieten. Dar nici dușman nu vă sunt. Nu țin nici cu navajoșii nici cu voi, ci v-aș îndemna să îngropați iarăși tomahawkul și să lăsați să domnească pacea.

— Ce vrei tu nu se poate. Securea care a încăput odată în mâna războinicului nu poate avea liniște până ce nu se varsă sânge. Noi nu ascultăm de gura nimănui care grăiește de pace.

— Nici chiar de a mea?

— Nici.

— Așadar toate cuvintele mele au fost zadarnice? Winnetou nu e deprins să vorbească în zadar, de aceea voi tăcea. Măcelăriți-vă între voi, nijorași și navajoși, dar păziți-vă să ne vârați între voi, pe mine și pe frații mei albi. Te-ai purtat cu noi ca și când ți-am fi dușmani; nu vom lua în seamă purtarea voastră. Acum te afli în puterea noastră, viața ta — putem face cu ea ce vrem. Vreți să se spună în corturile dușmanului că Winnetou și Old Shatterhand au prins pe Mokași, deși avea cu el peste trei sute de războinici?

Winnetou vorbea dinadins așa. Știa că era într-adevăr o mare rușine pentru Mokași să fie biruit cu atâta ușurință când avea cu el trei sute de oameni înarmați. Scopul pe care-l urmărea apașul era să poată pleca nesupărat de aici împreună cu tovarășii săi, lăsând în schimb liber pe Mokași. Dacă nu vroia, trebuia. Să-l facă să înțeleagă că nu va fi scutit de rușinea acestei înfrângerii care se va răspândi în toate taberele vrăjmașe.

Winnetou îl văzu privind întunecat în pământ, de aceea urmă:

— Războinicii tăi știu că vei fi omorât imediat dacă încearcă un atac împotriva noastră. Ai auzit și tu când le-a spus-o Old Shatterhand.

— Eu sunt războinic și nu mi-e frică de moarte. Oamenii mei mă vor răzbuna.

— Greșești. Ne aflăm aici la adăpost, și-apoi noi nu ne uităm niciodată la numărul dușmanului.

— Dacă e așa, să moară și ei cu mine. Rușinea despre care vorbeai adineauri se răsfrânge și asupra lor.

— Dacă ești înțelept și ascuți de mine, veți fi scutiți de rușine. Îți făgăduim să nu spunem nimănui ce-a fost între noi.

Ochii căpeteniei luciră de bucurie.

— Făgăduiești?

— Da. Și-a călcat Winnetou vreodată cuvântul?

— Nu. Spune-mi mai întâi ce-o să faceți dacă vă lăsăm să plecați fără să vă oprim?

— Ceea ce-o să faceți și voi. Ne urmăriți ca să ne atacați iar — ne vom apăra.

— Și unde-o să vă duceți de-aici, la navajoși?

— Trebuie să ne luăm după cei trei fugari; încotro s-au dus ei, ne ducem și noi. S-au dus la navajoși — îi căutăm la navajoși.

— Ca să le dați ajutor împotriva noastră?

— Îi vom îndemna și pe ei la pace, cum am făcut cu voi. Ți-am mai spus că noi nu vă suntem dușmani, dar nici lor. Hotărăște-te repede. Trebuie să plecăm cât mai curând, altminteri ne-o iau albi aceia prea mult înainte.

Mokași închise ochii ca să poată chibzui mai bine; îi deschise apoi iar și răspunse:

— Vi se va da tot înapoi și puteți pleca în liniște.

— Fără să ne urmăriți?

— Nici nu ne vom mai gândi la voi, dar nici voi să nu pomeniți nimic de ce s-a petrecut aici.

— Ne-am înțeles! Vrea acum fratele meu Mokași să fumeze pipa păcii cu noi?

— Da. Dezlegați-mă.

Dorința îi fu imediat îndeplinită. Se așezară apoi cu toții pe locul unde fusese în ajun tabăra. Winnetou își îndopă luleaua cu tutun, o aprinse și o dădu lui Mokași să tragă cele dintâi fumuri. Pe urmă pipa trecu din mână în mână. Până și femeile și copiii trebuiră s-o ducă măcar la gură, altminteri puteau indienii tribului să-i ucidă oricând fără să li se poată imputa ceva.

După ce se sfârși ceremonia, Mokași întinse tuturor mâna, chiar și copiilor și se duse la oamenii săi ca să le spună ce s-a hotărât.

— Aș fi fost bucuros să-i văd și pe cei opt navajoși liberi, zise Old Shatterhand după ce plecă indianul. Acum trebuie să-i lăsăm în mâinile nijorașilor.

— Să nu le ducă fratele meu grija. Nu li se va întâmpla nimic. Nijorașii vor fi siliți să le dea drumul, îl asigură Winnetou.

— Cine-o să-i silească, navajoșii?

— Da.

— Ești de părere să ne ducem acolo la ei?

— O să fie nevoie, fiindcă acolo s-a dus și Grinley.

— Hm! Tot ce se poate. Nici unul din ei trei n-are arme; nu pot împușca vreo sălbăticiune, ca s-aibă ce mânca și nici cu ce aprinde un foc. Ca să nu moară de foame, n-au încotro, sunt nevoiți să dea de oameni și în afară de navajoși nu se află alții pe unde trec ei. Întrebarea e cum o să-i primească.

— Probabil bine.

— Se poate și asta, dar și altminteri. Dacă le vor spune că sunt dușmani de-ai nijorașilor, că au fost prinșii lor și au fugit de la ei, au să-i primească bine.

— Depinde de ce și cum le vor spune. Nitsas-Ini, marea căpetenie a navajoșilor, e un om înțelept; va cântări fiecare cuvânt al lor înainte de a-i da crezare. Dar ia te uită la nijorași. Îi văd că încalecă.

Așa era într-adevăr. Mokași le spusese că a încheiat pace. Nu prea erau ei încântați, nu-i vorbă, n-aveau însă ce face odată ce se fumase calumetul. De necaz nici nu vrură să se mai uite îndărăt, încălecară și porniră în goană. Numai câțiva rămaseră în urmă ca să predea lucrurile albilor. Lipseau câteva mărunțișuri pe care nu se gândi nimeni să le reclame. Erau bucuroși că scăpaseră de la o moarte sigură.

12. Căpetenia navajoșilor

Trecură două zile de la aceste întâmplări. În apropiere de locul unde se revarsă brațul Chelly în Rio San Juan, care se mai numește și Rio del Navajos, se putea vedea pe o limbă de pământ între aceste două râuri, o foarte importantă tabără indiană. Erau adunați acolo pe puțin șase sute de navajoși și nu plecați la vânătoare, ci la luptă, căci toți erau zugrăviți pe față cu culorile de război.

Locul era foarte potrivit pentru o tabără. Forma un triunghi cuprins din două părți între ape, deci foarte bine apărat și nu putea fi atacat decât dintr-o singură parte. Iarbă era din belșug, copaci și tufe de asemenea, așa că nu puteau duce lipsă de nimic.

Pe curele lungi, legate de la un copac la altul, atârnavau fâșii subțiri de carne pusă la uscat. Era hrana care se pregătea oamenilor pentru expediția de război plănuită de navajoși.

Aceștia stăteau, unii întinși în iarbă, alții se îmbăiau în râu, alții își periau caii iar alții făceau exerciții de tragere.

În mijlocul taberei, se afla un fel de colibă de crengi. O sulită lungă cu trei pene de vultur în vârf era înfiptă în pământ lângă ușă.

Coliba era locuința lui Nitsas-Ini, marea căpetenie a navajoșilor.

Acesta stătea în fața cortului și privea la forfota din tabără. Părea un om de vreo cincizeci de ani, înalt și lat în spete, dar fața lui nu era zugrăvită, ca a celorlalți. De aceea fața i se putea vedea lămurit. Chipul acestui bărbat, de care asculta un trib atât de numeros, degaja noblețe, iar privirea ochilor săi era liniștită și limpede, fără urmă de cruzime. Nu făcea defel impresia unui om pe jumătate sălbatic. Ca să poți înțelege și mai bine atitudinea lui era suficient să observi că lângă el se afla o femeie...

Părea ceva nemaiauzit. O femeie într-o tabără de război și încă alături de căpetenie! Se știe că soția indianului, fie ea oricât de dragă soțului ei, nu poate apărea alături de el în fața altora, dacă acesta e un om de seamă printre ai săi. Și aici era vorba de o căpetenie a căpeteniilor!

Femeia nu era însă o indiancă, ci o albă, de obârșie engleză; era mama lui Și-So, ce se căsătorise cu căpetenia navajoșilor și avusese o înrâurire binefăcătoare asupra lui. În fața lui, rezemat de cal, stătea un bărbat înalt și slab, dar cu aparența de om puternic și cu o barbă mare, căruntă. Se cunoștea de la prima vedere că omul acesta era călit în fapte și trecuse prin multe în viața lui. Toți trei vorbeau englezește între ei, căci căpetenia învățase bine limba de la soția lui.

— Încep să mă îngrijorez, zise căruntul. Iscoadele au plecat de atâta timp și aveau destulă vreme să se întoarcă până acum.

— Trebuie să li se fi întâmplat ceva, adăugă femeia.

— Nu mă tem eu de asta, răspunse căpetenia. Khastine e cea mai destoinică iscoadă a noastră și a luat cu sine nouă dintre cei mai pricepuți oameni de-ai noștri. Probabil că n-au dat încă de nijorași și le caută urma. Și-apoi au trebuit să se împrăstie în diferite direcții și cere timp până să se întâlnească iar la un loc.

— Să sperăm că e așa. Eu mă duc. Pot să iau câțiva războinici cu mine?

— Oricâți vrei. Cui vrea să vâneze antilope îi trebuie mulți oameni ca să le fugărească până le încolțește bine.

— Rămâi sănătos, Nitsas-Ini.

— Drum bun, Maitso.

Căruntul încalecă și făcu semn în drum câtorva indieni să-l urmeze. Erau bucuroși să se ducă cu el, căci vânătoria de antilope e o adevărată pasiune pentru indienii din ținuturile acelea.

Căpetenia zisese bătrânului „Maitso”, ceea ce înseamnă în dialectul navajo „lup”, echivalent cu numele german al

acestui om. Dacă ne gândim că tânărul prieten al lui Și-So se numea Adolf Wolf, putem ușor înțelege că acest Maitso nu putea fi altul decât unchiul spre care se îndrepta acest nepot.

Bătrânul, împreună cu însoțitorii săi indieni, reușiră într-adevăr să împuște câteva antilope. În drum spre tabără zăriră trei călăreți care înaintau la pas spre ei. Trebuie să fi făcut un drum foarte lung, căci bieții cai de-abia se mai târau.

Când văzură pe indieni, călăreții se opriră câteva momente ca să se sfătuiască, pe urmă porniră de-a dreptul spre vânători.

Erau Poller, Buttler și Grinley.

— Bună seara, *sir*, salută acesta din urmă. Văd că ești un alb de-ai noștri și sper că ne vei da câteva informații. Din ce trib fac parte oamenii care sunt cu dumneata?

— Din al navajoșilor, răspunse Wolf privindu-i bănuitor, căci impresia pe care i-o făcură nu era tocmai bună.

— Sub a cui conducere?

— A lui Nitsas-Ini, șeful căpeteniilor navajoșilor.

— Și dumneata cine ești, fiindcă nu poți să fii navajos.

— *Pshaw!* Pot fi și navajoși albi. Trăiesc de mulți ani printre ei și mă consider de-al lor.

— Unde se află ei acum?

— Hm! Pentru ce mă întrebi?

— Pentru că trebuie să-i comunic căpeteniei ceva cât se poate de important.

— Despre cine?

— Despre iscoadele lor.

Se înșela însă crezând că-l va prinde cu astfel de momeli pe bătrân. Acesta-l privi și mai bănuitor ca adineauri și-l întrebă:

— Iscoade? Nu știu să fi trimis noi iscoade.

— Nu te prefac, *sir*. Te rog să ai încredere în mine. Vă aduc într-adevăr o veste extrem de importantă.

— Bine. Să zicem că am trimis într-adevăr câteva iscoade care ar avea să ne spună ceva, crezi dumneata că le-ar trece prin gând să ne trimită vorbă în modul acesta? Ar fi trimis pe una din ele.

— Da, dacă ar putea.

— De ce să nu poată?

— Fiindcă au fost prinse.

— Ce vorbești! De cine?

— De nijorași.

— Unde?

— La două zile de drum de-aici, în valea râului Chelly.

— Câți inși sunt?

— Opt.

— Nu se potrivește, *sir*, zău că nu se potrivește...

— Ce dracu', domnule, nu fii atât de neîncrezător! Știu eu că au fost zece, dar pe doi din ei i-au împușcat nijorașii.

— Ascultă, master, ia seama! Mie nu-mi prea place mutra nici unuia din voi. Nu încerca să ne minți fiindcă-ți spun drept: o pățești rău de tot.

— Nu da din umeri, *sir*, tot dumneata o să ne mulțumești că am venit să-ți spunem ce știm. Cunoști Gloomy-water, care se află dincolo de apa Chelly-ului?

— Da.

— Nu departe de acolo a fost împușcat Khasti-tine cu încă unul de-ai voștri de însuși Mokași, iar pe ceilalți opt i-a luat prizonieri. Noi, care fuseserăm prinși odată cu ei, am reușit să scăpăm cu fuga.

Când bătrânul Wolf auzi numele lui Khasti-tine, nu se mai putu îndoi de adevăr.

— Khasti-tine a fost împușcat! strigă el înspăimântat. Adevărat? Și ceilalți au fost luați prizonieri? Atunci sunt în primejdie.

— O, mai sunt și alții în situația lor.

— Alții? Cine?

— Winnetou, Old Shatterhand, Sam Hawkens și încă vreo câțiva din acești vânători renumiți; pe urmă o mulțime

de emigranți germani cu neveste și copii.

— Ești nebun, omule! strigă Wolf încremenit. Old Shatterhand și Winnetou prizonieri?

— Mai mult decât atât, se amestecă acum și Poller în vorbă. E și Și-So cu ei. Se întoarce din Germania cu un tânăr silvicultor, coleg de școală cu el, care se numește Adolf Wolf.

— Dumnezeuule, ăsta e nepotul meu! L-am chemat eu... Așadar, e și el cu Și-So prizonier. Să mergem repede la căpetenie. Să ne spui tot ce ști, pe urmă să alergăm în ajutorul lor.

Dădu pintonii calului și porni în goană spre tabără. Cei trei bandiți îl urmară, privindu-se între ei cu înțeles. După ei veneau indienii. Scopul lui Poller și al tovarășilor săi era numai să-și procure arme și muniții de la navajoși. Apoi s-o șteargă cât mai repede. Știau că vor fi urmăriți și nu erau proști să se lase iar prinși. Înainte de toate se cerea să câștige timp și să pândească un prilej prielnic pentru fugă. Aceasta s-ar fi putut numai împiedicându-l pe Old Shatterhand să se întâlnească cu navajoșii. Cum? Asta chibzuia acum Grinley în drum spre tabără.

Mai întâi nu-i veni nimic în gând, pe urmă îl fulgeră o idee: Old Shatterhand, Winnetou și tovarășii lor se aflau pe malul stâng al râului; dacă îndruma pe navajoși greșit, adică pe cel drept, întâlnirea ar fi întârziat cu câteva zile și în vremea asta nu se putea să nu se ivească un prilej de fugă. De aceea zise tovarășilor săi în șoaptă, ca să nu-l audă Wolf:

— Să mă lăsați pe mine să vorbesc; luați bine aminte mai ales la un lucru: ne aflăm nu pe malul stâng, ci pe cel drept, când am fost prinși, și pe acest mal e acum Old Shatterhand cu ceilalți.

— De ce să spunem așa? întrebă Buttler.

— O să te lămuresc mai târziu; acum nu-i timp.

Într-adevăr, călăreții se apropiau de tabără. Indienii se uitau cu mirare la cei trei străini, căci nu s-așteptau să

vadă albi prin părțile acelea. Wolf îi conduse în fața căpeteniei și-i zise:

— M-am întâlnit cu acești albi în drum și i-am adus fiindcă au să-ți comunice ceva foarte important.

Nitsas-Ini se încruntă și răspunse:

— Un ochi ager cunoaște după scoarță dacă copacul e putred înăuntru. Ochii tăi n-au văzut bine de data asta.

Așadar, cei trei albi nu-i făcuseră o impresie bună. Auziră cuvintele și pricepură tâlcul. Grinley înainta spre el și zise cuviincios, dar cu imputare în glas:

— Sunt copaci sănătoși înăuntru, măcar că scoarța pare nesănătoasă. Tunetul puternic să ne judece nu acum, ci după ce ne va cunoaște.

Fruntea căpeteniei se brăzdă și mai adânc, iar glasul sună aspru și amenințător când răspunse:

— Au trecut mai multe sute de veri de când albi au venit în țara noastră. Am avut deci destulă vreme să-i cunoaștem. Prea puțini dintre ei ne-au fost și ne sunt prieteni.

Bandiții o cam băgară pe mânecă, dar Grinley vru să pară îndrăzneț și urmă:

— Din câte-am aflat, știu că Tunetul puternic e un om drept și înțelept; nu va considera de dușmani niște oameni care au venit să-l salveze pe el și pe războinicii săi.

— Voi să ne salvați pe noi? zise căpetenia cu dispreț. Ce primejdie e aceea din care vreți să ne salvați?

— Primejdia de nijorași.

— *Pshaw!* Nijorașii sunt niște pitici pe care îi putem strivi cu piciorul.

— Așa crezi tu, dar sunt mult mai numeroși ca voi.

— Dacă ar fi de-o sută de ori mai mulți, nu ne temem de ei. Un singur navajos face mai mult ca zece de-ai lor. Și voi, care nici măcar arme n-aveți, vreți să ne ajutați pe noi? Numai un laș lasă să i se ia armele.

Era o insultă pe care Grinley nu trebuia s-o îngăduie dacă vroia într-adevăr să nu treacă drept laș. De aceea zise cu glas mânios:

— Noi am venit să vă facem un bine și tu ne răsplătești cu insulte! Foarte bine, plecăm!

Se îndreptă spre cal și se prefăcu că vrea să încalece. Dar căpetenia sări drept în picioare și strigă cu glas poruncitor:

— Voi războinici navajoși, puneți mâna pe albi aceștia și nu-i lăsați să facă un pas! Apoi, adresându-se bandiților, urmă înfuriat: credeți voi că puteți veni la noi și pleca când vreți, ca un iepure de la vizuina lui și îndărăt? Sunteți în puterea noastră și nu ieșiți de aici decât cu voia mea. La primul pas pe care-l faceți împotriva voinței mele, sunteți morți!

Părea să nu fie o simplă amenințare, căci câteva țevi de pușcă stăteau îndreptate spre cei trei albi. Totuși Grinley nu păru nici acum înspăimântat. Trase piciorul din scară și răspunse liniștit:

— Cum poftești! Recunosc că suntem în puterea ta; dar toate armele oamenilor tăi nu ne pot sili să-ți comunicăm vestea pe care ți-o aduceam.

— *Pshaw!* Vreți să-mi spuneți probabil că nijorașii au dezgropat securea de război și au pornit împotriva noastră. Pentru asta n-am trebuință de voi, căci am trimis iscoade care mă vor vesti la timp.

— Greșești. Iscoadele nu te pot vesti, căci sunt prizonieri la nijorași.

— Minți! Am ales pe cei mai viteji, cei mai destoinici din oamenii mei, care nu pot fi prinși așa de lesne cum crezi tu.

— Și eu îți spun că unul din ei, conducătorul lor, a fost ucis.

— Uff, uff, uff!

— A fost prins cu încă unul de Mokași, căpetenia nijorașilor și împușcați cu mâna lui. Ceilalți opt au fost luați prizonieri odată cu noi.

— Ați căzut și voi în mâna lor?

— Da. Am reușit să fugim, dar fără arme, după cum vezi. De aceea ne iei drept lași. Tot astfel consideri tu pe

războinicii tăi dacă încearcă să scape, chiar dezarmați, din mâna dușmanului?

— Uff uff, uff! Iscoadele mele prinse și Khasti-tine mort! Aceasta cere răzbunare! Trebuie să plecăm imediat ca să pedepsim pe câinii de nijorași, să...

Era extraordinar de agitat, contrar firii indiene și vru să intre în cort ca să-și ia armele, dar Wolf, care tăcuse până atunci, îl apucă de braț și-i zise:

— Stai nițel. Trebuie să afli mai întâi unde se află acum nijorașii. Ți-o vor spune străinii aceștia, care mai știu și altele mai importante, mult mai importante.

— Ce poate fi mai important decât că Khasti-tine e mort și iscoadele noastre în mâinile dușmanului?

— Și-So e și el prizonier.

— Și... Și... Și...

De spaimă nu putea pronunța numele întreg al fiului său. Rămase apoi țeapăn ca o stâncă de piatră, numai ochii arătau că mai e viață în el. Războinicii se adunaseră în jurul lui, dar nimeni nu scotea un cuvânt. Grinley înțelese că acum era momentul, trebuia să se folosească de tăcerea generală și zise cu glas tare, să-l audă toți:

— Da, așa e. Și fiul tău Și-So e prizonier. Va trebui să moară la stâlpul de tortură.

— Nepotul meu care venea cu el din Anglia e și el printre prizonieri, adăugă Wolf.

Căpetenia păru că-și vine în fire. Se gândi că nu-i e îngăduit lui să se lase doborât în fața războinicilor de durerea pe care i-o pricinuisse vestea; se sili să pară cât mai calm și întrebă cu glas care totuși tremura ușor:

— Știți bine că Și-So e prizonier?

— Foarte bine, răspunse Grinley. Nu numai că eram alături, dar am reușit chiar să vorbesc cu el și cu camarazii lui.

— Cine era cu el?

— Un prieten de-al său, Adolf Wolf, mai multe familii germane, care au emigrat de acolo și pe urmă câțiva

westmani renumiți, care să nu credeți că s-au lăsat ușor capturați.

— Cine sunt acești oameni?

— Old Shatterhand...

— Old Shat... Uff! Uf!

— Pe urmă Winnetou.

— Marea căpetenie a apașilor? Uff, uff, uff!

— Sam Hawkens, Dick Stone, Will Parker, Droll, Hobble-Frank, toți oameni pe care nu cred că-i poți numi lași.

Urmară exclamații de mirare și de spaimă dar căpetenia lor intră în cort. Se auzi de afară glasul său și al femeii albe. Ieșiră apoi amândoi și femeia întrebă cu glas tremurat pe străini:

— E cu putință... e adevărat că fiul meu se află în mâinile nijorașilor?

— Da, răspunse Grinley.

— Atunci trebuie salvat repede. Spune-mi, te rog, tot ce știi și unde e dușmanul acum. Nu e timp de pierdut... să ne grăbim...

Femeia nu avea atâta stăpânire de sine ca indianul. Apucase pe Grinley de braț și-l scutura, ca și când ar fi grăbit astfel răspunsul. Banditul însă răspunse cu trufie:

— Venisem să vă spunem ce s-a întâmplat, dar căpetenia ne-a întâmpinat ca pe niște dușmani, de aceea e mai bine să ne vedem de treabă.

— Câine! se răsti Tunetul puternic la el, nu vrei să vorbești? Cunoaștem mijloace care vor ști să-ți descleșteze fălcile.

Femeia puse atunci mâna ei albă pe umărul lui și-i zise cu blândețe:

— Fii prietenos cu el. Au venit să ne dea de veste ce e cu copilul nostru și tu i-ai primit cu dușmănie.

— Chipurile lor nu sunt chipuri de oameni cinstiți și nu mă pot încrede în vorbele lor, răspunse el posomorât.

Femeia urmă să se roage cu glas blajin de soțul ei și Wolf stăruie și el pe lângă căpetenie, să fie mai îngăduitor

deși străinii aceștia nu-i plăceau deloc. Cu cât se uita mai mult la ei, cu atât i se păreau mai suspecti. Nu-i făcuseră însă nimic și se gândea că-l vor ajuta poate să-și salveze nepotul.

Căpetenia nu se mai putu împotrivi rugămintilor lor și zise în cele din urmă:

— Bine, fie cum vreți voi; să spună albii ce știu. Hai, vorbiți!

Dacă spera căpetenia că îngăduința lui va impresiona pe Grinley, se înșela, căci acesta răspunse dârz:

— Înainte de a împlini dorința ta, vreau să știu dacă vei împlini și tu pe ale noastre.

— Care sunt acestea?

— Ne trebuie arme. Ni le dai tu dacă-ți facem serviciul pe care ni-l ceri?

— Da.

— O pușcă, un pumnal și gloanțe pentru fiecare dintre noi; de asemenea, o provizie de carne, fiindcă nu știm dacă vom da în curând de vânat.

— Fie, deși atâta vreme cât sunteți cu noi nu veți duce lipsă de nimic.

— Asta o știm noi, dar, cu părere de rău, nu putem rămâne prea mult.

— Când vreți să plecați?

— Îndată după ce vă vom povesti ce știm.

— Nu se poate. Trebuie să rămâneți până ce ne vom încredința de adevărul spuselor voastre.

— Neîncrederea ta ne jignește. Există numai două posibilități: ori vă suntem prieteni, ori dușmani, în primul caz, nici nu poate fi vorba să vă înșelăm; în al doilea, n-am fi cutezat să ne apropiem de tabăra voastră.

Căpetenia ar fi vrut să obiecteze ceva, dar femeia se rugă cu glasul înecat în lacrimi:

— Crede-i, crede-i pe cuvânt, altminteri pierdem timp și ajungem prea târziu ca să ne salvăm copilul.

Și cum Wolf stăruia și el, căpetenia răspunse mai îmblânzit:

— Vântul își urmează calea, dar când întâlnește în drum munți înalți care îi pun piedică, își schimbă direcția. Vântul e voința mea și voi sunteți munții; fie cum vreți voi!

— Atunci putem pleca îndată ce vom fi sfârșit? întrebă Grinley.

— Da.

— Să fumăm acum pipa păcii.

Chipul căpeteniei se posomorî și mai mult.

— Nu vă încredeți în cuvântul meu... mă luați drept un mincinos? strigă el indignat.

— Asta nu, dar în timp de război nu e nimeni silit să-ți țină făgăduiala dată fără ceremonia calumetului. Puteți aprinde fără șovăială pipa, căci suntem oameni cinștiți și vă putem dovedi că nu mințim.

— Cu ce-mi puteți dovedi?

— Îndată ce veți fi auzit povestirea noastră, veți fi încredințat că am spus adevărul. Vă pot arăta pe urmă o hârtie din care reiese lămurit cele spuse de noi.

— O hârtie? Nu vreau să știu de ea, căci poate cuprinde mai multe minciuni decât ar fi în stare o limbă omenească să le spună prin viu grai. Și apoi, eu n-am învățat să cunosc semnele pe care le mângăliți voi pe hârtie.

— În orice caz nu strică s-o citească dumnealui — și arată spre Wolf. Îți va spune el apoi dacă suntem sinceri față de tine. Vrei să fumezi pipa păcii cu noi, da sau nu?

— Da, răspunse căpetenia la o privire rugătoare a soției sale.

— Pentru tine și toți ai tăi?

— Pentru mine și pentru ei.

— Atunci aprinde calumetul, căci n-avem vreme de pierdut.

Căpetenia desprinsese pipa de la gât, unde o avea atârnată, o umplu cu tutun și-i dădu foc. După ce trase cele

șase fumuri tradiționale, o întinse lui Grinley, acesta lui Buttler care o trecu lui Poller.

Grinley se credea acum în siguranță. Nu observă însă că Wolf nu se atinsese de ea și nu era deci părtaș la legământ.

13. Documentul fatal

Sedeau acum cu toții jos pe pământ și Grinley începu să povestească. Vorbi despre sursa de petrol, dar fără să pomenească locul, despre vânzarea pe care o făcuse bancherului și de călătoria în munți. Bineînțeles că nu spunea decât ceea ce îi convenea lui. Zise că se întâlnise la ferma lui Forner cu Buttler și Poller, cu emigranții, Winnetou, Old Shatterhand și ceilalți vânzători, cum au căzut pe urmă în mâinile nijorașilor, unde dăduse peste iscoadele navajoșilor de la care aflase că Khasti-tine a fost împușcat de Mokași.

Navajoșii ascultau în tăcere, deși nu erau atât de liniștiți pe cât vroiau să pară. Mai ales femeia albă, care-și știa copilul în primejdie. Nici Wolf nu-și lua ochii de la Grinley și asculta cu o atenție încordată la cele ce povestea.

Când banditul făcu o pauză, căpetenia îl întrebă repede:

— Și cum ați reușit să fugiți?

— Cu ajutorul unui briceag pe care nijorașii nu-l văzuseră la mine. Deși mâinile ne erau legate, unul din acești camarazi ai mei a reușit să-mi bage mâna în buzunar și să mi-l scoată pe furiș, să-l deschidă și să-mi taie legăturile. Pe urmă am făcut și eu același lucru cu ei.

Tunetul puternic privi câteva momente în pământ, ridică apoi brusc capul și întrebă:

— Pe urmă?

— Am sărit repede în picioare, am alergat la cai, am încălecat pe care am nimerit și am pornit în goană.

— Ați fost urmăriți?

— Da, dar nu ne-au ajuns.

— De ce n-ați eliberat și pe ceilalți?

Întrebarea era o cursă pe care Grinley o înțelese imediat; se cerea să fie cu mare băgare de seamă și răspunse:

— Pentru că nu era timp. Unul din paznici ne-a văzut mișcând și a venit spre noi Nu ne rămânea altceva de făcut decât să fugim cât mai repede.

Crezu că explicația aceasta ajunge și nu și-a închipuit că următoarea întrebare a căpeteniei e o cursă și mai primejdioasă.

— Briceagul unde a rămas? întrebă căpetenia.

— E la mine.

— Zici că erați la un loc cu ceilalți prizonieri?

— Da.

Ar fi spus bucuros „nu”, dar nu se putea, deoarece susținuse înainte contrariul. Începu să priceapă intenția indianului, care strigă acum cu ochii fulgerând de mânie:

— Dacă nu fumam adineauri pipa păcii cu voi, aş fi pus să vă lege.

— Pentru ce? întrebă înfricoșat banditul.

— Pentru că ori sunteți niște mincinoși, ori niște lași nemernici.

— Nici una, nici alta.

— Taci! Ori ne minți acum, ori v-ați purtat ca niște nemernici cu tovarășii voștri.

— Nu-i puteam salva...

— Ba da. Și chiar dacă nu, trebuia să treci celui de lângă tine briceagul.

— Nu era timp...

— Minți! Când ai văzut că nici asta nu se poate, să vă fi întors pe furiș în tabără ca să eliberați pe prizonieri.

— Era cu neputință. Lipseau cel mult treizeci de nijorași, pe când în tabără rămăseseră aproape trei sute.

Cum scăpă vorba se căi amarnic, căci căpetenia îl întrebă repede:

— Așadar erau trei sute?

— Da.

— Ai văzut de cum ai venit că noi suntem aproape de două ori pe atât și totuși ai spus că numărul lor e mult mai mare ca al nostru. Ai două limbi, bagă de seamă.

— Nu mă uitasem bine... gângavi Grinley.

— Deschide atunci ochii. Dacă ai putut vedea prin întuneric cât de mare e numărul nijorașilor, cu atât mai mult puteai să-l socotești acum, la lumina zilei, pe al nostru. Pe ce mal era tabăra lor?

— Pe cel drept.

— Când aveau de gând să pornească?

— De-abia după câteva zile, minți Grinley. Așteptau să le mai sosească și alți războinici.

— Descrie-ne exact locul.

După ce îndrugă ce se pricepu, banditul încheie:

— Acum v-am spus tot ce știam și sper că te vei ține de cuvânt. Dă-ne ce ne-ai făgăduit și să ne vedem de drum.

Tunetul puternic clătină capul îngândurat, apoi răspunse după câțva timp:

— Sunt Nitsas-Ini și nu mi-am călcat niciodată cuvântul. Dar unde e dovada despre care vorbeai?

— Bine, să v-o arăt. Cred că pe urmă nu o să te mai îndoiești de cinstea mea.

Nu văzu sau nu vru să ia în seamă seninele pe care le făceau Buttler și Poller, băgă mâna în buzunar, scoase cecul pe care i-l dăduse. Bancherul și-l întinse lui Wolf.

— Poftim, *sir*, convinge-te și dumneata. O sumă atât de mare nu se încredințează, mai ales în timpurile de față, unui pungaș. Ești de aceeași părere, nu-i așa?

Wolf își aruncă ochii pe hârtie și o citi apoi căpeteniei.

— Așadar numele tău e Grinley? întrebă indianul...

— Da.

— Și pe acești doi tovarăși ai tăi cum îi cheamă?

— Pe unul Buttler și pe celălalt Poller.

Wolf vru să restituie lui Grinley hârtia, dar căpetenia i-o smulse din mână, o împături încet și o vârî la brâu cu nepăsare, ca și când n-ar fi fost ceva de seamă, apoi întrebă iar pe Grinley:

— Unde se află sursa de petrol pe care ai vândut-o?

— La Gloomy-water.

— Nu e adevărat, fiindcă acolo nu există nici picătură de petrol.

— Ba da.

— Nu mă contrazice! Cunoscut fiecare petec de pământ din ținutul acela și știu că n-are de unde fi petrol. Ești un șarlatan!

— Ce-ai spus! răcnă banditul înfuriat. Cum cutezi...

— Taci! se răsti căpetenia la el. Am văzut numaidecât după mura voastră cu cine am de-a face, dar am fumat cu voi calumetă pentru că n-aveam încotro.

— Aha, cauți tertipuri ca să nu te ții de cuvânt...

Tunetul puternic făcu un gest de dispreț cu mâna și răspunse:

— N-o să poată spune nimeni că mi-am călcat cuvântul când e vorba de oameni de teapa voastră.

— Dă-ne ce ne-ai făgăduit și lasă-ne să plecăm. Dă-mi îndărăt și hârtia luată de tine.

— Nu se cuvine să ți-o dau ție ci aceleia care mi-a dat-o. Ai înșelat pe albul căruia i-ai vândut balta în care nu există picătură de petrol. Măitso va ști el ce e de făcut.

Scoase hârtia de la brâu și o întinse bătrânului, făcându-i un semn pe care acesta îl înțelese imediat, căci o băgă repede în buzunar.

— Stai! strigă Grinley, cu ochii fulgerători, hârtia e a mea!

— Da, răspunse bătrânul dând din cap zâmbind.

— Atunci dă-mi-o...

— Nu, spuse el cu același zâmbet.

— Pentru ce? Vrei să mi-o furi ca un hoț?

— Nu. Te-aș sfătui însă să-ți masori cuvintele.

— Dă înapoi cecul!

— Am zis „nu”.

— De ce oprești un lucru care îmi aparține?

— Fiindcă multe din cele ce ne-ai spus nu le-am priceput și pentru că prea te grăbești cu plecarea. Oamenii care au scăpat cu mare greu din mâinile dușmanului, au nevoie de

odihnă și hrană. Le puteți avea aici din belșug, dar vă lipsiți de ele. Pe urmă, oricare altul în locul vostru s-ar fi alipit de noi ca să se întoarcă la nijorași și să se răzbune. Voi nici asta nu vreți ci numai să plecați și cât se poate de repede. Reiese deci din asta că fugiți de cineva care vă urmărește, cineva de care vă e grozav de frică.

— Ce vrem și ce gândim nu te privește pe dumneata, răspunse Grinley dârz. Am fumat cu căpetenia și prin el cu toți ai lui calumetul; trebuie să se țină de cuvânt și să nu mi se ia lucrul meu.

— Ai dreptate, *sir*. Căpetenia se va ține de cuvânt, fii pe pace.

— Atunci dă-mi hârtia!

— Nici nu mă gândesc! Am pus-o la păstrare.

— Fir-ar... Pentru cine?

— Pentru cei care vă urmăresc.

Și când Grinley vru să izbucnească de furie, îi tăie repede vorba, zicând cu glas poruncitor:

— Ține-ți gura, m-ai înțeles? Nu cumva îți închipui că mă sperie obrăznicile dumitale? Dacă ați fi oameni cinstiți, ați putea foarte bine să rămâneți două-trei zile cu noi, nu v-ați grăbi așa să puneți mâna pe bani. Să vă spun acum și ce cred despre voi. La început, cu toată mutra voastră suspectă, v-am luat drept gentlemen, dar de când am auzit povestea de adineauri nu știu ce să cred.

— E adevărată...

— Aș! Zici că Winnetou, Old Shatterhand, Sam Hawkens și alții au fost prinși împreună cu voi și nici unul din ei n-a reușit să scape. Mister Grinley, asta e de necrezut. Ei nu și voi da! Poate că i-ați dat voi pe mâna nijorașilor. Old Shatterhand și Winnetou știu ei însă să se descurce. Pentru mine, principalul e acum cecul. Vom elibera pe prizonieri și ne vom întâlni deci cu ei. Sau se eliberează singuri și vin aici. Așa ori altminteri nu se poate să nu dăm ochi unii cu alții. Vom arăta atunci cecul lui mister Rollins; dacă

afacerea e curată, n-ai de ce să te temi, dar dacă nu, se schimbă treaba.

Grinley sări ca ars și începu să răcnească făcând spume la gură de furie:

— Ce? Și mi-o spui în față că sunt un șarlatan? Ce-ți pasă dumitale dacă vreau să plec imediat? Sunt dator să-ți dau socoteală de planurile mele? Am fumat pipa păcii cu căpetenia, n-are nimeni dreptul să mă oprească!

— Vai de mine! Nu zice nimeni altfel, răspunse liniștit bătrânul.

— Să mi se dea ce mi s-a făgăduit!

— Arme, gloanțe și carne? Cum să nu!

— Și hârtia... e proprietatea mea!

— Dacă se va dovedi că e așa, o să ți se dea, fii pe pace.

— Nu, acum, acum îndată! Nimic, nimic nu-mi puteți opri, căci am fumat calumetul cu căpetenia.

— Așa e. Numai vezi dumneata, mister Grinley, eu nu sunt indian și nici n-am fumat calumetul împreună.

Banditul îl privi cu ochii holbați și nu găsi ce să răspundă.

— Da, da, aprobă bătrânul dând din cap zâmbind. Nu zic, oi fi dumneata om deștept, dar de data asta n-ai prea dat dovadă. Nu umblă cineva cu o sută de mii de dolari în buzunar prin sălbăticiile astea și, dacă o face, nu-i arată nimănui. Acum, după ce ți-am spus ce-aveam de spus, nu mai avem ce vorbi.

Se sculă și vru să plece. Grinley îl apucă însă de braț și răcni ca nebun:

— Dă încoa' hârtia că te sugrum!

Bătrânul se smuci din mâna lui, scoase revolverul de la brâu, îl îndreptă spre el și-i zise amenințător:

— Dacă mai faci un pas, îți sfărâm creierii, m-ai înțeles? Pleacă ori rămâi, pentru mine totuna e, dar hârtia nu ți-o dau până ce nu voi fi eliberat pe nepotul meu și voi fi vorbit cu bancherul.

Se îndepărtă agale, în vreme ce Grinley se uita scrâșnind după el. Încercă să protesteze față de căpetenie, indianul îi răspunse însă liniștit:

— Maitso nu e robul meu, poate face ce pofteste, eu nu-l pot opri. Rămâi aici la noi și fii sigur că-ți va da hârtia îndărăt.

— Nu se poate... trebuie să plec...

— Atunci o să ți-o trimită bancherul unde te duci. Ne-ai adus vestea pentru care ți-am făgăduit arme, muniții și carne, deși ne-ai spus un neadevăr. Mai mult să nu-mi ceri. Tot mai vrei să pleci?

— Da.

— Bine. O să ți se dea ce ne-am învoit, pe urmă puteți pleca.

Căpetenia se duse să dea ordin câtorva războinici ca să pregătească pentru străini cele făgăduite. Când aceștia se văzură singuri, Grinley mormăi scrâșnind din dinți:

— Afurisit bătrân! Nu vrea cu nici un chip să-mi dea îndărăt cecul.

— Mă așteptam la așa ceva de cum am văzut că i-l arăți, îi zise Buttler. Mare prost ai fost!

— Taci, dobitocule! Trebuia. Nu vroiau să mă creadă și am vrut să mă legitimez.

— Cu un document stors prin viclenie! Bine ți-a mai reușit, n-am ce zice!

— Nu puteam să prevăd...

— Eu am prevăzut. Unde ni-e acum răsplata pentru toată osteneala noastră și primejdiile prin care am trecut? O singură clipă a fost suficientă ca să se năruie tot.

Se mai ciorovăiră o bucată de vreme, dar când începu și Poller să-i facă imputări, își ieși din pepeni. Îi trase câteva înjurături, apoi urmă:

— Se prea poate că am fost cam nesocotit, dar nu mă dau încă bătut. Pun eu iar mâna pe cec.

— Crezi că o să ți-l dea moșul îndărăt? râse Buttler batjocoritor.

— Da. Cu sau fără voia lui.

— Nu cumva vrei s-aștepți până or veni nijorașii ori Old Shatterhand cu Winnetou?

— Ei aș! Plecăm!

— Asta ar însemna să renunțăm la cec.

— Nu. Plecăm după ce vom sili pe bătrân să ni-l dea. Uiți că vom avea arme.

— Vrei să te iei cu el la luptă?

— Dacă ne va sili, de ce nu?!

— Și indienii? Crezi că au să stea cu mâinile în sân?

— N-au să se amestece. Am fumat cu ei pipa păcii și, atâta timp cât ne aflăm în tabără, nu pot lua partea nici unuia din noi. L-ai auzit că nu face parte din ai lor. Altceva ar fi dacă am ieși din tabără și ne-am întoarce iar; calumetul și-ar pierde puterea. A, uite că ne aduc carnea! În curând vor urma și armele. Voi țineți cu mine, nu e așa?

— Cred și eu! Nu te lipsești lesne de o sumă ca asta. Să vedem mai întâi cum merge treaba și dacă o ajunge la luptă, n-avem decât să ne retragem. Dar unde s-or fi ducând indienii ăia?

— Treaba lor! Ce ne privește pe noi! Grinley se înșela crezând că nu-l privește.

Căpetenia se apropie de el cu un indian care aducea niște fâșii lungi și subțiri de carne uscată.

— Când vor albi să plece? întrebă căpetenia.

— Îndată ce ni se va da ce ni s-a făgăduit.

— Și încotro vă veți îndrepta pașii?

— Spre albia lui Rio Navajos devale. Vrem să o luăm în lungul apei până la Colorado.

— Puteți pleca îndată. V-am adus carnea.

— Dar armele?

— O să vi se dea și arme. Vezi pe călăreții de colo?

— Da.

— Au la ei trei puști, trei pumnale și o provizie de gloanțe. Vă vor însoți până la o depărtare de un ceas și, după ce vă vor preda ce vi s-a făgăduit, se întorc în tabără.

Bandiții se uitară dezamăgiți unul la altul. Căpetenia băgă de seamă, dar se făcu că nu vede.

— De ce nu ni le dați acum? întrebă Buttler.

Un zâmbet ciudat flutură pe buzele indianului când răspunse:

— Am auzit că la albi e obiceiul să li se dea musafirilor o escortă de onoare când pleacă. Am vrut să fac și eu așa.

— Mulțumim pentru cinste, dar armele ni le putem duce și singuri.

— Pentru ce să vă osteniți, că tot nu vă trebuie acum. A, uite că oamenii mei au și plecat. Sunt buni călăreți, vedeți să-i puteți ajunge, altminteri, dacă nu sunteți la locul hotărât odată cu ei, se întorc cu armele îndărăt.

Făcu un gest de concediere cu mâna și le întoarse spatele zâbind mulțumit. Se ținuse de făgăduială și zădărniciise în același timp planul albilor.

— Mare pișicher indianul ăsta; bănuia ce-am de gând, mormăi cu necaz Grinley.

— Văd și eu. Nu ne-a mai rămas nici o speranță, răspunse Buttler.

— *Pshaw!* Eu tot nu mă dau bătut.

— Crezi că mai e ceva de făcut?

— Da. Așteptăm până pleacă indienii și ne întoarcem.

— Ca să te iei la harță cu bătrânul?

— Da.

— Altă prostie! Indienii au să-i sară în ajutor. Ai spus tu singur că nu mai are atunci calumetul nici o putere.

— Prostie ar fi, într-adevăr, dacă l-aș ataca pe față.

— Aha, pe furiș?

— Da. Vă închipuiți că au să plece cât mai curând ca să elibereze pe așa-zișii prizonieri și știm doar că le-am dat o îndrumare greșită. Ne luăm după ei până ce îi ajungem din urmă și ne oprim aproape de tabăra lor. Îi spionăm apoi și mare minune să nu ni se ivească un prilej ca să-i venim de hac moșului.

— Hm! Ideea nu e rea și parcă m-a mai înviorat nițel — spuse Buttler.

Încălecară și o luară în galop fără să se sinchisească cineva de ei, deși ochii tuturor erau îndreptați pe furiș la dâșii.

După ce pieriră din raza lor, Wolf, care se pitise după un grup de copaci, ieși iar la iveală și se îndreptă spre cortul căpeteniei, unde acesta ținea sfat cu bătrânii tribului. Femeia albă era foarte îngrijorată de soarta fiului ei și zorea de plecare. Căpetenia încerca însă s-o liniștească spunându-i că atâta timp cât băiatul se afla cu oameni renumiți ca Old Shatterhand și Winnetou nu e nici o primejdie.

— Și, adăugă Wolf, prizonierii nu sunt uciși decât după sfârșitul războiului, când toți se întorc acasă în satele lor. Dar războiul nici n-a început încă, așa că nu trebuie să fi atât de îngrijorată, după cum nici eu nu sunt de soarta nepotului meu. Deocamdată să ne gândim ce e de făcut pentru moment. Vom trimite o iscoadă undeva în josul râului.

— Pentru ce? întrebă căpetenia.

— Dacă bănuielile mele nu mă înșală, acești trei albi au să se întoarcă îndată ce li se vor da armele, ca să se ia după noi. Nu renunță cineva la o sumă atât de mare fără să facă tot ca s-o ia înapoi.

— Crezi că vor încerca să-ți ia hârtia? întrebă căpetenia.

— Da.

— Să poftească! Au ieșit din tabără și calumetul nu mai are nici o putere. Vor pesemne să vadă ce pot gloanțele noastre...

— Așa ar fi dacă m-ar ataca fățiș; se vor feri însă să facă o prostie ca asta. Spre siguranța mea, deci, e bine să punem pe cineva de pază. Și mai bine e ca iscoada să fie călare.

— De ce călare?

— Pentru ca să ne poată ajunge mai repede din urmă.

Căpetenia îi împlini dorința, apoi sfatul început adineaori continuă.

La drept vorbind, prea mult n-aveau de discutat. Sigur era că, pe lângă minciunile îndrugate de Grinley, acei trei bandiți fuseseră într-adevăr prinși de nijorași și scăpaseră cu fuga. De asemenea, că iscoadele, Winnetou, Old Shatterhand și ceilalți erau în mâinile dușmanului, părea să fie adevărat. Nu mai încăpea îndoială că nijorașii trimiseseră iscoade care, negăsind iscoade de-ale dușmanului în cale, putuseră afla ce se petrece în tabăra navajoșilor. În orice caz, nijorașii hotărâseră se dea atacul, hotărâre pe care o grăbise probabil fuga celor trei albi. Își ziceau desigur că fugarii se duseseră la navajoși ca să caute adăpost la ei și să le dea de veste ce-i așteaptă.

Trebuia deci să le-o ia înainte și tocmai se pregăteau să plece când cei șase călăreți, trimiși să-i însoțească pe fugari până la un anumit loc, se întorceau în tabără.

Spuseră că văzuseră pe albi pornind în goană îndată ce-și primiră armele și munițiile. Totuși iscoada rămase devale la malul râului cu însărcinarea ca îndată ce-i va vedea trecând să o ia pe alt drum și să vină să spună căpeteniei că i-a văzut.

Convoiul o luă pe malul drept al râului, urmând falsele indicații ale lui Grinley căruia îi dăduseră crezare, deși nijorașii se ațineau pe cel stâng.

Spre seară sosi și iscoada și spuse că albi se întorseseră într-adevăr din cale și se luaseră pe urmele navajoșilor. Dar fiindcă bănuiau de mai înainte că va fi așa și-și luaseră măsurile, vestea aceasta nu neliniști pe nimeni.

Își continuară drumul până târziu în noapte și de-abia pe la miezul nopții făcură popas. Nu aprinseră nici un foc în tabără, căci credeau, după indicațiile lui Grinley, că nijorașii se aflau pe același mal cu ei și s-ar fi putut să-i vadă.

Luna răsărise de mult pe cer și se oglindea în apa îngustă dar adâncă a râului. O liniște deplină domnea în

jurul lor. Din când în când se auzea un sforăit de cal care se apăra cu coada de pișcăturile țânțarilor. Încolo nimic.

Deodată se auzi de pe malul celălalt ceva asemănător cu cântecul de vioară.

— Ai auzit? întrebă căpetenia în șoaptă pe femeie.

— Da. Imita cineva vioara și fredona un vals.

— Vioară... vals... Ce e asta?

Tocmai vroia să-i lămurească, dar în clipa aceea se auziră alte sunete.

— Acum e altfel, șopti căpetenia.

— De astă dată imită clarinetul.

— Ce e aia clarinet? Mi se pare că...

— Trarara... tu... tu... tu! se auzi iar de dincolo.

— Trompeta... murmură femeia, neștiind nici ea ce să creadă.

Nici nu reuși să mai spună ceva, căci urmă un:

— Bum! Bum! Bum! Bum! răsunător.

— Toba mare cu giambarale... șopti ea încremenită.

— Vioară, trompetă, toboară... repetă Tunetul puternic, tot cuvinte pe care nu le înțelege. Să fie vreun Spirit rău?

— Nu e Spirit ci om. Imită sunetele diferitelor instrumente muzicale.

— Asta nu e muzică de-a noastră.

— Nu, e de-a albilor.

— Să trimitem să vedem cine e. Albii sunt doar prizonieri.

Patru navajoși se lăsară imediat nițel mai departe de apă și trecură înot la malul celălalt. După puțin timp se auzi un țipăt înăbușit, apoi navajoșii se întoarseră aducând cu ei pe un individ care se zbătea dând din picioare. Îl rezemară de un copac. Unul din indieni se apropie de căpetenie și-i zise:

— L-am găsit pe albul acesta culcat în iarbă și bătându-se cu degetele peste burtă.

Tunetul puternic se apropie de străin, îl examinează, apoi îl întrebă cu asprime:

— Ce cauți aici, în puterea nopții? Cine ești și cine sunt tovarășii tăi?

Vorbise într-un amestec de engleză și indiană, dar omul îl înțelese și-așa, căci răspunse fără să se tulbure:

— Bună seara, domnilor! Sunt domnul cantor *emeritus* Matthäus Aurelius Hampel din Klotzsche lângă Dresda. Pentru ce mi-ați tulburat liniștea și mi-ați gonit inspirația?

Ne putem închipui bucuria femeii când îl auzi. Se apropie repede de Emeritus și-i zise cu înfrigurare:

— Vorbiți limba germană? Sunteți german, un cantor din regiunea Dresdei? Cum Dumnezeu ați ajuns aici?

De astă dată fu rândul lui Emeritus să se mire. Făcu un pas înapoi și exclamă lovindu-și palmele:

— Sunetele limbii mele din gura unei indience... unei adevărate indience!

— Te înșeli, răspunse ea zâmbind. Sunt soția unei căpetenii indiene, dar de obârșie sunt engleză, născută în Anglia.

— Și te-ai căsătorit cu un indian? Cum îl cheamă?

— Nitsas-Ini, adică Tunetul puternic.

— Păi la asta ne ducem și noi.

— Noi? Atunci nu ești singur.

— Doamne ferește! Suntem o societate întreagă de oameni tot unul și unul, Winnetou, Old Shatterhand, Sam...

— Poți să-mi spui unde se află ei acum?

— S-au dus după nijorași.

— Aceștia vor să ne atace doar...

— Parcă așa am auzit și eu.

— Ceea ce spui dumneata e de mare însemnătate pentru noi. Noi le-am ieșit înainte ca să împiedicăm atacul.

— Le-ați ieșit înainte? Mi se pare că ați luat o cale greșită, stimată doamnă căpetenie.

— Cum așa?

— Fiindcă ei se află pe malul celălalt al râului.

— Cum, nu pe asta? Ești sigur? Nu cumva greșești?

— Un artist nu se înșală niciodată, doamnă! Nu e mult de când am fost și noi atacați de nijorași.

— Știu. Trei din dumneavoastră au reușit să se salveze.

— Trei? Aha, vorbești pesemne de Buttler, Grinley și Poller. Ai dracului, ne-au scăpat printre degete!

— Vrei să spui că au fugit?

— Da. Nu cumva i-ai văzut?

— Ba am și vorbit cu ei.

— Să sperăm că v-ați ferit de ei.

— Pentru ce?

— Fiindcă sunt niște ticăloși de care trebuie să te ferești ca de dracul. Au reușit, închipuie-ți, să mă tragă până și pe mine pe sfoară... pe mine, alesul muzelor! Asta e mult, foarte mult, stimată doamnă căpetenie... O să-ți povestesc eu pe urmă cum s-a întâmplat.

— Da, da, pe urmă. Acum aș vrea să aflu unde e Winnetou cu Old Shatterhand.

— Nu știu.

— Nu? Din ce spuneai adineauri am înțeles că trebuie să știi.

— Se poate, dar, mai întâi, nu mă interesez de astfel de nimicuri; și al doilea, tovarășii mei nu prea sunt comunicativi cu mine. E o atenție delicată pe care o au față de un compozitor ce plutește în sfere mai înalte și trebuie lăsat în pace pentru a nu-i goni inspirația.

— Când te-ai despărțit de ei?

— Azi, încă înainte de prânz. N-au luat cu ei decât pe Și-So.

— Și-So, copilul meu?...

— Cum, e băiatul dumitale?

— Nu știai?

— Nu. Știam numai că e feciorul căpeteniei Nitsas-Ini, dar că e și al dumitale, până în momentul de față nu.

— Ți-am spus doar că sunt soția căpeteniei...

— Așa e, numai că, vezi dumneata, pentru un ales al muzelor nu e lesne să priceapă anumite afaceri de familie

unde mama e albă și tatăl de culoarea aramei. Totuși o să iau în seamă acest lucru și o să-ți rezerv un rol în opera mea eroică. O mamă arămie, măcar că e albă, e ceva foarte interesant.

Femeia clătină capul. Omul acesta i se părea cam ciudat.

— Ce făceai adineauri dincolo pe mal? îl întrebă ea.

— Compuneam marșul triumfal al operei mele.

— Așa, în gura mare?

— Nu se poate altfel. Trebuie s-aud cum sună fiecare instrument în parte.

— Dar puteai să-ți pierzi viața! Dacă era vreun dușman pe aproape?

— Sam Hawkens zice că nu e. De aceea nici nu mă supraveghea așa de sever. Am luat-o atunci drept înaintea pe mal ca să nu m-audă. Din nenorocire am fost întrerupt tocmai când îmi venise inspirația. Am fost apucat pe la spate, au tăbărât indienii peste mine și m-au târât înapoi. Sper însă că mă vor trece iar dincolo.

— Da, da, se va face. E departe până la tabăra dumneavoastră?

— Vreun sfert de ceas o fi până acolo, fiindcă am căutat să mă îndepărtiez cât mai mult, ca să nu m-audă.

Femeia puse repede la curent pe căpetenie cu cele ce aflase și hotărâră ca Maitso cu încă doi indieni să treacă râul înot ca să caute tabăra albilor. Atât el cât și indienii erau buni înotători, așa că ajunseră repede la malul celălalt. Porniră furișându-se în lungul malului, dar n-apucară să facă decât vreo câțiva pași când auziră vorbă. Se ascunseră după niște tufe și ascultară ținându-și răsuflarea.

— Măi, al dracului țicnit și Emeritus ăsta! zicea unul. N-are astâmpăr un moment. Dacă-l găsim, să știi că-l leg de funie ca pe o vită. Tu ce zici, frate Droll?

— Bine o să faci, asta zic. Îi cântă gărgăunii în cap și ne-a înnebunit cu opera lui. Tare mă tem că iar o să ne facă vreun bucluc. Zău că ar trebui să-l legăm!

Wolf înțelese că are de-a face cu germani, și strigă din tufiș:

— Bună seara, domnilor, îmi pare bine că aud limba țării mele.

Glasurile încetară brusc și străinii pieriră ca și când i-ar fi înghițit pământul.

— Unde-ați dispărut? urmă el. Văd că sunteți oameni pricepuți în ale Vestului, dar n-aveți de ce vă teme. M-ați auzit doar vorbind nemțește.

— Ei și? Sunt destui ticăloși care vorbesc germana, răspunse cineva din tufiș.

— Aveți dreptate, nu zic nu, numai că eu nu sunt dintr-aceia. Poate că veți fi auzit de mine: unchiul silvicultorului care e cu dumneavoastră, de!

— Păi de ce nu spui, omule! Ia ieși de-acolo, frate-meu, să te vedem și noi la față.

— Cu plăcere; aș avea însă să vă pun o întrebare: am doi navajoși cu mine. Ce atitudine veți avea față de ei?

— Ca și când i-am fi botezat noi. Navajoșii sunt doar prietenii noștri.

Ieșiră toți din ascunzișurile lor și se pomeniră nas în nas. Schimbară prea puține cuvinte între ei, pe urmă porniră repede spre tabără.

Găsiră aici numai pe emigranți; ceilalți plecaseră toți în căutarea lui Emeritus.

— Cum să le dăm de veste să se întoarcă? întrebă Frank. Nu ne putem duce după ei, fiindcă nu știm unde se află.

— Descarcă un glonț și au să vină, răspunse bătrânul. Deoarece nu știu de noi pe aici, vor înțelege că nu e vorba de vreun atac.

Frank îl ascultă și într-adevăr cei plecați se întoarseră peste puțin în tabără. Ne putem închipui bucuria tânărului când dădu cu ochii de unchiul său. Timp prea mult pentru o explicație nu era, de aceea bătrânul se adresă imediat bancherului:

— Mi-ai fost prezentat ca mister Rollins din Arkansas. Nu ești dumneata acela care a cumpărat o sursă de petrol prin părțile acestea?

— Din nenorocire, da! Numai că nu există nici o picătură de petrol.

— Mi-am închipuit. Ai fost deci tras pe sfoară.

— De niște șarlatani pe care sper că vom pune mâna în cele din urmă.

— Hm! Stai să-ți arăt ceva ce o să te intereseze.

Scoase o hârtie din buzunar și o întinse bancherului. Când își aruncă Rollins ochii pe ea, strigă plin de bucurie:

— *Sir*, ăsta e cecul pe care l-am dat lui Grinley!

Bătrânul istorisi cum ajunsese în stăpânirea cecului și ce-a urmat după aceea.

— Și crezi că nemernicii aceia s-au luat după dumneata? întrebă Sam Hawkens, când sfârși el.

— Cu siguranță. Vor să pândească un moment când voi fi singur ca să-mi ia hârtia îndărăt.

— Îi cred în stare. Nu le va reuși însă lovitura, căci vor cădea de-a dreptul în mâinile noastre: Unde vă e tabăra?

— La un sfert de ceas de aici, pe malul celălalt.

— Și crezi că punșii sunt pe aproape?

— Nu. Au putut vedea urmele numai cât a fost lumină, apoi s-au oprit, așa că le-am luat-o cu mult înainte.

— Bine. Atunci îi vom prinde mâine. A, îmi adusei aminte de ceva! N-am vorbit încă despre Khasti-tine. Știți ce e cu el?

— Da. Fuseseră trimise zece iscoade; opt au fost prinse de nijorași iar două ucise.

— Așa bănuți?

— Nu bănuim ci știm sigur. Ne-a spus Grinley...

— Aha, v-a spus el! Și l-ați crezut?

Bătrânul se uită lung la Sam și zise:

— Nu înțeleg...

— Atunci să fiu mai lămurit. Iscoadele dumneavoastră n-au fost ucise de nijorași ci de el.

— De... Grinley? Cine ți-a spus?

— Ascultă, *sir*. Sam Hawkens nu se ia după spusele oricui, ci după fapte. Când susține ceva, e sigur.

— Fapte? Vorbește, rogu-te. Ce fel de fapte?

— Khasti-tine spiona pe nijorași și cu atâta pricepere încât nu se putea să nu pună mâna pe căpetenia lor, a venit însă cineva, care n-avea nici un zor s-o facă și l-a împușcat pe bietul băiat pe la spate.

— Și ucigașul e... e Grinley? Dovedește... dovedește!...

— Foarte lesne. Martori au fost doi inși care ar fi vrut să împiedice crima, dar nu le-a fost cu putință, deoarece lucrurile s-au petrecut cu mare iuțeală. Acești martori sunt... mister Rollins și mister Baumgarten, aici de față. Întreabă-i și au să-ți spună.

După ce află de la bancher cum se petrecuseră lucrurile, bătrânul zise cu o indignare care nu mai cunoștea margini:

— Așadar, ticălosul acela a fost! Și l-am avut în mâinile noastre... N-am știut nimic... n-am bănuț nimic...

— Ba i-ați și înarmat, hi-hi-hi! râse Sam cu chicotitul lui ciudat. Bine ați potrivit-o, n-am ce zice.

— Nu-ți mai bate joc de mine, mister Sam, zise bătrânul necăjit că se lăsase tras pe sfoară. Atâta neobrăzare! Să ne omoare iscoadele și să vină pe urmă la noi ca să ceară ajutor... Dar nu-l las nici mort! Așadar, ăsta e ucigașul lui Khasti-tine! Trebuie să afle imediat căpetenia...

Schimbă câteva cuvinte cu indienii veniți cu el, care plecară în fugă.

— Și acum, să le arătăm nijorașilor ăstora că nu sunt decât niște indieni-muștar, zise Frank.

— Indieni-muștar? întrebă bătrânul cu mirare. Ce e asta?

— Cum, nu știi?

— Nu. Am auzit de multe neamuri de indieni de când trăiesc pe aici dar de indieni-muștar, drept să-ți spun, încă nu.

— Zău? Păi nici nu sunt decât doi. Și zici că nu cunoști pe nici unul din ei?

— Nu.

— Nici pe cel tânăr nici pe cel bătrân?

— Nu. Unde trăiesc acești doi indieni-muștar?

— N-are importanță, e de-ajuns să-ți spun că au fost odată la, marele tată alb”. Știi pe cine cred ei prin cuvintele acestea?

— Da. Pe președintele Statelor Unite.

— Așa e. Acești doi indieni au fost trimiși în delegație de tribul lor la Washington ca să supună „marelui tată alb” câteva plângeri de ale lor. Bineînțeles că li s-a făcut cinstea să fie poftiți la masă. I-au așezat tocmai la coada mesei încărcată cu farfurii, sticle și pahare. Li s-au pus indienilor noștri dinainte bucate pe care nu le văzuseră în viața lor. Habar n-aveau, bineînțeles, cum să umble cu lingurile, cuțitele și furculițele pe care le aveau la dreapta și la stânga lor. Se uitau însă pe furiș cum le mânuiesc ceilalți și făceau și ei cum se pricepeau, deși pe ceilalți meseni îi pufnea râsul de neîndemânarea bieților indieni. La un moment dat, bătrânul șopti tânărului:

— Să bage de seamă fratele meu din care fel iau albi mai puțin; asta e mâncarea cea mai scumpă. Noi să ne umplem bine farfuriile, fiindcă trebuie să fie și mâncarea cea mai bună.

Văzură că oaspeții de-abia își scoteau din niște borcănașe mititele un fel de sos galben. Indianul cel mai tânăr trase un borcănaș spre el și-l deșertă tot în farfurie, apoi se apucă să mănânce repede, ca să nu-l vadă ceilalți. Bătrânul îl privea curios. Deodată tânărul se schimbă la față, din roșu cum era se făcu și mai roșu, pe urmă galben, apoi verde și rămase țeapăn cu ochii ficși, căci indianul trebuie să-și stăpânească oricând durerile. Boabe mari de lacrimi îi picurau pe obraji, dar nu scoase nici măcar un geamăt. La urmă făcu o sforțare, înghiți în silă și răsuflă ușurat, deși ochii stăteau să-i sară din cap.

— Pentru ce plânge fratele meu? îl întreabă indianul cel bătrân.

— Mi-am adus aminte de bietul tata care s-a înecat acum cinci ani în Mississippi, răspunse tânărul, care n-ar fi mărturisit pentru nimic în lume ce pățise.

Împinse apoi foarte liniștit un borcânaș la fel cu al său bătrânului, care îl deșertă și el numaidecât în farfuria lui. Băgă repede două lingurițe pline în gură una după alta. Dar deodată o deschise mare de tot și trase adânc aerul în piept, ca și când s-ar fi înăbușit. Pe urmă bătrânul se încruntă, înghiți o dată cu sughiț și fața lui se schimbă ca la un cameleon; sudoarea îi curgea de pe frunte, ochii-i se bulbucară și lacrimi mari cât mărgелеle i se prelinseră pe obraji.

— De ce plânge fratele meu vârstnic? îl întreabă tânărul indian.

— Că nu te-ai înecat și tu cu tată-tău acum cinci ani în Mississippi. Asta e, stimate domn, povestea cu indienii-muștar, pe care văd că n-o cunoșteai.

Toți râseră cu poftă. Și Wolf le ținu isonul. Deodată se auzi de pe apă cineva strigând în limba indiană:

— Pentru ce fac albi atâta gălăgie? Nu știu că după fiecare copac se poate ascunde un dușman când nu te afli acasă în cortul tău?

Era Nitsas-Ini, care venea urmat de Emeritus și câțiva de-ai lui. Femeia albă îi însoțea și ea, fiindcă auzise că se află aici și câteva femei.

Când îl văzură, toți se sculară în picioare să-l salute. El îi privi pe toți la rând cu ochi sfredelitori, dar când dădu cu ochii de Sam Hawkens, chipul lui luă o expresie de bucurie, îi întinse mâna și-i zise zâmbind:

— A, văd și pe prietenul meu Sam aici. Dacă râde în hohote, înseamnă că nu e nici un dușman pe aproape.

Căpetenia dădu apoi mâna și cu ceilalți, pe femei nu le învrednici însă cu nici o privire. Tânărului silvicultor îi puse prietenește mâna pe cap, și-i zise cu blândețe:

— Ești prietenul fiului meu și nepotul fratelui meu Maitso. Fii binevenit în corturile navajoșilor, vei fi ca un fiu al tribului nostru.

Se așezară acum toți în cerc și, după cum era eticheta indiană, așteptară ca Nitsas-Ini să le adreseze întâi cuvântul.

— Fratele meu alb — începu el după câteva momente de tăcere, întorcându-se spre Sam Hawkens — să-mi povestească acum ce s-a întâmplat.

Sam îl puse la curent în câteva cuvinte, căci la indieni vorbăria multă e ceva de prisos și îi plictisește. După ce sfârși, căpetenia privi câțva timp îngândurat înaintea lui, pe urmă zise numai atât:

— Măine va veni pedeapsa. Sunt frații mei albi dispuși să mă ajute?

— Da, răspunse Sam. Dușmanii noștri sunt și dușmanii voștri, iar prietenii noștri vor fi și ai voștri.

— Sunt. Să întărim prietenia cu pipa păcii.

Desprinse calumetul de la gât, îl umplu cu tutun, îl aprinse, trase cele șase fumuri tradiționale și zise:

— Toți albi ce se află adunați aici sunt frații și surorile noastre. Vorbesc în numele întregului trib navajos. *Howgh!*

Întinse apoi pipa lui Sam Hawkens, care trase și el șase fumuri și răspunse:

— Iar eu vorbesc în numele fraților și surorilor care se află aici. Vom fi ca fiii și ficele navajoșilor și suntem cu ei în timp de pace și în timp de război. Am zis. *Howgh!*

Dădu pipa îndărăt căpeteniei, care o fumă până la sfârșit, o atârănă apoi iar la gât și zise:

— Măine va curge sângele ucigașului și al tovarășilor săi.

— Crezi că vor veni încoace? întrebă Sam Hawkens.

— Mai mult decât sigur!

— În orice caz, nu fățiș, ci pe furiș. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă ca să nu ne scape.

Voi trimite doi războinici de ai mei care au ochii vulturului; îmi vor da de știre îndată ce-i vor vedea sosind.

— Hm... Probabil că se vor ține după urmele voastre și au să se ascundă undeva prin apropierea taberei. Vă cad cu siguranță în mână.

Fratele meu are dreptate, totuși voi trimite două iscoade ca să fiu mai sigur.

— Dar dacă nu-ți va mai rămâne timp?

— Cine m-ar putea împiedica?

— Nijorașii.

— Aceștia nu mă vor împiedica, dimpotrivă mă vor ajuta să prind pe criminali. Sunt pe urmele noastre; vor găsi tabăra pustie și vor porni după noi. În același timp, ucigașii vin și ei, deci ei vor fi încolțiți din două părți. Noi în față, nijorașii în spate. Cum crezi că ar mai putea scăpa?

— Old Shatterhand nu pare să fi socotit tot așa.

— Atunci pentru ce-a plecat să ne dea de veste?

— Poate că nu ăsta era scopul pe care-l urmărea, dar așa i-a convenit lui să spună.

Căpetenia chibzui câteva momente, apoi întrebă cu glas scăzut, ca să nu-l audă ceilalți:

— Crede el că nijorașii nu s-au dus direct la tabăra noastră?

— Așa bănuiesc.

— Atunci vă urmăresc pe voi?

— Probabil. Old Shatterhand n-a vroit să spună, pesemne, ca să nu-i sperie pe emigranți.

În clipa aceea se auzi strigătul santinelei și din întuneric răsăriră doi inși. Unul era Old Shatterhand care părea că nu se miră defel că-i vede pe navajoși acolo, căci se duse de-a dreptul cu mâna întinsă la căpetenie și la femeie. Aceasta sărise în picioare și se repezi la însoțitorul lui cu o exclamație de bucurie.

— Și-So, steaua mea! murmură ea, trăgând pe tânăr mai la o parte, căci nu vroia să-și îmbrățișeze copilul în fața celorlalți.

După vreo zece minute apăru iar ținând pe fiul ei de mână. Se așează jos foarte liniștită.

Și-So se duse acum spre tatăl său și-i întinse mâna. Căpetenia îl văzu venind; privi trupul tânăr și voinic, bine legat, chipul fraged și frumos, ochii ageri, mișcările lui mlădioase. O clipă privirea îi sclipi de bucurie și de mândrie, apoi lucirea din ochii lui se stinse brusc și rămase neclintit în loc fără să apuce mâna băiatului, făcându-se că n-a văzut gestul.

Și-So nu păru jignit, cunoștea dragostea nețărmurită pe care i-o purta tatăl său și știa regulile de bună-cuviință ale indienilor; se căia acum că îndrăznise să întindă mâna căpeteniei, venea însă din Europa și se deprinsese cu obiceiurile de acolo. Ceea ce făcuse el nu era îngăduit, era încă un copil și nu se cuvenea să procedeze astfel în fața atâtor bărbați.

Old Shatterhand urmărise scena de mai sus cu un zâmbet de mulțumire. Știa că în familia aceasta domnea mai multă dragoste și înțelegere decât în multe familii de albi care în fața altora își vorbesc cu „dragă” și își scot ochii între ei când nu-i vede nimeni.

— A fost fratele meu în tabăra noastră dinainte? întrebă căpetenia pe german.

— Nu, n-am ajuns până acolo. Dar Grinley, Buttler și Poller au trecut pe acolo?

— Da.

— Le-ați dat arme și muniții?

— Da.

— V-au spus că au fost prinși împreună cu noi de nijorași de unde au reușit să scape cu fuga, nuri așa?

— Așa e. De unde știe fratele meu toate acestea?

— De știut n-aveam cum ști, am bănuir înșă că așa s-au petrecut lucrurile. Bandiților le trebuiau arme; de la altcineva n-aveau de unde cere. Ca să vă câștige încrederea nu le rămânea decât să vă mintă, spunându-vă că au fost tovarășii de drum și ocrotitorii lui Și-So. Chiar să fi avut

timp, tot nu m-aș fi dus în tabăra voastră, căci aflasem de cu seară că ați plecat de acolo.

— Cine ți-a spus?

— Ochii mei. Stăteam pe malul ăsta urcat într-un copac, ca să urmăresc pe nijorași și v-am văzut plecând.

— Atunci ne vor fi văzut și ei?

— Nu. Sunt sigur că nu, fiindcă i-am spionat. Și-So era și el cu noi, păzea caii în timp ce eu cu Winnetou ne-am furișat la dușman. M-am întors pe urmă cu Și-So ca să dau de veste fraților mei albi și să vă caut pe voi; Winnetou a rămas însă îndărăt, ca să vadă mai departe ce au de gând nijorașii.

— Îi vom avea mâine în mână.

— Așa cred și eu, deși părerea mea e că fratele meu face o presupunere greșită.

— Old Shatterhand se înșală. Sunt sigur că nijorașii văzând tabăra noastră pustie se voi lua după urmele noastre, ca să ne găsească.

— Nu. Nijorașii nu se vor duce întâi la tabăra voastră, ci vor încerca să ne atace pe noi, albi. Nici nu bănuiesc că navajoșii și-au părăsit tabăra.

— Uff!

— Își închipuie că ne-am luat noi după ei, ca să ne ducem la navajoși și ne așteaptă la Apa-iernii, ca să ne împresoare.

— La Apa-iernii zici? Planul e bine pus la cale de ei, căci locul se potrivește pentru un atac. Sper că frații mei au să-l ocolească.

— Dimpotrivă, ne ducem de-a dreptul acolo.

— Ca să vă luați la luptă cu ei?

— Poate, cred însă că nici nu va fi nevoie de luptă, nijorașii vor fi siliți să se predea. Vor războinicii navajoșilor să ne dea ajutor?

— Da, dar cum să prindem atunci pe Grinley cu tovarășii lui?

— Cum, vreți să-i prindeți? întrebă Old Shatterhand cu mirare. Ca să răzbunați moartea iscoadelor voastre? Așadar vă duceți după ei?

— De răzbunat vrem și trebuie să ne răzbunăm. Nu ne ducem însă noi după ei, căci vin ei după noi.

— Zău? Ciudat, foarte ciudat... Ar trebui să fie mulțumiți că au scăpat...

— Așa ar fi fost normal, interveni bătrânul Wolf, dacă nu li s-ar fi luat cecul.

— Cum, nu-l mai au?

— Nu, li l-am luat eu. Bătrânul povesti cum se petrecuseră lucrurile, apoi adăugă: Am pus pe urmă să-i spioneze și am aflat că ne urmăresc. Ca să punem mâna pe ei, îi vom aștepta în drum și vom trimite înainte două iscoade.

— Hm! Cam primejdios. Nu se poate însă altfel. Dar înainte de a pune la cale cele de trebuință, vă voi spune ce am aflat acum în urmă, când am fost în cercetare.

14. Spionați

După ce albi scăpaseră de la nijorași și aceștia plecaseră mai departe, porniseră și ei în aceeași direcție. Dar ochiului ager al lui Old Shatterhand nu-i scăpă pe nijorașii, după a căror urmă mergeau; ei înaintau din ce în ce mai încet. Care să fi fost pricina?

Nu era obiceiul acestor doi oameni vestiți să ceară sfatul sau părerea altora când era vorba să afle sau să cerceteze ceva ce puteau face singuri.

De aceea nu spuseră nici unuia dintre tovarășii lor de drum, nici chiar lui Sam Hawkens, ce observaseră. Fură însă și cu mai mare băgare de seamă și se încredințară în curând că nu s-au înșelat.

— Ce zice fratele meu Charley de asta? întrebă Winnetou pe german.

— Că nu se grăbesc defel să ajungă la navajoși, răspunse, el.

— Tot așa cred și eu. Par să-și fi amânat atacul. Nu există decât un motiv.

— Noi, probabil.

— Da. Dar pentru ce? Cel mai cuminte lucru ce-ar avea de făcut ar fi să dea năvală peste navajoși, care nu au putut fi informați la timp fiindcă două din iscoadele lor au fost ucise iar celelalte prinse de ei.

— Să nu uite fratele meu Winnetou că le venim în spate și că unii din noi avem cai foarte buni. Putem deci da de veste navajoșilor și asta nu le convine.

— Uff! Așa e, bine zici.

— De aceea vot să se scape de noi. De aceea și-au încetinit pasul și ne așteaptă la un loc prielnic pentru un atac.

— Și locul ăsta e la Apa-iernii, la care vor ajunge încă înainte de-a se însera.

— E probabil că aici îi vom găsi. Să ne ducem de-a dreptul de bunăvoie în bătaia puștilor lor?

— Nu. Trebuie să-i iscodim. Dar care din noi doi, eu sau tu?

— Hm! Locul e foarte primejdios și cere prea mult timp și osteneală pentru o singură iscoadă.

— Atunci să mergem amândoi.

— Ba chiar să mai luăm încă pe cineva cu noi.

— De ce?

— Ca s-avem pe cine trimite cu vești la navajoși.

— Winnetou e de părere să luăm pe Și-So? E bun călăreț și cunoaște ținutul mai bine ca oricine. Să le spunem și celorlalți unde ne ducem?

— Nu. Avem printre ei oameni fără experiență și femei și copii pe care nu trebuie să-i speriem.

Zis și făcut. În curând Winnetou, Old Shatterhand și Și-So porniră în galop, lăsând pe ceilalți să vină la pas.

Mergeau pe un șes întins. La stânga câmpia pustie și stearpă, la dreapta râul mărginit de tufe, o fâșie de pădure și iarbă. Din locul de unde râul făcea un cot, se putea vedea până departe în zare, așa că nu era posibil să dea de nijorași pe neașteptate.

Merseră toată ziua până spre seară. Se apropiau tot mai mult de indieni, care nu erau acum mai departe de o oră de drum. La stânga, se zărea o dungă întunecată în formă dreptunghiulară. Era o fâșie de pământ acoperită cu tufe dese și copaci rari care se împreuna cu fâșia de pădure de la malul râului. Aici era Apa-iernii, deși de o apă propriu-zisă nu putea fi vorba. Se strângea în puținele zile ploioase ale anului în adâncitura aceea în formă de albie și făcea să crească o vegetație bogată; restul timpului totul era uscat și tufele firave pârlite de soare dădeau un aspect jalnic locului. Dar din ce te apropiai de râu, verdețața îți înveselea ochii.

Cei trei călăreți se aflau acum atât de aproape de adâncitură că puteau fi văzuți; de aceea descălecară,

căutară un loc de adăpost pentru cai și Și-So rămase să-i păzească. Puștile i le lăsară lui în păstrare, căci i-ar fi putut stingheri, apoi Old Shatterhand cu Winnetou porniră pe sub copacii malului cercetând cu ochii dacă nu se află pe-acolo vreun nijoraș.

Cam pe la jumătatea drumului, Old Shatterhand se opri și-l întrebă pe Winnetou:

— Nu ești de părere să ne încredințăm mai întâi dacă nijorașii au rămas la Apa-iernii ori s-au dus mai departe?

— Ba da. Copacii sunt destul de înalți și frunzișul des, așa că ne putem ascunde în vreunul din ei fără să fim văzuți.

Aleseră doi copaci alăturați, ca să-și poată vorbi în șoaptă și se urcară până aproape de vârf.

— Nu-i văd, zise Old Shatterhand. Au rămas probabil devale lângă baltă.

— Așa cred și eu, altminteri i-am zări pe câmpie, răspunse Winnetou. Să se uite fratele meu eu occeanul.

Old Shatterhand scoase occeanul din buzunar și-l îndreptă spre tufărișul de la malul bălții. Privi multă vreme cu atenție, apoi zise:

— Îi văd dincolo de mal; își duc chiar acum caii la adăpost.

— S-așteptăm atunci până ce se va înnopta, pe urmă să ne furișăm în tabără, ca să vedem ce fac.

Tocmai voiau să coboare când îl auzi pe apaș scoțând un „Uff” de mirare.

— A văzut fratele meu ceva? întrebă Old Shatterhand.

— Da, pe malul celălalt. Un șir lung de călăreți. Au luat-o pe sub copaci. S-aștepte fratele meu până ce vor ieși în luminișul acela îngust și să se uite pe urmă într-acolo.

Priveau amândoi cu încordare; văzură mai întâi doi indieni călărind în galop spre desiș și cercetând cu luare-aminte tufele. Unul din ei se întoarse pe urmă la ceilalți și le făcu un semn; nu văzuse, probabil, nimic suspect.

— Să se uite fratele meu prin ocean, poate o să recunoască chipurile, zise Winnetou.

Old Shatterhand văzu cum la semnul iscoadei călăreții ieșiră de după copaci. Era un șir lung, lung de tot. Toți erau vopsiți pe obraz în culorile de război, așa că nu-i putu desluși la față. La sfârșitul coloanei veneau însă doi pe care-i cunoscuse imediat, căci chipurile lor nu erau vopsite, adică Nitsas-Ini și femeia lui albă.

După ce străbătură toți luminișul și intrară în desișul de dincolo, Winnetou zise lui Old Shatterhand:

— Aceștia trebuie să fi fost războinicii navajoșilor. Ai recunoscut pe vreunul din ei?

— Da. Cei de la coada convoiului erau căpetenia lor și femeia albă.

— Oare de ce vor fi plecat de unde îi știam noi?

— Și ce vor fi căutând dincoace de râu?

— Ciudat... Știu doar că vor da aici peste nijorași.

— Nu poate fi decât o singură cauză: au fost îndrumați pe o cale greșită dinadins de Grinley.

— Uff! Cu siguranță că banditul s-a dus la ei ca să le ceară arme și, ca să câștige timp, i-a trimis pe navajoși încoace.

Coborâră din copaci, peste puțin se întunecă și porniră pe calea cea primejdioasă. La început se mai zărea la câțiva pași, dar în curând întunericul era atât de adânc încât se conduceau mai mult după pipăit.

Atât malul râului Chelly cât și al adânciturii care forma balta era o râpă adâncă mărginită sus de pădure și tufe.

Balta era secată; doar ici-colo câteva ochiuri de apă.

De jur împrejur pereții erau formați din stânci netede și numai într-un singur loc se forma un vad. Dacă apucați să intrați în adâncitură nu aveți alt loc de ieșire decât vadul.

Când Old Shatterhand și Winnetou ajunseră la râpa malului, văzură focurile din tabăra nijorașilor.

— Ce nesocotință din partea lor, murmură apașul.

— Se cred probabil în siguranță, răspunse Old Shatterhand.

Furișându-se de la copac la copac, de la tufă la tufă, ei se apropiară tot mai mult de tabără. Când se putură desluși corturile celor de acolo, Winnetou șopti:

— Să rămână fratele meu aici, eu mă duc să văd dacă și-au pus santinele și unde le sunt caii.

Se întoarse de-abia după vreo jumătate de ceas.

— Caii se află dincolo de tabără și ne pot da de gol nechezând când ne vor simți. Spre câmpie au pus câteva santinele, zise apașul în șoaptă.

— A văzut fratele meu și pe căpetenia lor? îl întrebă Old Shatterhand.

— Da. Stă cu încă trei războinici bătrâni lângă un bloc mare de stâncă.

— Dacă am putea ajunge până acolo!

— Putem, numai se cere să fim cu mare băgare de seamă. Stânca e aproape de mal și nu e nici un nijoraș pe mal. Eu o iau înainte și fratele meu să vină după mine.

Se lăsară la pământ și începură să se târască pe pânțele, strecurându-se printre tufe și copaci. Ținta lor era stânca despre care vorbise Winnetou. Era lungă, dar nu prea lată și destul de înaltă. Printre crăpăturile ei răsăriseră câteva tufe care crescuseră cu timpul și-și întindeau ramurile în toate părțile. De pe micul platou se putea vedea foarte bine în vale. Se târâră până la marginea lui și porniră printre ramuri.

Dedesubtul lor stătea rezemat de stâncă Mokași cu trei sfetnici de-ai săi. În jurul celor opt focuri mari din tabără războinicii își pregăteau cina.

Căpetenia stătea de vorbă cu bătrânii, în fraze scurte, întrerupte de pauze lungi. Păreau să nu se înțeleagă în privința unui lucru. Unul din indieni, om bătrân dar voinic și cu privirea vioaie și ageră ca a unui tânăr, zise:

— Mokași o să se căiască de hotărârea. Lui. Trebuia să ne grăbim să dăm mai repede de câinii de navajoși și să

omoram câți mai mulți din ei.

— Fratele meu mai vârstnic să ia în seamă că e vorba numai de o zi întârziere. După ce vom pune mâna pe albi, pornim îndată împotriva navajoșilor.

— Nu e numai o zi, ci mai mult, fiindcă am mers foarte încet, ca să dăm răgaz albilor să vină mai aproape de noi.

— Ei și! Șacalii de navajoși nu vor ieși din bârlogul lor până ce nu vor ști că venim. Nu pleacă ei până nu li se întorc iscoadele. Să se gândească fratele meu și la asta.

— Mă gândesc eu. Dar anul are o vară și o iarnă și toate lucrurile de pe pământ au două fețe. Așa și aici. Mokași crede că navajoșii vor aștepta să li se întoarcă iscoadele, eu însă cred că vor mai trimite și altele, fiindcă nu s-au întors cele trimise. Aceste iscoade noi au să ne găsească și se vor duce să spună căpeteniei lor că ne-au văzut. Așa că, în loc să atacăm noi pe navajoși, vor năvăli ei peste noi.

Bătrânul vorbea cam prea aspru, ceea ce nu se face cu o căpetenie, de aceea Mokași răspunse dârz:

— Fratele meu are părul nins de ani. A apucat mai multe ierni ca mine și a văzut multe, de aceea îi e îngăduit să-și spună o părere, chiar dacă eu nu o împărtășesc. Dar nu el e căpetenia, ci eu. Ascult sfatul oamenilor mai vârstnici, totuși ei trebuie să se supună poruncilor mele, nu eu lor.

Bătrânul lăsă capul în pământ și răspunse:

— Ai dreptate. Fie voia ta!

— Voia mea va fi și vei vedea că n-am greșit. Ori credeai că vom reuși să luăm pe navajoși pe neașteptate?

— Da.

— Te înșeli. Și-au pus și ei probabil tot atâtea avanposturi ca și noi. Trebuie să aflăm prin iscoadele noastre unde sunt. S-ar putea însă ca aceste iscoade ale noastre să cadă în mâinile lor cum au căzut ale navajoșilor într-ale noastre. Și mai e ceva la care fratele meu vârstnic nu s-a gândit. Navajoșii știu că sosim.

— Uff! exclamă bătrânul speriat. De la cine?

— De la cei trei albi care au reușit să fugă.

— Uff, uff, uff! Să se fi dus la navajoși?

— Cu siguranță. Poate că i-au și găsit și le-au spus. Navajoșii vor porni atunci imediat să ne iasă înainte ca să ne atace. Și asta e ce aștept eu.

— Uff, uff! Fratele meu Mokași cunoaște vechea regulă a războiului că acela care vine mai înainte biruie mai lesne?

— O cunosc; e foarte bună, dar nu se potrivește întotdeauna. Navajoșii vor veni să ne atace într-un loc care le va fi însă fatal. O să-i așteptăm aici la Apa-iernii.

— Nu ăsta era planul nostru.

— Nu. Mă gândeam să-i iau prin surprindere; acum nu mai e cu putință pentru că albiile aceia le-au dat de veste că venim. A trebuit deci să-mi schimb planul. Ne vom ascunde aici. Când vor veni, îi vom lăsa mai întâi să coboare râpa și vom da năvală peste ei. Îi încolțim din toate părțile și nu vor mai avea pe unde ieși.

— Uff, uff! repetă bătrânul înseninându-se la față. Planul lui Mokași e bun și cred că dacă nu se va ivi vreo piedică, vom izbuti.

— Nu există decât o singură piedică și pe aceea o vom înlătura mâine.

— Acum înțeleg eu. Vrei să spui albiile care vin în urma noastră?

— Da. Vor să se ducă la navajoși. Dacă-i lăsăm să treacă, vor înștiința pe dușmani că-i așteptăm aici, ceea ce nu trebuie să se întâmple. De aceea e neapărată nevoie să prindem pe Winnetou și Old Shatterhand.

— Și să-i omoram?

— Dacă se împotrivesc.

— Îi luăm prizonieri și-i ducem ca o fală acasă la noi. Nu-i putem pune la stâlpul de tortură. Fiindcă am fumat cu ei calumetul, dar îi vom pune să lupte pe viață și pe moarte cu războinicii noștri.

— Uff, uff! adăugară cei trei bătrâni cu ochii sclipitori de bucurie.

— Apa-iernii e cel mai potrivit loc pentru prinderea dușmanului, urmă Mokași. Frații mei vor vedea mâine ce lesne vom pune mâna pe albi, cu toate că sunt conduși de cei mai de seamă vânători ai Vestului.

Bătrânul făcu iarăși o mutră îngrijorată și zise:

— Vezi că tocmai pentru asta s-ar putea să nu izbutim.

— Vom izbuti. Știu că sunt oameni cu multă minte, dar nu vor ghici planul nostru. Cred că ne ducem împotriva navajoșilor și nu ne mai sinchisim de ei.

— Bine-ar fi, mă gândesc însă că am avut în vremea din urmă prilej să ne dăm și mai bine seama de ce sunt în stare. Nici un vultur n-are ochi mai ageri, nici un mustang urechi mai bune și nici o vulpe mai multă șiretenie ca ei. Nu i-am avut în puterea noastră legați burduf și totuși au reușit să ne scape?

— De data asta vom fi mai înțelepți. Dovada am și dat-o astăzi. Ne-am făcut tabăra aici sus în loc s-o facem jos lângă apă, unde s-ar fi cunoscut bine urmele. Când vor sosi albi mâine nu vor vedea nimic și vor coborî fără teamă de vale, în timp ce noi îi vom aștepta aici. Când se vor duce apoi să-și adape caii la râu, dăm buzna peste ei și-i prindem pe toți.

— Crezi că se vor opri câtăva vreme în loc?

— Da. Au femei și copii cu ei și-i vor lăsa să se odihnească nițel. Cum îi vedem adunați pe mal, ne repezim toți la ei și...

— Toți? Trebuie să lăsăm câțiva de-ai noștri sus la cai și să păzească pe prizonieri.

— Nu e nevoie. Pe prizonieri îi legăm de copaci și caii îi priponim. Să nu lipsească nici unul din noi; când vor vedea albi cât suntem de mulți nu mai îndrăznesc ei să se apere, fii pe pace. Să-și dea seama fratele meu vârstnic în ce situație se vor afla. La dreapta și la stânga lor pereți dreپți de stâncă pe care nu se pot cățăra, în față apa și în spate trei sute de dușmani. Ar trebui să fie nebuni ca să încerce vreo împotrivre.

- Dar dacă încearcă totuși să fugă?
- Cu neputință. Încotro să se întoarcă?
- Spre râu.

— În apă? Ei aș! Știu ei cât de ușor poate fi împușcat un om care trece înot. Și-apoi, ce rușine pentru ei să se spună pe urmă că au lăsat femeile și copiii în voia soartei și au luat-o la fugă, ca să se salveze.

— Mokași are dreptate. S-așteptăm deci în liniște pe albi, căci vor fi siliți să se predea fără împotrivire. Pe urmă vedem noi ce facem cu câinii de navajoși.

— Îi ademenim și pe ei jos în valea adâncă a albiei și nu-i mai lăsăm să iasă vii de acolo.

— Uff! Ce plăcere să-i împușcăm de aici unul câte unul fără să ne nimerească un singur glonț de-al lor, adăpostiți cum vom fi după tufe și copaci. Uff, uff, uff!

Cei patru indieni se entuziasmau tot mai mult. Să fi bănuیت ei cine auzise cuvânt cu cuvânt ce-și spuneau!

Winnetou se trase puțin îndărăt și îi șopti lui Old Shatterhand:

— Mergem.

— Da. Am aflat destul. Să plecăm. Trebuia să se îndepărteze tot atât de atent precum veniseră. Când ajunseră destul de departe de tabără, ca să nu mai poată fi văzuți, se ridicară în picioare și trecură vadul. Se opriră apoi în loc și Winnetou zise:

— Cred că ne întind o cursă și-și închipuie că ne și au în mână.

— Cursa e bună, foarte bună chiar și ne lăsăm prinși.

— Văd că fratele meu gândește întocmai ca mine. Aducem încoa' pe navajoși și aceștia vor închide așa de bine ușița capcanei că nijorașii vor rămâne chiar ei în cursă. Acum să ne ducem la Și-So. Nu mai e nevoie să-l trimitem pe băiat la navajoși, fiindcă mergem cu toții acolo.

Vru să o ia înainte, dar Old Shatterhand îi puse mâna pe braț și-l opri.

— Să mai stea nițel fratele meu. Dacă vrem să cădem mâine în cursa întinsă de nijorași, fără să ni se întâmple ceva, trebuie să ne încredințăm mai întâi că va fi într-adevăr cursa asta și nu alta.

— Fratele meu se teme ca nijorașii să nu-și schimbe gândul?

— Da. Eu rămân aici ca să-i observ.

— Fratele meu Charley se pricepe mai bine decât mine să vorbească albilor. Să se ducă el să le dea de veste.

— Bine. Nu e însă nevoie să stai toată noaptea la Apa-iernii, e de-ajuns să vii mâine dimineață.

— Bine zici. Mergem acum la cai, unde mă voi odihni și eu nițel peste noapte.

— Haidem!

Cu tot întunericul care domnea, ochii lor ageri nu greșiră drumul. Când ajunseră la locul unde îi aștepta Și-So, îl strigară și acesta ieși din tufiș ținând caii de dârlogi.

— Noapte bună, zise Winnetou, luându-și calul și intrând în desiș.

— Noapte bună, răspunse Old Shatterhand, încălecând.

Lăsară armele apașului și și le luară pe ale lor, apoi germanul plecă însoțit de tânărul indian.

Acesta se miră de această despărțire fără cuvinte, dar nu îndrăzni să întrebe pricina. După ce meraseră o bucată de drum, Old Shatterhand îl întrebă zâmbind:

— Nu vrea? Și o să știe ce și cum?

— Voi afla-o la timp, răspunse tânărul cu respect.

— Da, o vei afla. Dacă ți-aș spune ție acum, ar trebui s-o repet în fața celorlalți și ar fi de prisos. Vreau însă să-ți fac o bucurie: ți-am văzut părinții.

— Unde, unde? strigă tânărul cu însuflețire.

— Pe malul celălalt al râului. Au pornit cu mulți războinici împotriva nijorașilor.

— Au să facă probabil popas peste noapte. N-aș putea să-i văd și eu?

— Ba da. Tot trebuie să mă duc eu la ei, mă vei însoți și tu. Să ne grăbim însă, fiindcă nu e timp de pierdut.

Porniră amândoi în galop. Găsiră în curând tabăra albilor unde se găseau — după cum știm — căpetenia, soția lui și câțiva navajoși.

Revederea a fost, după cum am descris-o, cât se poate de înduioșătoare.

15. Căzuți în cursă

Nitsas-Ini se declară de acord cu planul stabilit de Old Shatterhand. Acesta sfătuiește pe toți să se culce deoarece aveau nevoie de odihnă, în vederea zilei de mâine.

Căpetenia navajoșilor rămase și el cu femeia albă în tabără, dar trimise pe unul din indieni la ai săi ca să le spună ce s-a hotărât. După ce stabiliră santinele și stinseră focurile, liniștea se așternu peste întreaga tabără.

Se făcuse târziu și nu mai era mult până la ziuă. Când o geană de lumină se ivi în zare, Old Shatterhand îi trezi pe toți din somn. Pe malul celălalt al râului venea un lung șir de călăreți. Erau navajoșii. Când ajunseră în dreptul taberei, trecură călări apa și ieșiră pe celălalt mal.

Albii se pregătiră și ei repede de drum și convoiul se puse în mișcare.

Old Shatterhand și căpetenia mergeau în frunte. Aceasta trimisese doi inși înaintea lui Grinley, cu ordinul că dacă vor vedea că bandiții încearcă să fugă, să-i împuște mai bine decât să-i lase să scape.

Cei doi indieni se întoarseră o bucată de drum pe unde veniseră navajoșii și se ascunseră într-un tufiș, ca să pândească sosirea bandiților. De aici șesul se întindea până departe și nu se putea să nu-i vadă. Socoteau că loc mai prielnic pentru pândă nici că se putea, dar se înșelau și iată de ce:

Grinley, Buttler și Poller nu urmăriseră, după cum știm, pe navajoși până în tabără, deoarece se întunecase și nu mai vedeau urmele. De aceea descălecară și se întinseseră pe iarbă ca să doarmă. Cum se lumină însă de ziuă, încălecară și porniră mai departe. La loc deschis, se țineau tot după urmele navajoșilor; cum dădeau apoi de tufișuri, le ocoleau. Ajunseră acum la un tufiș care părea prielnic pentru pândă.

Buttler opri calul și măsură întinderea cu privirea.

— Ici șes, dincolo șes, iar la mijloc fâșia asta de verdeață, zise el. Loc mai bun pentru pândă nici că se mai poate. Dacă ni s-a întins vreo cursă apoi aici e. Să ne ferim ca de foc. Cel mai bun lucru e să ne furișăm nesimțiți până acolo și... vai de cine pândește!

Descălecată, făcură un înconjur și, ajunși la mal, începură să se târască binișor spre desiş. Aceasta se întâmplă cu câteva minute înainte de-a sosi cei doi indieni din partea cealaltă. Cercetară cu băgare de seamă tufişul dar nu găsiră pe nimeni. Tocmai vroia Grinley să facă tovarăşilor săi propunerea să se întoarcă unde-și lăsaseră caii, ca să pornească mai departe, când Buttler arată cu mâna printre crengi zicând:

— A, uite colo doi indieni călări. Probabil cei pe care îi căutăm noi. Ce facem, îi lăsăm să treacă?

— Și să-i lași tu, nu trec; ăștia cu noi au ce au.

— Așa mi se pare și mie. Dați-vă încoace și să vedem ce-au să facă.

Indienii intrară și ei în tufiş. Se aflau acum la zece pași de bandiți, fără însă să bănuiască pe cineva acolo. Vorbeau deci fără grijă, neștiind că pot fi auziți:

— Oare vor veni albi? zise unul din ei.

— Vin cu siguranță; le trebuie hârtia și n-au să lase, răspunse celălalt.

— Atunci se duc singuri la moarte. Dacă urmăresc pe-ai noștri, vor fi prinși și puși la tortură; nu-i urmăresc, îi vom pândi noi și-i vom împușca.

— Îi auzi? șopti Grinley. Ajunge ce-am aflat.

— Și ce facem acum cu ei? întrebă Buttler.

— Îi trimitem pe lumea cealaltă, asta facem.

— *Well!* Tot așa zic și eu. Ia-ți pușca și trage în cel din stânga. Poller să și-o ție și el pe-a lui pregătită. Cu cel din dreapta mă însărcinez eu.

Se auziră două detunături. Crengile tufişului în care se aflau indienii pârâiră; un geamăt, un horcăit, apoi tăcere...

Bandiții ieșiră din ascunzătoare; indienii zăceau amândoi cu țestele găurite.

— Așa! râse Grinley. Le-a trecut pofta să ne împuște, după cum se lăudau. Să luăm ce-om găsi mai de preț la ei și pe urmă să-i lăsăm hrană vulturilor și lupilor, ca să trăiască și ei bine.

Jefuiră pe indieni de arme, muniții și merinde, tot lucruri de folos, apoi caii, care le puteau prinde foarte bine la drum.

Porniră acum cu cinci cai în loc de trei, fără să se mai ferească atât, știind că nu mai are cine să-i pândească. Ajunseră la locul unde fusese tabăra navajoșilor, dar nu găsiră altceva decât urmele care arătau că aceștia o luaseră drept înainte pe malul râului.

Se ținură după ele și după un sfert de ceas dădură de locul unde navajoșii trecuseră înot dincolo. Făcură și ei același lucru și găsiră urmele taberei albilor. Descălecară ca să examineze mai bine locul.

— Și aici a poposit un grup de oameni, zise Grinley. Știți voi cine?

— Desigur, Old Shatterhand cu emigranții, răspunse Buttler. Altcineva nu putea fi. Ia uitați-vă la tufe de colo. Urmele lor duc în sus pe râpa malului.

— Așa e. Navajoșii au trecut râul și s-au întâlnit cu ei, apoi au pornit cu toții după nijorași. Asta înseamnă...

Își curmă vorba și păru foarte speriat deodată.

— Ce e? îl întrebă Buttler.

— Ei, drăcia dracului! Dacă-o fi așa...

— Ce să fie?

— După cum bănuiesc eu, ar trebui să plecăm imediat, altminteri o pățim. Banii s-au dus pe copcă, nu ne-alegem cu nici un gologan.

— Pentru ce?

— Pentru că nu mai punem mâna pe cec în vecii vecilor. Navajoșii vor fi povestit lui Old Shatterhand și Winnetou tot ce s-a petrecut.

— Ce putea să le spună decât că am fost la ei și i-am tras pe sfoară?

— Acu' suntem noi trași pe sfoară. Bătrânul Wolf — ori cum dracu' îi zice! — e cu ei și va fi aflat de la Rollins ce e cu sursa de petrol.

— Atunci... atunci crezi că i-a dat cecul îndărăt? bâigui Buttler.

— Ba bine că nu!

— Așadar toate speranțele noastre s-au năruit...

Din vorbă în vorbă ajunseră la ceartă și cât p'aci să se ia la bătaie. Poller încercă să-i potolească.

— Ia astâmpărați-vă, zise el necăjit. Tot nu folosește la nimic. Și-apoi, nu e încă totul pierdut.

— Nu? zbieră Grinley înfuriat. Cecul s-a dus dracului!

— Deloc. Întâi l-a avut bătrânul, acum îl are Rollins. Care e deosebirea? Ori la unul ori ia altul, tot aia e, principalul e să existe.

— Asta știi și eu fără să-mi spui dumneata. Numai că nu mai există. Rollins îl va fi distrus imediat.

— Nu cred până nu văd cu ochii. Distrus înseamnă că l-a rupt. Când rupi ceva, nu-l bagi în buzunar ci-l arunci încolo. Vedeți voi pe-aici vreo bucățică de hârtie? De ieri încoace n-a adiat nici o boare de vânt ca să le fi împrăștiat. Ia să căutăm noi cu băgare de seamă și nu numai aici ci și prin împrejurimile taberei.

Căutară degeaba căci nu găsiră nimic. Grinley se însenină iar la față și zise răsuflând ușurat;

— Parcă mi-a mai venit inima la loc. Ba parcă-mi pare chiar bine că e acum la Rollins și nu la bătrân. Din buzunarul ăstuia ar fi fost greu să-l scot, pe când bancherul e o găgăuță care n-ar avea nici măcar curajul să se împotrivească.

— Așa cred și eu, încuviință Buttler. Ăstuia îi venim repede de hac. Și acum ce facem?

— Mergem tot înainte după ei.

— Da, dar se cere să fim și mat cu băgare de seamă.

— Nu e nevoie. Au trimis iscoade înaintea noastră și nu bănuiesc că ne-am scăpat așa de lesne de ele. Or fi așteptând întoarcerea lor ca să le spună ce facem.

Încălecată iar și porniră după urmele navajoșilor și ale emigranților.

Nu întâlneură nici o piedică în cale. Ajunseră la un loc unde se cunoștea că pământul fusese bătătorit de copite și iarba călcată pe o întindere mai mare. Descălecară ca să examineze mai bine urmele. Se aflau pe locul unde-i așteptase Și-So pe Old Shatterhand și Winnetou și unde se întâlneură dimineață apașul cu indienii și emigranții.

— Aici s-au oprit mai multă vreme, zise Buttler. Oare de ce?

— Cine știe! Poate că vom afla mai târziu.

— Ba eu aș vrea să aflu chiar acum. Uitați-vă: urmele astea duc de-a dreptul în tufiș. Ia să vedem ce-o mai fi și-acolo?

Se îndreptară într-acolo. Auziră deodată un glas strigând:'

— Ajutor, ajutor! Veniți, veniți repede încoace!

Se opriră să asculte.

— Aceasta n-a fost în limba engleză. Părea să fi fost în limba germană, numai că eu n-o înțeleg.

— Eu înțeleg, spuse Poller. Cineva strigă după ajutor și ne roagă să venim la el.

— Dar dacă e o cursă, zise Grinley.

— Nu cred. Haidem să vedem.

Intrară în desiș și văzură doi cai înșeuăți legați de un copac și auziră iar glasul, de astă dată foarte aproape de ei.

— Aici, aici, domnule Poller... Fii bun și taie-mi legăturile că mr mai pot...

— Pe dracu'! spuse Poller încremenit. Țsta e glasul ticnitului cu opera în douăsprezece acte. De el n-avem ce ne teme.

— Da, dar e dintre oamenii lui Old Shatterhand și te pomenești că e o cursă pe care ne-o întind, zise Grinley

îngrijorat.

— Ei așa! Va fi făcut iar vreo prostie și a rămas în urmă. Veniți să vedem ce i s-a întâmplat.

Intrară mai adânc în desiş și văzură că Poller nu se înșelase. Emeritus era legat cu mâinile la spate de un copac, dar așa ca să nu simtă nici o durere, căci stătea foarte bine în iarba moale rezemat de trunchi.

— Ce cauți aici, domnule? îl întrebă Poller, încrămenit.

— M-au legat.

— Asta văd eu, dar cine și pentru ce?

— Stone și Parker; așa le-a poruncit domnul Old Shatterhand. De ce, nu... nu știu, zise Emeritus, căruia îi era rușine să mărturisească adevărul. Te rog nu mă mai întreba și dezleagă-mă.

— Stai, că nu merge așa de repede și lesne cum crezi dumneata. Old Shatterhand te-a legat probabil ca să nu faci vreo prostie. Totuși găsesc ca a făcut o cruzime să te lase aici singur, legat în pustietatea asta.

— Păi nu sunt singur. A pus pe cineva să mă păzească.

— Pe cine?

— Pe domnul Rollins, bancherul.

— Numai pe el? întrebă Poller cu bucurie.

— Da. S-a oferit singur. M-am rugat de el ca de Dumnezeu să mă dezlege, dar n-a vrut. E un om fără inimă.

— Ai dreptate. Ar merita o pedeapsă. Ar trebui să-l legăm în locul dumatăle.

— Da, da, așa ar trebui. Ce m-aș mai bucura! L-aș lăsa aici legat burduf și m-aș duce după ceilalți la Apa-iernii.

— A, ceilalți sunt la Apa-iernii? Ce caută acolo?

— S-au dus să prindă pe nijorași. Pe mine n-au vrut să mă ia, fiindcă... fiindcă... hm... M-au legat și l-au lăsat pe bancher să mă păzească. Zicea că vrea mai bine să rămână cu mine decât să ia parte la luptă și să fie rănit de vreun glonț al nijorașilor.

— Foarte cuminte a făcut. Dar unde e, că nu-l văd?

— S-a ascuns când v-a auzit venind.

— Ne-a recunoscut?

— Nu. Erați prea departe. Cum veneați însă din partea asta și nu de unde sunt ai noștri, a crezut că sunteți dușmani și a șters-o.

— Zii, s-a dus și te-a lăsat singur. Știi unde e?

— Da.

— Spune-ne și nouă ca să-l aducem aici și să-i dovedim că vă vrem binele.

— Zău? spuse țicnitul, cu un zâmbet șiret. Parcă nu știu eu ce-a fost cu sursa aia de petrol! Curată pungășie!

— Nu e adevărat. Dacă ar fi cercetat bine, găsea cu siguranță sursa. E însă un prost care se ia după ce-i spun alții. Aș vrea să-i dau o lecție. Să-l leg pe el în locul dumatăle și să te pun să-l păzești. Ar avea haz, ce zici? El să te roage, să te implore în genunchi să-l dezlegi și dumneata să nu vrei. Pedeapsa venită din cer, răsplata binelui și dreptatea care triumfă pe pământ; întocmai ca în toate piesele de teatru.

— Da, da, strigă cu însuflețire Emeritus. Scena finală din opera mea! O scenă într-adevăr mișcătoare. Mai întâi îl rog eu, baritonul, iar el, basul, refuză. Pe urmă mă roagă el și urmează un duet de bas și bariton, de tenor n-avem nevoie. Ceva grandios, domnule! Îți sunt recunoscător pentru ideea asta genială, domnule Poller și o să-ți dau un rol important în opera mea în toate douăsprezece acte. Ești mulțumit?

— Mă mai întrebi! Dar unde e Rollins?

— Zicea că în spatele nostru e o crăpătură în stâncă acoperită cu tufe; acolo s-a dus să se ascundă.

Cei trei bandiți găsiră repede crăpătura în care se vârâse bancherul. Țineau pumnalele în mână și Grinley zise în bătaie de joc:

— Ce cauți acolo, mister Rollins, vreo sursă de petrol?

Bancherul se sperie când îl recunoscă. Nu era erou din fire și știa că va avea de furcă cu trei bandiți primejdioși.

— Ia poftim încoa', stimabile. Uiți de datorie, ai?

— Ce datorie? Întrebă Rollins ieșind din crăpătură,

— Te-au pus să-ți păzești prietenul și dumneata ai luat-o la fugă. De ce?

— Am văzut trei călăreți venind, dar nu știam că sunteți dumneavoastră.

— Așa! Dacă știai că suntem noi nu fugeai?

— Nu.

— Mă bucur că ai atâta încredere în noi. Fă acum bunătatea și întoarce-te la cantor.

Îl luară între ei și se întoarseră la copacul unde era legat Emeritus. Bineînțeles că nu-i lăsară nici revolverele și nici munițiile.

— Ce trebuință ai dumneata de jucărioarele astea când te ocrotim noi? zise Grinley rânjind. Și-apoi, nici n-ai idee ce bine ne prind. Așa. Acum o să-ți spun ceva vesel să te prăpădești de râs. De ce nu l-ai dezlegat pe mister — și arătă spre Emeritus — când te ruga omul cu lacrimi în ochi?

— N-aveam voie, răspunse bancherul repede.

— Nu ne privește! Bietul om e foarte îndârjit împotriva dumitale și ar vrea să simți și dumneata ce plăcut e să fii legat cum e el acum. Noi suntem mai buni ca dumneata și o să-i facem voia.

— Ce... ce vrei să spui? Nu cumva ai de gând să...

— Să te legăm.

— Mă rog, mă rog, nu îngădui...

Se îndreptă din șale vrând să ia o atitudine dârză, dar Grinley îl bătu pe umăr și zise râzând:

— Nu te umfla ca un curcan, *sir*, ne cunoaștem noi! Vrem să-i facem pe plac domnului Emeritus și să te legăm nițeluș. După ce vom pleca noi, n-are decât să te dezlege dacă o vrea. Ei, ce zici?

Privirea banditului era amenințătoare și învârtea în mână pumnalul, chipurile în joacă. Ceilalți doi făceau același lucru. Pe bancher îl cuprinse o frică grozavă, dar vru să pară că ia lucrurile în glumă, de aceea răspunse zâmbind în silă:

— Ce să zic? Dacă vă face plăcere să vă luați după zăpăcitul ăsta, n-aveți decât. Eu nu mă împotrivesc.

— Și bine faci, rânji Grinley. Acu' să înceapă gluma.

Dezlegă pe Emeritus. Rollins întinse singur mâinile:

— Poftim, *sir*, fă-ți cheful.

Crezuse că va fi tot așa de slab legat ca și cantorul, dar se înșela. Îl smuciră cu putere și-l înțepeniră atât de tare de trunchi încât scoase un țipăt de durere.

— Așa, mister Rollins, gluma începe dar mă tem că o să-ți iasă pe nas. Dacă nu mă înșel ai în buzunarul hainei un portofel foarte drăguț din care aș vrea să-mi iau și eu o mică amintire.

Bancherul păli.

Grinley îi desfăcu cu brutalitate haina la piept, scoase portofelul și găsi lesne cecul pe care-l băgă cu un suspin de ușurare în buzunar. Aruncă apoi portofelul la picioarele bancherului, încalecă împreună cu tovarășii săi și zise râzând batjocoritor:

— N-ai de ce să te superi, *sir*; mi-am luat îndărăt ce e al meu.

Dădură pinteni cailor și porniră în goană.

Emeritus se așeză în fața bancherului și se uită cu satisfacție la el. Începu apoi să fluiera o melodie, se întrerupea, o începea iar, în vreme ce Rollins se smucea și ocăra cu foc.

După ce se zbătu o bucată de vreme, se liniști deodată și zise:

— Mister Emeritus, dezleagă-mă.

— Să te dezleg?

— Da.

— Așa de curând?

— Lasă prostiile! Dezleagă-mă, n-auzi?

— Dacă vreau.

— Trebuie, înțelegeți?

— Da, înțeleg, dar nu vreau.

Se ciorovăiră astfel vreun sfert de ceas, până ce Emeritus, găsimd că gluma a ținut destul, îl dezlegă cu mare greutate, căci frânghia era bine înnodată. Când se văzu liber, bancherul dădu un pumn zdravăn cantorului, care se prăbuși la pământ, încalecă și porni în goana calului.

După ce se dezmetici, bietul Emeritus se uită necăjit în jurul lui, se văzu singur, oftă adânc, își dezlegă calul din tufiș și o luă agale pe drumul unde-i știa pe navajoși.

Să povestim acum de ce Emeritus fusese lăsat în urmă și încă legat.

Piaza-rea asta a emigranților se sculase dis-de-dimineată și se dusesse de-a dreptul la Hobble-Frank.

— Domnule Frank, îi zise el, nu e așa că pornim acum împotriva nijorașilor?

— Da, răspunse Hobble-Frank, neînțelegând ce vrea.

— Îmi pare bine, îmi pare foarte bine...

— Pentru ce?

— Mă mir că mă mai întrebi. Știi doar că eu compun acum o operă eroică în douăsprezece acte, nu-i așa?

— Hm! Pare-mi-se că am auzit odată despre așa ceva.

— Probabil de la mine. Am găsit aici eroii care îmi trebuie, dar nu i-am văzut în acțiune.

— Nu? Cred că tot într-o acțiune o ducem de când am venit.

— Recunosc; numai că eroismul în toată a lui splendoare n-am avut încă prilejul să-l cunosc. Pentru opera mea trebuie să particip la o luptă, o luptă grozavă, piept la piept, în care eroul să-și omoare toți adversarii. Aș vrea să văd o luptă în care să curgă sângele șiroaie.

— La ce bun? Așa ceva e foarte primejdios și grozav de văzut. Poți foarte bine s-o pui pe scenă fără să fi luat parte la ea.

— Te înșeli. Când ai văzut-o cu ochii tăi, inspirația e și mai puternică. Gălăgia luptei, zăngănitul armelor,

împuşcăturile, gemetele şi răcnetele nu se pot reda bine în tonuri decât după ce le-ai auzit într-adevăr.

— Păi poţi să-ţi pierzi viaţa şi s-a dus dracului opera.

— Să nu crezi asta. Noi, compozitorii, suntem ocrotiţi de muze, nouă nu ni se poate întâmpla nimic. Auzit-ai dumneata vreodată ca un compozitor să fie înjunghiat ori împuşcat de indieni?

— Nu.

— Vezi! Nu mă aflu deci în nici o primejdie. Crezi dumneata că lupta va avea loc chiar astăzi?

— Hm! Dacă lucrurile au să se petreacă după cum cred Old Shatterhand şi Winnetou, punem mâna pe nijoraşi fără nici un glonţ de puşcă; dacă nu, o să fie prăpăd, nu glumă.

— Cum adică?

— Nu se poate şti mai dinainte. E destul să afle nijoraşii că navajoşii le vin în spate şi tot planul s-a dus pe apa sâmbetei.

— Dar de unde să afle?

— Cine ştie! Prostul întreabă mai multe decât îi poate răspunde înțeleptul. Îţi spusei doar că nu se poate şti dinainte ce se poate întâmpla. De pildă: să-i vie chef calului dumitale când om ajunge la vad s-o ia la stânga, în loc s-o ia la dreapta şi tot planul nostru e zădărnicit.

Hobble-Frank vorbise jumătate serios, jumătate în glumă, dar pe chipul ticnitului se ivi o expresie de mulţumire.

— La stânga, zici? întrebă el. Am înţeles.

Lui Frank nu-i scăpă bucuria lui Emeritus. Îşi propuse să-l înştiinţeze la vreme pe Old Shatterhand ca să înlăture dorinţa războinică a cantorului.

Peste puţin timp coloana se opri, căci Winnetou îi ieşi înainte dintr-un tufiş. Se apropie de Old Shatterhand şi de căpetenie şi raportă:

— Nijoraşii nu şi-au schimbat planul şi au rămas în aceeaşi poziţie. Fraţii mei pot deci înfăptui ceea ce am

hotărât ieri. Ar trebui însă o mică schimbare pe care o cred necesară.

— Care? întrebă Old Shatterhand.

— Hotărâserăm să trecem vadul și să ne îndreptăm prin albia secată a Apei-iernii spre râu. Nijorașii vor coborî atunci ca să ne atace. În vremea asta, navajoșii le vor sări în spate. E de mare importanță totuși ca dușmanul să nu poată face uz de arme, astfel încât să nu poată răni sau ucide pe vreunul de-ai noștri. Rezultatul îl putem obține însă dovedind nijorașilor că ar fi pierduți dacă încearcă vreo împotrivire.

— Winnetou are dreptate. E nevoie să avem cu: noi și navajoși, ca să le arătăm nijorașilor că au căzut în propria lor cursă.

— Asta vroiam și eu să spun.

— Numai că acești navajoși nu trebuie să vină odată cu noi ci să fie mai dinainte acolo, fără să fi fost însă văzuți de nijorași.

— Fratele meu mi-a ghicit gândul.

— Era lesne de ghicit. Nijorașii au trei sute de războinici pe când noi șase sute. E de ajuns să le lăsăm cinci sute în spate; ceilalți o sută vor coborî râpa malului și se vor strecura până la îmbucătura Apei-iernii, unde se vor ascunde în tufiș și vor aștepta sosirea noastră. Când vor vedea pe nijorași că vor să dea năvală peste noi ies din ascunzătoare și se alătură de noi. Efectul va fi cel dorit. Dușmanii se vor zăpăci pentru moment, ceea ce va da răgaz celor cinci sute de navajoși să le sară în spate.

— Așa am socotit și eu. Nitsas-Ini, viteaza căpetenie a navajoșilor, să aleagă acum pe cei o sută de războinici care să ne-o ia înainte și să ne aștepte la locul hotărât. Pe urmă să pornească și ceilalți cinci sute și îndată ce vom socoti că au ajuns unde trebuie, plecăm și noi.

Planul fu executat întocmai.

După ce plecară navajoșii, Old Shatterhand lămuri emigranților în englezește — căci toiu fusese pus la cale în

limba indiană, pe care ei n-o înțelegeau — se ce hotărâse și-i rugă să nu fie îngrijorați căci totul se va sfârși cu bine. Se cere însă ca și ei să fie cu mare băgare de seamă și să nu facă vreo nesocotință care ar putea zădărnici planul.

— Despre noi sunt sigură, dar știu pe cineva care și-a pus în gând să facă o mare gogomănie, răspunse doamna Rosalie.

— Cine?

— Mai întrebi? Când e vorba de prostii, cine altul poate fi decât țicnitul de Emeritus. Vroia să mă ispitească și pe mine. Zicea că îndată ce vom ajunge la Apa-iernii s-o luăm amândoi la stânga.

— Ei drace! Asta ar fi fost o mare nechibzuință. E adevărat ce spune dumneaei? întrebă Old Shatterhand pe cantor.

— Da, mărturisi el cu glasul pe jumătate.

— Doreai deci să iei o altă direcție fără să mă întrebi pe mine? Pentru care motiv?

— Opera mea.

— Opera dumitale! Vroiai să ne bagi iar în bucluc din pricina țicnelii ăsteia? Și ce-are a face faimoasa operă a dumitale cu afacerea noastră?

Cantorul se codea; Hobble-Frank răspunse atunci în locul lui:

— Știu eu. Mi-a spus mai adineauri că-i trebuie pentru scena finală o luptă adevărată. Vroiau să o ia la stânga, ca să ne vadă nijorașii și să înțeleagă cursa pe care le-o întindem, ceea ce ar fi dat loc la o luptă crâncenă.

— Omul ăsta e ceva grozav! zise Old Shatterhand necăjit. Vom avea noi grijă ca să nu ne pună bețe în roate. Imposibil să-l luăm cu noi. Trebuie să-l lăsăm aici.

Viitorul compozitor se indignă de-a binelea:

— Nu permit, domnule, înțelegi? Eu nu sunt un recrut sau soldat ca să ascult de porunci ca la cazarmă.

— Ba o s-ascuți. Rămâi aici și las pe cineva să te păzească.

— Fug!

— Așa? Bine... O să te legăm.

Cu toată împotrivirea lui fu legat de un copac și bancherul se oferă să stea de strajă, căci nu-i surâdea defel ideea să se ia la luptă cu indienii. Old Shatterhand se învoi, dându-i însă în grijă să nu cumva să se înduplece la rugămintea ticnitului și să-i dea drumul; mai târziu, după ce totul va fi sfârșit vor trimite pe cineva să-i aducă în tabără.

Până acum cei cinci sute de navajoși porniți înainte se aflau încă în raza vederii lor, dar în curând pieiră în zare și era de prevăzut că vor ajunge la țintă mai repede decât se așteptau. De aceea Old Shatterhand dădu ordinul de plecare.

Emigranții dovedeau prin supunerea lor că aveau o încredere oarbă în el și Winnetou, de asemenea și ceilalți vânători. Old Shatterhand rugă încă o dată pe toți să fie cu mare băgare de seamă și să nu se uite îndărăt sau în direcția unde știau că se află dușmanul.

În vreme ce înaintau paralel cu râul, se apropiau tot mai mult de Apa-iernii. Sam Hawkens făcea fel de fel de glume; râdea în hohote ca râsul lui să-i molipsească și pe ceilalți și să le dea și mai multă siguranță nijorașilor. Ajunseră la locul unde se vedea vadul, coborâră râpa și o luară prin balta secată. Old Shatterhand și Winnetou mergeau înainte. Nici o mișcare nu scăpa agerimii ochilor acestor doi oameni, deși păreau că nu se uită la nimic.

La stânga lor se aflau câțiva bolovani mari care pe vremea ploilor se acopereau de apă. În dosul unuia din ei se ivi capul lui Nitsas-Ini.

— Aicea sunt... șopti căpetenia, apoi dispăru iar după bolovan.

Convoiul coti la dreapta și intră în albia care răspundea în râul Chelly. De amândouă părțile se înălțau pereți mari de stâncă și în față pe dinaintea îmbucăturii curgea apa. Pe mal era o fâșie îngustă de pământ acoperită cu tufe dese.

Se opriă aici. Old Shatterhand cercetă tufele cu privirea. Se auzi un foșnet și un braț se zări o clipă prin frunziș. Era semnalul că cei o sută de navajoși se aflau acolo. Așadar planul reușise.

Stânca din stânga avea o ieșitură destul de mare care forma un cot. Aici îi duse Old Shatterhand pe emigranți și le zise:

— Femeile și copiii să se așeze după cot, unde se află în deplină siguranță.

Toți se învoiră, numai doamna Rosalie Ebersbach nu.

— Să mă ascund, eu? strigă ea. Ce-o să creadă indienii despre mine?

Smulse apoi pușca din mâna bărbatului ei și o învârti amenințător deasupra capului.

— Ssst! Nu așa! Lasă arma jos, se răsti Old Shatterhand la ea. Nijorașii ne spionează și pot înțelege din mișcarea asta ce vorbim. Dacă-i vedeți că vin urlând spre noi, întindeți toți puștile spre ei, dar nimeni să nu tragă. Numai dacă nu se dau îndărăt la amenințarea asta, trebuie să ne apărăm. Nu se trage nici un glonț până nu dau eu semnalul și atunci ochiți numai la picioare. Acum așezați-vă jos și faceți așa ca și când n-ați ști că sunt pe aici.

Se așezară toți cu spatele spre râu și fața la albia secată a bălții, ca să poată vedea venirea nijorașilor.

Old Shatterhand stătea de vorbă cu Winnetou, încercând amândoi să pară foarte liniștiți. Locul era plin de sfărâməturi mari de stâncă aduse de apă pe timpul revărsărilor. Acești bolovani puteau sluji de adăpost nijorașilor care se și ascunsesem într-adevăr în spatele lor, căci Winnetou observă o mișcare după unul din bolovani.

— În spatele bolovanului acela mare triumhiular e cineva, șopti el germanului. A observat și fratele meu?

— Da. L-am văzut venind târâș dinspre stânca din stânga. E Mokași, căpetenia nijorașilor.

— Atunci a sosit momentul. Nu crede fratele meu că ar fi mai bine să n-așteptăm până dau eu năvală peste noi?

— Ai dreptate. Vrei să vorbești tu cu el?

— Nu. Vorbește tu. Ai pușca ta cu repetiție pe care o crede fermecată și de care se teme mai mult ca de orice. Glasul tău va avea mai mult răsunet ca al meu.

— Bine. Așadar, începem. Spuse câteva cuvinte spre tufele unde erau ascunși navajoșii, apoi se adresă albilor: Nijorașii sunt aici. Ridicați-vă în picioare și întindeți puștile. Făcu apoi câțiva pași spre bolovani, puse arma la ochi și strigă cu glas tunător: Pentru ce se ascunde Mokași, căpetenia nijorașilor, dacă vrea să stea de vorbă cu noi? Să iasă la iveală. Știm că stă aici cu trei sute de războinici de-ai săi!

— Uff, uff! se auzi de după bolovani și Mokași se sculă de jos.

— Căinii de albi știau deci că suntem aici și totuși au venit? Oare le-a luat Marele Spirit mințile ca să îndrăznească o mână de oameni să se ia la luptă cu noi?

— Nu e nici o îndrăzneală din partea noastră, căci Mokași se înșală. Nu vede colo oamenii noștri cu armele întinse și pușca fermecată din mâna mea?

— Vom doborî atât de repede pe Old Shatterhand că nu va avea vreme să descarce mai mult de două-trei gloanțe, pe urmă va cădea ciuruit de gloanțele războinicilor mei. Albii au de ales: sau se predau de bunăvoie, sau caută scăpare în râu, unde vor fi fugăriți și împușcați de noi. Cred că-și dau singuri seama că sunt încolțiți din toate părțile.

Ridică mâna. De după bolovani se iviră nijorașii cu duiumul; alții, cei care n-avuseseră loc aici, veneau în salturi mari din vârful râpei, scoțând răcnete înflorătoare. Nu atacară însă, ci rămaseră în spatele căpeteniei lor, care nu se mișcase din loc.

Mokași ridică iar mâna și răcnetele amuțiră. Strigă iar spre Old Shatterhand.

— Albii au văzut acum că sunt pierduți dacă încearcă vreo împotrivire. Să fie cuminți și să se predea.

— Noi, puținii albi, nu ne temem de trei sute de-ai voștri. Totuși nu suntem singuri. Când a ridicat Mokași mâna, au ieșit războinicii săi la iveală. Acum o să ridic și eu mâna.

Întinse brațul și într-o clipă navajoșii dădură buzna din tufiș, se așezară pe două rânduri și întinseră puștile spre nijorași. Aceștia scoaseră un urlet de furie. Nici unul nu cutezase însă să ridice arma împotriva albilor, căci aceștia apucaseră să le întindă ei mai întâi pe ale lor și puteau trage într-o clipită.

Old Shatterhand făcu semn că mai are de spus ceva și urletul amuți din nou.

— Pentru ce se uită căpetenia nijorașilor numai încoace spre noi? zise el. Să vadă și ce e în spatele său.

Mokași se întoarse brusc odată cu oamenii săi. Toată atenția le fusese îndreptată numai la ce e în față; nu se gândeau că ar putea veni vreo amenințare și dinapoia lor. Văzură acum la nici douăzeci de pași de ei pe cei cinci sute de navajoși care cuprinseseră întreaga albie a bălții secate. În fața lor stătea semeț Nitsas-Ini, care strigă lui Mokași:

— Aici sunt cinci sute de navajoși și dincolo alți o sută, alături de albi aceia pe care nimeni nu-i poate birui. Tot mai dorește căpetenia nijorașilor să începem lupta?

Nijorașii urlau de spaimă ca fiarele sălbatice iar navajoșii de bucurie. La un semn al lui Old Shatterhand se făcu tăcere.

— Întreb și eu pe Mokași ceea ce l-a întrebat Nitsas-Ini, începu el, adică dacă vrea să începem lupta. Peste șase sute de gloanțe vor găuri frunțile nijorașilor. Credeți că va scăpa vreunul din ei? Nici unul.

Mokași nu răspunse imediat. Privi întunecat înaintea lui. În cele din urmă zise:

— Vom muri cu toții, dar fiecare din noi va culca mai înainte un navajos la pământ.

— Nici tu singur nu crezi ce spui, căci îndată ce va îndrăzni un nijoraș să ridice arma, tragem toți în același timp. Sunteți surzi și orbi că n-ați simțit nimic aseară când

eu și cu Winnetou v-am pândit și am auzit tot ce vorbeați de pe stânca de care stătea rezemat cu trei sfetnici de-ai tăi? Nu știți cât trebuie să fie de prevăzător cineva când securea de război a fost dezgropată?

— Uff, uff! strigă Mokași uluit. Old Shatterhand cu Winnetou erau pe stânca de deasupra noastră?

— Da. Și astfel am aflat cum puneți la cale să ne încolțiți aici. Pentru ce vă faceți dușmani oameni despre care știți că nu se tem de toți războinicii tribului vostru?

Mokași puse pușca la pământ și zise cu resemnare:

— Marele Manitu ne-a fost potrivnic; n-a vrut să fim biruitori. Să vină Old Shatterhand sau Winnetou să lupte cu mine. Care din noi ucide pe celălalt, tribul aceluia să fie proclamat învingător.

— Crezi tu că m-ai putea birui pe mine sau pe Winnetou? Auzit-ai tu vreodată ca să fie vreunul din noi învins de dușmani? Propunerea ta nu vă poate schimba soarta. Dar noi nu suntem bucuroși să se verse sânge omenesc și am vrea să înlăturăm o vărsare de sânge.

— Cum s-o înlăturăm? Să ne predăm și să hotărâți voi de soarta noastră?

— Nu; nu se predau astfel războinicii viteji și nijorași sunt dintr-aceia. Cunoști tu atât de puțin pe Winnetou și pe mine, ca să-ți închipui că vom lăsa să cadă o rușine atât de mare peste capetele voastre?

Mokași scoase un oftat adânc și răspunse:

— Cum ar fi cu putință să înlăturăm lupta fără ca soțiile și copiii noștri să ne arate cu degetul și să-și bată joc de noi.

— Să ne sfătuim ce e de făcut. Să vină Mokași și Nitasas-Ini încoace. Mokași își poate aduce armele, căci nu s-a predat încă și e considerat liber.

— Bine, vin.

Ridică pușca de jos și veni să se așeze lângă Winnetou și Old Shatterhand cu o atitudine semeată de căpetenie. Nitasas-Ini trecu printre rândurile nijorașilor fără ca aceștia

să facă vreo mișcare; numai privirile lor îl urmăreau dușmănos.

Consfătuirea ar fi putut începe acum, dar, după felul indian, statură încă vreun sfert de oră tăcuți. Fiecare era preocupat de propriile sale gânduri. Old Shatterhand și Winnetou se uitau cercetător la cele două căpetenii, ca și când ar fi dorit să le ghicească gândurile, apoi schimbă o privire de înțeles între ei și Winnetou puse numai o scurtă întrebare:

— Suntem adunați aici patru războinici ca să luăm o hotărâre. Care din noi să vorbească întâi?

Urmă iar o tăcere, pe urmă Nitsas-Ini zise:

— Fratele nostru Old Shatterhand a fost acela care n-a vroit să se verse sânge, să vorbească el.

— *Howgh!* făcură ceilalți în semn de învoială.

Old Shatterhand așteptă câțva timp, pentru ca vorbele să aibă și mai mare greutate, apoi începu:

— Frații mei știu că sunt un prieten de-al indienilor. Al lor a fost tot cuprinsul de la o mare la alta; dar a venit și albul, le-a luat tot și le-a dat în schimb molimele lui. Indianul e acum un biet bolnav care va muri în curând. Albul a izbutit să-l biruie pentru că a stârnit zădărnici lupte între triburi. Indienii au fost prea puțin cuminți că s-au lăsat și nu s-au cumințit nici până în ziua de astăzi. Se gâlcevesc între ei, deși ar putea înfăptui încă lucruri mari dacă ar lăsa la o parte ura și certurile și ar fi ceea ce ar trebui să fie și pentru ce au fost născuți, adică frați. Am dreptate sau nu?

— *Howgh!* strigară toți într-un glas.

— Da, am dreptate, pentru că e așa cum spun eu. Dovadă aceste două triburi ale marelui popor apaș, care își stau acum față în față. Să-mi spună fratele meu Nitsas-Ini pentru ce a pornit împotriva nijorașilor.

— Pentru că au dezgropat securea de război.

— Foarte bine. Acum să-mi spună și fratele meu Mokași ce are cu navajoșii.

— Au dezgropat și ei securea de război.

— Cum, n-ați înțeles ce vreau să spun? Doresc să aflu pricinile certurilor voastre și n-ați știut să-mi spuneți nici una ci numai faptul că s-au dezgropat securile de război. Nu vedeți că ați făcut și voi precum copiii care se iau de păr fără nici un motiv? făcu o pauză, apoi urmă: Fratele meu Nitsas-Ini nu e numai un vestit și viteaz războinic, ci și un conducător înțelept și grijuliu al tribului său. A înțeles că indianul nu mai poate viețui dacă rămâne în starea de până acum. De aceea a luat hotărâri înțelepte care nu pot fi decât o binefacere pentru ai săi. S-a căsătorit cu o femeie albă pe care o iubește și căreia are să-i mulțumească pentru propășirea neamului său. Și-a trimis feciorul peste mare ca să învețe cum se poate face dintr-o țară pustie ogoare mănoasă. Știe că războiul aduce numai nenorociri și pacea belșug. Să-și fi schimbat el astăzi gândurile? Să dorească el acum sângele fraților săi?

— Uff, uff! Nu, nu, nu vreau! strigă navajosul.

— Mi-am închipuit eu și nici nu m-așteptam să fie altfel, pentru că atunci n-aș mai fi fratele și prietenul lui. Cum stau însă lucrurile cu Mokași, căpetenia nijorașilor? A pornit la luptă fără vreo pricină anumită și a văzut că nu-și poate birui dușmanul. Mai mult încă: trebuie să recunoască însuși că se află chiar într-o situație primejdioasă. E sau nu?

— *Howgh!* încuviință Mokași, care începu să înțeleagă intențiile pașnice ale germanului.

— Și care om înțelept ar mai stărui în astfel de împrejurări să dorească moartea adversarului său când viața lui e în mâinile acestuia? Am dreptate?

— Da.

— Foarte bine. Văd că suntem de aceeași părere. Nici Nitsas-Ini, nici Mokași nu doresc o vărsare de sânge. Rămâne acum de răzbunat acela care s-a vărsat. A pierdut Mokași vreunul din războinicii săi și cere răzbunare?

— Nu.

— Dar Nitsas-Ini?

— Khasti-tine și încă unul din oamenii mei au fost împușcați, răspunse grav căpetenia.

— De nijorași?

— Nu, de albul care își zice „Prințul petrolului”.

— Se cuvine atunci ca răzbunarea ta să cadă asupra nijorasilor?

— Nu.

— Așadar și aici suntem înțeleși și sunteți amândoi pe picior de egalitate. Singura deosebire e că nijorașii sunt împresurați și ar curge mult sânge de-al lor, dacă ar ajunge lucrurile la luptă. O altă deosebire e că Mokași a luat prizonieri opt războinici de-ai navajoșilor. În schimbul lor navajoșii vor lăsa pe nijorași să plece fără să-i mai oprească. Pe urmă veți îngropa securile de război la locul lor. Sper că frații mei vor asculta de sfatul meu, de aceea voi face acum ceea ce veți vedea.

Luă punga cu tutun de la brâu, pipa păcii atârnată de gât, o îndesă bine și o puse dinainte, apoi întreabă pe Mokași:

— Primește căpetenia nijorașilor propunerea mea?

— Da, răspunse acesta bucuros că scăpa așa de lesne din primejdia prin care trecuse.

— Și ce zice căpetenia navajoșilor?

— Fratele meu a vorbit mai mult pentru nijorași decât pentru navajoși, răspunse acesta după câteva momente de gândire. Nijorașii se află în puterea noastră și n-au nici un folos de pe urma faptului că opt de-ai noștri sunt prizonierii lor. N-avem decât să trimitem pe cineva în tabăra lor și prizonierii sunt îndată liberi. Spune, ai fost într-adevăr drept cu noi?

— Da, căci îți pun întrebarea: cui datorezi situația favorabilă în care te afli acum?

— Ție și lui Winnetou, răspunse cu sinceritate Nitsas-Ini.

— Așa e, nouă ne-o datorezi. Nu spun ca să mă laud ci ca să te fac să fii îngăduitor cu frații tăi de același neam. Ce zice Winnetou despre propunerile mele de pace?

— E ca și când ar fi grăit gura mea prin tine, răspunse apașul.

— Atunci a rămas să-și mai spună numai Nitsas-Ini cuvântul.

Acesta mai aruncă o privire de satisfacție în jurul său, văzându-se stăpân pe situație. Îi părea rău să renunțe la avantajele pe care le avea asupra dușmanului, dar influența pe care o avusese femeia albă asupra lui ieși și acum la iveală; dintr-un indian sălbatic se preschimbase într-un om iubitor de pace și o căpetenie milostivă pentru tribul său. Șovăi câteva momente, apoi răspunse:

— Să fie cum zice fratele meu Old Shatterhand. Nijorașii sunt liberi.

— Și ești dispus să fumezi pipa păcii cu ei?

— Da.

Old Shatterhand se ridică în picioare, se întoarse spre armatele de indieni și strigă cu glas răsunător:

— Să-și îndrepte războinicii nijorașilor și ai navajoșilor privirile înapoi, ca să vadă ce-au hotărât căpeteniile lor.

Aprinse pipa și o întinse lui Nitsas-Ini. Acesta se sculă de jos, trase șase fumuri pe care le împrăstie: unul spre cer, altul spre pământ și patru înspre cele patru puncte cardinale apoi strigă ca să-l audă toți:

— Securile de război vor fi îngropate. Să domnească pacea între fiii nijorașilor și ai navajoșilor. Nijorașii să elibereze pe oamenii noștri și vom fi iar frați. Aceasta o spun în numele meu și al tuturor războinicilor mei. Am zis. *Howgh!*

Probabil că navajoșii nu erau deloc încântați și renunțau cu părere de rău la luptă; dar supunerea pe care o datorau căpeteniei lor nu suferea căteală. Și apoi fumatul calumetului e un lucru atât de sfânt la ei, încât nimeni n-ar fi cutezat să murmure.

Nitsas-Ini trecu pipa lui Mokași, care trase și el cele șase fumuri tradiționale și strigă adresându-se indienilor:

— Ascultați, războinici ai navajoșilor și ai nijorașilor! Tomahawkul de război a fost îngropat în pământ. Navajoșii vor desprinde cercul cu care ne-au împresurat și vor fi pe urmă iar frații noștri. Am întărit învoiala cu calumetul și e ca și când războinicii ar fi fumat și ei cu mine pipa păcii. Am zis! *Howgh!*

Nimeni nu era mai bucuros ca Mokași că ieșise atât de lesne dintr-o situație primejdioasă. Old Shatterhand și Winnetou trebuiră să tragă și ei cele șase fumuri tradiționale ca martori ai ambelor părți.

Sfatul se sfârși. În locul atitudinii dușmănoase de până acum urmă una cât se poate de pașnică. Navajoșii desfăcură cercul și se duseră cu toții sus în tabără să dezlege pe prizonieri și să sărbătorească evenimentul. În vale nu mai rămaseră decât albi, bucueroși că scăpaseră și de data asta dintr-o mare primejdie.

16. Pedeapsa

Se încinse repede o discuție aprinsă asupra celor petrecute, mai ales între Frank și doamna Rosalie Ebersbach, discuție la care luă parte și Adolf Wolf, tânărul silvicultor. Se despărți apoi de ei ca să se ducă la unchiul său, care se afla sus în tabăra indienilor.

Când ajunse la vad, se întâlni cu niște navajoși care veniseră să-și ia caii din ascunzișuri. Căpetenia lor era de față, de asemenea Winnetou și Old Shatterhand, care îi însoțeau.

Deodată apăru sus la marginea râpii un călăreț. Cum îi zări, strigă spre ei:

— Mister Winnetou și Old Shatterhand, bine că v-am găsit în sfârșit. Pot să cobor devale?

— Dumneata aici, mister Rollins? Parcă era vorba să stai cu Emeritus până ce voi trimite să vă ia. De ce-ai plecat? îl întrebă Old Shatterhand mirat.

— Stai că o să afli numaidecât.

Coborî repede râpa, sări de pe cal și urmă:

— Mai bine nu mă lăsai cu nebunul ăla! Dacă ați ști ce-am pățit!

— Ce s-a întâmplat, pentru Dumnezeu?

— Ceva grozav! Grinley mi-a luat iar cecul.

— Cum se poate? Ia povestește-mi și mie ce-a fost.

— Bine, omule, zise Old Shatterhand după ce sfârși bancherul, de ce n-ai distrus bucata de hârtie?

— Prostia capului meu! O păstram ca amintire. Acum îmi pare rău. Te rog, *sir*, fă ce poți să mi-l iei înapoi.

— Desigur, dumneata faci o gogomănie și eu s-o îndrept... încotro a luat-o pungașul?

— În susul râului, tot de unde au venit și ei și noi.

— Așadar tot l-au urmărit pe bătrân ca să i-l ia și numai întâmplarea a făcut că te-au găsit. Cât e de când au fugit?

— Cam mult. Țicnitul acela de Emeritus n-a vrut să mă dezlege cu nici un preț până nu m-a sâcâit bine.

— Atunci trebuie să ne luăm cât mai repede după ei.

— În susul râului? Întrebă căpetenia.

— Da, ca să nu le pierdem urma. Probabil că după câțva timp s-au întors din drum și au pornit în josul apei.

— Ar fi trebuit să treacă pe aici.

— De ce? Au trecut dincolo pe malul celălalt.

— Uff! Ce-l face pe fratele meu să creadă una ca asta?

— Puseseră acum mâna pe cec și se grăbeau spre San Francisco. Au același drum ca și atunci când au venit în tabăra voastră. Pe cai nu puteau trece, fiindcă știau de la Emeritus unde ne aflăm. S-au dus în sus până unde poposisem noi ieri și au trecut pe acolo apa. Să plece fratele meu cu o ceată de oameni pe urmele lor. Pe partea cealaltă a râului vor vedea după aceste urme dacă s-au îndepărtat sau se află încă prin meleagurile acestea.

— Nu se poate să nu fi plecat.

— Părerea mea e că s-au ascuns prin apropiere, ca să vadă cum s-a sfârșit atacul împotriva nijorașilor. Oamenii fratelui meu să formeze șirul de călăreți în lat nu în lung, ca să le poată împiedica fuga.

— Și ce va face Old Shatterhand?

— Eu cu Winnetou ne vom duce în sus, ca să le urmărim pașii. Dar deoarece s-au amestecat cu ai noștri, vor fi foarte greu de deslușit; prefer să ne ducem chiar noi; vom lua însă și câțiva însoțitori.

— Trimisesem niște iscoade înaintea lor cu porunca să nu fie văzute.

— S-ar putea să se fi întâmplat și altfel. Sau le-au păcălit sau le-au omorât. Să nu mai zăbovească fratele meu și să plece imediat.

În momentul acela apăru iar un călăreț sus la vad. Era Emeritus, care, convins de nevinovăția lui, venea liniștit spre ei.

— Iacă-mă-s! zise el zâmbind.

— Îmi pare bine, răspunse Old Shatterhand necăjit. Și ca să nu ne faci iar vreo boroboață, o să te legăm nițel.

— Mă rog, mă rog, nu permit... N-ai nici un drept asupra mea...

— Ba încă foarte mare și o să ți-o dovedesc numaidecât.

Spuse câteva cuvinte unor navajoși în limba lor pe care Emeritus n-o înțelegea; aceștia îl luară între ei, îl duseră în tabără și cu toată împotrivirea lui îl legară burduf.

După câteva momente Nitsas-Ini gonea cu douăzeci de călăreți în josul râului; Mokași, acum prietenul său, îl însoțea și el cu alți douăzeci. Winnetou, Old Shatterhand, Sam Hawkens și zece navajoși o luaseră în susul apei. Ceilalți vânători ar fi vrut să vină și ei dar Old Shatterhand îi sfătui să rămână în tabără ca să țină ordine.

Emigranții se aflau toți în vale, unde stăteau de vorbă cu femeia căpeteniei. În curând veni și Wolf la ei.

— Vorbeam tocmai de planurile dumnealor, îi zise ea. Au trecut Oceanul ca să-și creeze o nouă patrie. Mijloace n-au. Numai doamna Rosalie Ebersbach are ceva parale și vrea să-i ajute și pe ceilalți. Dumneata ce zici? Voi vorbi și cu soțul meu îndată ce va avea timp.

— Nu e nevoie, răspunse el zâmbind.

— De ce?

— Fiindcă am vorbit eu.

— Și ce ți-a spus?

— Vrea să-ți facă o mică bucurie oprind pe acești compatrioți ai noștri în ținuturile sale.

— Ce bine îmi pare! A căutat întotdeauna să-mi împlinească orice dorință, dar de astă dată a luat-o înainte fără ca să aștepte rugămintea mea. Și cum crezi că se vor orându-i lucrurile?

— Foarte simplu. Li se va dăruia pământ atât cât vor vrea ei. Se găsește de toate pe el: pădure, ogoare și pășune. Ne vom duce pe urmă la Guayolote sau La Tinajo, ca să le cumpărăm unelte agricole și pentru gospodărie. Vom avea noi grijă și de vite pentru ei; la ridicarea colibelor le vor

ajuta bucuroși și bărbații tribului nostru, așa că vor avea în curând și locuințe. Numai, vezi dumneata, e un „ce” la mijloc.

— Anume? întrebă ea îngrijorată.

— Și încă unul foarte al dracului, zise el zâmbind. Ce te faci dacă nu vor să primească?

Emigranții râseră cu poftă. Doamna Rosalie, căreia îi plăcea să ia cuvântul în numele tuturor, strânse la pieptul ei voluminos pe femeia albă și întinse apoi mâna bătrânului:

— Să mai poftească dumnealor din Europa să spună că sălbaticii nu sunt mai omenoși ca așa-zișii civilizați din țara noastră! strigă ea cu însuflețire. Nu s-a găsit acolo nimeni să ne dea o mână de ajutor și aici ne fac pe degeaba oameni bogați. De acum încolo nu mai vreau să știu de ei, mă fac indiană cu trup și suflet. Numai de n-ar vrea și Emeritus să rămână. Țicnitul ăsta ar fi în stare să ne facă numai pocinoage.

— Fii liniștită. V-a fost piață-rea de când ați plecat și trebuie să-l expediem de aici. Sper că o să vă placă la noi. Avem planuri mari de înfăptuit în ce privește cultura pământului și veniți la timp. Vă voi lămuri acum de unde această mărinimie a noastră. Și-So și Adolf, nepotul meu, vor duce la bun sfârșit opera începută de noi. Vrem să dovedim albilor că indienii le pot sta alături. A, dar asta ce-a fost? Un răcnet de moarte scos din pieptul unui om în mare primejdie. Oare să fi dat oamenii noștri de Grinley și să se fi luat la luptă cu bandiții? Cu neputință!

„Prințul petrolului” o luase, după cum bănuise Old Shatterhand, cu tovarășii săi în susul râului până la fosta tabără a navajoșilor și trecuse pe malul celălalt. Planul lor era s-ajungă la Colorado și de acolo să se îndrepte spre San Francisco. Se gândiră însă s-aștepte sfârșitul luptei dintre cele două triburi. Se întoarseră din drum și se ascunseră pe malul celălalt în dreptul îmbucăturii unde se revărsa Apa-iernii în râu, de unde puteau urmări ce se petrece dincoace.

Dar fuseseră nevoiți să facă un mare ocol și când ajunseră acolo, împăcarea dintre cele două triburi se sfârșise. Indienii se întorseseră sus în tabără și nu puteau fi văzuți de unde stăteau ei ascunși. Bandiții zăreau jos în albia secată numai pe albi stând de vorbă și crezură că lupta nu se dăduse încă. Habar n-aveau că Old Shatterhand era pe urmele lor și Nitsas-Ini le aținea calea cu patruzeci de războinici.

După cum știm mai de mult, Grinley cu Buttler se slujiseră de Poller în scopul pe care-l urmăreau, ca apoi să se scape de el. Nu hotărâseră încă timpul și locul și căutau acum prilejul ca să se sfătuiască între ei:

Poller nu era prost și avea presimțirea că-l pândește o nenorocire. I se păru deci suspect când văzu pe cei doi bandiți stând de vorbă pe șoptite. Se furișă binișor la spatele lor tocmai în clipa când Grinley zicea:

— Acum e cea mai bună ocazie. Îi înfigem pe neașteptate cuțitul în piept și-l lăsăm pe loc. Dacă-l găsesc albi, vor crede că l-au ucis indienii.

Indignat de cele ce auzise, Poller nu se putu stăpâni. Se ridică de jos și strigă înfuriat:

— Așa! Vreți să mă omorâți, nemernicilor! Asta vă e recunoștința pentru...

Atât apucă să spună, căci în clipa următoare Grinley îl cuprinse cu mâinile de gât și Buttler îi înfipse pumnalul în inimă. Un singur țipăt mai scosese, țipătul care fusese auzit pe malul celălalt de emigranți.

Îl jefuiră de tot ce-avea asupra lui și-l lăsară pe loc, ca să mai supravegheze încă vreun ceas malul din fața lor.

Când văzură că nu se petrece nimic, lucrul li se păru suspect. Încălecară, apucară caii fără stăpân de căpăstru și ieșiră la câmp liber, apoi o luară în goană drept înainte.

După cinci minute sosi și Old Shatterhand cu ceilalți. Găsiseră cu mare greutate urma bandiților și se ținuseră după ea până aici. Văzură cadavrul și descălecară.

— Dumnezeule, ăsta e Poller! strigă germanul îngrozit. L-au ucis ca să scape de el. Nenorocitul și-a primit pedeapsa. S-au ascuns aici ca să vadă ce se petrece dincolo și...

— Să nu mai zăbovească fratele meu, îl întrerupse Winnetou. Nu sunt nici cinci minute de când au plecat. Urmele duc afară din tufiș. Repede după ei!

După vreo zece minute îi zăriră gonind. Buttler întoarse din întâmplare capul și-i văzu.

— Winnetou cu Old Shatterhand și câțiva indieni sunt pe urmele noastre! strigă el înspăimântat.

Dădură piteni cailor, dar urmăritorii se apropiau mereu.

— Așa nu merge, ne ajung, zise Grinley. Să intrăm în desiș.

Cotiră într-un tufiș care se întindea pe șes ca o fâșie ascuțită la vârf. Era același tufiș unde omorâseră pe cele două iscoade ale navajoșilor.

În vremea asta războinicii lui Nitsas-Ini se răspândiseră pe întregul șes. Ajunseră și la desiș și dădură de cadavrele iscoadelor.

O furie grozavă cuprinse pe căpetenie. Deodată auzi tropot de copite. Se apropie de marginea desișului și-i zări pe fugari. Din câteva sărituri fu lângă ei și în clipa următoare în spinarea calului lui Grinley.

— Trebuie să-l răzbun pe Khasti-tine, răcni el smulgându-i pălăria din cap. Scalpul tău îl vreau!

Până a apuca Grinley să facă o mișcare, cuțitul îi flutură deasupra capului. Nitsas-Ini zvârli pumnul și în timp ce-l apucă pe bandit cu stânga de ceafă, trase dintr-o singură mișcare părul cu piele cu tot.

Banditul urla înfiorător. Buttler, al cărui cal o luase nițel înainte, se uită îngrozit îndărăt și văzu pe cei doi călăreți în șa. În clipa aceea scalpatul se zbatu de durere încercând să se ridice în scări. Acoperi astfel pe cel care îi era în spate și

veni drept în bătaia puștii lui Buttler. Glonțul îl nimeri în gâtlee și cu un horcăit înăbușit căzu pe gâtul calului.

— Puneți mâna pe celălalt! strigă căpetenia oamenilor săi. Îl vom pune la stâlpul de tortură.

Buttler îl auzi. Se văzu pierdut. Cu un răcnet de furie neputincioasă smulse pumnalul de la brâu și și-l înfipse până la plasele în inimă, apoi se prăbuși de pe cal.

Când Old Shatterhand și cu Winnetou se apropiată, îl găsiră pe Nitsas-Ini stând liniștit lângă cele două cadavre.

— Păcat, s-a isprăvit prea repede, zise el încruntat. Apoi întorcându-se spre oamenii săi: luați pe frații noștri uciși și legați-i pe cai; îi vom duce în tabără ca să-i îngropăm cu cinstea cuvenită unor războinici viteji navajoși. Pe câinii aștia albi să-i lăsați aici, ca leșurile lor să fie mâncate de corbi și de animale sălbatice.

Atunci Sam Hawkens îi șopti lui Old Shatterhand:

— Să ne întoarcem mai târziu pe ascuns ca să-i îngropăm, dacă nu mă înșel. Deși criminali, au fost și ei oameni ca și noi.

O ușoară înclinare a capului, îi dădu să înțeleagă că germanul se învoia.

Se întoarseră cu toții în tabără. Cele două triburi rămaseră încă două zile împreună, apoi se despărțiră. Emigranții plecară cu navajoșii la Rio de Chaco, unde își avea tribul satele.

Nitsas-Ini se ținu de cuvânt. Celor patru familii de emigranți li se dădu tot ce li se făgăduise.

Numai cu Emeritus nu știau ce să facă. De primit nu voiau albi să-l primească printre ei, căci le făcuse o mulțime de boroboate cu țicnelile lui și îl credeau într-adevăr piază-rea.

— Știți ce? zise Hobble-Frank. Tot mă gândeam eu să dau o raită pe acasă ca să văd ce-mi mai face bârlogul; o să-l iau și pe el și o să-l instalez în vila mea; acolo o să aibă timp să-și compună capodopera lui în douăzeci și patru de acte...

— Mă rog, mă rog, douăsprezece, protestă Emeritus cu demnitate.

— Și eu ce mă fac fără tine? întrebă, cu obidă, Droll.

— Tu? Ce ai făcut și până acum. Prinde biberi și adună bulgări de aur, frate-meu, poate mi-or prinde și mie bine.

Despărțirea lui Old Shatterhand — care se gândea acum să se întoarcă în sfârșit în Germania — de Winnetou fu într-adevăr mișcătoare. Cei doi prieteni, pe care o dragoste adâncă îi lega încă din tinerețe, nu mai sperau să se revadă pe lumea aceasta.

O luară tăcuți pe câmpia întinsă; nici unul nu scotea un cuvânt.

Merseră astfel până ce se înnopta. Apașul trebuia să se întoarcă la navajoși, deoarece mai avea câte ceva de pus la cale cu Nitsas-Ini.

— Charley, zise deodată Winnetou, oprindu-și calul și privind cu ochii înlăcrimați la Old Shatterhand. Frate și prieten... trebuie să ne despărțim.

Glasul acestui om care stăpânea atâtea triburi și care nu tremurase niciodată până acum, era înecat în lacrimi.

— Winnetou, murmură germanul, tot atât de înduioșat ca el. Făgăduiește-mi un lucru: că vei veni în țara mea ca să-mi vezi femeia și copila. Singurele ființe, care împreună cu tine, îmi sunt mai dragi ca orice pe lume.

O înclinare a capului apașului fu răspunsul, apoi o strângere de mână, o îmbrățișare și caii celor doi prieteni porniră în direcții opuse.

Poșta redacției

La sugestiile primite de redacție, venim din nou în întâmpinarea cititorilor, menționând o listă cât mai cuprinzătoare a scrierilor lui Karl May, așa cum se dezvăluie din sumarul unei ediții prestigioase germane. Ne referim la „Gesammelte Werke”, realizată la Bamberg, de către „Karl-May-Verlag”, în 74 de volume. O prezentăm ca atare, pentru a nu fi acuzați de subiectivism (câtă vreme în alegerea textelor ne-am ghidat, până în prezent, după edițiile din Stuttgart, Freiburg și Radebeul). Pentru a nu crea noi confuzii, am avut grija de a reproduce, unde a fost cazul, și titlul folosit de noi în ediția de „Opere”.

Atragem atenția că traducerea titlurilor din germană este provizorie, viitoare fluctuații putând fi determinate de folosirea altor ediții de prestigiu, precum și de propriile noastre criterii textologice.

Numărătoarea volumelor exprimă ordinea adoptată de editorul din Bamberg, neavând un corespondent în seria noastră. Titlurile sunt însoțite și de câteva abrevieri, sugerând locul acțiunii și, parțial, lumea personajelor, după cum urmează:

AS = America de Sud

O = Orient

Vs = Vestul sălbatic

Aț = Alte țări

OF = Old Firehand

SH = Sam Hawkens

HH = Hagi Halef

K = Kara Ben Nemsi

OS = Old Shatterhand

W = Winnetou

Nr.	Titlul	Zona	Personaje
1.	„Prin deșert”	O	K HH
2.	„Prin Kurdistanul sălbatic”	O	K HH
3.	„De la Bagdad la Stambul”	O	K HH
4.	„În văgăunile Balcanilor”	O	K HH
5.	„Prin țara schipetarilor”	Aț	K HH
6.	„Șut — căpetenia tâlharilor”	O	K HH
7.	„Winnetou” I	Vs	SH OS W OF
8.	„Winnetou” II	Vs	SH OS W
9.	„Winnetou” III	Vs	OS W
10.	„Nisipul pierzaniei”	O	K
11.	„La Oceanul Pacific”	Aț	
12.	„La Rio de la Plata”	AS	
13.	„În Munții Cordilieri”	AS	
14.	„Old Surehand” I	Vs	
15.	„Old Surehand” II	Vs	OS W
16.	„Vânătorul de oameni”	O	K
17.	„Mahdiul”	O	K
18.	„În Sudan”	O	HH K
19.	„Căpitanul Caiman”	Vs	OF W
20.	„Cetatea de pe stâncă” („Capcana”)	Vs	OS W
21.	„Krüger bei” („Omul cu 12 degete”)	O/Aț	K OS W
22.	„Satan și Iscariotul” („Răzbunarea”)	Vs	OS W
23.	„Pe cărări străine”	O/Vs/Aț	HH K OS W
24.	„Crăciun”	Vs/Aț	OS W
25.	„De partea cealaltă”	O	HH K
26.	„Leul răzbunării”	AS/O/Vs	HH K OS
27.	„La ruinele Babilonului” („La Turnul Babel”)	O	HH K
28.	„În țara leului argintiu” („Sub aripa morții”)	O	HH K
29.	„Rugă împietrită” („Prăbușirea”)	O	HH K

30. „Și pe pământ pace”	O / Aț	K
31. „Ardistan”	O	HH K
32. „Mirul din Dșinnistan”	O	HH K
33. „Moștenitorii lui Winnetou”	Vs / Aț	OS
34. „Eu”. Viața și opera lui Karl May		
35. „Printre vulturi”	Vs	OS W
36. „Comoara din Lacul de Argint”	Vs	OF OS W
37. „Prințul petrolului” („Cacealmaua”)	Vs	SH OS W
38. „Corcitura” („Mustangul negru”)	O / Vs / Aț	OF K OS W
39. „Testamentul incașului”	AS	
40. „Mathusalemul violet”	Aț	
41. „Caravana sclavilor” („Slujitorii morții”)	O	
42. „Bătrânul din Dessau”	Aț	
43. „Din brădetul întunecat”	Aț	
44. „Negrul din pădure”	Aț	
45. „Sceptru și ciocan”	O / Aț	
46. „Insula giuvaierurilor”	Vs / Aț	
47. „Profesor Vitzliputzli”	Aț	OS
48. „Apa vrăjită”	O / Vs / Aț	HH K OS W
49. „Înălțimi luminoase”	O	
50. „La Mecca”	O	HH K
51. „Castelul Rodriganda”	Vs / Aț	
52. „Piramida Zeului Soare”	Vs / Aț	
53. „Benito Juarez”	O / Vs / Aț	
54. „Vânătorul Plisc-de-ului” („Plisc-de-ului”)	Vs / Aț	
55. „Împăratul muribund” („Moartea împăratului”)	Vs	
56. „Drumul spre Waterloo”	Aț	
57. „Secretul marabutului”	O / Aț	
58. „Spionul din Ortry”	Aț	
59. „Domnii von Greifenklau”	Aț	
60. „Allah il Allah”	O	HH K
61. „Dervișul”	O / Vs	SH

62. „În Valea morții”	Vs	OF SH W
63. „Vânător de samur și cazac”	At	SH
64. „Stafia din tufiș”	At	
65. „Străinul din India”	At	
66. „Peitschenmüller”	At	
67. „Silberbauer”	At	
68. „Wurzelsepp”	At	
69. „Cavaler și răzvrătit”	At	
70. „Vânător de animale cu blană”	Vs/At	
71. „Old Firehand”	O/Vs/At	OF SH K OS W
72. „Puț de mină și colibă”	At	
73. „Uliul”	At	
74. „Fiul pierdut”	At	

După cum se poate vedea, ponderea cea mai mare o au operele de largă respirație epică, tipărite, fiecare, între două și șase volume. Ele ocupă spațiul a 41 de volume. Meritul editorului german constă în a le fi înseriat astfel încât cititorul să le parcurgă în fireasca lor continuare. Este ceea ce încercase însuși Karl May, care a publicat, la Freiburg, 33 de volume în „Gesammelte Reiseerzählungen”, păstrând unitatea ciclurilor, fie prin suita unor cărți cu titluri diferite — ca în cazul primelor șase tomuri ale serialului oriental —, fie prin editarea unor trilogii, tetralogii sub aceeași titulatură. Amintim: „*Winnetou*” (3 vol., 1893), „*Im Laude des Mahdi*” (3 vol., 1895 — 1896), „*Im Reiche des silbernen Löwen*” (4 vol., 1898 — 1903).

După moartea scriitorului (1912), editorul din Radebeul avea să reia întreaga serie, păstrând ordinea primelor 33 de volume publicate de Karl May și adăugând cam tot atâtea într-o primă ediție postumă de „Opere”. Mai târziu, editorii din Bamberg își vor îngădui felurite libertăți bibliografice, poate și din considerente comerciale. Ne referim la tendința de a da titluri individuale multor cărți aparținând aceluiași ciclu. Ecourile au fost diferite. Așa, de pildă, în Austria, „Ueberreuter Verlag” va respecta, într-

o serie „Karl May Taschenbücher”, ordinea și titulatura celor 74 de volume din Bamberg, în timp ce „Pawlak Verlag” va restructura planul colecției, schimbând totodată și numeroase titluri.

Cu asemenea precedente, ne-am permis, la rândul nostru, să regroupăm volumele existente și, de ce nu, să adoptăm titluri noi, mai ales în situațiile în care aceleași lucrări au fost compromise, anterior, de adaptări penibile, sau când denumirea diverselor ediții postume aparținea editorului german, nicidecum lui Karl May.

De fiecare dată, am respectat cu rigoare normele bibliografice în vigoare, precizând pe pagina a doua a cărților editate titlul operei originale (ediție-princeps sau postumă). Obligație nerespectată de unii confrăți, care, apelând excesiv la vechi tălmăciri sau prelucrări după Karl May, nu prea știau ce tipăresc din creația scriitorului, cu atât mai puțin dacă textele reproduse de ei reprezintă o versiune integrală și fidelă a operei germane. Explicațiile sunt multiple și nu vom insista asupra tuturor, lăsând libertate cititorilor să se pronunțe singuri în privința gradului de profesionalitate a diverșilor editori. O precizare se impune:

Cu peste 50 de ani în urmă, Lia Hârsu a publicat trei „romane-foileton”, în care a contopit... 21 de volume din cele 74 amintite mai sus. Niciodată scriitoarea nu a menționat sursele folosite, îngăduindu-și mari libertăți compoziționale, de la comprimări de text, la schimbări de personaje, subordonând diversele conflicte unor structuri personale. În aceste condiții, barierele dintre romane au fost șterse, ceea ce nu putea să nu afecteze lumea personajelor și autenticitatea lor. Dovadă că, intrate în malaxorul romanului-foileton, opere precum *„Caravana sclavilor”* (*„Slujitorii morții”*), *„Comoara din Lacul de Argint”*, *„Satan și Iscariotul”* (3 volume) — alăturate arbitrar celor cinci tomuri din *„De pe tron la eșafod”* — și-au pierdut totalmente individualitatea și autenticitatea, ele

având ca erou principal pe norvegianul Carol Sunders, inexistent în opera lui Karl May, în locul binecunoscuților Old Shatterhand și Sternau.

În ce ne privește, de fiecare dată când am apelat la vechi traduceri, am avut grija de a le confrunta cu exemplarele germane, restabilind identitatea personajelor, eliminând omisiunile din text, odată cu restilizarea unor pasaje prăfuite de vreme. Căci, la noi și aiurea, indiferent sub ce titlu se publică o carte, respectarea conținutului ei a fost și rămâne o datorie elementară a editorului.

N-am fi revenit asupra acestor lucruri, dacă de curând n-ar fi apărut o versiune bizară a romanului „*Prințul petrolului*”, comparată de noi cu originalul german. Din nou, germanofobia editorilor de acum șase decenii — preluată fără discernământ și în varianta amintită mai sus — i-a determinat să îndepărteze ostentativ mai toate referirile la țara lui Karl May, mergând până la înlocuirea nemților Baumgarten, Rosalie Ebersbach, Adolf Wolf, Schmidt, cu anglo-americanii Brown, lady Salli, Prinze, Smith, și la eliminarea totală a unor Strauch, Uhlman, Morgenstern sau Leiermüller. Tendința este evidentă, câtă vreme toponime precum Saxonia sau Germania sunt „traduse” prin Anglia sau Europa, iar adjectivul „german” prin „englez”.

Așa se face că, în ultima clipă, am înlocuit titlul romanului, pentru a da posibilitatea cititorilor să intre în posesia unei versiuni integrale, dezbărate de grave erori. Și pentru ca ei să nu fie tentați să apeleze la improvizații, editurile Eden și Pallas au convenit să-și intensifice colaborarea, publicând minimum 12 volume pe an, în seria verde de „Opere-Karl May”.

Evident, o atenție mai mare din partea cititorilor nu strică. Deci, atenție! Verificați dacă exemplarele ce vă sunt oferite spre vânzare menționează pe primele pagini sursele bibliografice germane.

Niculae Gheran
EDEN — PALLAS
Căsuța poștală 33 — 99
București

P.S. Pentru a evita, în viitor, suprapuneri nedorite de titluri, invităm și pe această cale toate editurile dornice să publice diverse opere din creația lui Karl May să ia legătura din vreme cu redacțiile noastre pentru corelarea planurilor de apariție. În măsura în care au nevoie, cu acest prilej le putem oferi colegial informația documentară de care au nevoie.

Sfârșitul volumului 15

[1] Poreclă, de la *the find*
de aur.

[2] *Paddy* e porecla glum

[3] Cercetaș (în text rev
călăuză).

[4] San Francisco.

[5] Șoim în limba englez

[6] Caraghios.

[7] Apă întunecată.

[8] Denumire spaniolă d
(amerindieni) din familia d
partea sud-vestică a S.U.A.
numesc și grupurile de clăc
de aceste triburi de indieni

[9] Om bătrân.

